

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО

“АГРОЛЕСПРОЕКТ” ЕООД

**Инвентаризация,
Горскостопански план
и
План за дейностите по опазване
на горските територии
от пожари
на
ТП Държавно ловно стопанство
"Паламара"
област Шумен

Том I
ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА**

Водещ лесоинженер:
(инж. Иван Иванов)

София, 2022 година

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	1
ГЛАВА I	2
Инвентаризация на горските територии.....	2
1. Природни условия. Типове горски месторастения и икономически ефект.....	2
2. Икономически условия.....	26
3. Защитени природни обекти.....	28
4. Характеристика на горските територии.....	43
 ГЛАВА II	75
План за дейностите по опазване на горските територии от пожари.....	75
1. Барьерни прегради.....	77
2. Лесокултурни прегради.....	77
3. Минерализовани ивици.....	77
4. Предупредителни табели и плакати с противопожарно съдържание.....	78
5. Санитарни мероприятия край пътища и жп линии, санитарни ивици.....	78
6. Устройство на места за почивка и паркиране.....	78
7. Водоизточници за противопожарни нужди.....	78
8. Площадки за кацане на авиационна техника.....	78
9. Телефонни постове.....	78
10. Места за обръщане на противопожарна техника.....	78
11. Депа за противопожарен инвентар.....	79
12. Организиране на патрулно-наблюдателна служба.....	79
13. Доброволни формирания за гасене на пожари в горските територии.....	79
14. Превенция срещу пожари.....	79
15. Пътища за ремонт и движение на противопожарна техника.....	80

ГЛАВА III.....	81
Горскостопански план.....	81
1. Природни условия. Типове горски месторастения и икономически ефект.....	81
2. Икономически условия.....	107
3. Досегашно стопанисване.....	109
4. Характеристика на горските територии.....	137
5. Основни насоки за организация на стопанството.....	157
6. Планирани мероприятия.....	169
 ГЛАВА IV.....	 223
Защитени зони от европейската екологична мрежа “Натура 2000”	223
Увод.....	223
1. Защитени зони, обявени по реда на ЗБР (Натура 2000) за запазване на дивата флора и фауна.....	224
2. Защитени местности и природни забележителности.....	224
3. Резервати.....	224
4. Горски територии за защита на водите.....	224
5. Ловностопански мероприятия.....	224
6. Мероприятия за защита на териториите от пожари в защитените зони по Натура 2000.....	225
7. Проучване и определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитените зони по Натура 2000.....	225
8. Разпределение на горските територии по функции.....	228
I. Защитена зона “ Хърсовска река” BG0000106 (за местообитанията).....	229
II. Защитена зона “Каменица” BG0000138.....	245
 ГЛАВА V.....	 255
Защитни горски територии за защита на водите.....	255
1. Защитни горски територии за защита на водите.....	255
2. Разпределение на общата площ на горските територии за защита на водите.....	256
3. Собственост в горските територии за защита на водите – вододайни зони.....	258
4. Общи таксационни данни за вододайните зони.....	258
Общи бележки.....	265

УВОД

Настоящата записка представлява Инвентаризация, Горскостопански план, План за дейностите по опазване от пожари, данни за защитените зони по Директива Натура 2000 на горските територии на ТП ДЛС "Паламара" и данни за защитните горски територии за защита на водите.

Предмет на този Горскостопански план са горите и голите горски площи – държавна собственост, които се намират на територията на ТП ДЛС "Паламара", общините Венец, Хитрино, Каолиново – част и Никола Козлево - част, област гр. Шумен, **съгласно Заповед №РД 49-396/16.09.2021 год. на МЗХГ.**

Планът е изготвен въз основа на теренни проучвания, извършени през 2021 година на базата на "Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България" - 2011 година и съгласно Задание за планиране, утвърдени от Изпълнителния директор на ИАГ.

Възрастта на горите е определена към 31.12.2021 година.

По характер горскостопанския план е главна ревизия.

В Глава I подробно са анализирани природните условия и типовете горски месторастения в района на стопанството и е изчислен еколого-икономическият ефект от планирания подходящ за месторастенията бъдещ състав.

В плана на основа на данните от таксацията, дървопроизводителните възможности на месторастенията и анализа на досегашното стопанисване са дадени насоките за по-нататъшно стопанисване, общо за стопанството и за всяко насаждение поотделно. Целта е да се постигне максимален качествен и количествен ефект от стопанската дейност, както от гледна точка на дървопроизводството, така и от използването на всички останали полезни функции на горите.

При планирането на всички мероприятия, които са залегнали в ГСП на ТП ДЛС "Паламара", **стриктно са спазени** условията, които са предвидени в **Решение № 17-ОС/2023 год. на МОСВ**, с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия в защитените зони по Директива Натура 2000.

Ловностопанския план е подвързан в отделен том и е неразделна част от Горскостопанския план на ТП ДЛС "Паламара".

ГЛАВА I

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. Природни условия. Типове горски месторастения и икономически ефект

1.1. Име и местонахождение на държавното ловно стопанство

ТП ДЛС "Паламара" носи името на местност Паламара - разположена в землището на с. Борци, община Венец, област Шумен.

В село Венец е седалището на неговото административно управление. Горите на ловното стопанство се намират в северната част на Шуменска област и граничат на юг с ТП ДГС "Нови Пазар" и ТП ДГС "Шумен"; на изток с ТП ДЛС "Тервел" и ТП ДГС "Нови Пазар", на север с ТП ДЛС "Каракуз" - гр. Дулово; на запад – с ТП ДГС "Разград" и ТП ДГС "Сеслав" – гр. Кубрат; на северозапад с ТП ДГС "Сеслав" – гр. Кубрат; на югозапад с ТП ДГС "Търговище". Горските територии, в района на дейност на държавно ловно стопанство "Паламара" са разположени на територията на следните общини:

Община с. Венец - включва землищата на селата: Борци, Боян, Буйновица, Венец, Габрица, Денница, Дренци, Изгрев, Капитан Петко, Осеновец, Страхилица, Черноглавци и Ясенково.

Община с. Никола Козлево(част) - включва част от землищата на селата: Крива река (част), Ружица (част) и Вълнари (част).

Община гр. Каолиново(част) - включва земища на: гр. Каолиново и селата Тъкач, Сини вир, Лятно, Долина (част), Лиси връх, Дойранци, Тодор Икономово, Браничево, Загориче, Средковец, Гусла, Пристое, Климент и Наум.

Община с. Хитрино - включва землищата на селата: Черна, Байково, Близнаци, Длъжко, Добри Войниково, Единаковци, Иглика, Живково, Калино, Каменяк, Развигорово, Становец, Студеница, Тервел, Тимарево, Трем, Върбак, Висока поляна, Звегор и Сливак.

Пътната мрежа в района е много добре развита. Всички селища са свързани помежду си посредством асфалтирани пътища.

През територията на ловното стопанство в посока север – юг преминава републикански (първокласен) път(I -7) от ГКПП Силистра – Кълъраш до ГКПП Лесово – Хамзабейли. На територията на стопанството пътя навлиза при село Загориче, минава през селата Браничево, Климент, Изгрев, Венец и напуска територията на стопанството. От първокласен път(I -7) се отклоняват третокласни и четвъртокласни асфалтирани пътища до почти всички населени места от територията на стопанството, които са в добро състояние.

Останалите пътища(камионни) в района на стопанството са с различна настилка и в предимно средно до лошо състояние, някои от тях са проходими само в сухо време.

Важна артерия е железопътната линия София - Варна, която има гари и спирки в населените места на територията на стопанството, като Висока поляна, Байково и др. Тук се намира и гара Хитрино.

Изброените шосета, заедно със съществуващите чакълирани горски пътища, осигуряват нормални условия за усвояване на лесосечния фонд и провеждането на залесителни и други горскостопански мероприятия на територията на ловното стопанство. Единствен недостатък имат черните пътища, които в дъждовно време стават трудно проходими, поради механичния състав на почвата.

Във всички села има телефонни постове, а в по-големите и телеграфопощенски станции.

В района на стопанството се получава и недостатъчно силен сигнал на GSM оператор.

В административно отношение ТП ДЛС "Паламара" се числи към Североизточно държавно предприятие град Шумен, а контролът по изпълнение на горскостопанските дейности се упражнява от Регионална дирекция на горите (РДГ) - град Шумен.

1.2. Физико-географска характеристика

а/ Географско положение

Територията на Държавно ловно стопанство "Паламара" се намира между 29°02' и 29°23' източна дължина и между 43°15' и 43°41' северна ширина. Територията им е разположена в североизточната част на Шуменско-Провадийските плата и южната част от Лудогорието. Тук са оформени четири горски комплекса. Най-големият от тях обхваща горите в землищата на селата Пристое, Сини вир, Лятно, Долина и др. Вторият обхваща горите около селата Гусла, Средковец, Браничево и Загориче. Третия комплекс обединява горските територии от община село Венец, а четвъртия съответства на територията на община Хитрино. Пространството между тези комплекси е заето от работни земи, в които се намират пръснати многобройни по-малки комплекси. Територията има неправилна триъгълна форма с дължина север-юг около 30 км и ширина изток-запад около 51 км.

б/ Релеф

За съвременния облик на релефа важно значение имат екзогенните морфологични процеси. В тектонско отношение частите от Дунавската равнина са формирани в обхвата на Мизийската плоча. Структурата е изградена от плавно потъващи на север скални пластове.

Релефът на територията на Държавно ловно стопанство "Паламара" е типичен за Шуменско-Провадийските плата (ГСУ Хитрино), а именно: по-пресечен, с по-стръмни брегове и е по-труден за извършване на горскостопанска дейност.

Релефът на останалата част от територията на ТП ДЛС "Паламара" е подчертано равнинен. Структурата е характерна за Лудогорието, а именно: ниски заравнени била-плата, прорязани от плитки, по-рядко - дълбоки долове със стръмни, но къси брегови откоси. На места тези плата представляват обширни заравнености, върху които са разположени най-производителните насаждения.

Релефът в посока север става все по-равнинен и доловете се връзват все по-слабо.

Най-ниската точка на стопанството е **178.0 м н.в.** (подотдел **140:е**), а най-високата е **503.0 м н.в.** (подотдел **1082:а**).

В земеделските територии най-високата точка е Радио - кулата до с. Капитан Петко – **510 м н. в.**

Данните сочат, че превишението между най-ниската и най-високата точка на стопанството е 325.0 м.

Разпределението на дървопроизводителната площ на ловното стопанство по средна надморска височина е дадено в таблица № 1

Таблица № 1
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ
по средна надморска ВИСОЧИНА

надморска височина	площ (ха)	%
151 - 200 m	289.0	1.7
201 - 250 m	749.7	4.5
251 - 300 m	4270.7	25.3
301 - 350 m	4356.3	25.8
351 - 400 m	4811.8	28.5
401 - 450 m	2088.8	12.4
451 - 500 m	299.0	1.8
всичко	16865.3	100.0

Разпределението на дървопроизводителната площ по наклони е дадено в таблица № 2. Преобладават полегатите терени – 44.8%, следвани от равните (30.4%).

Таблица № 2
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ
по НАКЛОН на терена в градуси

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ хектари	5129.8	7548.3	3358.8	729.6	98.8	16865.3
проценти	30.4	44.8	19.9	4.3	0.6	100.0

Поради специфичното разположение на стопанството се наблюдава превес на сенчестите изложения – 66.2% от дървопроизводителната му площ. Характерните особености на релефа определят едно сравнително равномерно разпределение на отделните изложения с превес на северните изложения.

Таблица № 3
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ
по ИЗЛОЖЕНИЕ на терена

Изложение	север	североизток	северозапад	изток	югоизток	югозапад	запад	юг	Всичко
площ хектари	3424.1	3009.8	2593.2	2143.4	2349.8	887.3	1165.6	1292.1	16865.3
проценти	20.3	17.8	15.4	12.7	13.9	5.3	6.9	7.7	100.0

Изложения	Сенчести север, североизток, северозапад, изток	Припечни югоизток, югозапад, запад, юг	Всичко
площ хектари	11170.5	5694.8	16865.3
проценти	66.2	33.8	100.0

Посочените по-горе особености на релефа дават своето отражение върху разпределението на светлината, топлината, влагата, богатството на почвите и другите екологически фактори, а оттам за формирането на различните типове месторастения. Промените в релефа водят до промени във водния и хранителен режим на почвите и свързаната с това смяна на дървесната растителност или нейната продуктивност.

В заключение релефът е важен косвен фактор, обуславящ формирането на различни типове горски месторастения.

в/ Хидроложки условия

Хидроложките условия в района на Държавно ловно стопанство „Паламара“ се обуславят главно от падащите валежи и са доста лоши. Водни течения почти липсват, а доколкото ги има, те са къси и пресъхват през летните месеци.

Поради тези неблагоприятни особености на водния режим на доловете в района се вземат мерки за запазване на част от валежната вода в изкуствено създадени гьолове на много места в горските масиви, което частично решава проблема с влагата. Те обаче много често в края на лятото също пресъхват.

Неравномерното разпределение на валежите през годината се отразява неблагоприятно върху производителността на дървостойите.

Изворите са малко и с неравномерен воден отток. Подпочвените води са на голяма дълбочина далеч от активната част на кореновата система.

Особеностите на климата, в съчетание с геоложката основа, определят смесеното дъждовно-снежно и карстово подхранване на реките в областта, както и относителната бедност на повърхностно течащи води.

Модулът на оттока е един от най-ниските за страната и се обуславя както от неголемите суми на валежите, така и от водопрпускливата льосова и карбонатна основа и значителното изпарение.

Подземните води са формирани в резултат на разнообразието от физико-географски и геоложки условия, с които се характеризира територията на областта. Те обуславят формирането на различни по тип и характер подземни води -грунтови, карстови и пукнатинни.

Минерализацията на подземните води е от типа хидрокарбоантно-хлориден тип.

Съществуват в района водохващания от сондажен тип, които са каптирани и служат за питейни нужди. Тези факти дават макар и непълна представа за наличие на подпочвени води в границите на горското стопанство.

Речната мрежа е рядка и често е представена от суходолия. Голяма част от валежните води се губят в пукнатините на карстовия терен. Най-значителните карстови извори са Синивирските и Капуновските извори.

По - големи водни течения (суходолия) са:

Крива река - реката в района на ловното стопанство, извира югозапад-запад от с. Дренци, след което преминава в посока изток-североизток през с. Габрица тече на изток-югоизток, като минава южно от с. Становец, след това в посока изток-североизток, южно от с. Крива река прави завой на юг и напуска пределите на ТП ДЛС "Паламара".

Крива река е с променлив воден отток, няма пороен характер и водите и през лятото силно намаляват. По-голямата част от течението на тази река минава през работни земи.

Канагьол - Представлява суходоліе с широко, с много малък наклон легло и с наклонени до стръмни склонове. През по-голямата част от годината е безводна.

Канагьол води началото си (на 495 м н.в.) южно от местността Дулашмата, в посока запад-изток по дерето землищна граница на селата Ясенково и Боян, което е граница между отдели 1083 и 1090, след което почти по цялото си протежение протича в североизточна посока, достига град Каолиново, след което Канагьол окончателно пресъхва и от там нататък е суходоліе. Преминава севрозапад-север от с. Тодор Икономово, след което напуска територията на стопанството и навлиза в община Дулово, област Силистра. След с. Скала, община Дулово на протежение около 18 км служи за граница между област Силистра и област Добрич. На 1 км североизточно от с. Богорово, община Силистра навлиза в румънска територия и се влива, като суходоліе в югозападния ъгъл на ез. Гърлица, Румъния разположено на десния бряг на Дунав, на 8 м н.в. Дължината ѝ е 110 км, като в България е около 100 км, която ѝ отрежда 27-мо място сред реките на България. Площта на водосборният басейн на река Канагьол е 1 745 км², което представлява 0,2% от водосборния басейн на Дунав. Канагьол е с основно дъждовно-снежно подхранване, но е с непостоянен речен отток, като максимумът е през пролетта.

Каменица - реката извира от склоновете на Лудогорските височини. Каменица се е вкопала дълбоко в тясната скалиста долина и е отворила път за жп-линията Русе-Варна. Преминава северно от с. Хитрино и в източна посока напуска територията на стопанството, като недалеч от гара Каспичан се съединява с Мадарската река, по-надолу с Крива река (Иридере) и образуват Провадийската река. Характерът на реката е карстов и карстово-пукнатинен. Характерно е дъждовно-снежното подхранване на оттока.

1.3. Геоложки строеж и петрографски състав

Представа за разположението на скалните типове, техния строеж и произход дава геолого-петрографска карта на Република България, допълнена с теренните проучвания на "Агролеспроект" ЕООД, гр. София.

Основните скали в района на ДЛС „Паламара“ са изключително седиментни. Те са представени от варовик, мергел и льос, образувани в различни геоложки периоди.

Цялата територия попада в Дунавската плоскостроена плоча, моретата от Долната и Горна Креда на Мезозоя и на Тerciера от Неозоя са оставили дебели наслаги. Най-отдолу лежат конгломерати и едрозърнести пясъчници. Над тях се намират варовити мергели, които преминават във варовити пясъчници и варовици от Баремския слой. Над Барема са се наслоили Аптските варовици от по-горните етажи на Долната креда, от които са изградени стръмните склонове на речните корита - склоновете на Канагьол. Най-горния пласт е от шуплест, но устойчив варовик. Варовиците са здрави компактни скали, слабо напукани в хоризонтална и вертикална посока. Обикновено заемат неравните, хълмисти части на терена. Варовика заема 22.7% от дървопроизводителната площ, а мергела 7.8%.

Льосът заема 69.5% от дървопроизводителната площ. Мощността на льосовидния пласт е значителна, като на места надминава 20 метра. По химичен и механичен състав тази покривка е твърде хетерогенна и варира от льос с голямо количество глинести съставки до глинесто-песъчлива маса. В състава ѝ участва и варовика, чието количество силно варира. Льосът е с

голяма поръзност и водопрпускливост. Заема платата и заравненостите от територията на горското стопанство.

Образуваните върху тези скали почви са благоприятни за развитието на горскодървесната растителност, както на естествената, така и на създадените култури, които имат добър растеж.

В таблица № 4 е показано разпределението на дървопроизводителната площ по вид на основната скала.

Таблица № 4
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ
по основна скала

Основна скала	Дървопроизводителна площ	
	ха	%
варовик	3820.9	22.7
льос	11734.3	69.5
мергел	1310.1	7.8
Всичко	16865.3	100.0

1.4. Климатични условия

Според класификационната схема на Събев и Станев "Климатични райони на България и техният климат" - 1963 година, територията на Държавно ловно стопанство "Паламара" се намира в Европейската континентална климатична област в Умерено-континенталната подобласт. Обхваща само един климатичен район, а именно: Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина.

Съществува връзка между това райониране и горскорастителното райониране според "Горскорастително райониране на България" - 1979 година от проф. Б.Захариев, проф. В. Донов и други.

Според горскорастителното райониране на Република България, по проф. Б. Захариев ловното стопанство попада в Мизийската горскорастителна област – М, подобласт на Шуменско-Провадийските плата - ШПП и подобласт Лудогорие – Л, в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори - М-I с подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори - М-I-2.

Климатичната характеристика на района е направена въз основа на анализ на метеорологичните елементи на климата по данни от "Климатичните райони на България и техният климат", Земиздат 1963 год. и "Климатичен атлас на Република България".

1.4.1 Температура на въздуха

В таблица № 5 може да се проследи температурата на въздуха, като средни и абсолютни стойности.

Видно е, че средните годишни температури и средните годишни минимални и максимални температури в най-ниските и най-високите части от района не се различават съществено и като данни от метеорологичната станция гр. Нови пазар. Във връзка с продължителността на вегетацията на насажденията, важен климатичен показател е устойчивостта на средната денонощна температура на въздуха над 5 и 10 градуса. Данни за това са представени в таблица № 6.

От таблицата се вижда, че за частите на стопанството устойчивото задържане на температурата над 5 и над 10 градуса е съответно около един месец.

Таблица № 5
ЗА СРЕДНАТА ТЕМПЕРАТУРАТА НА ВЪЗДУХА

Климатичен район	Пояси;подпояси	Температурни условия			
		Средна	Дни с 1°	Абсолютни температури	
надморска височина	максимални			минимални	
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина (0.0500)	M-I (0.0600) M-I-2(0.0500)	10,5°C 10.6-11.7°C	208 194-210	40,5°C 38,5-43.5°C	-30,35°C -22, 9;-35, 5°C
Метеорологична станция гр. Нови Пазар		10,8°C	197	40,4°C	-28,8°C

Таблица № 6
ЗА СРЕДНИТЕ ДАТИ НА НАЧАЛОТО И КРАЯ НА ПЕРИОДА С УСТОЙЧИВО
ЗАДЪРЖАНЕ НА ТЕМПЕРАТУРАТА НАД 5 И 10 ГРАДУСА

Климатичен район и надморска височина в метри	Начало		Край	
	5°	10°	10°	5°
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина (0.0500)	20.III - 10.IV	15.IV - 8.V	8.X - 22.X	3.XI - 7.XI

1.4.2. Валежи

Основни данни за валежите в района са дадени в таблица № 7.

Таблица № 7
ЗА СРЕДНИТЕ СЕЗОННИ И ГОДИШНИ СУМИ НА ВАЛЕЖИТЕ

Климатичен район и надморска височина в метри	Валежни суми в милиметри					Месец с макс. валежна сума	Месец с мин. валежна сума
	Зима	Пролет	Лято	Есен	Годишно		
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина (0.0500)	135	185	150	140	600.0650	VI	II

Максимумът на валежите е през пролетта и лятото, а минимумът през зимата и в края на лятото и началото на есента. В пряка връзка с валежите са и засушаванията, чиято продължителност е от голямо значение за развитието на горската растителност.

Таблица № 8
ЗА СРЕДНИЯ БРОЙ НА ЗАСУШАВАНИЯТА С ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НАД 10 ДНИ

Климатичен район	Средна надморска височина	Зима	Пролет	Лято	Есен
		Среден брой засушавания			
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина	0 - 500 м	11-15	11-15	17-19	18-20

От таблица № 8 се вижда, че най-голям брой засушавания с продължителност над 10 дни е имало в края на лятото и през есента.

1.4.3. Снежна покривка

Началото на образуване и стопяването на снежната покривка, както и нейната дебелина са показани в следващата таблица:

Таблица № 9
ЗА СРЕДНАТА ДАТА НА ПЪРВАТА И ПОСЛЕДНА СНЕЖНА ПОКРИВКА, СРЕДНИЯ
ГОДИШЕН БРОЙ НА ДНИТЕ СЪС СНЕЖНА ПОКРИВКА И СРЕДНАТА
ВИСОЧИНА НА ПОКРИВКАТА

Климатичен район	Средна надморска височина в метри	Средна дата на I -вата снежна покривка	Средна дата на последната снежна покривка	Среден брой дни със снежна покривка	Средна височина на снежната покривка
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина	0 - 500 м	20.XI - 1.XII	20.III	50.080	20.040 см

Снежната покривка за района е по-устойчива - достига до 40.050 см и се задържа около 80 - 100 дни, като първата снежна покривка се образува около средата на ноември - началото на декември.

1.4.4 Продължителност на вегетационния период

Продължителността на вегетационния период (броя на дните с устойчиво задържане на средната денонощна температура над 5 градуса) за ловното стопанство е средно около 220 дни (таблица № 6).

Късните пролетни и ранните есенни мразове имат неблагоприятно влияние върху горската растителност, тъй като настъпват през вегетационния период. За територията на горското стопанство късните пролетни мразове се прекратяват едва към 18 -20 април, а първите есенни мразове настъпват средно към 20 октомври.

1.4.5. Влажност на въздуха

Средната годишна относителна влажност на въздуха е значителна - средно 75 - 80 %, като максимумът ѝ е през декември и януари, а минимумът през юли и август.

Годишният ход на абсолютната влажност наподобява напълно хода на температурата: минимумът е през януари, а максимумът през юли.

1.4.6. Преобладаващи ветрове

През зимата преобладаващи са ветровете със северна компонента, като режимът им изцяло е зависим от орографията. Характерна особеност е честата и по-интензивна поява на фьон от юг. Този вятър понякога нанася щети на насажденията и снижава относителната влажност на въздуха.

През пролетта, лятото и есента преобладаващи и най-силни са ветровете от запад - северозапад.

Мъгли в района падат главно през есента и се задържат трайно в пониженията.

Като следствие от влиянието на климатичните фактори могат да се посочат и някои особености на климата в района. Лятото е относително топло със средни валежи, от които следва едно средно овлажняване, благоприятно за развитието на горите. Зимата не е много студена поради появата на фьоновите ветрове.

Някои от особеностите на климата могат да имат и отрицателно влияние върху развитието на горската растителност. Благоприятното въздействие на фьона за по-ранното разлистване на широколистните дървесни видове, често се прекъсва от късни мразове, а мокрите снеговалежи причиняват снеголоми. През лятото често се съсредоточава мощна гръмотевично - дъждовна облачност, която поражда поройни валежи и градушки. В края на лятото и през есента настъпват периодични засушавания.

Успешното развитие на горските култури и естественото възобновяване, както и растежът на младите насаждения, що се отнася до климатичните условия е гарантиран. Залесяването трябва да се извършва със стандартни фиданки и културите да се отглеждат по-интензивно през месеците април, май и юни, за да укрепнат преди настъпване на засушаванията.

1.5. Почви

Разнообразието на релефа, климата, растителността и основната скала обуславят сравнително голямата пестрота на почвените типове и подтипове на територията на ТП ДЛС "Паламара". Почвените типове и подтипове са определени по ФАО – 1990г., съгласно "Инструкция за установяване и картиране на типовете горски месторастения и определяне състава на дендроценозите" (Булпрофор, 2011г.). Инструкцията е изготвена от колектив научни работници и специалисти от практиката сформирани към Браншовото сдружение "Булпрофор" с ръководител на работния екип инж. Румен Райков.

На територията на държавно ловно стопанство „Паламара“ са установени следните типове и подтипове горски почви: обикновен чернозем, сиви горски почви - с два подтипа - сива горска обикновена и сива горска тъмна и обикновена рендзина.

Почвените подтипове, видове, подвидове и разновидности, като части на генетичните почвени типове, може да се поставят като основа на почвеното бонитиране. Почвите, влизащи в състава на подтипа, вида и разновидността, са с много общи свойства, което ще рече, че са резултат на сходни процеси на почвообразуване, обусловени от сходни съчетания на почвообразуващите фактори.

За определяне на лесорастителните свойства на горските почви са използвани данни от 20 броя почвени профили (разрези) заложени при предишни устройства.

Резултатите от лабораторната обработка на почвените проби са показани във "Ведомост за почвените разрези" - приложението.

Пространственото разпространение на различните почвени подтипове, видове, подвидове и разновидности, е показано в картата на почвите в мащаб 1:50 000.

В таблица № 10 е дадено разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове и подтипове и дълбочина на почвата. Преобладават дълбоките почви – 88.3% от площта, следвани от среднодълбоките – 8.8%, като най-широко са разпространени сивите горски тъмни почви - (69.2%).

Таблица № 10
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ по ПОЧВЕНИ ТИПОВЕ И ПОДТИПОВЕ и ДЪЛБОЧИНА на почвата

Почвени типове	тв.плитка	плитка	ср.дълбока	дълбока	мн.дълбока	общо	%	средна дълбочина
	хектари							
обикновен чернозем	-	-	40.3	3250.8	33.6	3324.7	19.7	4.0
сива горска обикновена	-	132.2	1068.5	-	-	1200.7	7.1	2.9
сива горска тъмна	-	-	28.5	11639.7	-	11668.2	69.2	4.0
рендзина обикновена	-	316.0	355.7	-	-	671.7	4.0	2.5
Всичко	-	448.2	1493.0	14890.5	33.6	16865.3		3.9
%	-	2.7	8.8	88.3	0.2	-	100.0	

Лесорастителните свойства на почвите са основни критерии за сравнителна оценка на качествата им, за тяхното бонитиране. Мощността на почвения профил има много голямо и често пъти определящо значение за лесорастителните свойства на горските почви, във възможността им да осигурят в голяма степен хранителни вещества и влага за формиране на високо продуктивни горски насаждения.

1.5.1. Обикновен чернозем – Haplic chernozems

Представени са с един подтип – обикновени черноземи (**Haplic chernozems**), които заема 3324.7 ха или 19.7% от дървопроизводителната площ. Профилът им е дълбок над 2 метра, количеството на хумуса е над 4%, общият азот е над 0.3%, което показва висока запасеност с хранителни вещества. Киселинността е неутрална, т.е. излужването е слабо изразено. Механичният състав е средно пясъчливо-глинест и количеството на глината се увеличава в дълбочина.

Месторастенията върху този почвен тип са богати и подходящи за създаване на високопроизводителни дъбови насаждения. Характеристиката може да се проследи в заложените в предходното лесоустройство почвени профили №№ 1, 3, 9, 11, 12, 13, 14. Реакцията на почвата е

7,00 за А хоризонт и 8,08 за В хоризонт. Съдържанието на хумус е 4,53% за А хоризонт и 2,02% за В хоризонт.

Съдържанието на общ азот е съответно 0,325% за А и 0,135% за В хоризонт. Мощният хумусен хоризонт, достатъчната запасеност и малката скелетност правят обикновените черноземи много плодородни. Върху тях са се настанили главно церови насаждения със сравнително добра продуктивност от I-III бонитет. Създадените култури също показват много добро развитие на тези почви.

Обикновените черноземи, с липсваща или слаба ерозия са с мощност на хумусния хоризонт 35см. от общата 85-100 см. мощност на почвата, почвена реакция рН 6.2 по-близка до нормалната и ниско съдържание на хумус - 2.0%. При средно изразена ерозия съдържанието на физична глина е по-ниско, общата мощност на почвата и хумусния хоризонт са по-слаби, но почвената реакция и хумусното съдържание са по-благоприятни.

1.5.2. Сиви горски почви – Grey Luvisols

Принадлежат към клас Лесивирани почви. Представени са от два вида – **Сива горска обикновена (Haplic)** и **Сива горска тъмна (Mollic)**, заемат 12868.9 ха, или 76.3% от дървопроизводителната площ на стопанството.

За техните характеристики съдим от почвени разрези от №№ 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15, 16, 17, 18.

Сивите горски почви са се формирали под влияние на лесостепната растителност, предимно дъбови и по-рядко габъррови комплекси и тревни формации между тях. Почвообразуващите скали са твърде разнообразни – срещат се както на карбонатни скали - варовици и варовити мергели, така и на лъос и лъосовидни образувания. Това разнообразие обуславя голямото разпространение на тези почви из цялото ловно стопанство.

Към тях спадат тези почви, в които по цялото протежение на А-хоризонт хумусното съдържание надвишава 2%.

- **Сиви горски обикновени почви (Grey Luvisols, haplic)** - Отличават се от тъмните сиви почви с по-ниското съдържание на хумус в А-хоризонт и от там. следва и по-светлият им цвят. Заемат 1200.7 ха или 7,1% от дървопроизводителната площ на ловното стопанство. Срещат се на полегати стръмни склонове с различно изложение, из цялата територия на ловното стопанство. От тях е взет един почвен профил (ПП № 2), заложен от предходни лесоустройствени ревизии. Почвите са от плитки до много дълбоки. По механичен състав са както песъчливи и глинесто-песъчливи, така и леко, средно и тежко песъчливо-глинести. Реакцията е неутрална. Запасеността с фосфорни окиси е достатъчна. Върху тях са се формирали предимно средно богати месторастения и производителността на естествените насаждения не е така висока - III - V бонитет.

Сивите горски почви в зависимост от степента на ерозия се различават както по отношение на мощността на хумусния хоризонт /20.03Осм./ от общата почвена мощност /65-1 Юсм./, така и по съдържание на физична глина. Почвената реакция е средно кисела /рН 4.3-4.8/, а съдържанието на хумус е ниско /1.9-2.0%/.

- **Сиви горски тъмни почви (Grey Luvisols, mollic)** - Заемат 11668.2 ха или 69,2% от дървопроизводителната площ на ловното стопанство. Срещат се из цялата територия, на равни и полегати терени със сенчесто изложение. От тях са взети и най-много почвени профила - десет на брой (№№ 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15, 16, 17, 18). Почвите са предимно много дълбоки, по-рядко дълбоки. Механичният им състав е сравнително тежък и са леко, средно и тежко песъчливо-глинести. Реакцията е неутрална до слабо кисела. Тъмносивите горски почви са добре запасени с хранителни вещества богати почви. Върху тях много добре се развиват естествените церови, габъррови и смесени насаждения. Културите също показват много добър растеж.

Тъмносивите горски почви не се различават от обикновения чернозем по мощност на хумусния хоризонт и съдържание на физична глина. Почвената реакция е по-неблагоприятна /рН 4.8-5.7/, а хумусното съдържание е незначително по-високо /2.0.02.3%/ . Те осигуряват много добри условия за растеж и развитие на голям набор земеделски култури. Тези условия се влошават при средна степен на ерозия.

1.5.3. Обикновени рендзини - Rendzinas haplic

Рендзините, известни и като (хумусно-карбонатни почви) по произход, химични свойства и състав са противоположни на ранкерите. Това са твърде плитки до плитки, изградени само от един хоризонт, но той е черен или кафяв и е по-глинест. Обикновените рендзини, заемат 671.7 ха, или 4.0% от дървопроизводителната площ на стопанството. От тях са взети два почвени профила (ПП №№ 19, 20).

Задължително условие за дефинирането на тези почви е съдържанието на повече от 40% карбонати в техния профил или в скалата под него.

Резултатите от лабораторната обработка на почвените проби са дадени във ведомостта за почвените разрези. При лабораторната обработка са определени: механичният състав на почвата по Рутковски и Качински, процентното съдържание на хумус по Тюрин и общия азот по Келдал, както и киселинността на почвите.

1.6. Ерозия

Земите в района на стопанството са добре облесени и липсват ерозионни процеси от масов характер. Ерозията се проявява предимно скрито под формата на плочно повърхностно измиване и отнасяне на плодородните почвени хоризонти, но ерозията е пренебрежително малка. Линейната ерозия се проявява ограничено като частично продължава леглата на водните течения.

Разпределението на общата площ в ТП ДЛС "Паламара" по група гори и по степен на ерозия е показано в таблица № 11.

Таблица № 11
Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ по ГРУПА ГОРИ и степени на ЕРОЗИЯ

Група гори	Неерозизирана	I	II	III	IV	V	Всичко
	хектари						
иглолистни	721.7	-	-	-	-	-	721.7
широколистни високостъблени	4272.7	-	-	-	-	-	4272.7
издънкови за превръщане	9221.6	-	-	-	-	-	9221.6
нискостъблени	2515.0	-	-	-	-	-	2515.0
тополови	18.6	-	-	-	-	-	18.6
Голи площи	809.9	-	-	-	-	-	809.9
Всичко	17559.5	-	-	-	-	-	17559.5
проценти	100.0	-	-	-	-	-	100.0

Неерозизираните терени заемат 100.0% от територията на ТП ДЛС "Паламара".

На територията на стопанството не са установени действащи ерозионни процеси по време на извършената инвентаризация през 2021 г.

1.7. Растителност

Площта на Държавно ловно стопанство „Паламара“ попада в Мизийска горскорастителна област - подобласт на Шуменско-Провадийските плата и подобласт Лудогорие според горскорастителното райониране на Р. България от проф. Боян Захариев, описан в т. 1.4 – Климатични условия.

В този диапазон намират условия за растеж и развитие голям брой горскодървесни храстови и тревни видове, по-важни от които са:

Широколистни:

- бук: *Fagus silvatica*
- габър: *Carpinus betulus* L.
- зимен дъб: *Quercus sesiliflora* Salisb.
- летен дъб: *Quercus robur* L.
- цер: *Quercus cerris* L.
- благу: *Quercus conferta* Kit.
- явор: *Acer campestre* L.
- клен: *Acer platanoides* L.
- шестил: *Acer pseudoplatanus* L.

- ясен: *Fraxinus excelsior* L.
- американски ясен: *Fraxinus americana* L.
- бряст: *Ulmus minor* Mill.
- сребролистна липа: *Tilia argentea* Desf.
- дребнолистна липа: *Tilia parvifolia* Ehrh.
- едролистна липа: *Tilia platyphyllos* Scop.
- мъждрян: *Fraxinus ornus* L.
- орех: *Juglans regia* L.
- черен орех: *Juglans nigra* L.
- трепетлика: *Populus tremula* L.
- черна елша: *Alnus glutinosa* Carth.
- бяла топола: *Populus alba* L.
- бреза: *Betula alba* L.
- бяла върба: *Salix alba* L.
- брекиня: *Sorbus torminalis* L.
- келяв габър: *Carpinus orientalis* Lam.
- череша: *Cerasus avium* (L.) Moench.
- круша: *Pyrus communis* L.
- махалебка *Padus mahaleb* L.
- скоруша: *Sorbus domestica*
- ябълка: *Malus sylvestris* Mill.
- копривка: *Celtis australis* L.
- черница: *Morus alba* L.
- софора: *Sophora japonica* L.
- слива: *Prunus sativa* L.
- джанка: *Prunus divaricata* Ledeb.

Интродуцирани широколистни:

- червен дъб: *Quercus rubra* L.
- гледичия: *Gleditsia inermis* L.
- акация: *Robinia pseudoacacia* L.
- италиански тополи: *Populus X euroamericana* cv. I-214

Иглолистни:

- бял бор: *Pinus silvestris* L.
- черен бор: *Pinus nigricans* Host.
- смърч: *Picea excelsa* Link.
- ела: *Abies alba* Mill.

Интродуцирани иглолистни:

- зелена дуглазка: *Pseudotsuga duoglasii* Garr.
- атласки кедър: *Cedrus atlantica* Manetti
- лиственница: *Larix decidua* Mill.

Храсти:

- леска: *Corylus avellana* L.
- люляк: *Siringa vulgaris* L.
- глог: *Crataegus monogyna* Jacq.
- дрян: *Cornus mas* L.
- ива: *Salix caprea* L.
- трънка: *Prunus spinosa* L.
- див рожков: *Cercis siliquastrum* L.
- чашкодрян: *Euonymus europaea* L.
- бръшлян: *Hedera helix* L.
- черен бъз: *Sambucus nigra* L.
- шипка: *Rosa canina* L.
- смрадлика: *Rhus cotinus* L.
- хвойна: *Juniperus oxycedrus* L.
- смрика: *Juniperus communis* L.
- малина: *Rubus idaeus* L.
- къпина: *Rubus caesius* L.

Тревни:

- заешки киселец: *Oxalis acetosella* L.
- здравец: *Geranium silvaticum* L.

- иглика: *Primula officinalis* Hill.
- камбанка: *Campanula ranunculoides* L.
- кантарион жълт: *Hypericum perforatum* L.
- копитник: *Asarum europaeum* L.
- коприва: *Urtica dioica* L.
- лудо биле: *Atropa belladonna* L.
- лютиче: *Ranunculus ficaria* L.
- женска папрат: *Athirium filix-femina* Roth.
- мащерка: *Thimus glabrescens* Wild.
- млечка горска: *Euphorbia amygdaloides* L.
- метлица: *Poa bulbosa* L.
- мъжка папрат: *Nephrodium filix-mas* Rih
- незабравка: *Miosotis silvatica* Hofm.
- равнец: *Achillea millefolium* L.
- риган: *Origanum vulgare* L.
- теменуга горска: *Viola silvestris* Lam.
- ягода горска: *Fragaria vesca* L.
- коприва: *Urtica dioica*

Растителните формации са главно от цер, благун, зимен дъб, ясен, габър, келяв габър, клен, мъждрян и съпътстващите ги храстови видове. Те са с различна производителност – от I до V бонитет, като за това им състояние е допринесла и антропогенната дейност - сечи, паша и др.

В резултат от лесокulturната дейност част от тези формации са реконструирани като са създадени култури от черен бор, бял бор, червен дъб, летен дъб, сребролистна липа, зимен дъб, цер и др., които са по-продуктивни.

1.8. Типове месторастения

Въз основа на методиката за картиране на типовете месторастения, в района на държавно ловно стопанство "Паламара", са определени 8 (осем) типа месторастения, които са отразени в таблица № 12.

Таблица № 12
ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ НА ТП ДЛС "ПАЛАМАРА"
ПО ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ

№	Наименование на типовете месторастения	Съкратено обозначение	Дървопроизводителна площ	
			ха	%
	Мизийска горскорастителна област	М		
	Подобласти Шуменско-Провадийски плата; Лудогорие	ШПП; Л		
	Долен равнинно - хълмист и хълмисто - предпланински пояс на дъбовите гори (0 - 600 м н.в.)	М - I		
	Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0 - 400 м н.в.)	М-I-2		
1	Богато, свежо до влажно, сива горска тъмна	Д _{2,3} (11)	33.6	0.2
2	Равнинно, богато, свежо, обикновен чернозем; сива горска тъмна	Д ₂ (12)	8475.3	50.2
3	Равнинно, богато, сухо, обикновен чернозем; сива горска тъмна	Д ₁ (13)	4325.2	25.6
4	Среднобогато до богато, свежо, обикновен чернозем; сива горска тъмна	СД ₂ (14)	2053.2	12.2
5	Среднобогато, сухо, обикновен чернозем; сива горска обикновена	С ₁ (15)	1124.5	6.7
6	Среднобогато, свежо на обикновена рендзина	С ₂ (121)	355.7	2.1
7	Много бедно до бедно, сухо на обикновена рендзина	АВ ₁ (122)	316.0	1.9
8	Бедно, сухо на обикновена сива горска	В ₁ (138)	181.8	1.1
	Общо за подпояса		16865.3	100.0
	Общо за пояса		16865.3	100.0
	Общо за стопанството		16865.3	100.0

Кратко описание на типовете горски месторастения

Мизийска горскорастителна област

Подобласти Шуменско-провадийски плата; Лудогорие

I. Долен равнинно - хълмист и хълмисто - предпланински пояс на дъбовите гори (0.0700 м н.в.)

1. Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0 - 500 м н.в.)

Д_{2,3} (11) – Богато, свежо до влажно на сива горска тъмна

Месторастенето заема 33.6 ха или 0,2% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е предимно в падините и на места по долните части. Почвата е тъмносива горска почва, много дълбока, леко песъчливо-глинеа, с високи показатели на хумус и азот. Почвите са богати на хранителни вещества, много добре овлажнени, богати, свежи до влажни. От тук и месторастенето е определено като богато, свежо до влажно.

Растителността, която се среща на тези месторастения е представена предимно от топови култури от III бонитет, някои от които ще са запазят и в бъдеще. Условието, които предлага месторастенето за чистите ясенови култури са предпоставка за тяхната висока производителност и в повечето случаи те са запазени в бъдещия състав.

Д₂ (12) – Равнинно, богато, свежо на обикновен чернозем или сива горска тъмна

Това месторастение е най-широко разпространеното - заема 8475.3 ха, което представлява 50.2% от дървопроизводителната площ на ловното стопанство. Разпространено е на равнинни терени до 10° наклон на сенчести изложения, върху обикновен чернозем (ПП № 1, ПП № 3, ПП № 14) и тъмносива горска (ПП № 5, ПП № 7, ПП № 8, ПП № 15). Почвите са песъчливо-глинести със слабо кисела или слабо алкална реакция, хумусни, средно богати на азотни и фосфорни съединения, добре овлажнени, слабо скелетни, богати и свежи. Месторастенето също е определено като богато и свежо. Естествената растителност настанила се на тези месторастения е главно от издънкови церови насаждения от I до III бонитет, и по - рядко от смесени насаждения от липа, габър, цер и други. Създадените култури са с твърде разнообразен видов състав, но преобладават културите от червен дъб и сребролистна липа, планински ясен и сребролистна липа, орех и акация и други. Тенденцията е в бъдеще сегашния състав да не се променя значително. Преобладават комбинациите в които участва цер, чист или в смес с благун, липа, габър, зимен дъб ясен. Своео място са намерили чистите и смесени с липа култури от червен дъб и ясен.

Д₁ (13) – Равнинно, богато, сухо на обикновен чернозем или сива горска тъмна

Месторастенето е развито на площ от 4325.2 ха или 25.6% от дървопроизводителната площ на ловното стопанство. Среща се на равни терени с наклон до 10° на припечни изложения. Почвите са обикновен чернозем (ПП № 9, ПП № 13) и тъмносива горска (ПП № 6, ПП № 10, ПП № 16, ПП № 18). Общата им характеристика е следната: глинесто-песъчливи до песъчливо-глинести, с неутрална до слабо кисела реакция, средно богати до богати на хранителни вещества, слабо скелетни, богати и сухи почви. Месторастенето е определено като богато и сухо. Цервите насаждения и тук дават облика на естествената растителност. Те са по-сухоустойчиви и затова се развиват добре независимо от по-лошото овлажняване на почвите на това месторастение. Културите са главно акациев и орехови и по-рядко зимендъбово-церови. Предвидено е в бъдещия състав тези дървостои да се запазват, като преобладават чистите или в смес с липа, благун, габър и зимен дъб.

СД₂ (14) – Среднобогато до богато, свежо на обикновен чернозем или сива горска тъмна

Месторастенето е разпространено на площ от 2053.2 ха или 12.% от дървопроизводителната площ. Заема полегатите и наклонени склонове на платата, предимно на сенчести изложения. Взети са проби от обикновен чернозем (ПП №11) и тъмносива горска почва (ПП №4, ПП №17). Общо за тези почви може да се каже, че са с малка скелетност, средно запасени с хранителни вещества, слабо кисела реакция, лек механичен състав, средно богати до богати, свежи. Месторастенето е определено като средно богато до богато, свежо. На площите с това месторастение са се настанили предимно смесени насаждения от габър, цер, бук, клен, липи и

други с подлес от келяв габър, дрян, мекиш и леска. По-рядко се срещат чисти церови насаждения. Културите създадени на това месторастение са от дъб или планински ясен, със спътник сребролистна липа или акация. В оптималния бъдещ състав се предвижда запазване на видовия състав на естествените насаждения.

C₁ (15) – Среднобогато, сухо на обикновен чернозем или сива горска тъмна

Месторастенето заема 1124.5 ха или 6.7% от дървопроизводителната площ на ловното стопанство. Разпространено е на припечни, наклонени и стръмни склонове. Почвите са сиви горски обикновени (ПП № 2) и обикновен чернозем (ПП № 12), глинесто-песъчливи, с неутрална реакция, дълбоки, средно запасени с хранителни вещества, слабоовлажнени, средно богати, сухи. Оттук месторастенето също е определено като богато и сухо. На това месторастение са се развили по-слабопродуктивни издънкови предимно церови насаждения с подлес от келяв габър. На някои места насажденията са нискоствъблени. В културите създадени тук, сравнително по-голямо участие има черния бор смесен с издънки от предишни церови или широколистни насаждения. В бъдещия състав ще се запази сегашната растителност. За създаването на култури ще се проявява предпочитание към цера със сребролистна липа.

C₂ (121) – Среднобогато, свежо на обикновена рендзина

Месторастенето заема 355.7 ха или 2.1% от общата дървопроизводителна площ на ловното стопанство. Среща се както на равнинни, така и на наклонени и стръмни терени. Формирано е на рендзини, от които е взет почвен профил (ПП №20). Почвата е глинесто-песъчлива, с неутрална реакция, добре запасена с хумус, изключително богата на азот и фосфорни окиси, средно дълбока до дълбока, средно каменлива, добре овлажнена средно богата, свежа. Месторастенето също е средно богато и свежо. Насажденията които се срещат тук са смесени издънкови от липи, габър, клен и дъбове. По-рядко се срещат чисти церови габъррови или нискоствъблени насаждения от келяв габър, мъждрян, космат дъб и други. Създадените култури са както от иглолистни, така и от широколистни дървесни видове. На места е залесявано с акация, която не понася карбонатните почви и страда от хлороза, ето защо за в бъдеще тези култури ще бъдат заменени с черборови или церови. Видовият състав на насажденията ще се запазва и занапред.

AB₁ (122) – Среднобогато, свежо на обикновена рендзина

Заема 316.0 ха или 1.9% от общата дървопроизводителна площ. Среща се на стръмни и много стръмни терени с различни изложения. Формирано е върху плиткати каменливи рендзини, от които е взет почвен профил (ПП № 19). Общата характеристика на почвите е: хумусно-карбонатни, със сравнително лек механичен състав, неутрална реакция, хумусни, добре запасени с общ азот, слабо запасени с фосфорни окиси, силно скелетни, слабо овлажнени, бедни, сухи. Оттук и месторастенето е определено като много бедно; до бедно и сухо. Естествената растителност е от нискоствъблени насаждения от келяв габър, които в бъдеще ще се запазят, поради естествената им устойчивост на трудните лесорастителни условия.

B₁ (138) – Бедно, сухо на обикновена сива горска почва

Месторастенето е с ограничено разпространение - обхваща 181.8 ха или 1,1% от дървопроизводителната площ на ловното стопанство. Среща се на равнинни, наклонени или стръмни терени с различно изложение. Общата характеристика на почвата е: глинесто-песъчлива до леко песъчливо-глинеата, с неутрална реакция, средно богата на хумус и азот, плитка до средно дълбока, силнокаменлива слабо овлажнена, бедна, суха. Оттук и месторастенето е определено като бедно и сухо. Основните насаждения които се срещат на това месторастение са нископродуктивни, главно от келяв габър смесен с клен, мъждрян, по-рядко цер или габър и космат дъб. Създадените култури от черен бор показват по-добър растеж- III - IV бонитет, затова и предвижданията за бъдещия състав са да се залесява с този дървесен вид, като се запазват и част от широколистните видове.

В заключение може да се каже, че около **97.0%** от дървопроизводителната площ на ловното стопанство се заема от среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения, което е една добра основа за развитието на високопродуктивно, интензивно, с високи материални добиви стопанство.

1.9. Очакван технико - икономически ефект

С оглед максимално използване потенциалната продуктивност на типовете горски месторастения, биологичните особености на дървесните видове и естествената растителност в района на ТП ДЛС "Паламара", от особено важно значение е правилният избор на подходящ състав, конкретно за всеки подотдел.

Определянето на подходящия за месторастенето бъдещ състав е извършено на базата на биологичните и екологични принципи залегнали в класификационната схема на типовете горски месторастения, както и икономическата нужда от определени видове дървесина, съобразно със сортиментната структура и видовия състав. Наред с това са взети под внимание и специалните функции, които имат да изпълняват насажденията - водоохранни, защитни, рекреационни и други.

В насажденията обявени за защитени местности и семенни бази, а така също и в тези върху скални и урвести терени и много бедни месторастения се запазва сегашния състав.

Чрез подходящия бъдещ състав ще се осигури правилно разпределение на дървопроизводителната площ по дървесни видове и бонитети, с което ще се постигне максимална производителност едновременно с най-добър екологичен ефект.

За да се получи сравнение в продуктивността на насажденията между сегашния и подходящия състав е използван условен среден зрелостен прираст по дървесни видове и бонитет, приведен към пълнота 1.0 и турнус - 100 години за семенните и съответният турнус за издънковите насаждения.

Данните за общия условен среден зрелостен прираст по дървесни видове, бонитет и групи гори са дадени в таблица № 13.

Таблица № 13
Размер на условияния общ среден ЗРЕЛОСТЕН ПРИРАСТ
по дървесни ВИДОВЕ и БОНИТЕТИ при сегашния и подходящия състав на гората

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Бял бор	I	8.7	1.5	13	3.4	30	3.4	30
	II	7.5	2.5	19	6.5	49	6.5	49
	III	6.2	34.5	214	13.5	84	13.5	84
	IV	4.9	15.3	75	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		53.8	321	23.4	163	23.4	163
Смърч	I	11.4	4.0	46	3.4	39	3.4	39
	II	9.1	-	-	0.6	5	0.6	5
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	5.5	1.2	7	1.2	7	1.2	7
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		5.2	53	5.2	51	5.2	51
Черен бор	I	8.7	15.4	134	12.1	105	12.1	105
	II	7.5	103.6	777	120.5	904	120.5	904
	III	6.2	203.0	1259	260.1	1613	262.7	1629
	IV	4.9	281.8	1381	32.7	160	32.7	160
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		603.8	3551	425.4	2782	428.0	2798
Ела	I	14.8	0.5	7	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.5	7	-	-	-	-
Лиственица	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7.5	-	-	0.1	1	0.1	1
	III	6.2	0.1	1	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.1	1	0.1	1	0.1	1

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
Зелена дуглазка	I	14.8	2.6	38	1.2	18	1.2	18
	II	11.6	-	-	1.0	12	1.0	12
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2.6	38	2.2	30	2.2	30
Атласки кедър	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6.2	-	-	14.0	87	14.0	87
	IV	4.9	9.3	46	-	-	-	-
	V	3.7	4.7	17	-	-	-	-
	Всичко		14.0	63	14.0	87	14.0	87
Бук	I	9.4	4.3	40	76.8	722	76.8	722
	II	7.8	3.1	24	64.7	505	64.7	505
	III	6.2	14.9	92	18.7	116	18.7	116
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		22.3	156	160.2	1343	160.2	1343
Червен дъб	I	7.8	501.5	3912	548.5	4278	548.5	4278
	II	6.4	181.2	1160	144.7	926	144.7	926
	III	5.0	5.9	30	9.5	48	10.9	54
	IV	3.7	0.4	1	0.2	1	0.2	1
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		689.0	5103	702.9	5253	704.3	5259
Зимен дъб	I	7.8	1.0	8	55.5	433	55.5	433
	II	6.4	30.0	192	60.3	386	60.3	386
	III	5.0	20.0	100	39.6	198	39.6	198
	IV	3.7	36.0	133	20.2	75	20.2	75
	V	1.4	11.7	16	-	-	-	-
	Всичко		98.7	449	175.6	1092	175.6	1092
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	6.2	40	11.1	71	14.5	93
	III	5.0	4.0	20	16.4	82	16.4	82
	IV	3.7	30.1	111	34.3	127	34.3	127
	V	1.4	8.6	12	-	-	-	-
	Всичко		48.9	183	61.8	280	65.2	302
Благун	I	7.8	2.5	20	54.6	426	54.6	426
	II	6.4	22.3	143	243.8	1560	246.2	1576
	III	5.0	36.2	181	171.5	858	171.5	858
	IV	3.7	44.1	163	112.9	418	112.9	418
	V	1.4	94.8	133	-	-	-	-
	Всичко		199.9	640	582.8	3262	585.2	3278
Цер	I	7.8	126.9	990	1138.0	8876	1138.0	8876
	II	6.4	440.2	2817	3764.8	24095	3790.4	24259
	III	5.0	327.0	1635	2929.5	14648	2991.7	14958
	IV	3.7	482.6	1786	738.9	2734	738.9	2734
	V	1.4	345.4	484	-	-	-	-
	Всичко		1722.1	7712	8571.2	50353	8659.0	50827
Габър	I	9.4	27.3	257	431.3	4054	431.3	4054

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	II	7.8	70.0	546	434.6	3390	434.6	3390
	III	6.2	12.8	79	196.0	1215	196.0	1215
	IV	4.7	21.7	102	35.7	168	35.7	168
	V	2.6	20.2	53	-	-	-	-
	Всичко		152.0	1037	1097.6	8827	1097.6	8827
Бряст	I	7.8	0.1	1	2.5	20	2.5	20
	II	6.4	2.5	16	1.0	6	1.0	6
	III	5.0	-	-	3.2	16	3.2	16
	IV	3.7	-	-	8.4	31	8.4	31
	V	1.4	0.1	-	-	-	-	-
	Всичко		2.7	17	15.1	73	15.1	73
Трепетлика	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7.4	2.1	16	3.9	29	3.9	29
	III	5.4	2.2	12	0.6	3	0.6	3
	IV	4.2	0.3	1	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		4.6	29	4.5	32	4.5	32
Явор	I	9.4	3.2	30	6.9	65	6.9	65
	II	7.8	3.4	27	3.4	27	3.4	27
	III	6.2	4.0	25	0.6	4	0.6	4
	IV	4.7	0.6	3	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		11.2	85	10.9	96	10.9	96
Бреза	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.7	0.3	2	0.4	2	0.4	2
	III	4.4	0.4	2	-	-	-	-
	IV	3.2	0.1	-	-	-	-	-
	V	2.2	1.1	2	-	-	-	-
	Всичко		1.9	6	0.4	2	0.4	2
Орех	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.3	2	1.9	12	1.9	12
	III	5.0	1.2	6	51.8	259	51.8	259
	IV	3.7	111.2	411	139.5	516	139.5	516
	V	1.4	81.2	114	-	-	-	-
	Всичко		193.9	533	193.2	787	193.2	787
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	1.0	6	1.0	6
	III	5.0	-	-	70.7	354	70.7	354
	IV	3.7	-	-	164.5	609	164.5	609
	V	1.4	5.0	7	-	-	-	-
	Всичко		5.0	7	236.2	969	236.2	969
Върба	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6.2	0.7	4	0.3	2	0.3	2
	IV	4.9	-	-	0.4	2	0.4	2
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.7	4	0.7	4	0.7	4
Джанка	I	7.8	0.3	2	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	III	5.0	1.6	8	3.1	16	3.1	16
	IV	3.7	2.1	8	1.6	6	1.6	6
	V	1.4	2.5	4	-	-	-	-
	Всичко		6.5	22	4.7	22	4.7	22
Клен	I	7.8	2.2	17	78.6	613	78.6	613
	II	6.4	6.1	39	147.4	943	147.4	943
	III	5.0	25.5	128	105.3	526	105.3	526
	IV	3.7	19.7	73	20.2	75	20.2	75
	V	1.4	8.6	12	-	-	-	-
	Всичко		62.1	269	351.5	2157	351.5	2157
Копривка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	0.4	3	0.4	3
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	0.4	1	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.4	1	0.4	3	0.4	3
Круша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	3.3	21	3.3	21
	III	5.0	1.4	7	8.0	40	8.0	40
	IV	3.7	3.4	13	44.0	163	44.0	163
	V	1.4	51.5	72	-	-	-	-
	Всичко		56.3	92	55.3	224	55.3	224
Дребнолистна липа	I	6.4	1.1	7	-	-	-	-
	II	5.3	-	-	0.2	1	0.2	1
	III	4.2	5.9	25	7.0	29	7.0	29
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	2.2	0.2	-	-	-	-	-
	Всичко		7.2	32	7.2	30	7.2	30
Едролистна липа	I	6.4	2.0	13	17.5	112	17.5	112
	II	5.3	1.7	9	30.2	160	30.2	160
	III	4.2	31.2	131	1.7	7	1.7	7
	IV	3.2	7.5	24	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		42.4	177	49.4	279	49.4	279
Сребролистна липа	I	6.4	58.2	372	306.5	1962	306.5	1962
	II	5.3	143.6	761	507.1	2688	509.2	2699
	III	4.2	455.4	1913	281.8	1184	281.9	1184
	IV	3.2	445.8	1427	95.0	304	95.0	304
	V	2.2	90.6	199	-	-	-	-
	Всичко		1193.6	4672	1190.4	6138	1192.6	6149
Махалебка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	1.6	10	1.6	10
	III	5.0	-	-	15.6	78	15.7	78
	IV	3.7	2.6	10	25.6	95	25.6	95
	V	1.4	40.2	56	-	-	-	-
	Всичко		42.8	66	42.8	183	42.9	183
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	1.9	10	6.4	32	6.4	32

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	IV	3.7	1.8	7	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		3.7	17	6.4	32	6.4	32
Черен орех	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	37.3	186	37.3	186
	IV	3.7	37.3	138	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		37.3	138	37.3	186	37.3	186
Череша	I	7.8	-	-	0.4	3	0.4	3
	II	6.4	6.0	38	7.4	47	7.4	47
	III	5.0	11.1	56	15.1	76	15.1	76
	IV	3.7	8.8	33	6.1	23	6.1	23
	V	1.4	3.6	5	-	-	-	-
	Всичко		29.5	132	29.0	149	29.0	149
Черница	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	0.1	-	0.3	2	0.3	2
	IV	3.7	0.9	3	0.7	3	0.7	3
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1.0	3	1.0	5	1.0	5
Шестил	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6.2	0.3	2	-	-	-	-
	IV	4.7	0.1	-	0.4	2	0.4	2
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.4	2	0.4	2	0.4	2
Американски ясен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.8	5	0.6	4	0.6	4
	III	5.0	1.2	6	1.4	7	1.4	7
	IV	3.7	1.5	6	1.5	6	1.5	6
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		3.5	17	3.5	17	3.5	17
Планински ясен	I	7.8	25.7	200	28.1	219	28.1	219
	II	6.4	18.9	121	20.5	131	23.0	147
	III	5.0	24.5	122	20.2	101	24.6	123
	IV	3.7	7.2	27	7.4	27	7.4	27
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		76.3	470	76.2	478	83.1	516
Полски ясен	I	7.8	-	-	4.1	32	4.1	32
	II	6.4	7.4	47	9.7	62	9.7	62
	III	5.0	11.9	60	8.4	42	8.4	42
	IV	3.7	3.8	14	0.9	3	0.9	3
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		23.1	121	23.1	139	23.1	139
тп I-214	I	24.3	-	-	1.1	27	1.1	27
	II	16.5	1.1	18	3.9	64	5.4	89
	III	9.7	17.4	169	10.3	100	15.2	147
	Всичко		18.5	187	15.3	191	21.7	263

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
тп Regenerata	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	16.5	-	-	0.3	5	0.3	5
	III	9.7	1.5	15	1.2	12	1.2	12
	Всичко		1.5	15	1.5	17	1.5	17
Киселица	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	1.0	5	1.0	5
	IV	3.7	0.1	-	-	-	-	-
	V	1.4	1.1	2	-	-	-	-
	Всичко		1.2	2	1.0	5	1.0	5
Зарзала	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.4	2	0.4	2
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	0.4	1	-	-	-	-
	Всичко		0.4	1	0.4	2	0.4	2
Ябълка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.4	2	0.4	2
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	0.4	1	-	-	-	-
	Всичко		0.4	1	0.4	2	0.4	2
Слива	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	0.6	3	0.6	3	0.6	3
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.6	3	0.6	3	0.6	3
Всичко ВИСОКОСТЪБЛЕНИ			5441.6	26435	14181.2	85751	14294.4	86406
ПРЕВРЪЩАНЕ								
Бук	I	6.6	86.4	570	-	-	-	-
	II	5.8	57.5	334	-	-	-	-
	III	4.4	2.1	9	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		146.0	913	-	-	-	-
Зимен дъб	I	6.9	2.6	18	-	-	-	-
	II	6.1	32.5	198	-	-	-	-
	III	5.1	27.5	140	-	-	-	-
	IV	4.0	0.7	3	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		63.3	359	-	-	-	-
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	4.0	12.9	52	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
		площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст	
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
		Всичко	12.9	52	-	-	-	-
Благун	I	6.9	18.3	126	-	-	-	-
	II	6.1	38.8	237	-	-	-	-
	III	5.1	198.3	1011	-	-	-	-
	IV	4.0	100.6	402	-	-	-	-
	V	3.0	10.7	32	-	-	-	-
	Всичко	366.7	1808	-	-	-	-	
Цер	I	6.9	469.6	3240	-	-	-	-
	II	6.1	2250.6	13729	-	-	-	-
	III	5.1	3027.1	15438	-	-	-	-
	IV	4.0	756.9	3028	-	-	-	-
	V	3.0	159.2	478	-	-	-	-
	Всичко	6663.4	35913	-	-	-	-	
Габър	I	6.6	334.7	2209	-	-	-	-
	II	5.8	431.0	2500	-	-	-	-
	III	4.4	121.6	535	-	-	-	-
	IV	3.1	32.2	100	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	919.5	5344	-	-	-	-	
Бряст	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	0.3	2	-	-	-	-
	III	5.1	1.7	9	-	-	-	-
	IV	4.0	0.3	1	-	-	-	-
	V	3.0	10.6	32	-	-	-	-
	Всичко	12.9	44	-	-	-	-	
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.1	41.1	210	-	-	-	-
	IV	4.0	87.8	351	-	-	-	-
	V	3.0	96.1	288	-	-	-	-
	Всичко	225.0	849	-	-	-	-	
Клен	I	6.9	0.1	1	-	-	-	-
	II	6.1	17.6	107	-	-	-	-
	III	5.1	88.8	453	-	-	-	-
	IV	4.0	148.4	594	-	-	-	-
	V	3.0	53.4	160	-	-	-	-
	Всичко	308.3	1315	-	-	-	-	
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.1	0.7	4	-	-	-	-
	IV	4.0	1.8	7	-	-	-	-
	V	3.0	0.6	2	-	-	-	-
	Всичко	3.1	13	-	-	-	-	
Всичко ПРЕВРЪЩАНЕ			8721.1	46610	-	-	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ								
Бук	I	6.6	1.8	12	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.1	-	-	1.8	6	1.8	6
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1.8	12	1.8	6	1.8	6
Благун	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	8.1	39	8.1	39
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	2.8	2.6	7	-	-	-	-
	Всичко		2.6	7	8.1	39	8.1	39
Цер	I	6.8	0.4	3	0.2	1	0.2	1
	II	5.8	3.6	21	0.1	1	0.1	1
	III	4.8	17.9	86	44.2	212	44.2	212
	IV	3.8	41.4	157	60.4	230	60.4	230
	V	2.8	33.9	95	0.9	3	0.9	3
	Всичко		97.2	362	105.8	447	105.8	447
Габър	I	6.6	0.5	3	0.2	1	0.2	1
	II	5.8	6.2	36	0.4	2	0.4	2
	III	4.4	5.1	22	1.2	5	1.2	5
	IV	3.1	-	-	11.1	34	11.1	34
	V	2.0	0.9	2	-	-	-	-
	Всичко		12.7	63	12.9	42	12.9	42
Бряст	I	6.8	1.9	13	-	-	-	-
	II	5.8	0.2	1	-	-	-	-
	III	4.8	0.8	4	1.8	9	1.8	9
	IV	3.8	-	-	0.1	-	0.1	-
	V	2.8	0.1	-	-	-	-	-
	Всичко		3.0	18	1.9	9	1.9	9
Мъждрян	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	1.3	8	1.3	8
	III	5.0	2.4	12	5.7	28	5.7	28
	IV	3.7	-	-	27.1	100	27.1	100
	V	1.4	35.3	49	0.8	1	0.8	1
	Всичко		37.7	61	34.9	137	34.9	137
Акация	I	12.0	-	-	9.4	113	9.4	113
	II	8.7	326.4	2840	569.5	4955	569.5	4955
	III	5.2	947.0	4924	1313.3	6829	1315.8	6842
	IV	3.4	539.6	1835	109.5	372	109.5	372
	V	1.9	189.1	359	0.4	1	0.4	1
	Всичко		2002.1	9958	2002.1	12270	2004.6	12283
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.8	-	-	15.8	60	15.8	60
	V	2.8	19.7	55	3.9	11	3.9	11
	Всичко		19.7	55	19.7	71	19.7	71
Келяв габър	IV	-	207.4	-	264.0	-	264.0	-
	V	-	110.0	-	25.0	-	25.0	-
	Всичко		317.4	-	289.0	-	289.0	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
Айлант	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.2	-	-	0.3	2	0.3	2
	IV	3.4	0.3	1	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.3	1	0.3	2	0.3	2
Гледичия	I	12.0	-	-	0.1	1	0.1	1
	II	8.7	1.8	16	11.3	98	11.3	98
	III	5.2	9.9	51	36.2	188	36.2	188
	IV	3.4	34.3	117	21.0	71	21.0	71
	V	1.9	22.5	43	-	-	-	-
	Всичко		68.5	227	68.6	358	68.6	358
Клен	I	6.8	1.1	7	-	-	-	-
	II	5.8	-	-	0.4	2	0.4	2
	III	4.8	2.1	10	8.7	42	8.7	42
	IV	3.8	4.4	17	8.8	33	8.8	33
	V	2.8	12.6	35	1.7	5	1.7	5
	Всичко		20.2	69	19.6	82	19.6	82
Леска	IV	-	0.6	-	0.6	-	0.6	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.6	-	0.6	-	0.6	-
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	0.5	2	0.5	2
	IV	3.8	0.2	1	0.3	1	0.3	1
	V	2.8	0.6	2	-	-	-	-
	Всичко		0.8	3	0.8	3	0.8	3
Софора	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	8.7	-	-	0.1	1	0.1	1
	III	5.2	0.1	1	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.1	1	0.1	1	0.1	1
Див рожков	IV	-	2.2	-	2.2	-	2.2	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2.2	-	2.2	-	2.2	-
Всичко НИСКОСТЪБЛЕНИ			2586.9	10837	2568.4	13467	2570.9	13480
ОБЩО ВСИЧКО			16749.6	83882	16749.6	99218	16865.3	99886

Отношението на прираста на подходящия и на сегашния състав на насажденията дава числена представа за лесовъдския ефект при евентуалното достигане на оптималния бъдещ състав.

Сегашният условен общ среден зрелостен прираст е 83 882 куб.м., а за подходящия бъдещ състав – 99 218 куб.м. или ефекта за залесената площ ще бъде:

$$99218 / 83882 * 100 = 118.3\% \text{ т.е. увеличението е } 18.3\%$$

Като се вземе предвид и очакваното увеличение на условия прираст от залесяването на голите дървопроизводителни площи до 99 886 куб.м., то тогава:

$$99886 / 83882 * 100 = 119.1\% \text{ т.е. увеличението е } 19.1\%$$

От таблица № 14 е видно и процентното участие на дървесните видове при сегашния и подходящия бъдещ състав на насажденията.

Таблица № 14

Сравнение на площта по дървесни ВИДОВЕ в сегашния и подходящия състав

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	53.8	0.3	23.4	0.2	23.4	0.1
Смърч	5.2	0.1	5.2	0.1	5.2	-
Черен бор	603.8	3.6	425.4	2.6	428.0	2.5
Ела	0.5	-	-	-	-	-
Лиственица	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Зелена дуглазка	2.6	-	2.2	-	2.2	-
Атласки кедър	14.0	0.1	14.0	0.1	14.0	0.1
Бук	170.1	1.0	162.0	1.0	162.0	1.0
Червен дъб	689.0	4.1	702.9	4.2	704.3	4.2
Зимен дъб	162.0	1.0	175.6	1.1	175.6	1.1
Летен дъб	61.8	0.4	61.8	0.4	65.2	0.4
Благун	569.2	3.4	590.9	3.5	593.3	3.5
Цер	8482.7	50.7	8677.0	51.8	8764.8	52.0
Габър	1084.2	6.5	1110.5	6.6	1110.5	6.6
Бряст	18.6	0.1	17.0	0.1	17.0	0.1
Трепетлика	4.6	-	4.5	-	4.5	-
Явор	11.2	0.1	10.9	0.1	10.9	0.1
Бреза	1.9	-	0.4	-	0.4	-
Мъждрян	37.7	0.2	34.9	0.2	34.9	0.2
Орех	193.9	1.2	193.2	1.1	193.2	1.2
Акация	2002.1	11.9	2002.1	11.9	2004.6	11.9
Космат дъб	249.7	1.5	255.9	1.5	255.9	1.5
Келяв габър	317.4	1.9	289.0	1.7	289.0	1.7
Айлант	0.3	-	0.3	-	0.3	-
Върба	0.7	-	0.7	-	0.7	-
Гледичия	68.5	0.4	68.6	0.4	68.6	0.4
Джанка	6.5	-	4.7	-	4.7	-
Клен	390.6	2.3	371.1	2.2	371.1	2.2
Копривка	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Круша	56.3	0.3	55.3	0.3	55.3	0.3
Леска	0.6	-	0.6	-	0.6	-
Дребнолистна липа	7.2	0.1	7.2	0.1	7.2	0.1
Едролистна липа	42.4	0.2	49.4	0.3	49.4	0.3
Сребролистна липа	1193.6	7.1	1190.4	7.1	1192.6	7.1
Махалебка	42.8	0.3	42.8	0.3	42.9	0.2
Мекиш	7.6	0.1	7.2	0.1	7.2	0.1
Черен орех	37.3	0.2	37.3	0.2	37.3	0.2
Софора	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Череша	29.5	0.2	29.0	0.2	29.0	0.2
Черница	1.0	-	1.0	-	1.0	-
Шестил	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Американски ясен	3.5	-	3.5	-	3.5	-

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Планински ясен	76.3	0.5	76.2	0.4	83.1	0.5
Полски ясен	23.1	0.1	23.1	0.1	23.1	0.1
тп I-214	18.5	0.1	15.3	0.1	21.7	0.1
тп Regenerata	1.5	-	1.5	-	1.5	-
Киселица	1.2	-	1.0	-	1.0	-
Зарзала	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Ябълка	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Слива	0.6	-	0.6	-	0.6	-
Див рожков	2.2	-	2.2	-	2.2	-
Всичко	16749.6	100.0	16749.6	100.0	16865.3	100.0

При иглолистните прави впечатление намалението на дела им от 4.1% на 3.0%. То се дължи основно на намаляването на белия бор от 0.3% на 0.2% и черния бор от 3.6% на 2.6%. Основна причина за това е че бял боровите и чер боровите култури са създадени извън ареала им на разпространение, или върху дъбови букови и габърви месторастения и ще бъдат заменени с естествено срещашите се широколистни дървесни видове. Останалите иглолистни дървесни видове запазват своето участие.

При широколистните увеличение имат предимно цера от 50.7% на 51.8%, благуна от 3.4% на 3.5%, червения дъб от 4.1% на 4.2% и едрolistната липа от 0.2% на 0.3%. Това увеличение на основните широколистни дървесни видове е за сметка основно на иглолистните (белия бор и черния бор), така и на част от нископродуктивния келяв габър на дъбови месторастения.

Промените в участието на дървесните видове са предимно в качествено отношение. Предвидените мероприятия целят подобряване състава и бонитета на насажденията, което ще повиши общата им производителност.

2. Икономически условия

2.1. Площ и лесистост

ТП ДЛС "Паламара" стопанисва горите в общините Венец, Никола Козлево(част), Каолиново(част) и Хитрино.

Населените места са:

Община с. Венец - включва землищата на селата: Борци, Боян, Буйновица, Венец, Габрица, Денница, Дренци, Изгрев, Капитан Петко, Осеновец, Страхилица, Черноглавци и Ясенково.

Община с. Никола Козлево(част) - включва част от землищата на селата: Крива река (част), Ружица (част) и Вълнари (част).

Община гр. Каолиново(част) - включва землища на: гр. Каолиново и селата Тъкач, Сини вир, Лятно, Долина (част), Лиси връх, Дойранци, Тодор Икономово, Браничево, Загориче, Средковец, Гусла, Пристое, Климент и Наум.

Община с.Хитрино - включва землищата на селата: Черна, Байково, Близнаци, Длъжко, Добри Войниково, Единаковци, Иглика, Живково, Калино, Каменяк, Развигорово, Становец, Студеница, Тервел, Тимарево, Трем, Върбак, Висока поляна, Звегор и Сливак.

Общата площ на ТП ДЛС "Паламара" (за всички видове територии) е 79174.3 ха. Залесената площ, на територията на ТП ДЛС "Паламара" е 16749.6 ха. При това положение лесистостта е 21.2 %.

2.2. Кратка икономическа характеристика

Районът се характеризира с ясно изразени диспропорции в икономическото си развитие. Населението масово е мигрирало в големите промишлени центрове – Шумен, Варна, Бургас и София, а през последните години – в чужбина. При това положение посочените райони са силно обезлюдени. Това създава редица трудности при организация на горскостопанските работи и пласирането на горската продукция.

На територията на общините в обхвата на ТП ДЛС "Паламара" е развито основно селското стопанство - земеделието и животновъдството.

2.3. Роля и значение на горите на ТП ДЛС "Паламара" за икономиката на района

Естествените гори в района са предимно от издънков произход, а семенни високостъблени насаждения се срещат около ловна резиденция "Паламара". Те са съставени от: цер, зимен дъб, благун, габър, келяв габър, мъждрян и др., като образуват както чисти така и смесени насаждения. Създадени са и култури предимно от черен бор, които до известна степен са променили облика на района.

Така посочените гори, като основен компонент на околната среда от една страна и от друга като източник на дървесина и други полезности имат своето съществено значение за общината. Те поддържат биологично полезното равновесие в района, подобряват климата, защитават селскостопанските площи, шосета създават благоприятни условия за дивеча, служат като обект за туризъм, отдых, почивка и украса на околната жизнена среда.

От тях се добиват значителни количества строителна дървесина и дърва за огрев.

Освен за снабдяване със строителна дървесина и дърва за огрев, горите в района имат много съществено значение за местното население и с предоставянето на площи за паша на добитъка.

Дърводобивът, лесокултурната дейност, добив на сено, гъби, горски плодове дават препитание или възможност за допълнителни доходи, на част от населението. Района предлага отлични условия за развитие на ловното стопанство. Големите и малки комплекси гора, изпъстрени с поляни, дивечови ниви и ливади, голини, дивечови просеки наличието на горскоплодни дървета, създават подходящи условия за изхранване и укриване на дивеча, обект на ловуване.

Пътната мрежа в района стопанството е добре развита. Тук както бе посочено по напред преминава шосето Шумен - Силистра. Всички населени места в района са свързани с асфалтирани пътища. От така посочените пътни артерии съществуват много отклонения от камионни и коларски пътища, които имат съществено значение за дейността на ТП ДЛС "Паламара", поради което следва да се поддържат в добро състояние.

От голямо значение за района са защитно-водоохранните, противоерозионните и здравно-украшните функции на горите.

Добитата на територията на държавно ловно стопанство "Паламара" дървесина се реализира съгласно нормативната уредба в условията на действаща пазарна икономика и плурализъм на собствеността.

Основният отрасъл в общините на територията на ловното стопанство е селскостопанското производство. Силно развити са зърнопроизводството и лозарството. Място намира и зеленчукопроизводството. Важен дял от икономиката на района заема животновъдството.

Основни полезни изкопаеми на територията на ТП ДЛС "Паламара" са нерудните (глини /каолин/ бели, сиви, червени, пясъчници, варовици, кремъци), свързани предимно с широкото разпространение на глинести материали /каолинови глини/, пясъчници, варовици, мергели и кремъци. Посочените полезни изкопаеми не са проучени от гледна точка на възможности за развитие на производства и крият сериозен потенциал в тази насока.

През 50-те години в района на ловното стопанство са създадени държавни защитни горски пояси, а 20 години по-късно и полезащитни горски пояси.

В резултат на влиянието на поясите, в защитената зона се формира по-благоприятен микроклимат, фитоклимат и воден режим за растежа, развитието и формирането на добива селскостопански култури. Добивите са повишени, а разходите за получаване на единица добив намалени с 15-30% при пшеницата и 12-22% при царевицата. Под влияние на полезащитните пояси са установени трайни промени в състава на почвата - натрупване на повече органично вещество в орницата, която е обогатена с хумус и азот.

Силно развита е добивната промишленост в района на гр. Каолиново, където се добива основното количество суровина за фаянсовото и порцелановото производство в страната.

Горите в района на Държавно ловно стопанство "Паламара" имат значение за икономиката на общината и областта преди всичко като източник на строителна дървесина, целулоза и дърва.

Горите в района на ловното стопанство имат и защитни и специални функции. Насаждения запазват по-продължително време водните запаси на подпочвените води, предпазват прилежащите им земи от ерозионни процеси и увеличават почвеното плодородие.

Ролята и значението на горите в района на ДЛС "Паламара" са важен фактор както за икономическото развитие и благосъстояние на селищата, така и за по-доброто екологично състояние на територията на района.

В заключение трябва да се подчертае, че горите на територията на ТП ДЛС "Паламара" със своите разнообразни функции и за в бъдеще ще имат важен дял в икономиката на общината и областта, както и за цялото национално стопанство.

3. Защитени природни обекти

3.1. Защитени природни обекти по закона за защитените територии (ЗЗТ):

На територията на ТП ДЛС "Паламара" няма защитени природни обекти в горски територии, по Закона за защитените територии (ЗЗТ).

3.2. Други защитени природни обекти

На територията на община Каолиново в землището на с. Сини вир (Омарчево), местност Юсек се намира **церово вековно дърво**, обявено със заповед №342/04.07.1978 год./ ДВ, бр.69/1978 год. с височина 24 м и обиколка 4,10 м, намира се в земеделска територия и **не е обект** на настоящата инвентаризация.

На територията на община Хитрино в землището на с. Добри Войников, се намира "Мравчения дъб" **вековно дърво**, обявено със заповед №65713.09.1979 год./ ДВ, бр.79/1979 год. на 500 год. с височина 25 м и обиколка 1,60 м, намира се в земеделска територия и **не е обект** на настоящата инвентаризация.

3.3. Защитени растителни видове и редки растения на територията на ТП ДЛС "Паламара"

Посочените растителни видове са съобразени с Приложение № 3 /чл.40/ и Приложение № 4 /чл.41/ от Глава III на Закона за биологичното разнообразие, приет от НС на 09.08.2002 г./ДВ бр. 77/2002 г./

I. Приложение № 3: Растителни видове защитени на територията на цялата страна

Забранява се:

- брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение.
- притежаването, пренасянето, превозването, изнасяне зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри.

Забраните са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.

За територията на ТП ДЛС "Паламара" растителните видове са следните:

1. Гръцка ведрица (*Fritillaria graeca* Boiss. & Sprun.сем. Кремови - Liliaceae) - Тя е многогодишно луковично растение. Определена е като балкански ендемит. Среца се по скалисти и каменливи тревисти места, из горски поляни, пасища и храсталаци, предимно в смесени широколистни гори. Размножаването се извършва със семена и вегетативно. Цъфти през април и юни, а плодоношението е през юли. Поради красивите си цветове гръцката ведрица е застрашена от събирането за направата на букети. За опазване на този вид от посегателства е необходимо да се извършват разяснителни и образователни дейности сред местното население

2. Черноморска ведрица (*Fritillaria pontica* сем. Кремови - Liliaceae) - Многогодишно луковично растение, чието стъбло достига 15-45 см височина. То е облистено от средата нагоре. Листата му са ланцетни, 5-9 на брой. В горната част те са прешленовидно разположени по три. Цветовете са изключително красиви, бледо виненочервени, с надлъжни жълтозелени ивици и имат звънчевидна форма. Плодът е кутийка с 6 остроъгълни ръба. Черноморската ведрица цъфти през март-април, а плодоношението е през юни и юли. Популациите на Шуменското плато са представени едва от по няколко десетки екземпляра. Разположени са сред храсталачни съобщества от келяв габър, глог, дрян, леска и др. Срещат се по-рядко под склопа на широколистни гори. Поради красивите си цветове черноморската ведрица е обект на посегателства от любители на горски цветя и това е основен застрашаващ фактор за нейното оцеляване.

3. Давидов мразовец (*Colchicum davidovii* Stef. сем. Кремови - Liliaceae) - Установен е за първи път през 1895 г. от Б. Давидов като нов за науката вид. Български ендемит. Естественото му находище е съществувало в местността „Къшкочеве" върху сухи варовити терени в разредни тревни съобщества. Днес той е изчезнал вид. Предполагаемите причини за това се

свързват с провеждането на археологически разкопки, горско-стопански мероприятия и ерозия на почвите. Давидовият мразовец е многогодишно луковично растение. Листата са 2-3 на брой, линейно ланцетни, широки до 16 мм, на върха косо заострени. Цветовете са бледо розови, 1-2 на брой. В основата на външните околоцветни листчета има къси уховидни израстъци, което е характерен отличителен белег. Плодът представлява овална кутийка с късо носче на върха, която се разпуква на три дяла. Цъфтежът е през февруари и март, а плодовете се образуват през април и май. Размножаването е вегетативно чрез дъщерни луковици или със семена.

4. Горска съсънка (*Anemone sylvestris* сем. Лютикови - *Ranunculaceae*) - Многогодишно тревисто растение с височина от 15 до 30 см. При основата на стъблото има от 2 до 6 сивозелени листа, които са дълбоко дланевидно разделени. Листата в горната част на стъблото са прешленесто разположени и са най-често 3 на брой. Цветовете са бели, изключително красиви, с размери до 7 см в диаметър. По стъблото и листата има меки, бели власинки. Горската съсънка цъфти през април и май и плодоноси през юни и юли. Размножава се чрез семена. Съплодието се състои от дребни, яйцевидни орехчета. Тя предпочита тревисти и каменливи терени, разредени храсталаци и покрайнините на горски култури. Особено застрашаващи фактори за нейното оцеляване са брането за букети и пашата на добитък. Съсънката е медоносно растение, листата ѝ са богати на биологично активни вещества. Тя е ценен изходен материал за култивиране на декоративни форми. Видът е включен в Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория „застрашен“.

5. Пролетно бутурче, циклама (*Cyclamen coum* сем. Игликови - *Primulaceae*) - Най-често срещания защитен вид на Шуменското плато. Най-многочислени популации са формирани под склопа на горите от мизийски бук и обикновен габър. Представлява многогодишно тревисто растение, при което листата се появяват преди и по време на цъфтежа. Листната петура е с бъбрековидна или закръглена форма, вълновидно нагъната. Отгоре е гола, тъмнозелена, с бял концентричен кръг, а отдолу е кафяво зърнеста. Цветоносното стъбло излиза от основата на грудката и е високо от 10 до 24 см. Венчето има червенорозов цвят със заострени на върха дялове, без ушички. Цъфтежът е през февруари-април, а плодоносенето - през април и май. Размножава се вегетативно с дъщерни грудки и със семена. Най-голяма опасност за съхраняването на пролетното бутурче са недобросъвестните туристи, които унищожават значителни количества от красивите цветове. Необходимо е повишаването на екологичната култура сред населението за опазване на този безценен дар на природата. Видът е включен в Закона за биологичното разнообразие и в Червена книга на НР. България (Вълчев и др. 1984) с категория „рядък“ и в Бернската конвенция.

6. Седефче (*Ruta graveolens* сем. Седефчеви - *Rutaceae*) - Полухраст с височина до 60 см. Корените са вдървенели, а стъблата са голи, изправени и разклонени. Листата са покрити с точковидни жлези. Най-често са двойно или тройно перести. Съцветията са върхни и рехави. Венчелистчетата са жълти, лъжичкоподобни и дълги 6-9 мм. При откъсване на растението се усеща неприятна миризма. Активният цъфтеж е от май до август. Плодовете узряват през септември. Седефчето обитава скалисти, варовити и сухи терени и в това отношение на Шуменското плато е намерило добри условия за разпространение. Среща се по поляните и между разредни храстови съобщества. Седефчето е ценно медицинско растение. Събира се като лечебно средство и поради това е застрашено от унищожение.

7. Пясъчно подрумиче (*Anthemis regis-borisii* Stoj. et Acht. сем. Сложноцветни - *Asteraceae*) - Многогодишно тревисто растение. Български ендемит, чието разпространение е по черноморското крайбрежие (край Белослав) и в Североизточна България (край Шумен). Расте на пясъчливи и каменисти места до около 300 м надм. височина. Среща се поединично. Размножаването на пясъчното подрумиче се извършва чрез семена и вегетативно (чрез издънки). Цъфтежът е от април до август, а плодоношението от август до октомври. Отрицателно действащ фактор за този рядък български ендемит е антропогенната дейност, изразяваща се в интензивната урбанизация, индустриализация и др. в районите на разпространение на вида. За съхраняване на пясъчното подрумиче то е включено в семенната банка и в живата колекция от застрашени и редки растения на Института по ботаника с Ботаническа градина при БАН.

8. Румелийско подрумиче (*Antemis rumelica* сем. Сложноцветни - *Asteraceae*) - Български ендемит. Многогодишно тревисто растение с многобройни слабо разклонени стъбла, високи до 20 см. Листата са пересто насечени, а цветовете са бели, езичести, с дължина до 1 см. Този вид цъфти от април до юни, а семената узряват през август - септември. Среща се пръснат сред скалните растителни групировки. Застрашаващи фактори за румелийското подрумиче са почвената ерозия и активните изветрителни процеси.

9. Снежно кокиче (*Galanthus nivalis* сем. Кокичеви - *Amaryllidaceae*) - Високо е до 20 см. Има две приосновни листа, плоски и дълги 8-9 см. Цветът е един, увиснал надолу, образуван от 6 венчелистчета, външните 3 от които са бели. Издава приятен, нежен аромат. Цъфти от януари до април, често още преди да се стопи снежната покривка. Разпространено е в Средна Европа, Украйна, Западна Русия и Балканския полуостров. В България се среща на отделни места по Черноморско крайбрежие, Североизточна България, Дунавска равнина, Предбалкана, Стара планина, Тунджанска хълмиста равнина и Странджа. Расте из храсталаци, гори, по долините на реките, по открити горски поляни до около 1500 м.н.в. Числеността на снежното кокиче бързо намалява. То е едно от най-масово браните и продавани цветя. Освен това голяма част от местообитанията му са заплашени от застрояване и унищожаване. Затова е включено в Червена книга на България и във Вашингтонската конвенция - CITES.

10. Каdifено великденче (*Veronica spicata* сем. Живеничеви - *Scrophulariaceae*) Многогодишно тревисто растение. Български ендемит. Расте из редки смесени гори и сухи тревисти места с хумусно-карбонатни почви. Популациите му са представени от единични, разпръснати индивиди. Размножаването се извършва чрез семена. Цъфти през юни и юли, а плодоношението е през юли - септември. Урбанизацията, изсичането на горите и общото замърсяване довеждат до нарастваща деградация на естествените местообитания на каdifеното великденче. Събирането на семена за семенната банка и растения за живата колекция от застрашени и редки видове на Института по ботаника с Ботаническата градина при БАН е ефикасна мярка за съхраняване на каdifеното великденче.

11. Източен миск (*Jurinea ledebourii* Bunge сем. Сложноцветни - *Asteraceae*) Многогодишно тревисто растение, определено като степен вид. Притежава късо коренище и стъбло с височина до 80 см, покрито с листа само в долната си част. Листата са пересто нарязани. Цветовете са събрани в синьовиолетови съцветия. Източния миск цъфти през юни и юли. Плодоносенето е през август и октомври. Размножаването се извършва чрез семена, които са снабдени с хвърчилки и притежават добри възобновителни възможности. Среща се сред треви и храсталаци, върху сухи, плитки, ерозирани почви. Разпространен е поединично. За неговото възобновяване отрицателни фактори са силните ерозионни процеси и насекомните вредители.

12. Черноморска камбанка (*Campanula enxina* сем. Камбанкови - *Campanulaceae*) Български ендемит. Застрашен от изчезване вид, включен в „Червената книга на Шуменски регион“. Многогодишно тревисто растение с голо, ъгловато стъбло, достигащо до 20 см. Притежава бъбрековидни листа, които са събрани в розетка при основата на стъблото. Цветовете са групирани в рехави гроздовидни съцветия. Венчето е звънчевидно, виолетовосиньо. Плодната кутийка е конусовидна, а семената са многобройни и дребни. Черноморската камбанка се среща по варовити терени с каменливи почви и в скални пукнатини. Установена е малка численост на популациите, което се обяснява със слабата ѝ конкурентна способност. Други застрашаващи фактори са ерозионните процеси.

13. Петров кръст (*Lilium martagon*) - Това е многогодишно тревисто луковично растение от семейство **Кремови *Liliaceae***. Луковицата е жълта, с яйцевидна форма, дълга около 5 см. Листата му са в прешлени, цветовете му - от розово през червено до лилави на цвят, в гроздовидни **СЪЦВЕТИЯ**. Образува шестстенна, закръглена плодна кутийка. Семената са кафяви и плоски. Петровият кръст цъфти през юни и юли, а неговите семена узряват през август. Среща се в тревисти, храсталачни, каменисти и горски (по-често широколистни, по-рядко иглолистни) местности в цяла БЪЛГАРИЯ, между 1000 и 2000 м надморска височина. То е широко разпространено растение в региона от Централна Европа, на изток през Северна Азия до Монголия и Корея. Петровият кръст е защитен от ЗАКОНА ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ.

14. Хьофтианово часовниче (*Erodium hoeffianum* C. A. Mey. сем. Здревецови – *Geraniaceae*) - Тревисто растение с двегодишен период на развитие. То достига до 20 см на височина и цялото е покрито с власинки. Приосновните листа са събрани в розетка и по време на цъфтежа изсъхват. Листата са срещуположни, пересто нарязани, с остро назъбени дялове. Венчелистчетата са розововиолетови. Цъфти през май-юни. Плодоноси през август. Размножава се със семена. Застрашаващ фактор за нормалното развитие на хьофтиановото часовниче е пашата на селскостопански животни.

15. Щитовидна фибигия (*Fibigia clypeata* L. Medic сем. Кръстоцветни - *Brassicaceae*) Представява многогодишно тревисто растение с изправени, цилиндрични, гъсто облистени

стъбла. Листата са целокрайни или неравномерно назъбени като приосновните имат продълговата или обратно-яйцевидна форма и притежават къси дръжки. Горните листа са приседнали и имат продълговата линейна форма и остър връх. Този вид е гъсто покрит със звездовидни власинки. Цветовете са събрани в прости гроздовидни съцветия. Чашелистчетата се отличават с продълговато-яйцевидна форма. Те притежават бяла ципеста ивица по края и дълги реснички по ръба. Венчелистчетата са с жълт цвят и са дълги 10 - 13 мм. Цъфтежът е през юни и юли, а плодоносенето - през юли и август. Размножаването се извършва чрез семена, които са кръгли и широко крилати. Те са оцветени в кафяво и достигат до 6 мм в диаметър. Числеността на щитовидната фибигия е незначителна. Среца се сред храсталачни габърви съобщества. Евентуалните залесителни мероприятия по склоновете на Шуменското плато трябва да бъдат съобразени с необходимостта от съхраняване на находищата на щитовидна фибигия.

16. Кавказка копривка (*Celtis caucasica* Willd. Сем. Брястови – *Ulmaceae*) - Широколистен дървесен вид достигащ до 8 м. Листата са с размери - дължина до 10 см и ширина до 5 см. Те имат неправилно ромбовидна форма. Горната им повърхност е гола и грапава, а отдолу са влакнести. Мъжките цветове са събрани в съцветия, а женските са единични. Плодът е костилков, кафявочервен. Кавказката копривка цъфти през март и април, а плодовете узряват през септември и октомври. Размножаването се извършва вегетативно и чрез семена. Кавказката копривка вирее по сухи, скалисти и припечни места. Засилените ерозионни процеси, както и опасността от възникване на горски пожари са фактори, обуславящи ограниченото ѝ разпространение.

17. Ленолистен целолист (*Haplophyllum thesioides* G. Don. сем. Седефчеви - *Rutaceae*) Многогодишно тревисто растение с височина до 30 см. Стъблата му са изправени, голи и покрити с точковидни жлези. Листата са приседнали, прости и целокрайни. Съцветията - върхни, щитовидни и влакнести. Венчелистчетата са жълти. Плодът е кутийка, съставена от пет дяла. Семената са кафяви и бъбрековидни по форма. Цъфти през юни - юли, а семената узряват през август. Размножава се само със семена. Ленолистният целолист обитава сухи и каменливи терени, с плитки ерозирани почви. Популациите са малочислени, представени от разпръснати единични екземпляри. Неблагоприятно влияние върху развитието на вида оказват пашата и ограничената възможност за семенно възобновяване.

18. Червен хедизарум (*Hedysarum tauricum* сем. Бобови - *Fabaceae*) - Многогодишно тревисто растение с височина до 35 см. Степен вид. Той притежава вдървено коренище и стъбла, които са разклонени почти от основата си. Листата са с 6 - 8 двойки листчета, които имат гъсти прилепнали власинки по долната си повърхност. Цветовете са събрани по 6 - 12 броя в гроздовидно съцветие. Те имат розови или пурпурночервени венчета. Червеният хедизарум цъфти през юни и юли. Плодовете му узряват през август. Размножава се най-често чрез семена, които са кафяви, бъбрековидни и достигат до 2,5 мм дължина. Може да се размножава и вегетативно. Този вид се среща предимно по стръмни ерозирани терени, често в съжителство с коилото.

19. Степен пащърнак (*Pastinaca umbrosa* Stev. ex DC. сем. Сенникоцветни - *Apiaceae*) Тревисто многогодишно растение, достигащо до 1 м височина. Степен вид. Стъблото е гъсто покрито със сивобели власинки. В горната си половина то е разклонено. Листата имат елипсовидна форма. Те са с размери - дължина до 30 см и ширина до 10 см. Цветовете са събрани по 10.020 броя в един сенник. Венчелистчетата са жълти, завити навътре и имат широка тъмна ивица в средата. Цъфтежът е от юни до август, а плодовете узряват през септември. Плодовете са с елиптична, сплесната форма. Размножаването се извършва чрез семена. Степният пащърнак е с ограничена численост. Срещат се единични екземпляри, разпръснати сред храсталаци от кучешки дрян, мъждрян, драка и др. Обитава плитки, силно ерозирани и каменливи почви, които затрудняват неговото семенно възобновяване.

20. Стамбулско еньовче (*Galium paschale* Forsska сем. Брошови - *Rubiaceae*) Многогодишно тревисто растение, което достига до 80 см височина. Стъблата са единични. Листата са прешленовидно разположени по стъблото, по 8 - 10 броя в един прешлен. Те са линейно ланцетни. На върха си имат късо осилче. Съцветието заема 2/3 от дължината на стъблото. То е рехаво и метличесто. Венчето е бяло и достига до 3,5 мм в диаметър. Стамбулското еньовче цъфти през юни и юли, а плодоносенето е през август и септември. Орехчетата са голи, кафяви до сивокафяви на цвят. Имат бъбрековидна форма и набръчкана повърхност. Размножаването става със семена и вегетативно с коренищни издънки. Видът се среща в широколистни гори и храсталаци, както и по горски поляни по периферията на гората.

21. Обикновен анакамптис (*Anacamptis pyramidalis* сем. Салепови - *Orchidaceae*)
 Многогодишно тревисто растение, с височина до 40 см. Притежава две кръгли грудки и изправени ланцетни листа. Цветовете са събрани в класовидно съцветие. Цъфтежът е през май и юни, а плодоносенето е през юли. Размножаването е вегетативно или със семена. Обикновения анакамптис е разпространен сред разредни гори и храсталаци и по поляни. Най-често той се среща поединично или в малочислени популации по варовикови терени. Застрашаващ фактор за неговото развитие и разпространение е събирането му за направа на букети.

22. Подезичен залист (*Ruscus Hypoglossum* сем. Кремови - *Liliaceae*) - Вечнозелено растение, достигащо на височина от 20 до 40 см. Стъблото му е право, най-често разклонено. Притежава пълзящо коренище и заострени елиптични или ланцетни листа, дълги 5 - 12 см и широки 1,5 - 4 см с изпъкнали средни жилки. В пазвите на дебелокожести листовидни прицветници, които се намират върху горната страна на листата са разположени цветовете. Плодовете са червени, ягодовидни и до 2см в диаметър. Подезичният залист цъфти през април и май, а плодовете узряват през есента. Размножава се вегетативно чрез коренищни издънки. Разпространен е в широколистни гори представени от видовете мизийски бук, цер и благун. Обича мощни, свежи, слабо ерозирани почви. Среща се поединично или във вид на малки групи под склопа на гората. Нерядко подезичният залист става обект на посегателства от любители градинари. Неговите красиви оранжевочервени плодове и вечнозелените клонки му придават декоративни качества и той се отглежда като стайно декоративно растение. Освен това се използва и като средство за увеличаване млечността на някои домашни животни, което също води до опасността от неговото унищожаване.

23. Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum* (M. Bieb.) Spreng сем. Салепови - *Orchidaceae*) - Многогодишно тревисто растение с височина на стъблото до 80 см. Притежава две овални подземни грудки. Листата са ланцетни, а плодовете узряват около един месец след цъфтежа. Размножаването на този вид се извършва по вегетативен път чрез дъщерни грудки. Разпространен е сред храсталаци от келяв габър и драка. Срещат се предимно единични екземпляри. Обикновената пърчовка притежава красиви цветове. Те нерядко привличат вниманието на недобросъвестни туристи, които ги унищожават. Видът е включен в Червена книга на Р. България (Пеев и др.) с категория „уязвим“, в ЗБР, в Директива 92/43, Бернската конвенция и CITES (2).

24. Българско еньовче (*Galium bulgaricum* Velen. сем. Брошови - *Rubiaceae*)
 Многогодишно тревисто растение. Български ендемит, включен в европейския списък на редките, застрашени и ендемични растения. Разпространен е по черноморското крайбрежие, в Североизточна България, Източна Стара планина, Източни Родопи и Странджа. Неговите месторастения са из смесени широколистни гори и храсталаци до 700 м н.в.

Размножаването на българското еньовче се извършва чрез семена. Цъфти през юни-юли, а плодоноси през август-септември. Страда от антропогенната дейност - стопанската дейност и пашата. За опазването на вида е необходимо повишаване на екологичната култура сред туристите и местното население.

25. Лудо биле (*Atropa bella-donna* L.) - Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Стъблото е високо 0,5-1,5 до 2 m. Листата са прости, целокрайни. Цветовете са единични, по-рядко по два на влакнести дръжки. Чашката е 5-делна. Венчето при отвората на венечната тръбица е звънчевидно или тръбесто-звънчевидно, кафяво-виолетово или зеленикаво. Плодът е лъскава, черна, кръгла ягода. Месестата част обикновено е червеникавопурпурна. Цъфти от май до юли, плодоноси август-септември. Среща се из сенчести гори, сечища и храсталаци главно в букови, дъбови и габърски съобщества.

Видът е в Червена книга на Н.Р. България с категория „рядък“ (Велчев и др. 1984).

26. Елвезиево кокиче (*Galanthus elwesii* Hooker f.) - Многогодишно луковично растение, геофит. Стъблото достига до 25 cm. На върха си носи един увиснал надолу цвят, в основата на който е развит ципест зеленикав лист прикрепен с влагалище. Околоцветните листчета са шест: три външни бели (от 15 до 25 mm) разперени, лъжичковидни, вътрешните са три почти два пъти по-малки, докосващи се едно в друго със зелено петно на върхната и приосновната част. Цъфти в периода януари-март, плодоноси февруари-април. Расте из храсталаци, гори и скални поляни в низинния, буковия и дъбовия пояси. Видът фигурира в Червена книга на Р. България (Пеев и др.) с категория „застрашен“ и в Закона за биологичната разнообразие.

27. Битински синчец (*Scilla bithunica* Boiss.) - Многогодишно тревисто растение. Цветоносните стъбла са едно или две, високи до 30 см. На върха си носи един увиснал надолу цвят, в основата на който е развит ципест зеленикав лист прикрепен с влагалище. Листата са 4 или 5 дълги до 30 см. и широки до 2 см. Съцветието е сбито, овално, с 3-25 цвята. Околоцветните листчета са шест, бледосини, дълги до 9 мм. Плодът е почти кълбеста кутийка с надлъжни крила. Цъфти в периода април-май, плодоноси май-юни. Обитава влажни гори, рядко влажни дерета. Видът фигурира в Червена книга на Р. България (Пеев и др.) с категория „застрашен“ и в Закона за биологичната разнообразие.

Приложение № 4. Растителни видове поставени под режим на опазване и регулирано ползване от природата.

Режимите и условията на ползване са:

- предписания за достъп до определени райони;
- временна или местна забрана за ползване на вида или определени популации;
- срокове, правила и методи на ползване;
- условия за покупка, продажба, изнасяне зад граница и други;
- условия за отглеждане и размножаване на животински и растителни видове при контролирани от човека условия.
- въвеждане на разрешителен режим или определяне на квоти за ползване на екземпляри.

Режимите и условията за ползване се въвеждат със заповеди на министъра на околната среда и водите, обнародвани в "Държавен вестник".

За територията на ТП ДЛС "Паламара" растителните видове са следните:

1. Лечебна иглика (*Primula veris*) - Многогодишно тревисто растение с късо коренище и множество дълги цилиндрични корени. Расте из храсталаци, по горски поляни, в покрайнините и в разредените широколистни гори, а на места навлиза в иглолистния пояс като елемент на естествената тревна и разрежена горска растителност. Среща се из цялата страна от крайбрежието на морето до 2500 м. н.в. Цъфти през февруари - март, а плодоноси през април - юни. Размножава се предимно със семена и отчасти вегетативно чрез коренищни разклонения.

3.4. Лечебни растения на територията на ТП ДЛС "Паламара"

Във връзка с изискванията на **чл. 50 и чл. 55 от Закона за лечебните растения (ЗЛР)** е приложен списък за лечебните растения, срещащи се на територията на ТП ДЛС "Паламара", при които се използват плодовете, цветовете, корените и кората им като лечебно средство:

1. Обикновен равнец (*Achillea collina*) - Многогодишно тревисто растение. Расте из пасища, сухи тревисти, каменисти и песъчливи места, в изоставени ниви, в равнините и планините, от надморското равнище до към 1200 (1800) м.н.в. В рамките на посочената вертикална зоналност видовете от комплекса са разпространени из цялата страна и липсват или са редки само по най-високите части на планините - над 2300 м.н.в. Цъфтят в зависимост от надморската височина от юни до септември, а плодоносят от август до ноември. Размножаването им е вегетативно (с коренищни издънки) и семенно.

2. Камшик (*Agrimonia eupatoria*) - Многогодишно растение, високо 20-120 см., покрито с дълги, груби, разперени и къси къдрави власинки. Расте из храсталаци, в ливади и пасища, край горски пътеки до 1500 м.н.в. в цялата страна. Умерено светлолюбив мезофит. Използва се в официалната и народната медицина. Лечебният камшик цъфти през юни-август, а плодовете му узряват през юли-септември. Опрашването се извършва от различни ципокрили насекоми. Размножава се чрез цели хипантии, които се разнасят предимно от тревопасните животни, по тялото на които се залавят с помощта на кукестите бодли.

3. Шапиче (*Alchemilla vulgaris*) - Многогодишни тревисти растения. Защитен вид. Растат из планинските ливади и пасища от 1200 до 2700 м.н.в. Светлолюбив мезофит. Видовете от комплекса шапиче цъфтят през юни-август, а плодовете узряват септември-октомври. Те са кръстосано-опрашвани растения - от вятъра или от ципестокрили насекоми. След завършване на вегетацията зрелите плодове се откъсват заедно с хипантия с помощта на вятъра, от различни животни и др.

4. Багрилно подрумниче (*Anthemis tinctoria*) - Многогодишно тревисто растение, високо 40.060 (90) см. Расте из храсталачни, тревисти, песъчливи и каменисти места, като елемент на естествената растителност и по нарушени и рудерализирани места, рядко и като заплевител в

посевите, от морското равнище докъм 1200 (1800) м.н.в. Среща се разпръснато из цялата страна. Светлолюбив ксерофит. Багрилното подрумниче цъфти през май-септември, плодоноси през юни-октомври и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножаването е вегетативно (с коренищни издънки) и семенно.

5. Змиярник (*Arum Maculatum*) - Многогодишно тревисто растение. Стъблото в основата задебелено в овална цилиндрична подземна грудка. Цветоносното стъбло право, високо до 30 см., безлистно, на върха с единично съцветие, покрито с покривало. Цветовете еднополови, събрани в съцветие кочан, бледожълти, на върха с тънък жълт или виолетов придатък. Плодовете оранжево-червени ягоди. Семето валчесто, често повърхността му е с ямички. **Отровно!** Расте из сенчести и влажни предимно широколистни гори и храсталаци в предпланинския и планинския пояс докъм 1800 м.н.в. Цъфти през май-юни, плодоноси през юни-юли и е кръстосано, насекомо-опрашвано растение. Размножава се семенно и вегетативно. Делението на грудките се осъществява чрез образуване на дъщерни грудки към основната грудка.

6. Копитник (*Asarum europaeum*) - Многогодишно тревисто растение с дебело пълзящо разклонено коренище. Расте по влажни сенчести места до 1200 м.н.в. Среща се предимно в средния планински пояс в северната и западната част на страната, главно в Стара планина и Рило-Родопския масив. Копитникът цъфти през март-юни, плодоноси през май-октомври и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножава се със семена или вегетативно (чрез делене на коренището).

7. Клинавче (*Astragalus glycyphyllos*) - Многогодишно тревисто растение с пълзящо коренище. Расте из разреждени гори и горски поляни, горски покрайнини и из храсталаци, по скалисти и тревисти места. Среща се разпръснато из цялата страна в планинските и предпланинските райони до към 1800 м.н.в. Умерено светлолюбив мезофит. Клинавчето цъфти през юни-август, плодоноси през юли-септември и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножава се семенно и от части вегетативно. Семената покълват след значителен покой.

8. Парички (*Bellis perennis*) - Многогодишно тревисто растение. Коренището късо, тъмно кафяво, с къси странични разклонения. Стъблото слабо развито. Расте из влажни ливади, тревични и храсталачни (предимно овлажнявани) места като елемент на естествената растителност, от морското равнище докъм 1500 м.н.в. На много места се отглежда и в градините. Паричката цъфти през (март) април - юли, плодоноси през юни- септември и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножаването е вегетативно и семенно.

9. Ранилист (*Betonica officinalis*) - Многогодишно растение, високо 15- 80 см.

Расте по тревисти и храсталачни места в горите, низините и планините. Светлолюбив и сенкоиздръжлив ксеромезофит. При подходящи условия видът се среща във всички части на страната, от 150 до 1500 м.н.в. Цъфти през юни - август, плодоноси през август октомври и е кръстосано опрашващо се ентомофилно растение. Размножава се чрез зрели орехчета, които се отделят от чашката при механичното раздвижване на стъблото от вятъра, животни и др.

10. Кървавиче (*Bistorta major*) - Многогодишно коренищно растение. Расте из влажни мочурливи места и ливади, поляни, храсталаци, около планински езера и блата, потоци, влажни каменисти склонове от (700)1200 до 2200 м.н.в. Среща се в Западна и Средна Стара планина, Софийски район, Пирин, Западна Средна гора, Рила и Западни Родопи. Националните запаси в тези флористични райони са значителни. Обикновеното кървавиче цъфти през май-август, плодоноси през юли-септември. Размножава се семенно и вегетативно, чрез коренищни издънки.

11. Решетка (*Carlina acanthifolia*) - Многогодишно монокарпно тревисто растение. Надземното стъбло неразвито. Цветовете многобройни тръбести въз жълти. Расте из горски поляни, разреждени гори и храсталаци, планински ливади, пасища и тревисти места. Светлолюбив ксеромезофит. Среща се по всички наши планини над 800 м.н.в. Основните запаси са в Стара планина, Пирин, Рила и Родопите. Решетката цъфти през юни-октомври, плодоноси през септември-ноември и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножаването е семенно.

12. Исландски лишей (*Cetraria islandica*) - Многогодишно талусно растение. Талусът кожест, в изсушено състояние чуплив и наподобяващ, неправилно вилообразно разклонено образуване. По връхните части на талусните растения отначало зелени, по-късно кафяви,

дисковидни вдлъбнати плодни тела -спороносни органи (апотеции). Расте върху почва по разредени тревисти и каменисти места, по поляните в иглолистния и буковия пояс в планините като елемент на естествената растителност над 1500 м.н.в. Среща се по всички планини в страната.

13. Змийско мляко (*Chelidonium majus*) - Многогодишно тревисто растение с гъст оранжев млечен сок, с късо, многоглаво, слабо разклонено коренище. Стъблото с височина 30 - 50 (100) см. Семената маслено зелени до черни, мрежовидно набръчкани по повърхността. **Отровно!** Расте из каменисти, сенчести или открити влажни, из храсталаци, из рудерализирани места край селища, из разредени гори, в градини, по изоставени места от морското равнище докъм 1500 м.н.в. Светлолюбив до сенколюбив мезофит, расте на свежи, средно богати, предимно алувиални почви. Среща се из цялата страна. Големи запаси има в Средна и Западна Стара планина, Предбалкана, Дунавската равнина и др. Цъфти през април-юни (август), плодоноси през май-август (септември). Размножава се семенно. Отглежда се и като окопна култура.

14. Чувен (*Chenopodium bonus - henricus*) - Многогодишно тревисто растение с дебел, месест, многоглав корен. Стъблото високо 20-80 см, изправено, единично, по-рядко от основата пирамидално разклонено, зелено или червеникаво. Расте по тревисти рудерализирани места, край егреци, кошари, мандри и други наторени места в предпланините и планините между 800 и 2000 м.н.в. Националните запаси са силно изтощени поради системното безконтролно черпене. Чувенът цъфти през май-август. Размножава се предимно със семена и само отчасти с коренови издънки.

15. Синя жлъчка (*Cichorium intybus*) - Многогодишно тревисто растение, високо 20 - 100 см. Расте из ливади и тревисти места, из изоставени и рудерализирани места, буренливи места край селища, пътища и жп линии, като плевел в градини, лозя и окопни култури, в низините и планините, от морското равнище докъм 1000 (1500) м.н.в. Среща се при подходящи условия из цялата страна, без да са обособени райони, отличаващи се с по-големи запаси. Цъфти през (май) юни-октомври (ноември), а плодоноси през август-ноември и е кръстосано, насекомо-опрашвано растение.

16. Мразовец (*Colchicum autumnale*) - Многогодишно тревисто растение с яйцевидна грудко-луковица. **Отровно!** Расте като елемент на естествената вторична тревна растителност из влажни тревисти места, ливади, пасища, поляни и храсталаци. Среща се в равнините, предпланините и планините, до 2000 м.н.в. Мразовецът цъфти през август-октомври, а плодовете му узряват в началото на следващото лято. Размножаването е предимно семенно. Интересна биологична особеност е отрицателния ефект при наторяване.

17. Обикновен дрян (*Cornus mas*) Храст, висок до 3 м или дърво, високо до 7-8 м. с кафяво зеленикави клонки. Плодът костилков, продълговат, с червена месеста част. Расте разпръснато или групово в смесени, главно дъбови гори, но и от габър- където се явява като подлес, както и из храсталаци и скалисти склонове върху различни почви-най- често сиви горски, канелени горски и др. Среща се из цялата страна от ниските крайбрежни райони до средния горски пояс, от 200 докъм 1200.01300 м.н.в. Запасите са значителни и единственото оптимизиращо мероприятие е запазването на храстите от изсичане. Дрянът е един от най-ранноцъфтящите дървесно-храстови видове-цъфти през февруари- март, а плодоноси през август-октомври.

18. Обикновена леска (*Corylus avellana*) - Храст, висок до 5 м. или малко дърво, високо до 10 м. Среща се из цялата страна, с изключение на ливадите и обработваемите земи. Формира самостоятелни съобщества-храсталаци на мястото на изсечени или унищожени гори. Търпи изсичане, при което се формират самостоятелни гнезда от многобройни млади стъбла. Мъжките ресовидни съцветия на обикновената леска се залагат през есента на предната година, но цъфтят през февруари-април, когато се развиват и женските цветове.

19. Обикновен глог (*Crataegus monogyna*) - Бодлив храст, 2-3 м. висок, рядко дръвче, високо до 3 м. Бодлите сравнително малко, понякога облистени. Расте из храсталаци и гори (предимно в крайнините) и край пътеки. Среща се в цялата страна докъм 1500 м.н.в. Цъфти през май-юни, а плодоноси през август-октомври. Кръстосано-опрашвано растение. Размножава се чрез семена.

20. Кукувича прежда (*Cuscuta europaea*) - Едногодишно, безхлорофилно паразитно растение, увиващо се около гостоприемника и прикрепващо се за него. Паразитира по различни тревисти растения и храсти. Среща се сравнително често из цялата страна при подходящи

условия, особено в равнините и предпланинските райони до 2600 м. н.в. Цъфти през май-октомври, плодоноси през юни-октомври и е кръстосано ветро-опрашвано растение. Размножава се чрез семена, които се пренасят от животни (предимно мравки).

21. Наумка (*Cynoglossum officinale*) - Двугодишно тревисто растение с вретеновидни корени, надебелени в горния край, слабо разклонени. Стъблата цилиндрични, кухи, прави, слабо разклонени, покрити с къси власинки, високи до 100 см. Расте по сухи тревисти храсталачни или каменисти места в низините и планините в цялата страна. Лечебната наумка цъфти през април-юли, плодоноси през юли-септември и е насекомоопрашвано растение. Размножава се чрез семена, разнасяни от животните или от вятъра.

22. Мъжка папрат (*Dryopteris filix mas*)-Многогодишна папрат. Коренището дълго до 25 см, косо. Листата многобройни, дълги 30-140 см. Расте по влажни сенчести места предимно в букови, иглолистни и смесени гори, най-често върху хумусни почви, в планините до 2300 м.н.в.Сенколюбив мезофит. Спорово растение. Спорите узряват през юли-септември. Размножава се спорово и вегетативно, чрез делене на коренището.

23. Ветрогон (*Eryngium campestre*) - Многогодишно бодливо тревисто растение, с дълъг вретеновиден разклонен корен, проникващ дълбоко в почвата. Стъблото белезникаво зелено, изправено, високо 30-60 см, от основата силно разклонено. Расте из сухи и умерено влажни пасища, полски или полупланински ливади, из храсталаци, често като бурен край пътища и селища от морското равнище до 1200 м.н.в. Цъфти през юли-август, плодоноси през август-септември и е кръстосано ветро-опрашвано растение. Размножава се чрез семена.

24. Боянка (*Erysimum diffusum*) - Дву- до многогодишно тревисто растение с единични или по няколко, високи 30-80 см стъбла. Расте по сухи тревисти места, каменисти, скалисти, силикатни и варовити терени. Среща се в равнините, предпланините и планините, от морското равнище докъм 1400 м.н.в.Светлолюбив ксерофит. Кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножава се със семена.

25. Очанка (*Euphrasia - species diversa*) - Обикновено дребни едногодишни тревисти растения, рядко достигащи на височина до 20 см. Стъблото изправено, цилиндрично, нежно, слабо разклонено. Листата срещуположни, приседнали, с тъмнозелен цвят, яйцевидни, по ръба едро назъбени. Срещат се из цялата страна. Растат из храсти, по ливади и в разредени гори в равнините и планините до 2000 м.н.в. Цъфтят през юли-август и плодоносят през септември-октомври. Размножават се чрез семена.

26. Брястолистно орехче (*Filipendula ulmaria*) - Многогодишно тревисто растение с хоризонтално коренище, с нишковидни корени. Стъблата високи около 1-1,5 м., изправени, гъсто облистени. Расте из влажни тревисти места, край потоци и в планинските торфища. Студоустойчив хигрофит. Среща се в Стара планина, Рила, Витоша, Софийското поле, Южен Пирин, Средна гора, Родопите и Осогово между 400 и 2300 м.н.в. Цъфти през юли-август. Размножава се предимно вегетативно, чрез коренищни разклонения. При оптимални екологични условия има много добри възобновителни възможности.

27. Горска ягода (*Fragaria vesca*) - Многогодишно тревисто растение, с хоризонтално или косо люспесто коренище. Расте масово в рзсветлените гори, също из храсталаци, сечища и тревисти места като елемент на естествената растителност, от морското равнище до 2000 м.н.в. Горската ягода цъфти през май-август, плодоноси през юни-септември и се размножава предимно вегетативно чрез столони. Възобновителният ритъм е добър, дори в условия на черпене.

28. Бударица (*Galeopsis tetrahit*) - Едногодишно растение. Стъблото просто или разклонено, високо 15-40 см. Расте по умерено влажни тревисти и каменисти места в разредени гори, в сечища и като плевел из нивите. При подходящи условия за развитие се среща из цялата страна в низините и планините до 1800 м.н.в. Размножава се чрез орехчета, които се разсейват по механичен начин.

29. Лазаркиня (*Galium odoratum*) - Многогодишно тревисто растение с тънко, почти хоризонтално разклонено коренище. Стъблото просто, високо 15-30 см. Расте из сенчести, най-често букови или буково-габъррови гори. Разпространено е в предпланините и планините, рядко в крайречните лонгозни гори, от морското равнище докъм 1700 м.н.в. Сенколюбив мезофит.

Цъфти през май-юли, а плодоноси през юли-август и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножава се предимно вегетативно и по-ограничено със семена.

30. Багрилна жълтуга (*Genista tinctoria*) - Храст, висок 30-60 см. Стъблото изправено, обикновено от основата разклонено, голо или гъсто прилегналовлакнесто. Листата прости, отгоре голи, с ясни изразени жилки. Расте из храсталаци и просветлени гори, по тревисти и каменисти, предимно умерено влажни места. Умерено светлолюбив мезофит, разпространен от морското равнище до 1500 м.н.в. Среца се разпръснато из цялата страна; запасите са значителни. Цъфти през май-юли (рядко до септември), плодоноси през август-октомври и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножава се вегетативно и семенно.

31. Синя тинтява (*Gentiana cruciata*) - Многогодишно тревисто растение с дебело, вертикално или косо коренище и стерилни издънки. Стъблата по няколко, прави или приповдигащи се, неразклонени, високи 15-50 см. Расте по каменисти, тревисти и храсталачни места, по изоставени обработваеми земи и пасища в предпланините и планините над 200 м. надм. в., но по-често между 1000 и 2000 м.н.в. Синята тинтява цъфти през юни-август, плодоноси през юли-септември. Националните запаси са значителни, но популациите са разположени дифузно и имат ниска плътност.

32. Обикновен здравец (*Geranium macrorrhizum*) - Многогодишно тревисто растение със силно развито хоризонтално коренище. Стъблата скъсени, покрити с къси, гъсто разположени жлезисти власинки. Расте по влажни, сенчести, скалисти, каменисти и сипеини места с оскъдна почва между скалните отломъци, предимно по стръмни склонове със северно и североизточно изложение. Среца се в предпланините от 300 до 2000 м.н.в. Обикновеният здравец цъфти през април-юни, плодоноси през юли-август и е насекомоопрашвано растение. Размножава се предимно по вегетативен път чрез коренищни издънки и отчасти генеративно със семена.

33. Зловонен здравец (*Geranium robertianum*) - Едно-двугодишно тревисто растение, високо 60 см. с неприятна миризма. Расте из влажни, сенчести гористи места и храсталаци до 2000 м.н.в. Среца се предимно в предпланините и планините на малки групи. Зловонният здравец цъфти през май-септември, плодоноси през юни-октомври и е кръстосаноопрашвано растение. Размножава се чрез семена и вегетативно чрез коренищни издънки. Семената се разнасят от вятъра и водата.

34. Кръвен здравец (*Geranium sanguineum*) - Многогодишно тревисто растение с добре развито коренище. Стъблата преви или възходящи до лежащи, разклонени от основата, високи 60-70 см., покрити с дълги, прости власинки и приседнали жлезички. Расте в разредени ксеротермни и ксеромезофитни гори и храсталаци върху умерено кисели, хумусни и скелетни почви. Среца се главно в предпланините и планинските райони до 1700 м.н. в. Размножаването е чрез семена и вегетативно.

35. Градско омайниче (*Geum urbanum*) - Многогодишно растение. Стъблото високо 15 - 50 см., изправено или приповдигнато, неразклонено или разклонено в горната третина. Приосновните листа прекъснато перести, сближени в розетка. Расте из храсталаци, по сенчести места, в покрайнини на горите, по поляни, край селища и сгради, по изоставени от обработка места и др. При подходящи условия за развитие се среща из цяла България в низините и планините докъм 1500 м.н.в. Размножава се чрез семена, като плодчетата се разнасят предимно от животни, прикрепяйки се за тялото им със съчленено стълбче.

36. Кукуряк (*Helleborus odorus*) - Многогодишно тревисто растение, високо до 60 см. **Отровно!** Расте из храсталаците, поляните и разсветлените гори в габърво-горуновия и буковия пояс докъм 1500 м.н.в. Кукурякът цъфти през пролетта (март-април), рядко и по-рано. Размножава се семенно и вегетативно (с коренищни издънки)

37. Сибирски девисил (*Heracleum sibiricum*) - Двугодишно до многогодишно, едро, тревисто островлакнесто до възголо растение. Расте по влажни и сенчести места, из храсталаци, край потоци като елемент на естествената растителност, но и по изоставени и рудерални места. Основните запаси са съсредоточени край реките от 800 до 1500 м.н.в. Сибирският девисил цъфти през (юни) юли-август, плодоноси през (август) септември-октомври. Размножава се чрез семена.

38. Голо изсипливче (*Herniaria glabra*) - Едногодишни или двугодишни растения. Стъблата полегнали, разклонени, дълги 15-20 см., голи или покрити с къси власинки. Листата елиптически,

обратнойяцевидни или лопатовидни, възмесести, голи или по ръба късоресничести. Расте по песъчливи, тревисти и скални места. Среца се в низините и планините до 1500 м.н.в. Цъфти през май-юли, плодоноси през юли-октомври и е само-опрашващо се растение. Светлолюбив ксеромезофит.

39. Влакнесто изсипливче (*Herniaria hirsuta*) - Едногодишно или двугодишно (по изключени многогодишно) растение. Стъблата полегнали дълги 3-15 (20) см., сиво-зелени, плътно покрити с разперени власинки. Расте по песъчливи и каменисти места в низините и предпланините докъм 1300 м.н.в. Светлолюбив ксеромезофит. Цъфти от средата на май до края на юли и е кръстосано-опрашвано и само-опрашващо се растение. Размножава се със семена.

40. Рунянка (*Hieracium pilosella*) - Многогодишно тревисто растение, високо (5) 10.030 (50) см. Расте из планински ливади и храсталаци, по необработваеми места и изоставени ниви като елемент на естествената растителност в планините, от (800) 1000.02000 м.н.в. Светлолюбив мезофит. Цъфти през юли-август, плодоноси през август-октомври и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножаването е вегетативно (надземни издънки) и семенно (полово и безполово).

41. Жълт кантарион (*Hypericum perforatum*) - Многогодишно тревисто растение с хоризонтално, пълзящо коренище. Стъблата изправени или в основата си възходящи, високи 20.0100 см., кръгли или двуръбести, голи. Листата приседнали, със слабо видими жилки и многобройни прозрачни повърхности и редки черни жлези. Расте по сухи тревисти, каменисти и храсталачни местообитания, в разредени гори и сечища, по необработваеми места, край пътища като елемент на естествената растителност от морското равнище до 2000 м.н.в. Цъфти през май-август, плодоноси през юли-октомври и е кръстосано-опрашвано растение. Размножава се вегетативно и чрез семена.

42. Дяволска уста (*Leonurus cardiaca*) - Многогодишно тревисто растение с вдървеняло коренище. Стъблото право, високо 50.060 см., четириръбесто, надлъжно набраздено, от зелено до червено-виолетово, кухо. Листата на дълги дръжки. Среца се като рудерално растение, единично или образува по-големи групи край селища, бунища, пътища, в края на синурите, сред храсталаци, пасища и горски поляни до 1000.01200 м.н.в. Цъфти през юли-септември, плодоноси през август-октомври и е насекомо-опрашвано растение. Плодовете се разнасят от вятъра.

43. Обикновена мента (*Mentha spicata*) - Изправени многогодишни растения с надземни и подземни коренища. Листата приседнали или долните на много къси дръжки. Срещат се по влажни тревисти места край реки и блата в низините и планините като елементи на естествената растителност, от морското равнище до 1200 м.н.в. Цъфти през юли-август (в планините и до септември), плодоносят през август-октомври и са насекомо-опрашвани растения. Размножават се предимно чрез коренищни издънки или семенно. Орехчетата се разнасят от вятъра или водата.

44. Обикновен гръмотрън, Невестин език (*Ononis arvensis*) Многогодишно тревисто растение. **Отровно!** Коренът прониква дълбоко в почвата. Стъблата единични или няколко, от основата разклонения, високи 30-70 см, кръгли, плътни, просто и жлезисто влакнести, некореняващи се, без стерилни издънки; страничните клонки често превърнати в бодли. Расте по влажни ливади, по пясъци край реки, из покрайнини на горите и из храсталаци на добре осветени места. Разпространен в низините и планините докъм 1600 м.н.в. Вторично се среща като заплевител из ниви, зеленчукови и овощни градини и лозя. Обикновеният гръмотрън цъфти през юни-септември, плодоноси през август-октомври и е насекомо-опрашвано растение. Размножава се със семена.

45. Обикновен риган (*Origanum vulgare*) - Многогодишно тревисто растение с добре развито коренище и изправени стъбла, високи 30-60 см Листата срещуположни, на къси дръжки, продълговато-яйцевидни, неясно назъбени, покрити с къси власинки. Расте из храсталаци, разредени гори и горски поляни от низините почти до 2000 м.н.в. Обикновеният риган цъфти през юни-август, плодоноси през юли-септември и е насекомо-опрашвано растение. Размножава се вегетативно чрез коренищни издънки и чрез семена.

46. Чобанка (*Petasites hybridus*) - Многогодишно тревисто двудомно растение. Расте по влажни, каменисти, песъчливи и тревисти крайпоточни и крайречни места като елемент на естествената растителност често на влажни насипи край пътища, от морското равнище докъм

800 (1100) м.н.в. Лечебната чобанка цъфти през март-април, а плодоноси през май-юни. Размножава се вегетативно (с коренови издънки) и със семена.

47. Теснолистен живовляк (*Plantago lanceolata*) - Многогодишно тревисто растение със силно разклонено коренище. Цветоносното стъбло безлистно, високо 10-30 см. Листата на къси дръжки, събрани в приосновна розетка, с 3 до 7 почти успоредни жилки. Расте из ливади, пасища, по сухи и умерено влажни тревисти и песъчливи места, край пътища, като плевел в градини, лозя и окопни култури в низините и планините, от морското равнище докъм 2000 м.н.в. Размножава се със семена и вегетативно.

48. Широколистен живовляк (*Plantago major*) Многогодишно тревисто растение с късо, дебело коренище, с множество тънки корени. Стъблото безлистно, голо на върха, завършващо с класовидно съцветие. Листата върху широки, дълги дръжки, разположени при основата в розетка. Цветовете сиво-зеленикави или светлокафяви. Расте по влажни тревисти, песъчливи и наводнени места, край реки, блата, изкопи край пътища и сечища в цялата страна докъм 1500 м.н.в. Преобладава в низините и равните. Размножава се със семена и вегетативно.

49. Голяма телчарка (*Polygala major*) Многогодишни тревисти растения. Стъблото високо до 60 см., с вдървяло коренище, а често и със стерилни издънки в основата. Расте из ливади, по тревисти места и в храсталаци (по-често на варовит терен). При подходящи условия се среща из цялата страна от морското равнище докъм 2000 м.н.в. Размножават се със семена и рядко по вегетативен начин.

50. Пача трева (*Polygonum aviculare*) - Едногодишно тревисто растение със силно разклонени приповдигащи се или полегнали стъбла, дълги 20-60 см., с ясно изразени възли и междувъзлия. Расте като плевел в посежите, както и по тревисти места край селищата, по синури, пътищата и дори по утъпкани терени от крайбрежието докъм 1200 м.н.в. Националните запаси са извънредно големи, но поради едногодишния цикъл на развитие са силно променливи. Пачата трева цъфти през юни-октомври и образува многобройни семена с продължителна и голяма къпняемост. Размножава се със семена. Притежава значителни самовъзобновителни възможности.

51. Сладка папрат (*Polypodium vulgare*) - Многогодишно тревисто спорово растение с хоризонтално подземно или надземно коренище, покрито с кафяви люспи. Листата излизат от горната страна на коренището в две редици. Расте в сенчести гори главно върху влажни скали, по-рядко върху почвата. Среща се из всички предпланински и планински райони на страната от 500 докъм 2200 м.н.в. Сладката папрат разсейва спорите си през юни и юли. Размножава се чрез спори и партикуляция на разклоненията на коренищата на старите екземпляри. Популациите имат ниска възобновителна способност дори без черпене.

52. Трепетлика (*Populus tremula*) - Двудомно дърво, високо 25-30 м. с широка, силно разклонена корона. Кората сиво-зеленикава; младите клонки цилиндрични, зеленикаво-кафяви, голи, лъскави. Расте из смесени широколистни и из иглолистни гори, сечища, ветровали и пожарища в планинските области между 700 и 1700 м.н.в. Принадлежи към групата на най-светлолюбивите дървесни видове. Отличава се със силната си приспособимост към почвените условия, но расте най-добре върху плодородни горски почви при умерена и постоянна въздушна влага. Трепетликата цъфти през април-май, а плодоноси юни-август. Кореновата система е плоска и силно пълзяща. При разсичане на стъблото или застаряване образува многобройни издънки. Изкуственото размножаване се извършва най-лесно с коренови издънки и семена.

53. Пълзящо прозорче (*Potentilla reptans*) - Многогодишно тревисто растение с изправени, многоглависти дебели коренища. Стъблата силно удължени, пълзящи, дълги над 1 м., вкореняващи се във възлите. Листата с дълги дръжки, обикновено дланевидни, с 5 листчета. Расте като елемент на естествената тревиста растителност по тревисти места, край селища, из долове, край реки и потоци при по-висока влажност на почвата в равнините и планините на цялата страна от крайбрежието докъм 1800 м.н.в. Пълзящото прозорче цъфти през юни-август. Размножава се предимно вегетативно чрез разклоняване на коренищата и вкореняване на стъблата.

54. Трънка (*Prunus spinosa*) - Храст със силно разклонено стъбло, висок 1-3 (5) м., развиващ многобройни коренови издънки. Клоните преплетени, покрити с тръни, а листата на къси дръжки. Расте из храсталаци, по синури, пасища, пустеещи места, край пътища, в

покрайнините на дъбови гори. Среща се из цялата страна-в равнините и планините до 1200 м.н.в. Светлолюбив, студоустойчив ксеромезофит и мезофит. Трънката цъфти през март-април, а плодоноси през септември-октомври. Размножава се със семена, които се разсейват чрез разнасяне на плодовете от птици, и вегетативно чрез коренови издънки.

55. Орлова папрат (*Pteridium aquilinum*) - Многогодишно спорово растение с дълго хоризонтално пълзящо коренище, покрито с членести трихоми. Листата кожести, дълги 50-200 см, разперени, през зимата изсъхващи. Спорите кафяви, брадавичести. Расте из умерено влажни тревисти и храсталачни места в покрайнините на горите и в разредените гори, горските поляни, стръмните скатове до 1800 м.н.в. Предпочита пясъчливи почви и силикатна скална подложка. Размножава се със спори и вегетативно чрез разделяне на коренището.

56. Лечебна медуница (*Pulmonaria officinalis*) - Многогодишно, тревисто, грубовлакнесто растение, с тънко, дълго, тъмнокафяво коренище. Стъблото високо 10 - 20 (30) см. Расте из сенчести, храсталачни и умерено влажни широколистни гори главно в предпланините и планините от 500 докъм 1500 м.н.в. Лечебната медуница цъфти през март-юни и е насекомоопрашвано растение. Размножава се със семена и вегетативно. Образува популации с мозаична структура.

57. Обикновена шипка (*Rosa canina*) - Храст, висок 1,5-3 (7) м. с дъговидно извити клони. Кората зелена или червеникава, обикновено без синкав налеп. Шиповете сърповидно извити или понякога липсват. Расте из храсталаци, тревисти терени, покрай речни тераси, край потоци, по синурите, из пустеещи селскостопански земи, в покрайнините на горите и др. Разпространено в равнините от крайбрежието на морето, докъм 2000 м.н.в. Обикновената шипка цъфти през май-юни, непосредствено след разлистването. Плодовете остават върху храстите почти цяла зима и служейки за храна на птиците биват пренасяни и разпространявани.

58. Малина (*Rubus idaeus*) Полухраст с изправени вдървенели стъбла високи 100-160 см, задебелени, с тъмночервени шипчета. Расте из храсталаци и като подлес в широколистни и иглолистни гори, а понякога образува самостоятелни съобщества на територията на сечища, ветровали, пожарища, край пътища и др. Разпространено из цялата страна от предпланините до високите части на планините между 400 и 2200 м.н.в. Националните запаси са значителни, но не се стопанисват рационално, защото се допуска унищожаване на находищата от стада едър рогат добитък. Цъфти през май-юли, а плодоноси през юли август. Размножава се предимно вегетативно (чрез множество коренови издънки) но и семенно.

59. Обикновен киселец (*Rumex acetosa*) Многогодишно двудомно растение с късо разклонено коренище и влакнести корени. Стъблото изправено, високо 30-100 см. Листата и младите листа с кисел вкус. Расте по влажни поляни, ливади и тревисти места из цялата страна, от крайбрежието докъм 2300 м.н.в. Светлолюбив мезофит. Киселецът цъфти през май-юли, плодоноси през август-септември и е ветро-опрашвано растение. Размножава се вегетативно и със семена.

60. Козя брада (*Rumex acetosella*) Двудомни растения с пълзящо коренище, от което излизат няколко изправени или приповдигащи се разклонени стъбла, високи до 40 см. Те са голи, набраздени, олиствени, понякога червено обагренни. Расте из сухи и умерено влажни тревисти места, из орници, ливади, по жп насипи, край пътища, гори и реки от 0 до 2200 м.н.в. Козята брада цъфти през юни-август, плодовете узряват август-октомври. Размножава се предимно със семена и по-рядко вегетативно. Естественото възобновяване без черпене е добро.

61. Алпийски лапад (*Rumex alpinus*) - Многогодишно тревисто растение с дебело, многоглавесто, пълзящо хоризонтално коренище. Изправеното стъбло с височина 2 м., разклонено, дебело, дълбоко набраздено, отначалото овласено, а после напълно голо, тъмно лилаво или канелено-кафяво. Расте по богати на азот почви, край сгради, кошари и хижии, из планинските поляни и край езера, реки и потоци в планините между (500) 1400 и 2500 м.н.в. Алпийският лапад се размножава предимно вегетативно, но и със семена. Много трудно се възобновява, защото със събирането на дрогата (корените) се унищожават целите растения.

62. Ракита (*Salix purpurea*) - Еднодомен храст висок до 5-6 (8) м. Клонките лъскави, голи, отначало пурпурни, после зеленикави или жълто-сиви. Расте край реки и потоци, от морското равнище докъм 1600 м.н.в. Образува малки храсталачни групировки самостоятелно

или с други видове върби. Ракитата цъфти през март-април, а плодовете узряват след май-юни. Проявява се като активен залесител на влажни крайречни и крайпоточни терени с висок размножителен потенциал.

63. Дебриянка (*Sanicula europaea*) - Многогодишно тревисто растение с косо коренище, почти вертикално. Стъблото високо 20-40 (60) см, голо, кухо, безлистно, по-рядко с 1-2 листа, покрито в основата с люсповидни остатъци от миналогодишни листа. Расте върху свежи базични, неутрални или слабо кисели почви из влажни и сенчести горски места, предимно в предпланините и планините из цялата страна до 1600 м.н.в. Дебриянката цъфти през юни-юли, плодоноси през юли-август и е насекомо-опрашвано растение. Размножава се със семена или вегетативно. Плодчетата се разсейват главно чрез животните.

64. Живениче (*Scrophularia nodosa*) - Многогодишно тревисто растение с подземно хоризонтално коренище с грудки. Стъблото изправено, голо, червеникаво, достигащо височина до 1 м. Листата с къси дръжки, разположени срещуположно на кръст. **Отровно!** Расте из горски, влажни, сенчести места, изкопи, край пътища, по заливни крайречни тераси между (100) 700 и 1800 (2000) м.н.в. Светлолюбив, сенкоиздръжлив мезофит. Живеничето цъфти през юни-септември. Размножава се със семена и вегетативно. Самовъзобновяването му е добро поради жизнеността на растението.

65. Горски енчец (*Solidago virgaurea*) - Многогодишно тревисто растение, високо (5) 25 - 100 см. Коренището хоризонтално или косо, тънко, въздървено. Стъблото обикновено единично, изправено, в горната част често разклонено. Листата прости, голи или финовлакнести. **Отровно!** Расте из храсталаци, разредени гори, горски поляни, сечища, по тревисти и скалисти места като елемент на естествената растителност, от морското равнище докъм 800.02600 м.н.в. Светлолюбив мезофит. Цъфти през юли-септември, плодоноси през август-октомври и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножава се вегетативно и чрез семена.

66. Вратига (*Tanacetum vulgare*) Многогодишно тревисто растение, високо 60-120 (150) см. Коренището пълзящо, разклонено. Стъблата многобройни, изправени, едва на върха разклонени. **Отровно!** Расте из храсталачни места, разредени гори, горски покрайнини и поляни, из сечища, тревисти и каменисти места като елемент на естествената растителност, по-рядко вторично по изоставени, буренливи и рудерализирани места от морското равнище до 1500 м.н.в. Популациите са с мозаична структура, на места значително плътни. Цъфти през юни-септември, плодоноси през август-октомври и е кръстосано насекомо-опрашвано растение. Размножава се вегетативно (с коренищни издънки) и със семена.

67. Обикновено подъбиче (*Teucrium chamaedrys*) - Многогодишно тревисто растение. Коренището вдървено. Стъблата високи 10.040 см., четириръбести. Расте по сухи тревисти и каменисти места и се среща из цялата страна от морското равнище докъм 2000 м.н.в. Обикновеното подъбиче цъфти от края на май до юни, юли и е насекомо-опрашвано растение. Размножава се със семена, по-рядко вегетативно. Поради малката биомаса на индивидите и възможностите за черпене са ограничени.

68. Подбел (*Tussilago farfara*) - Многогодишно тревисто растение. Коренището удължено, пълзящо с люсповидни листа; напролет развива единични или до 2-3 (5) стъбла, дълги 4-15 см. Листата в приосновната розетка, развиващи се след прецъфтяването, почти кръгли, в основата сърцевидно врязани. Расте по насипи, влажни брегове, край канали, изоставени места, на глинеста почва, в границите на естествената растителност, но на отворени участъци с нарушена растителност. Среща се при подходящи условия из цялата страна докъм 1200 (1800) м.н.в. Подбелът е еднородно растение с еднородни цветове. Опрашва се от различни насекоми включително и медоносната пчела. Размножава се вегетативно (чрез коренищни издънки) и със семена.

69. Чемерика (*Veratrum album*) - Многогодишно тревисто растение с изправено стъбло, високо до 100 и повече сантиметра, в горната си част метличесто разклонено и гъсто покрито с меки пухести власинки. Расте из влажни и умерено влажни планински ливади и пасища, край рекичките, потоците и езерата, по замочурени планински и рядко из торфища във всички планински области на страната, между 800 и 2000 м.н.в. **Отровно!** Чемериката цъфти през юни и август, а семената ѝ узряват след октомври. Размножава се предимно със семена и само отчасти вегетативно (чрез коренищни издънки).

70. Висок лопен (*Verbascum thapsiforme*) - Двугодишно тревисто растение, високо до 2, 50 м, покрито с многоклетъчни разклонени трихоми. Стъблото неразклонено или към върха

слабо разклонено. Расте из храсталаци и редки гори, по слънчеви тревисти места, край реки и потоци, около населени места, по бунища и буренливи терени, от морското равнище докъм 2000 м.н.в. Високият лопен цъфти през юни-август. Размножава се само със семена. Самовъзобновителната способност без черпене е много голяма.

71. Мъхнат лопен (*Verbascum phlomoides*) - Двугодишно тревисто растение. Стъблото високо до 2 м., изправено, неразклонено, жълтеникаво овласено. Расте по сухи тревисти, каменисти и пясъчливи места, край пътища и огради, из сечища, пожарища, необработени ниви, пустеещи земи, крайречни тераси докъм 2000 м.н.в. Цъфти през юни-юли, размножава се със семена. Притежава добра самовъзобновителна способност дори при черпене.

72. Великденче (*Veronica officinalis*) - Многогодишно тревисто растение с тънко, пълзящо коренище. Стъблото приповдигащо се, пълзящо. Расте из умерено влажните гористи и храсталачни места от 0 до 2000 м.н.в. Цъфти през май-август, размножава се със семена и вегетативно (чрез вкореняване на възлите на стъблото). Жизнено расте с много добра възможност за самовъзобновяване.

73. Трицветна теменуга (*Viola tricolor*) - Двегодишно или едногодишно растение. Стъблото високо 10-40 см, изправено или приповдигащо се, ръбесто, често от основата разклонено, обикновено по ръбовете с къси груби власинки. Расте из ливади и тревисти места, пасища, храсталаци, като плевел из ниви и градини, лозя, в низините, предпланините и планините, докъм 1800 м.н.в. Светлолюбив и студоустойчив мезофит. Трицветната теменуга цъфти през май-септември, плодоноси през юни-октомври и е само-опрашващо се и кръстосано-опрашвано растение. Размножава се със семена. Зрелите семена се разсейват от различни животни и при движение на стъблото.

74. Бял имел (*Viscum album*) - Вечнозелен полупаразитен, висок до 100 см. вилужно разклонен храст, прикрепящ се с хаустерии върху гостоприемника. Листата срещуположни, кожести и жълто-зелени на цвят. **Отровно!** Расте като полупаразит върху различни видове иглолистни и широколистни дървесни растения, от морското равнище докъм 2000 м.н.в. Видът се среща във всички части на страната, като по-големи са запасите в Източна България, особено по крайбрежието на морето, а по-рядко в Западна България. Запасите от растението са значителни. Белият имел цъфти през март-май, а плодовете му зреят през септември-ноември и е кръстосано, насекомо - или по -рядко ветро-опрашвано растение. Размножава се чрез семена, които заедно с узрелите плодове се разнасят от птици и с помощта на слюзести вещества, които се съдържат в плодовете, семената се закрепят за клоните на дърветата.

Освен посочените сравнително рядко събирани за билки растения, на територията на ТП ДЛС "Паламара" се срещат редица масови такива, като бял равнец, мащерка, маточина, тревист бърз, коприва и др.

- **бял равнец** - широко разпространен върху запустяли голи площи /0-1800 м н.в./. Възможностите не се използват рационално.

- **мащерка** - расте по слънчеви скалисти места, поляни, голини и просеки.

- **маточина** - среща се на влажни места в дъбовите гори /600 - 1200 м н.в./. Стопанското и значение е незначително.

- **тревист бърз** - многогодишно тревисто растение. Расте масово в плътни популации край потоци, храсталаци, сечища до 700 м н.в. Мезофит, привързан към богати и влажни почви.

- **коприва** - многогодишно тревисто растение. Расте масово в плътни популации край потоци, храсталаци, сечища до 1000 м н.в, привързана към среднобогати до богати и влажни почви, често срещано на територията на ТП ДЛС "Паламара".

4. Характеристика на горските територии

4.1. Обща площ на ловното стопанство и разпределението ѝ по категории, според основните им функции

Общата площ на ТП ДЛС "Паламара" е 17559.5 ха.

Разпределението на тази площ по група гори и по вид на подотдела е дадено в таблица № 15.

Таблица № 15
Разпределение на общата площ по вид на ПОДОТДЕЛА и група гори

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	-	1654.9	8760.7	2110.5	12526.1	71.3
склопени култури	704.2	2286.0	-	357.0	3347.2	19.1
несклопени култури	9.3	56.4	-	23.3	89.0	0.5
естествен произход 0.1-0.3	-	271.2	460.9	12.8	744.9	4.3
изредени култури	8.2	22.8	-	11.4	42.4	0.3
всичко насаждения	721.7	4291.3	9221.6	2515.0	16749.6	95.5
всичко залесена площ	721.7	4291.3	9221.6	2515.0	16749.6	95.5
голина	2.6	113.1	-	-	115.7	0.7
всичко незал.дървопр.	2.6	113.1	-	-	115.7	0.7
поляна	18.5	37.2	179.4	33.1	268.2	1.5
обработваема площ	-	4.1	9.1	1.5	14.7	0.1
шосе	0.2	-	0.7	0.1	1.0	-
дворно място	2.2	7.4	1.4	1.2	12.2	0.1
просека	2.6	5.6	29.9	-	38.1	0.2
лесонепригодна голина	0.1	-	0.1	7.5	7.7	-
лесонепригодна площ	-	-	-	0.4	0.4	-
кариера	-	-	10.8	-	10.8	0.1
гьол	0.2	4.8	12.7	1.2	18.9	0.1
прокар	-	-	-	1.2	1.2	-
дивечова нива	7.6	111.4	100.6	32.7	252.3	1.4
ловна просека	-	7.5	28.3	-	35.8	0.2
водна площ	-	-	3.5	-	3.5	-
каптаж	-	-	0.1	-	0.1	-
игрище	-	-	0.6	-	0.6	-
газопровод	-	1.1	-	-	1.1	-
автомобилен път III категория	-	2.3	7.2	-	9.5	-
автомобилен път IV категория	0.4	4.6	7.5	0.4	12.9	0.1
автомобилен път II категория	0.1	3.4	1.7	-	5.2	-
всичко недървопр. площ	31.9	189.4	393.6	79.3	694.2	3.8
всичко инвентаризирана площ	756.2	4593.8	9615.2	2594.3	17559.5	100.0
в т.ч. дървопр. площ	724.3	4404.4	9221.6	2515.0	16865.3	96.2

Залесената площ на ловното стопанство е **16749.6 ха**, което е 95.5 % от общата площ. Най-голям е делът на насажденията. Общата им площ е **16749.6 ха**, или 100% от залесената

площ. По група гори преобладават издънковите за превръщане – 55.1%, следвани от широколистните високостъблени – 25.6 % от залесената площ.

Изредените култури заемат **42.4 ха** или 0.2% от общата и 0.3% от залесената площ. По-голямата част от тях 22.8 ха са в широколистните високостъблени гори.

Незалесената дървопроизводителна площ е **115.7 ха.**, представена от голини – 115.7 ха.

Общо **дървопроизводителната площ** на ловното стопанство е **16865.3 ха**, или 96.2% от общата площ.

Недървопроизводителната площ на ловното стопанство е **694.2 ха**, или 3.8% от общата площ. Най-голям е делът на поляните (1.5 %) следвани от дивечовите ниви (1.4 %), ловните просеки, обработваемите площи, дворните места, автомобилните пътища и др.

Шосе - (отдели и подотдели: **28:3, 139:1, 1083:1**) с площ **1.0 ха** представлява третокласен републикански път, в землищата на селата Тодор Икономово, Лятно и Боян, които на кадастралната карта са посочени, като държавна горска територия. Това представлява **“явна фактическа грешка”** (ЯФГ) по отношение на вида територия.

“Явна фактическа грешка” (ЯФГ) по отношение на вида територия е и **отдел: 1:5**, представляващ част от стадиона в гр.Каолиново, отразен в кадастралната карта като държавна горска територия и отразен в инвентаризацията, като **“игрище”**.

Подотделите са включени в изготвен списък по имоти и землища, които е приложен в Приложението на ГСП на ТП ДЛС “Паламара”. Процедурата **за отстраняването на тези грешки е по реда на чл. 17, ал. 2 от Наредба № 20** за съдържанието, условията и реда за създаването и поддържането на горскостопанските карти.

Една част от недървопроизводителната площ може да бъде използвана за реализиране на странични ползвания - поляни, просеки и др. Друга част са необходими за провеждане на горскостопанските мероприятия – автомобилни пътища. Неизползваема за горскостопанска дейност площ (лесонепригодни площи и лесонепригодни голини, скали, сипеи) на територията на стопанството **няма**.

По време на настоящата инвентаризация през 2021 г. със заповед **№ РД-49- 396/16.09.2021 г.** на министъра на земеделието, храните и горите е извършена промяна на границите на ТП ДЛС “Паламара” и ТП ДГС “Нови Пазар”.

Считано от 01.12.2021 г. се намалява района на дейност в горскостопанско отношение на ТП ДЛС “Паламара”, съставляващи горски територии в ГСУ “Никола Козлево”, обхващащи отдели: 51 ÷ 58; 96÷122; 145 ÷ 244; 247; 275 ÷278; 281; 283 ÷294; по горскостопанския план на ТП ДЛС “Паламара” от 2012 г., респективно площта на ТП ДГС “Нови Пазар” се увеличава.

При последното лесоустройството от 2012 г. общата инвентаризирана площ на ТП ДЛС “Паламара” е била **26 522.6 ха**. За да може да се направи реално сравнение при миналото устройство и сегашната инвентаризация, данните са без Горскостопански участък “Никола Козлево” преминал в ТП ДГС “Нови Пазар” или общата инвентаризирана площ на ТП ДЛС “Паламара” е била **17 614.0 ха**, от която:

- залесена	-	16 691.4 ха	-	94.9%
- незалесена дървопроизводителна	-	162.7 ха	-	0.9%
- недървопроизводителна	-	759.9 ха	-	4.2%
Общо	-	17 614.0 ха	-	100.0%

Според функциите си тази площ се е разпределяла, както следва:

- защитни и специални горски територии	-	5 048.2 ха
- горски територии със стопански функции	-	12 565.8 ха
Общо	-	17 614.0 ха

По **собственост** тази площ се е разпределяла, както следва:

- държавна	-	16 159.1 ха	-	91.7%
- общинска	-	719.2 ха	-	4.1%
- частна физически лица	-	702.3 ха	-	4.0%
- частна юридически лица	-	28.0 ха	-	0.2%
- съсобственост	-	5.4 ха	-	-
Общо	-	17 614.0 ха	-	100.0%

След обработка на данните от извършената през **2021** год. инвентаризация, бяха установени гори и голи горски площи на обща площ **17 559.5** хектара, от която:

- залесена	-	16 749.6 ха	-	95.5%
- незалесена дървопроизводителна	-	115.7 ха	-	0.7%
- недървопроизводителна	-	694.2 ха	-	3.8%
Общо	-	17 559.5 ха	-	100.0%

Според функциите, които изпълняват горите се разпределят, както следва:

- горски територии със защитни функции	-	141.8 ха
- горски територии със специални функции	-	7 297.2 ха
- горски територии със стопански функции	-	10 120.5 ха
Общо	-	17 559.5 ха

При извършената инвентаризацията през 2021 год. не бяха констатирани **гори по чл.83 от ЗГ**.

По собственост и вид територия устроена площ (таблица № 16) се разпределя както следва:

Таблица № 16
Разпределение на инвентаризираната площ по собственост и вид територия

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч.Земеделски територии		в т.ч. Водни територии		в т.ч. Територии на транспорта	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	15577.5	88.7	14825.4	88.5	15535.9	95.1	23.7	1.9	1.0	83.3	16.9	96.0
Общинска	781.2	4.4	780.6	4.7	12.7	0.1	767.6	63.0	0.2	16.7	0.7	4.0
Частна– физ.лица	764.5	4.4	718.9	4.3	739.6	4.5	24.9	2.0	-	-	-	-
Частна– юр. лица	68.8	0.4	57.2	0.3	25.5	0.2	43.3	3.6	-	-	-	-
Съсобственост	11.0	0.1	11.0	0.1	8.4	0.1	2.6	0.2	-	-	-	-
Гори по чл.19 от ЗСПЗЗ	356.5	2.0	356.5	2.1	-	-	356.5	29.3	-	-	-	-
Всичко	17559.5	100.0	16749.6	100.0	16322.1	100.0	1218.6	100.0	1.2	100.0	17.6	100.0

Собствеността и видът територия на всеки един от обособените подотдели в инвентаризираната територия са определени на база съвместени кадастрални карти по землища на населените места в общините: Каолиново, Венец, Хитрино и Никола Козлево в района на стопанството, предоставени от РДГ Шумен.

Разпределението по видове собственост и вид територия е следното:

- **държавни горски територии**, имат дял – **15 535.9 ха**
- **общински горски територии**, собственост на общините Каолиново, Венец и Хитрино, възстановени по реда на Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд (ЗВСГЗГФ), инвентаризирани с площ – **12.7 ха**
- **частни горски територии собственост на физически лица**, възстановени по реда на ЗВСГЗГФ, с площ - **739.6 ха**. Представляват фрагментирани на голям брой маломерни имоти, собственост на физически лица, възстановени в горските територии.
- **частни горски територии собственост на юридически лица**, възстановени по реда на ЗВСГЗГФ, установени на **25.5 ха** от площта.
- **гори съсобственост върху горски територии** - възстановени по реда на ЗВСГЗГФ, тяхната площ е **8.4 ха**.
- **гори държавна собственост върху земеделски територии, установени на площ от 23.7 ха, които по реда и при условията на чл. 81 и чл. 82 от Закона за горите за промяна на предназначението от земеделски в горски територии за поземлени имоти, държавна собственост, представляващи гори, по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.), но отразени върху кадастралните карти като земеделска територия, следва със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, да бъдат причислени, като**

държавна горска територия. За тези територии е изготвен списък по имоти и землища, които е предаден на ТП ДЛС "Паламара" и ще бъде приложен в Приложението на ГСП на ТП ДЛС "Паламара".

- **гори общинска собственост върху земеделски територии**, на общините Каолиново, Венец и Хитрино, възстановени по реда на ЗСПЗЗ, като земеделски земи. Общата площ на тези гори върху земеделска територия е **767.6 ха**. Общините трябва да задейства процедура по промяна начина им на трайно ползване и смяна на вида територия – § 49 от преходните и заключителни разпоредби към ЗИДЗГ (ДВ бр. 60/2015 г., в сила от 07.08.2015 г.) или по реда и при условията на **чл. 81 и чл. 82 от Закона за горите** за промяна на предназначението от земеделски в горски територии за поземлени имоти, общинска собственост, представляващи гори, по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.), но отразени върху кадастралните карти като земеделска територия, следва със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, да бъдат причислени, като **общинска горска територия**. За тези територии са изготвени списъци по имоти и землища, които ще бъдат предоставени на общините Каолиново, Венец и Хитрино и ще бъдат приложени в Приложението на ГСП на ТП ДЛС "Паламара".

- **гори частна собственост на физически лица върху земеделска територия** са възстановени по реда на ЗСПЗЗ, като земеделски земи. При настоящата инвентаризация тези имоти, отговарят на изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.) и са инвентаризирани, като гора. Тяхната площ е **24.9 ха**

- **гори частна собственост на юридически лица върху земеделска територия** - възстановени по реда на ЗСПЗЗ, като земеделски земи. Тези имоти, отговарят на изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.) и са инвентаризирани, като гора. Тяхната площ е **43.3 ха**.

- **гори съсобственост върху земеделска територия** - възстановени по реда на ЗСПЗЗ, като земеделски земи. При настоящата инвентаризация тези имоти, отговарят на изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.) и са инвентаризирани, като гора. Тяхната площ е **2.6 ха**.

- **гори по чл. 19** - възстановени по реда на чл. 19 от ЗСПЗЗ (т.нар. бивши гори ВСО) и са указани в Заповед № РД 27 - 226/24.11.2008 год. на Областна дирекция "Земеделие" гр. Шумен по реда на чл. 45в, ал.5 и 6 от ППЗСПЗЗ и протоколи от 08.11.2016 г.; 09.11.2016 г.; 14.11.2016 г., одобрени от директора на Областна дирекция "Земеделие" гр. Шумен. Общата площ на тези гори върху земеделска територия е **356.5 ха**. При настоящата инвентаризация тези имоти, отговарят на изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.) и са инвентаризирани, като гора. Отделени са в самостоятелни подотдели по решение на Експертен съвет при ИАГ от 30.03.2022 г.

При извършената инвентаризация през **2021 г.** бяха установени:

- **гори държавна собственост върху водни територии – 1.0 ха**
- **гори общинска собственост върху водни територии – 0.2 ха**
- **гори държавна собственост върху територии на транспорта – 16.9 ха**
- **гори общинска собственост върху територии на транспорта – 0.7 ха**

Те представляват **"явна фактическа грешка"** (ЯФГ) по отношение на вида територия и за тях е изготвен списък по имоти и землища, които ще бъде приложен в Приложението на ГСП на ТП ДЛС "Паламара". Процедурата за **отстраняването на тези грешки е по реда на чл. 17, ал. 2 от Наредба № 20** за съдържанието, условията и реда за създаването и поддържането на горскостопанските карти.

През ревизионния период за гори държавна собственост върху земеделска територия възстановени по реда на ЗСПЗЗ, като земеделски земи, **има издадени две заповеди на Министъра на земеделието, храните и горите за смяна на предназначението (вид територия) от земеделска в горска територия.**

- заповед № РД 49 - 91/17.03.2021 г., на министъра на земеделието, храните и горите
- заповед № РД 49 - 446/19.10.2021 г., на министъра на земеделието, храните и горите

Цитираните в заповедите имоти са отразени в настоящата инвентаризация и горскостопански план като държавна собственост, горска територия.

Подробен списък на отделите и подотделите по собственост и вид територия ще бъде приложен в приложението към инвентаризацията на територията на ТП ДЛС "Паламара".

На територията на ТП ДЛС "Паламара" попадат 4 (четири) общини Каолиново, Венец, Хитрино и Никола Козлево. В община Никола Козлево в обхвата на ТП ДЛС "Паламара" няма територии общинска собственост.

В таблица № 16^А е показано разпределението на устроената площ по общини, собственост и вид територия.

Подробен списък на отделите и подотделите по общини, собственост и вид територия ще бъде приложен към инвентаризацията на територията на ТП ДЛС "Паламара".

Таблица № 16^А

Разпределение на устроената площ по общини, собственост и ВИД ТЕРИТОРИЯ

Община: Каолиново

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии		в т.ч. Водни територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	5983.2	88.2	5776.3	88.7	5963.1	89.9	19.2	13.4	0.9	100.0
Общинска	86.1	1.3	85.7	1.3	2.1	-	84.0	58.6	-	-
Частна – физ. лица	650.8	9.6	605.3	9.3	637.6	9.6	13.2	9.2	-	-
Частна – юр. лица	26.1	0.4	14.5	0.2	25.5	0.4	0.6	0.4	-	-
Съсобственост	9.5	0.1	9.5	0.1	8.4	0.1	1.1	0.8	-	-
Гори по чл. 19 от ЗСПЗЗ	25.3	0.4	25.3	0.4	-	-	25.3	17.6	-	-
Всичко	6781.0	100.0	6516.6	100.0	6636.7	100.0	143.4	100.0	0.9	100.0

Община: Венец

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	6533.3	96.0	6078.5	95.7	6529.6	98.6	3.7	2.0
Общинска	169.5	2.5	169.5	2.7	0.6	-	168.9	92.9
Частна – физ. лица	97.0	1.4	96.9	1.5	93.3	1.4	3.7	2.0
Съсобственост	0.5	-	0.5	-	-	-	0.5	0.3
Гори по чл. 19 от ЗСПЗЗ	5.0	0.1	5.0	0.1	-	-	5.0	2.8
Всичко	6805.3	100.0	6350.4	100.0	6623.5	100.0	181.8	100.0

Община: Хитрино

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии		в т.ч. Водни територии		в т.ч. Територии за транспорт	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. Площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	2988.6	76.6	2898.2	76.1	2970.8	99.4	0.8	0.1	0.1	33.3	16.9	96.0
Общинска	525.6	13.5	525.4	13.8	10.0	0.3	514.7	57.6	0.2	66.7	0.7	4.0
Частна – физ. лица	16.7	0.4	16.7	0.4	8.7	0.3	8.0	0.9	-	-	-	-
Частна – юр. лица	42.7	1.1	42.7	1.1	-	-	42.7	4.8	-	-	-	-
Съсобственост	1.0	-	1.0	-	-	-	1.0	0.1	-	-	-	-
Гори по чл. 19 от ЗСПЗЗ	326.2	8.4	326.2	8.6	-	-	326.2	36.5	-	-	-	-
Всичко	3900.8	100.0	3810.2	100.0	2989.5	100.0	893.4	100.0	0.3	100.0	17.6	100.0

Община: Никола Козлево

Общо					в т.ч. Горски територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	72.4	100.0	72.4	100.0	72.4	100.0
Всичко	72.4	100.0	72.4	100.0	72.4	100.0

По време на настоящата инвентаризация през 2021г. със заповед №РД–49– 396/16.09.2021г. на министъра на земеделието, храните и горите е извършена промяна на границите на ТП ДЛС "Паламара" и ТП ДГС "Нови Пазар".

Считано от 01.12.2021 г. се намалява района на дейност в горскостопанско отношение на ТП ДЛС "Паламара", съставляващи горски територии в ГСУ "Никола Козлево", обхващащи отдели: 51÷ 58; 96÷122; 145÷244; 247; 275÷278; 281; 283÷294; по горскостопанския план на ТП ДЛС "Паламара" от 2012 г., респективно площта на ТП ДГС "Нови Пазар" се увеличава.

За да може да се направи реално сравнение при миналото устройство и сегашната инвентаризация, данните са без Горскостопански участък "Никола Козлево" преминал в ТП ДГС "Нови Пазар".

Няма промени във външните граници по Кадастрални карти за територията на ТП ДЛС "Паламара".

Общата площ на ТП ДЛС "Паламара" при настоящата инвентаризация е **17 559.5** ха и е резултат на:

А. Намаление – 196.0 ха

Извършената инвентаризация през 2021 г. установи **196.0 ха** земеделски територии, фигуриращи в ГСП от 2012 г. на ТП ДЛС "Паламара" и инвентаризирани като гори, които не отговарят на изискванията на чл.2, ал.1 от Закона за горите (земеделски площи, заети от единични храсти – глог, трънка, дрян, както и голи земеделски територии, посочени в ГСП от 2012 г., като държавни горски територии).

Тези територии не фигурират в настоящата инвентаризация на ТП ДЛС "Паламара".

Б. Увеличение – 141.5 ха (новоустроени гори)

При настоящата инвентаризация са обхванати всички гори в обхвата на дейност на държавното ловно стопанство, отговарящи на изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.). С помощта на навигационна техника и векторизирани сателитни изображения е извършено прецизно картиране на площните и линейните обекти. Уточнени са границите между залесените и незалесените територии.

Установените новоустроени гори са със обща залесена площ **141.5** ха, от която 128.0 ха залесена площ (земеделски територии придобили характеристиката на гора) и 13.5 ха залесена площ (горски територии, некартирани през 2012 г.) и са отнесени към най-близките отдели.

Общото намаление (А - Б) е (196.0 – 141.5) – 54.5 ха, колкото е разликата между старата площ (17 614.0 ха) и новата площ (17 559.5 ха), следователно:

Общото намаление е 54.5 хектара.

В резултат на гореспоменатото площта на ТП ДЛС "Паламара" е **17 559.5 ха**.

При инвентаризацията през 2021 г., бяха констатирани **1237.4** хектара гори извън горски територии, в т. ч. **1218.6** ха гори върху **земеделски територии**, в т.ч. 17.6 ха гори върху **територии на транспорта** и в т. ч. **1.2** ха гори върху **водни територии**. Това са гори извън уточнените горски територии според Кадастралните карти по землища (таблица № 17).

Таблица № 17
Разпределение на ОБЩАТА площ по вид на подотдела и група гори
гори върху земеделски, водни и транспортни територии

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	-	64.2	432.4	307.0	803.6	65.0
склопени култури	116.5	82.5	-	86.8	285.8	23.1
несклопени култури	9.3	38.8	-	23.3	71.4	5.8
естествен произход 0.1-0.3	-	1.8	53.1	1.4	56.3	4.5
изредени култури	3.1	6.7	-	10.5	20.3	1.6
всичко насаждения	128.9	194.0	485.5	429.0	1237.4	100.0
всичко залесена площ	128.9	194.0	485.5	429.0	1237.4	100.0
всичко инвентаризирана площ	128.9	194.0	485.5	429.0	1237.4	100.0
в т.ч. дървопр. площ	128.9	194.0	485.5	429.0	1237.4	100.0

Към ГСП са приложени списъци по землища, собственост и териториална принадлежност (I Приложение).

Новоустроените гори в горски територии, земеделски територии, водни територии и територии на транспорта, придобили характеристики на гора са с обща площ **141.5** хектара (таблица № 18 и № 19).

Таблица № 18
Разпределение на ОБЩАТА площ по вид на подотдела и група гори
новоустроени гори

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	-	2.1	18.9	6.0	27.0	19.0
склопени култури	4.4	10.0	-	24.2	38.6	27.3
несклопени култури	9.3	38.8	-	23.3	71.4	50.5
естествен произход 0.1-0.3	-	-	1.0	-	1.0	0.7
изредени култури	-	0.4	-	2.3	2.7	1.9
всичко насаждения	13.7	51.3	19.9	55.8	140.7	99.4
клек	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	13.7	51.3	19.9	55.8	140.7	99.4
поляна	0.2	-	0.3	0.3	0.8	0.6
всичко недървопр. площ	0.2	-	0.3	0.3	0.8	0.6
всичко инвентаризирана площ	13.9	51.3	20.2	56.1	141.5	100.0
в т.ч. дървопр. площ	13.7	51.3	19.9	55.8	140.7	99.4

Таблица № 19**Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ по СОБСТВЕНОСТ и ВИДОВЕ ТЕРИТОРИИ****новоустроени гори**

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии		в т.ч. Водни територии		в т.ч. Територии за транспорт	
ВИД собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	11.8	8.3	11.0	7.8	11.3	100.0	0.4	0.3	0.1	100.0	-	-
Общинска	119.2	84.2	119.2	84.7	-	-	118.8	91.6	-	-	0.4	100.0
Частна – физ.лица	2.6	1.8	2.6	1.8	-	-	2.6	2.0	-	-	-	-
Съсобственост	0.8	0.6	0.8	0.6	-	-	0.8	0.6	-	-	-	-
Частна – юр. лица	3.2	2.3	3.2	2.3	-	-	3.2	2.5	-	-	-	-
Гори по чл.19 от ЗСПЗЗ	3.9	2.8	3.9	2.8	-	-	3.9	3.0	-	-	-	-
Всичко	141.5	100.0	140.7	100.0	11.3	100.0	129.7	100.0	0.1	100.0	0.4	100.0

В Приложение I е приложен списък на новоустроените гори.

Разпределението на площта и запаса (без клони) на ловното стопанство по групи гори, категории и функции е дадено в таблица № 20.

Най-голям е делът на горите и земите със стопански функции – 10120.5 хектара (57.6% от общата площ), от която залесена 9742.5 хектара (58.2% от залесената площ).

Горите и земите със специални функции заемат залесена площ от 6866.5 хектара (41.0%).

Горите и земите със защитни функции заемат залесена площ от 140.6 хектара (0.8%).

Таблица № 20**Разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции**

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защита на водите	-	-	-	4.8	4.8	340	4.8	4.8	340
защита на почвите	-	-	-	22.7	22.7	820	22.7	22.7	820
защита на сгради и инфраструктури	7.6	7.6	1540	36.0	34.8	2665	43.6	42.4	4205
защитни горски пояси	5.9	5.9	870	64.8	64.8	4890	70.7	70.7	5760
Общо защитни функции	13.5	13.5	2410	128.3	127.1	8715	141.8	140.6	11125
защитени зони Натура 2000	6.4	5.9	1220	611.8	596.9	51475	618.2	602.8	52695
Общо специални функции по т.1	6.4	5.9	1220	611.8	596.9	51475	618.2	602.8	52695
семепроизводствени насаждения и градини	-	-	-	97.4	97.4	12750	97.4	97.4	12750
опитни и географски култури	9.1	9.1	2190	-	-	-	9.1	9.1	2190
БИСД	3.7	1.5	410	1021.4	911.7	145975	1025.1	913.2	146385
Общо специални функции по т.2	12.8	10.6	2600	1118.8	1009.1	158725	1131.6	1019.7	161325
гори с висока консервационна стойност	368.4	348.6	82515	5179.0	4895.4	589895	5547.4	5244.0	672410
Общо специални функции по т.3	368.4	348.6	82515	5179.0	4895.4	589895	5547.4	5244.0	672410

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	387.6	365.1	86335	6909.6	6501.4	800095	7297.2	6866.5	886430
Общо защитни и специални функции	401.1	378.6	88745	7037.9	6628.5	808810	7439.0	7007.1	897555
стопански функции	355.1	343.1	76755	9765.4	9399.4	1144060	10120.5	9742.5	1220815
Всичко	756.2	721.7	165500	16803.3	16027.9	1952870	17559.5	16749.6	2118370

Категориите гори и земи със защитни и специални функции са обособени съгласно нормативните документи, с които са обявени.

Разпределението на площта по водеща и неводеща категория и функция общо за ловното стопанство е дадено в таблица № 20^А.

Таблица № 20^А
Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ по водеща и неводеща категория и функция

Горски територии по категории и функции	Водеща функция	%	В не водеща функция	Обща площ
	ха		ха	
държавен защитен горски пояс	33.7	0.2	341.3	375.0
защитна ивица шосе	25.2	0.1	249.7	274.9
защитна ивица ж.п.линия	17.3	0.1	31.4	48.7
полезащитен горски пояс	37.0	0.2	10.6	47.6
защитна ивица газопровод	1.1	-	21.4	22.5
наклон над 30 градуса	22.7	0.1	76.5	99.2
вододайна зона пояс I	0.2	-	-	0.2
вододайна зона пояс II	-	-	31.7	31.7
вододайна зона пояс III	4.6	-	48.8	53.4
Общо защитни функции	141.8	0.7	-	-
защитена зона местообитания	618.2	3.5	-	618.2
Общо специални функции по т.1	618.2	3.5	-	-
семепроизводствено насаждение	97.4	0.6	-	97.4
географска култура	9.1	-	12.5	21.6
база за интенз.стопопанисване на дивеч	1025.1	5.8	321.4	1346.5
учебно-опитна гора	-	-	12.5	12.5
Общо специални функции по т.2	1131.6	6.4	-	-
гори във фаза на старост	-	-	8.4	8.4
ГВКС 1	4031.9	23.0	520.4	4552.3
ГВКС 3	521.8	3.0	339.2	861.0
ГВКС 4	517.3	2.9	179.7	697.0
представителни екосистеми	476.4	2.7	1204.2	1680.6
Общо специални функции по т.3	5547.4	31.6	-	-
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	7297.2	41.5	-	-
Общо защитни и специални функции	7439.0	42.2	-	-
стопанска	10120.5	57.8	-	10120.5
Общо стопански функции	10120.5	57.8	-	-
Всичко	17559.5	10.0	-	-

Понеже има дублиране на различни функции в едни и същи подотдели и същите са посочени при водещата функция в горната таблица са изготвени пълни списъци на подотделите по функции:

4.1.1. Държавен защитен горски пояс - обособен съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели: **5** - б, в; **13** - в, г; **16** - а, в, г, д; **17** - а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, ю, 1; **21** - а, б, в, 1; **132** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 8; **133** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 3; **134** - а, б, в, 1; **135** - а, з, и, **434** - а, б, в, г; **443** - и, к; **1028** - г, д; **1030** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, 2, 5, 11; **1064** - а, б, к, л, м, н, о, п; **1065** - а; **1075** - м, н; **1076** - д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, с; **1097** - б; **2005** - м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1; **2029** - а, б, в, ж, з, о; с обща площ **375.0** ха, от която **366.9** ха е залесена и **8.1** ха незалесена.

4.1.2. Полезащитен горски пояс - обособен съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели: **33** - д, е, ж, з, и; **45** - а; **422** к, х, ц; **426** - х; **441** ж; **1041** - р, с; **1045** - д; **1050** - а; **1077** - д; **1096** - в; **1097** - а, в; **1108** - а, б, в, г, д, ж; **2005** - н, д1, е1; **2007** - м; **2026** - т; **2029** - ч, ш, б1; **2030** - а, л; **2043** - а, м, т; **2044** - и; с обща площ **47.6** ха, цялата залесена.

4.1.3. Защитна ивица (50 м)от двете страни на първокласен републикански път (I - 7) Силистра - Шумен - обособена съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели: **425** - а, 1; **426** - ж, з, и, к, л, м, 5; **434** - а, б, в, г, д, 2; **443** - и, к; **1019** - б, в, г, д, е; **1028** - а, г, д, е, ж, з, и, к, 3, 5, 6; **1030** - а, б, в, 1, 2, 3, 4; **1064** - а, б, в, и, к, л, м, н, о, 2; **1065** - а, б, в, г, д; **1075** - м, н; **1076** - д, е, ж, к, л, м, н, о, п, с; **2005** - м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, щ1, б2, в2, г2, д2, 11, 12, 13, 14, 15; **2029** - ж, з, о; **2030** - щ; **2036** - а; **2044** - а, б, ч, ш, б1; с обща площ **274.9** ха, от която **262.7** ха е залесена и **12.2** ха незалесена.

4.1.4. Защитна ивица (50 - 100 м)от двете страни на ж.п. линията Русе - Варна - обособена съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели: **1078** - з, к, 2; **2030** - г, д, л, т, у, ф, х; **2193** - а, б, о, 1; **2195** - п, р, с; **2197** - е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у; с обща площ **48.7** ха, от която **48.3** ха е залесена и **0.4** ха незалесена.

4.1.5. Защитна ивица (50 м)от двете страни на газопровод - обособена съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели: **2005** - с1, т1, у1, ф1, ч1, ш1, щ1, 11, 12, 13, 14; **2031** - т, у; **2034** - у, ф, 3; с обща площ **22.5** ха, от която **20.6** ха е залесена и **1.9** ха незалесена.

4.1.6. Горски територии за защита на почвата с наклон над 30° - обособени съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели: **80** - б, г; **81** - б, в; **133** - в; **2006** - м; **2008** - к, л, я; **2009** - в; **2013** - г; с обща площ **99.2** ха, от която **98.8** ха е залесена и **0.4** ха незалесена.

4.1.7. Вододайна зона пояс I – обявена със заповеди на Басейнова дирекция "Черноморски район" – гр. Варна (БДЧР – гр. Варна). По подробно са разгледани в глава V на настоящата записка, отдели и подотдел: **2008** – я; с обща площ **0.2** ха, цялата залесена.

4.1.8. Вододайна зона пояс II – обявена със заповеди на Басейнова дирекция "Черноморски район" – гр. Варна (БДЧР – гр. Варна). По подробно са разгледани в глава V на настоящата записка, отдели и подотдели: **2008**- и, к; **2009** – е; **2012** - г, 1; **2030** - н, о, п, р, у, ф; с обща площ **31.7** ха, от която **31.2** ха е залесена и **0.5** ха незалесена.

4.1.9. Вододайна зона пояс III – обявена със заповеди на Басейнова дирекция "Черноморски район" – гр. Варна (БДЧР – гр. Варна). По подробно са разгледани в глава V на настоящата записка, отдели и подотдели: **2007** – л; **2008** - в, г, д, е, ж, з, л, н, о, п, р, т, щ, ю, 2, 3, 4, 5; **2009** - д, ж; **2012** – в; **2030** - м, с, т; с обща площ **53.4** ха, от която **52.4** ха е залесена и **1.0** ха незалесена.

4.1.10. Семепроизводствени насаждения - обособени съгласно чл. 5, ал. 3 т. 2 от ЗГ и утвърдени с протокол от 25.03.2022 г. на Горска семеконтролна станция гр. София, отдели и подотдели: **21** - е; **35** - д, е; **123** - б, з; **1029** – г; **1081** – в; с обща залесена площ **97.4** ха.

4.1.11. Географски култури - обособени съгласно чл. 5, ал. 3 т. 2 от ЗГ и утвърдени с протокол от 25.03.2022 г. на Горска семеконтролна станция гр. София, отдели и подотдели: **143** – г; **1090** - в, г, е, ж, з, и, к, л, м, о, п; **2039** – м; с обща залесена площ **21.6** ха.

4.1.12. Учебно - опитни гори - обособени съгласно чл. 5, ал. 3 т. 2 от ЗГ, отдел и подотдели: **1090** - в, г, е, ж, з, и, к, л, м, о, п; с обща залесена площ **12.5** ха.

4.1.13. Бази за интензивно стопанисване на дивеча - обособени съгласно чл. 5, ал. 3 т. 2 от ЗГ и утвърдени с ловностопански план на ТП ДЛС "Паламара" от 2012 г., отдели и подотдели: **1001** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **1002** - а, б, в, г, д, 1, 2; **1003** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **1004** - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **1005** - а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; **1006** - а, б, в, г, 1; **1007** - а, б, в, 1, 2, 3; **1008** - а, б, в, г, 1, 2, 3; **1009** - а, б, в, г, 1, 2, 3; **1010** - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **1011** - а, б, в, 1, 2, 3, 4; **1012** - а, б, в, 1, 2, 3, 4; **1013** - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **1014** - а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **1015** - а, б, в, 1, 2, 3; **1016** - а, б, 1; **1017** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **1018** - а, б; **1021** - д, е, ж, 1; **1022** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **1023** - а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **1024** - а, б, в, 1; **1025** - б, в, г, д, е, ж, 4, 5; **1026** - 4; с обща площ **1346.5** ха, от която **1213.7** ха е залесена и **132.8** ха незалесена.

В т. ч.

4.1.13.1. База за интензивно стопанисване на дивеч "Паламара", отдели и подотдели: **1001** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **1002** - а, б, в, г, д, 1, 2; **1003** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **1004** - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **1005** - а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; **1006** - а, б, в, г, 1; **1007** - а, б, в, 1, 2, 3; **1008** - а, б, в, г, 1, 2, 3; **1009** - а, б, в, г, 1, 2, 3; **1010** - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **1011** - а, б, в, 1, 2, 3, 4; **1012** - а, б, в, 1, 2, 3, 4; **1013** - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **1014** - а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **1015** - а, б, в, 1, 2, 3; **1016** - а, б, 1; **1017** - а, г, н, 1, 2; **1022** - а, б, в, г, п, 1, 2, 7, 8; **1023** - а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **1024** - а, б, в, 1; **1025** - б, в, г, д, е, ж, 4, 5; **1026** - 4; с обща площ **1227.1** ха, от която **1105.6** ха е залесена и **121.5** ха незалесена.

4.1.13.2. База за интензивно стопанисване на дивеч "Дъбрава", отдели и подотдели: **1017** - б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, 3, 4, 5, 6; **1018** - а, б; **1021** - д, е, ж, 1; **1022** - д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 3, 4, 5, 6; обща площ **119.4** ха, от която **108.1** ха е залесена и **11.3** ха незалесена.

4.1.14. Гори във фаза на старост, съгласно Заповед № РД 421 от 02.11.2016 г. на министъра на земеделието и храните, отдели и подотдели: **140** - е; **142** - а; с обща залесена площ **8.4** ха.

4.1.15. Гори с висока консервационна стойност (ГВКС 1), по сертификационен доклад гори, в които са установени изчезващи, редки, застрашени и ендемични видове, отдели и подотдели: **1** - а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5; **2** - а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **3** - а, б, 1; **4** а, б, в, 1, 2, 3; **7** - а, б, в, г; **8** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **9** - а, б, в, 1; **10** - а, б, 1; **12** - а, б, в, г, д, 1, 2; **13** - а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **14** - а, в, г, д, 1, 2, 3, 4; **15** - а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5; **16** - а, в, г, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5; **18** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; **19** - а, б, в, г, д, е; **20** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; **22** - а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **32** - а, б, в, 1; **33** - а, б, в, 1, 2; **34** - а, б, в, г, д, 1; **40** - а, б, в, г, д, е, ж, 1; **46** - а, б, в, г, д; **50** - а, б, в; **60** - а, б, в, г, д, е, ж, м, н, о, п, р, у, ф, х, ц, щ, ю, б1, в1, 1, 2, 3, 4; **64** - а, б, в, г, д, е, ж, 1; **78** - а, 1; **80** - а, б, в, г, д, е, 1; **127** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4; **132** - в, д, е, ж, и, к, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **135** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **136** - а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; **137** - а, б, в, г, д; **138** - а, б, в, г, д; **139** - а, б, в, г, д, е, ж, 1; **140** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; **141** - а, б, в, г, д, е, 1, 2; **142** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; **422** - а, б, в, г, д, е, ж, о, р, ч, 1, 2, 3, 4; **432** - е; **436** - а, б, в, г, д, ж, з, и, к, 1, 2; **1003** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **1006** - а, б, в, г, 1; **1011** - а, б, в, 1, 2, 3, 4; **1012** - а, б, в, 1, 2, 3, 4; **1013** - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **1018** - а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4; **1020** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5; **1033** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **1040** - б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **1041** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, 1, 2, 3, 4; **1043** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **1046** - а, б, в, г, д, 1, 2; **1072** - а, б, в, г, 1, 2; **1073** - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **1074** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; **1085** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1; **1088** - а, б, в, г, д, е, 2, 3, 4, 5, 6; **1090** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2; **1091** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5; **1095** - а, б, в; **1100** - а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5; **1102** - а, б, в, г, д, е, ж, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **1103** - а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **2007** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; **2025** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **2030** - ц, ч; **2037** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; **2040** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5; **2042** - б, в, г, д, е, ж, з, и, м, н, 1, 2; **2195** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4;

2196 - а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5; с обща площ **4552.3** ха, от която **4325.5** ха залесена и **226.8** ха незалесена.

4.1.16. Гори с висока консервационна стойност (ГВКС 3) по сертификационен доклад – **гори във фаза на старост**, отдели и подотдели: **17** - р, с, т, ф, ш; **22** - г, д; **42** - а, л, м, н, о; **43** - д; **59** - а; **60** - а, м, р; **66** - в, и; **67** - в, г; **78** - а; **79** - а; **80** - а, в, г; **81** - б, в, г; **135** - з; **139** - е, ж; **142** - в; **422** - е, р, 3; **1011** - б; **1041** - о; **1045** - а; **1054** - б, к; **1073** - г; **1075** - г, е, ж, и; **1076** - д, е, ж, к, л, м, о, п, с; **1085** - з; **1092** - а; **2008** - ж, к, л, м; **2009** - в, е; **2011** - г; **2012** - в, е; **2016** - б; **2023** - г; **2024** - з; **2025** - б, г, 8; **2026** - д, и, л; **2027** - е; **2029** - а, б, в, ж, з; **2030** - ц; **2031** - л, н; **2038** - у, ф, х; **2196** - а; с обща площ **861.0** ха, от която **860.2** ха залесена и **0.8** ха незалесена.

4.1.17. Гори с висока консервационна стойност (ГВКС 4), по сертификационен доклад, гори представляващи екосистемни услуги от критично значение, отдели и подотдели: **5** - б; **13** - в, г; **16** - а, в, г; **17** - б, в, г, е, з, и, к, л, ю, 1; **21** - а, б, в, 1; **45** - а; **80** - б, г; **81** - б, в; **132** - в, д, е, ж, и, к, н, о, п, р, с, 8; **133** - а, б, в, д, е, ж, з, м, 3; **134** - а, б, в, 1; **135** - а, з, и; **425** - 1; **426** - ж, к; **434** - а, б, в, г, 2; **443** - и, к; **1019** - б, в, г, д, е; **1028** - а, г, д, е, ж, з, и, к, 3, 5, 6; **1030** - а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ю, я, а1, б1, 1, 2, 3, 4, 5, 11; **1045** - д; **1064** - а, б, в, и, к, л, м, н, о, п, 2; **1065** - а, б, в, г, д; **1075** - м, н; **1076** - д, е, ж, к, л, м, н, о, п, с; **1077** - д; **1078** - з, 2; **1096** - в; **1097** - а, б, в; **2005** - м1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, б2, в2, г2, д2, 11, 12, 13, 14, 15; **2007** - л; **2008** - в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 2, 3, 4, 5; **2009** - в, д, е, ж; **2012** - в, г, 1; **2013** - г; **2029** - а, б, в, ж, з, о; **2034** - у, ф, 3; **2193** - а, б, о, 1; **2195** - п, р, с; **2197** - и, к, у; с обща площ **697.0** ха, от която **675.1** ха залесена и **21.9** ха незалесена.

4.1.18. Представителни екосистеми (образци) по сертификационен доклад, отдели и подотдели: **5** - г, б; **6** - ж, з, т; **9** б, 1; **13** - в, 1, 2, 3; **14** - д, 1, 2, 3; **15** - г, 1, 2, 3, 4; **16** - в, ж, л; **17** - б, в, л, м, р, с, т, ф, ш; **18** - в, 1, 2, 3; **21** - а, б, в, 1, 2, 5, 6; **22** - в, г, д; **42** - а, к, л, м, н, о; **43** - а, д; **44** - д, ж; **59** - а; **60** - а, е, м, п, р; **62** - г, д, е, 1, 2; **63** - а; **66** - в, и; **67** - в, г; **78** - а, 1; **79** - а; **80** - а, б, в, г, 1; **81** - б, в, г, д, е, 1, 2; **123** - ж; **124** - е; **125** - з; **126** - д; **131** - е; **132** - в, д, ж, и, к, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **133** - б, в, д, е, ж, з, м, 2, 4, 5; **134** - а, б, в, 1; **135** - з, 4, 5; **136** - 1; **139** - е, ж; **140** - 2; **141** - 1; **142** - в, г, 1, 2; **422** - е, р, 2, 3; **427** - н, 9; **1011** - б; **1016** - г; **1017** - н; **1020** - л, м; **1022** - 1; **1026** - а, 1; **1027** - 4; **1030** - и, к, а1; **1036** - б; **1041** - ж, о; **1042** - а, б, г, д; **1043** - а; **1045** - а; **1046** - а, б; **1047** - 1; **1048** - в, 2, 3, 4; **1051** - д, е, ж; **1052** - 1; **1053** - г, е; **1054** - б, е, к, 2; **1055** - б, г, д, з, и, л, п, р, 1, 2, 4, 5; **1056** - а, б, г, м, 1, 3; **1059** - а; **1060** - а; **1061** - а; **1062** - б; **1064** - д, е, ж, з; **1066** - д, ж, з, 1; **1068** - д; **1070** - а; **1071** - а, 1, 2; **1073** - г; **1074** - б; **1075** - г, е, ж, и, л, о, п; **1076** - а, в, г, д, е, ж, к, л, м, н, о, п, с, ч, 3, 4, 5; **1078** - д, е; **1081** - о, 2; **1082** - и, к, 1; **1084** - х, ч; **1085** - з; **1088** - б, 1, 2, 3, 4, 6; **1092** - а, и, л, 1, 3; **1097** - а, б, в; **1102** - д, е, ж, к, м, 3, 4, 5; **1103** - е, 3, 5, 6, 7; **1104** - 4; **2005** - б, г, ж, л, п, с, о1, п1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, 11; **2006** - и, к; **2008** - ж, к, л, м; **2009** - в, е; **2011** - г; **2012** - в, е, о, 1; **2013** - б, г, 1, 2, 3; **2016** - б, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **2018** - 1, 2, 3, 4, 5; **2019** - г, 1, 2, 3, 4, 5; **2021** - а, 1; **2023** - г; **2024** - з, 1, 2; **2025** - б, г, ж, з, и, к, м, 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14; **2026** - в, г, д, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 5; **2027** - г, е, 1, 2, 3, 4, 5; **2028** - а, 1, 3, 8, 9; **2029** - а, б, в, ж, з, о; **2031** - и, л, н; **2037** - р, с; **2038** - у, ф, х; **2042** - г; **2195** - ж, з, и, к, л, м; **2196** - а; с обща площ **1680.6** ха, от която **1564.6** ха залесена и **116.0** ха незалесена.

Освен посочените списъци, са изготвени и списъци на Зоните по Натура 2000 (посочени в Глава IV на ГСП).

4.2. Таксационна характеристика на насажденията

Залесената площ на ТП ДЛС "Паламара" е **16 749.6** ха. Разпределението ѝ, както и това на дървесния запас (без клони), по типове месторастения в границите на обособените **условни** стопански класове по функции е дадено в таблица № 21.

Таблица № 21

Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ и ОБЩИЯ ДЪРВЕСЕН ЗАПАС (без клони) по типове месторастения, условни стопански класове и функции

Месторастение		Площ		Запас на основното насаждение	
означение	No	ха	%	куб.м	%
Условен стопански клас: Иглолистни култури, 3Сп функции					
M-I-2 D-2	12	86.2	22.8	22350	25.2
M-I-2 D-1	13	65.4	17.3	17345	19.5
M-I-2 CD-2	14	80.8	21.4	19465	21.9
M-I-2 C-1	15	97.3	25.7	22635	25.5
MTЮ-I C-2	121	6.2	1.6	870	1.0
MTЮ-I AB-1	122	15.3	4.0	1940	2.2
M-I-2 B-1	138	27.4	7.2	4140	4.7
Всичко		378.6	100.0	88745	100.0
Условен стопански клас: Дъбов В, 3Сп функции					
M-I-2 D-2	12	225.8	74.2	48345	78.2
M-I-2 D-1	13	74.2	24.4	12900	20.9
M-I-2 C-1	15	4.3	1.4	580	0.9
Всичко		304.3	100.0	61825	100.0
Условен стопански клас: Церов, 3Сп функции					
M-I-2 D-2	12	707.1	61.2	110460	64.4
M-I-2 D-1	13	345.3	29.9	45900	26.8
M-I-2 CD-2	14	55.9	4.8	9625	5.6
M-I-2 C-1	15	34.5	3.0	4230	2.5
MTЮ-I C-2	121	13.0	1.1	1220	0.7
Всичко		1155.8	100.0	171435	100.0
Условен стопански клас: Горскоплоден, 3Сп функции					
M-I-2 D-2	12	45.4	56.4	3360	74.7
M-I-2 D-1	13	32.9	40.9	1060	23.6
M-I-2 CD-2	14	1.4	1.7	60	1.3
M-I-2 C-1	15	0.8	1.0	20	0.4
Всичко		80.5	100.0	4500	100.0
Условен стопански клас: Липов, 3Сп функции					
M-I-2 D-2	12	270.2	63.1	48995	66.5
M-I-2 D-1	13	59.0	13.7	10710	14.5
M-I-2 CD-2	14	37.5	8.8	4810	6.5
M-I-2 C-1	15	19.1	4.5	2810	3.8
MTЮ-I C-2	121	42.2	9.9	6370	8.7
Всичко		428.0	100.0	73695	100.0
Условен стопански клас: Широколистен В, 3Сп функции					
M-I-2 D-2,3	11	19.8	14.8	5000	29.6
M-I-2 D-2	12	21.1	15.8	2745	16.2
M-I-2 D-1	13	30.1	22.5	2495	14.7
M-I-2 CD-2	14	13.7	10.2	1770	10.5
M-I-2 C-1	15	8.5	6.4	790	4.7
MTЮ-I C-2	121	40.5	30.3	4120	24.3
Всичко		133.7	100.0	16920	100.0
Условен стопански клас: Буков В П, 3Сп функции					
M-I-2 CD-2	14	43.2	100.0	7690	100.0
Всичко		43.2	100.0	7690	100.0
Условен стопански клас: Габъров В П, 3Сп функции					
M-I-2 D-2	12	109.2	35.7	19670	39.9
M-I-2 D-1	13	25.7	8.4	4640	9.4
M-I-2 CD-2	14	110.7	36.2	17460	35.3
M-I-2 C-1	15	13.7	4.5	2200	4.4
MTЮ-I C-2	121	27.4	8.9	4470	9.1
MTЮ-I AB-1	122	19.4	6.3	950	1.9

Месторастение		Площ		Запас на основното насаждение	
означение	No	ха	%	куб.м	%
Всичко		306.1	100.0	49390	100.0
Условен стопански клас: Дъбов СрНП, ЗСп функции					
M-I-2 D-2	12	16.4	28.3	1225	35.3
M-I-2 D-1	13	10.5	18.1	730	21.1
M-I-2 CD-2	14	1.3	2.2	80	2.3
M-I-2 C-1	15	1.0	1.7	80	2.3
MTЮ-I AB-1	122	28.8	49.7	1350	39.0
Всичко		58.0	100.0	3465	100.0
Условен стопански клас: Церов В П, ЗСп функции					
M-I-2 D-2	12	533.2	52.8	75240	53.5
M-I-2 D-1	13	290.2	28.8	37855	26.9
M-I-2 CD-2	14	182.2	18.1	27180	19.3
M-I-2 C-1	15	2.8	0.3	380	0.3
Всичко		1008.4	100.0	140655	100.0
Условен стопански клас: Церов П, ЗСп функции					
M-I-2 D-2	12	911.0	44.2	103885	46.1
M-I-2 D-1	13	553.5	26.8	60160	26.7
M-I-2 CD-2	14	179.1	8.7	22935	10.2
M-I-2 C-1	15	292.9	14.2	27285	12.1
MTЮ-I C-2	121	84.5	4.1	7620	3.4
MTЮ-I AB-1	122	27.2	1.3	2205	1.0
M-I-2 B-1	138	13.0	0.7	1220	0.5
Всичко		2061.2	100.0	225310	100.0
Условен стопански клас: Акациев, ЗСп функции					
M-I-2 D-2	12	332.8	48.4	16115	41.8
M-I-2 D-1	13	231.1	33.6	15675	40.6
M-I-2 CD-2	14	25.7	3.7	1770	4.6
M-I-2 C-1	15	90.0	13.1	4230	11.0
MTЮ-I C-2	121	8.4	1.2	775	2.0
Всичко		688.0	100.0	38565	100.0
Условен стопански клас: Келявгабъров, ЗСп функции					
M-I-2 C-1	15	54.9	15.2	2505	16.3
MTЮ-I C-2	121	48.7	13.5	3890	25.3
MTЮ-I AB-1	122	174.2	48.2	5740	37.4
M-I-2 B-1	138	83.5	23.1	3225	21.0
Всичко		361.3	100.0	15360	100.0
Условен стопански клас: Иглолистни култури, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	94.3	27.5	23700	30.9
M-I-2 D-1	13	59.8	17.4	16160	21.0
M-I-2 CD-2	14	75.6	22.1	15645	20.4
M-I-2 C-1	15	88.8	25.9	16565	21.6
MTЮ-I AB-1	122	4.3	1.2	795	1.0
M-I-2 B-1	138	20.3	5.9	3890	5.1
Всичко		343.1	100.0	76755	100.0
Условен стопански клас: Дъбов В, Стопански функции					
M-I-2 D-2,3	11	2.6	0.5	370	0.3
M-I-2 D-2	12	518.4	86.7	114735	89.2
M-I-2 D-1	13	68.8	11.5	12710	9.9
M-I-2 CD-2	14	3.2	0.5	310	0.2
M-I-2 C-1	15	5.0	0.8	500	0.4
Всичко		598.0	100.0	128625	100.0
Условен стопански клас: Церов, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	374.7	66.1	42060	71.8
M-I-2 D-1	13	167.8	29.6	14915	25.5
M-I-2 CD-2	14	11.4	2.0	630	1.1
M-I-2 C-1	15	9.8	1.8	930	1.6
M-I-2 B-1	138	2.7	0.5	-	-

Месторастение		Площ		Запас на основното насаждение	
означение	No	ха	%	куб.м	%
Всичко		566.4	100.0	58535	100.0
Условен стопански клас: Горскоплоден, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	101.0	43.5	5755	52.9
M-I-2 D-1	13	103.0	44.4	3170	29.1
M-I-2 CD-2	14	28.0	12.1	1965	18.0
Всичко		232.0	100.0	10890	100.0
Условен стопански клас: Липов, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	395.0	54.5	78765	55.3
M-I-2 D-1	13	164.8	22.7	34720	24.4
M-I-2 CD-2	14	158.2	21.8	27970	19.6
M-I-2 C-1	15	1.5	0.2	35	-
MTЮ-I C-2	121	5.6	0.8	1010	0.7
Всичко		725.1	100.0	142500	100.0
Условен стопански клас: Широколистен В, Стопански функции					
M-I-2 D-2,3	11	8.5	12.6	655	6.5
M-I-2 D-2	12	20.7	30.7	3305	32.9
M-I-2 D-1	13	30.8	45.6	5635	56.1
M-I-2 CD-2	14	0.8	1.2	115	1.1
MTЮ-I C-2	121	6.7	9.9	340	3.4
Всичко		67.5	100.0	10050	100.0
Условен стопански клас: Буков В П, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	66.2	77.0	11770	82.1
M-I-2 D-1	13	19.8	23.0	2570	17.9
Всичко		86.0	100.0	14340	100.0
Условен стопански клас: Габърв В П, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	334.0	48.1	64755	50.1
M-I-2 D-1	13	26.6	3.8	3750	2.8
M-I-2 CD-2	14	330.3	47.6	60515	46.8
M-I-2 C-1	15	3.2	0.5	330	0.3
Всичко		694.1	100.0	129350	100.0
Условен стопански клас: Дъбов СрНП, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	46.1	18.3	3195	14.6
M-I-2 D-1	13	158.8	63.1	15830	72.5
M-I-2 CD-2	14	9.1	3.6	735	3.4
M-I-2 C-1	15	37.9	15.0	2070	9.5
Всичко		251.9	100.0	21830	100.0
Условен стопански клас: Церв В П, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	1388.0	62.7	195755	63.8
M-I-2 D-1	13	598.9	27.0	78520	25.6
M-I-2 CD-2	14	228.7	10.3	32430	10.6
Всичко		2215.6	100.0	306705	100.0
Условен стопански клас: Церв П, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	1217.2	48.7	116565	47.9
M-I-2 D-1	13	748.2	30.0	73355	30.2
M-I-2 CD-2	14	298.1	11.9	34070	14.0
M-I-2 C-1	15	198.0	7.9	16610	6.8
MTЮ-I C-2	121	34.2	1.4	2770	1.1
M-I-2 B-1	138	1.4	0.1	90	-
Всичко		2497.1	100.0	243460	100.0
Условен Стопански клас: Акациев, Стопански функции					
M-I-2 D-2	12	626.2	45.3	39575	52.3
M-I-2 D-1	13	440.5	31.8	21565	28.5
M-I-2 CD-2	14	164.9	11.9	8140	10.8
M-I-2 C-1	15	102.0	7.4	3770	5.0
MTЮ-I C-2	121	36.4	2.6	2360	3.1
M-I-2 B-1	138	14.1	1.0	240	0.3
Всичко		1384.1	100.0	75650	100.0

Месторастение		Площ		Запас на основното насаждение	
означение	No	ха	%	куб.м	%
Условен стопански клас: Келявгабъров, Стопански функции					
M-I-2 C-1	15	29.5	36.1	745	35.1
MTЮ-I AB-1	122	46.8	57.4	1225	57.6
M-I-2 B-1	138	5.3	6.5	155	7.3
Всичко		81.6	100.0	2125	100.0

4.2.1. Гори със защитни и специални функции

Залесената площ на горите със защитни и специални функции е 7007.1 хектара, което е 41.9% от общата залесена площ на стопанството.

Средната възраст е 65 години, средната пълнота – 0.64, а средният бонитет – III (3.2).

Общият дървесен запас е 897 555 куб.м. (без клони). Средният запас е 128 куб.м./ха.

Общият среден годишен прираст е 17 249 куб.м., а на един хектар – 2.46 куб.м.

4.2.2. Гори със стопански функции

Залесената площ на горите със стопански функции е 9742.5 ха или 58.1 % от залесената площ.

Средната възраст е 50 години, средната пълнота – 0.70, а средният бонитет – III (2.8).

Общият дървесен запас е 1 220 815 куб.м. (без клони). Средният запас е 125 куб.м./ха.

Общият среден годишен прираст е 28 170 куб.м., а на един хектар – 2.89 куб.м.

4.2.3. Общо за гората

Залесената площ е 16749.6 хектара.

Средната възраст е 56 години, средната пълнота е 0.67, а средният бонитет е III (2.9).

Общият дървесен запас е 2 118 370 куб.м. (без клони). Средният запас е 127 куб.м./ха.

Общият среден годишен прираст е 45 419 куб.м., а на един хектар – 2.71 куб.м.

Таблиците с таксационната характеристика по условни стопански класове, функции и общо за гората от инвентаризацията са дадени в Приложение № I в електронен вид.

В таблици № 22 и № 23 е показано разпределението на залесената площ по класове на възраст и общия дървесен запас (с клони) по класове на възраст при двете последователни инвентаризации по класове на възраст.

Таблица № 22
За разпределение на залесената площ по класове на възраст
при двете последователни инвентаризации

Класове на възраст	Горскостопански план 2012 год.		Горскостопански план 2022 год.		Разлика +/- ха
	ха	%	ха	%	
I (1÷20 год.)	3 268.0	19.6%	2 710.6	16.2%	- 557.4
II (21÷40 год.)	4 829.5	29.0%	3 326.5	19.9%	- 1503.0
III (41÷60 год.)	4 362.3	26.1%	3 613.6	21.6%	- 748.7
IV (61÷80 год.)	3 323.7	19.9%	4 979.5	29.7%	+ 1655.8
V (81÷100 год.)	172.2	1.0%	1 179.8	7.0%	+ 1007.6
VI (101÷120 год.)	70.0	0.4%	167.0	1.0%	+ 97.0
VII (121÷140 год.)	639.5	3.8%	291.5	1.7%	- 348.0
VIII (над 140 год.)	26.2	0.2%	481.1	2.9%	+ 454.9
Всичко	16 691.4	10.0%	16 749.6	10.0%	+ 58.2

Всичките промени в площите са в границите на нормалното и се дължат на неравномерното преминаване на насажденията от един клас на възраст в друг и на увеличението на средната възраст на горите. Най-голямо е увеличението в IV клас на възраст.

Таблица № 23

За разпределение на дървесния запас (с клони) по класове на възраст при двете последователни инвентаризации

Класове на възраст	Горскостопански план 2012 год.		Горскостопански план 2022 год.		Разлика +/-куб.м
	куб.м	%	куб.м	%	
I (1÷20 год.)	116 365	5.4%	137 220	5.6%	+ 20 855
II (21÷40 год.)	647 810	30.0%	524 830	21.5%	- 122 980
III (41÷60 год.)	676 885	31.4%	709 605	29.0%	+32 720
IV (61÷80 год.)	568 260	26.3%	729 255	29.8%	+160 995
V (81÷100 год.)	14 860	0.7%	181 980	7.5%	+167 120
VI (101÷120 год.)	4 015	0.2%	18 135	0.7%	+14 120
VII (121÷140 год.)	121 830	5.6%	41 650	1.7%	-80 180
VIII (над 140 год.)	8 130	0.4%	102 340	4.2%	+94 210
Всичко	2 158 155	10.0%	2 445 015	10.0%	+286 860

Общият запас на гората в обхвата на ТП ДЛС "Паламара" по данни от досега действащия Горскостопански план(без ГСУ "Никола Козлево" преминал в ТП ДГС "Нови Пазар") е бил 2 158 155 куб.м., средногодишният прираст на дървостойките е бил 42 669 куб.м или 426 690 куб.м за изминалия десетгодишен период, ползването е било 323 058 куб.м, или запасът в края на 2021 год. би трябвало да бъде 2 261 787 куб.м.

Установеният запас от 2 445 015 куб.м е със 183 228 куб.м повече от очаквания. Това се дължи на увеличението на залесената площ, както и на по-високия текущ прираст на насажденията и културите от IV клас на възраст, които съставлява 29.7% от залесената площ и 29.8% от запаса на дървостойките в стопанството.

В таблица № 24 са дадени средните таксационни показатели за горите при двете последователни инвентаризации. Всичките данни касаящи запаса и прираста са без клони.

Таблица № 24

Средни таксационни показатели при двете последователни инвентаризации

Показатели	Мярка	ГСП	ГСП	Разлика
		2012 г.	2022 г.	+/-
		държавна	държавна	
Обща площ	ха	17 614.0	17 559.5	- 54.5
Залесена площ	ха	16 691.4	16 749.6	+ 58.2
Средна възраст	год.	47	56	+ 9
Среден бонитет	-	III (2.9)	III (2.9)	-
Средна пълнота	-	0.72	0.67	- 0.05
Общ запас (с клони)	куб.м.	2 158 155	2 445 015	+ 286 860
Запас на 1 ха	куб.м.	114	127	+ 13
Среден годишен прираст на 1 ха	куб.м.	2.71	2.71	-
Общ среден годишен прираст	куб.м.	45 260	45 419	+ 159

Увеличение се наблюдава само при част от показателите. То се дължи на факта, че **ползването** през ревизионния период е **по-малко от прираста на гората**, което е довело до натрупване на запас.

В таблица № 25 са дадени средните таксационни показатели на отделните **условни** стопански класове (със защитни и специални или стопански функции) и общо.

Таблица № 25

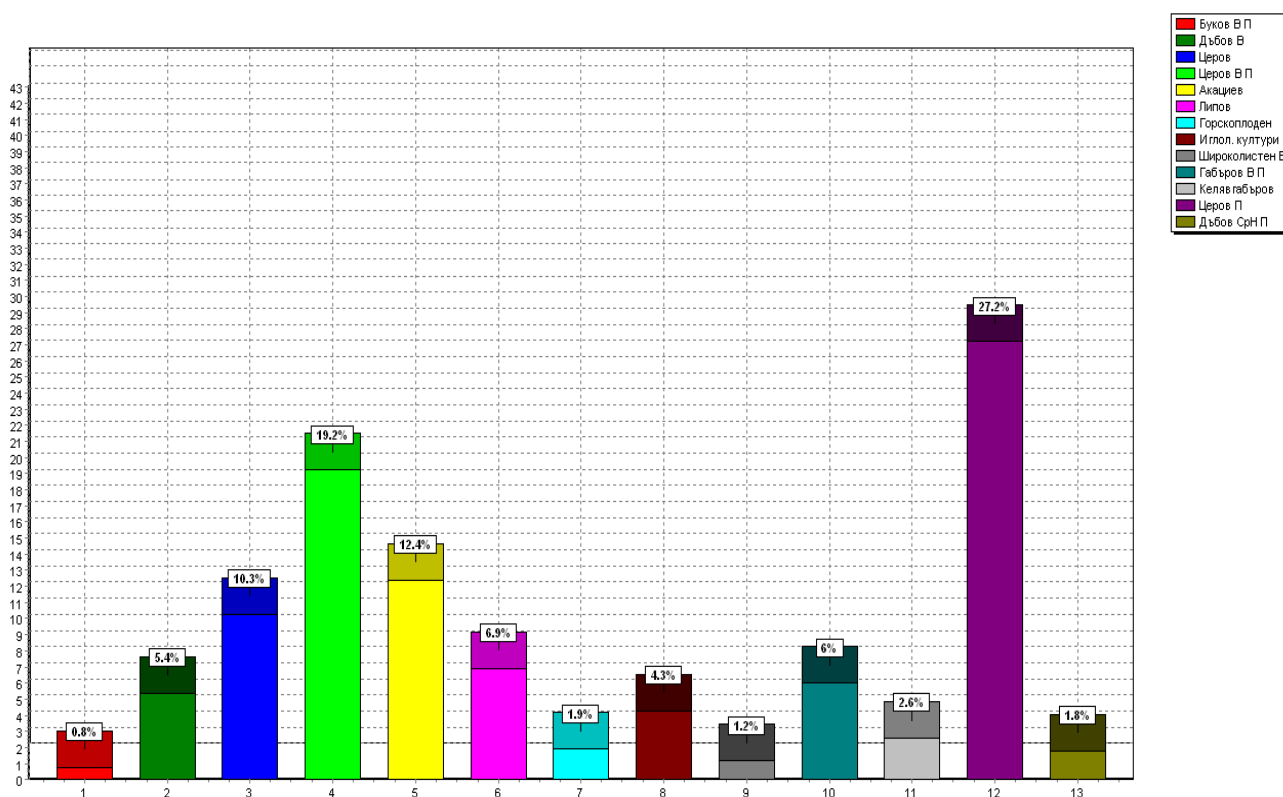
**Средни таксационни показатели по функции, условни стопански класове и
общо за гората**

Стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	без клони	с клони	без клони	с клони
									куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
А. Горски територии със Защитни и специални функции												
Иглол. култури	378.6	2.3	45	III (3.3)	0.78	234	5.21	1973	88745	108695	0	0
Дъбов В	304.3	1.8	47	II (1.9)	0.76	203	4.85	1477	61825	81295	30	30
Церов	1155.8	6.9	112	IV (4.0)	0.54	148	1.67	1925	171435	198770	180	190
Горскоплоден	80.5	0.5	68	IV (4.3)	0.51	56	1.11	89	4500	5770	0	0
Липов	428.0	2.6	54	III (3.0)	0.73	172	3.59	1538	73695	84150	20	20
Широколистен В	133.7	0.8	59	III (3.3)	0.62	127	2.30	307	16920	19580	0	0
Буков В П	43.2	0.3	75	II (2.4)	0.75	178	2.38	103	7690	8880	0	0
Габъров В П	306.1	1.8	69	II (2.4)	0.68	161	2.47	757	49390	57330	0	0
Дъбов СрН П	58.0	0.3	54	IV (4.1)	0.56	60	1.52	88	3465	3830	0	0
Церов В П	1008.4	6.0	55	II (2.0)	0.66	140	2.79	2814	140655	156070	15	20
Церов П	2061.2	12.3	69	III (3.3)	0.56	109	1.71	3518	225310	249555	10	10
Акациев	688.0	4.1	18	III (3.3)	0.77	56	3.47	2386	38565	40815	20	20
Келявгабъров	361.3	2.2	57	IV (4.3)	0.74	43	0.76	274	15360	17155	0	0
Всичко горски територии със ЗСПФ	7007.1	41.9	65	III (3.2)	0.64	128	2.46	17249	897555	1031895	275	290
Б. Горски територии със стопански функции												
Иглол. култури	343.1	2.0	42	III (3.3)	0.77	224	5.21	1788	76755	94895	0	0
Дъбов В	598.0	3.6	48	II (1.9)	0.78	215	4.88	2916	128625	168955	0	0
Церов	566.4	3.4	43	III (2.7)	0.77	103	2.95	1669	58535	77725	185	220
Горскоплоден	232.0	1.4	43	IV (4.3)	0.63	47	1.07	249	10890	14365	0	0
Липов	725.1	4.3	58	III (2.7)	0.74	197	3.76	2728	142500	162975	0	0
Широколистен В	67.5	0.4	51	III (2.9)	0.64	149	3.04	205	10050	11900	0	0
Буков В П	86.0	0.5	89	II (1.8)	0.59	167	1.94	167	14340	16280	0	0
Габъров В П	694.1	4.1	74	II (2.0)	0.73	186	2.61	1811	129350	149020	0	0
Дъбов СрН П	251.9	1.5	55	IV (3.9)	0.64	87	1.66	418	21830	24035	30	40
Церов В П	2215.6	13.2	51	II (2.0)	0.70	138	2.97	6583	306705	341645	45	50
Церов П	2497.1	14.9	61	III (3.3)	0.59	98	1.77	4425	243460	269425	180	200
Акациев	1384.1	8.3	15	III (3.3)	0.81	55	3.74	5174	75650	79585	15	15
Келявгабъров	81.6	0.5	61	V (4.7)	0.64	26	0.45	37	2125	2315	0	0
Всичко горски територии със СтФ	9742.5	58.1	50	III (2.8)	0.70	125	2.89	28170	1220815	1413120	455	525
ОБЩО	16749.6	10.0	56	III (2.9)	0.67	127	2.71	45419	2118370	2445015	730	815

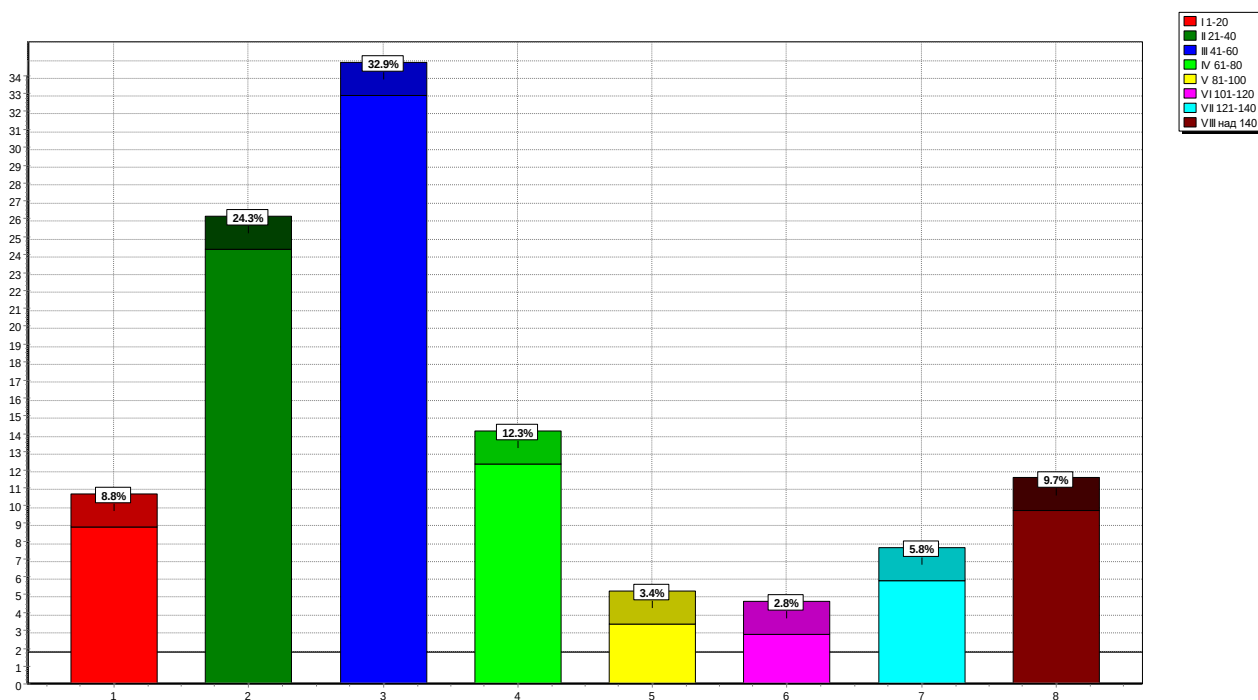
За онагледяване са изготвени и десет диаграми:

1. За разпределение на залесената площ по стопански класове в проценти
2. За разпределение на залесената площ по класове на възраст във високостъблените гори
3. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори
4. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в издънковите гори за превръщане
5. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане
6. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в нискостъблените гори;
7. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискостъблените гори
8. За разпределение на залесената площ по дървесни видове
9. За разпределение на дървесния запас по дървесни видове
10. За разпределение на залесената площ по видове гори в проценти.

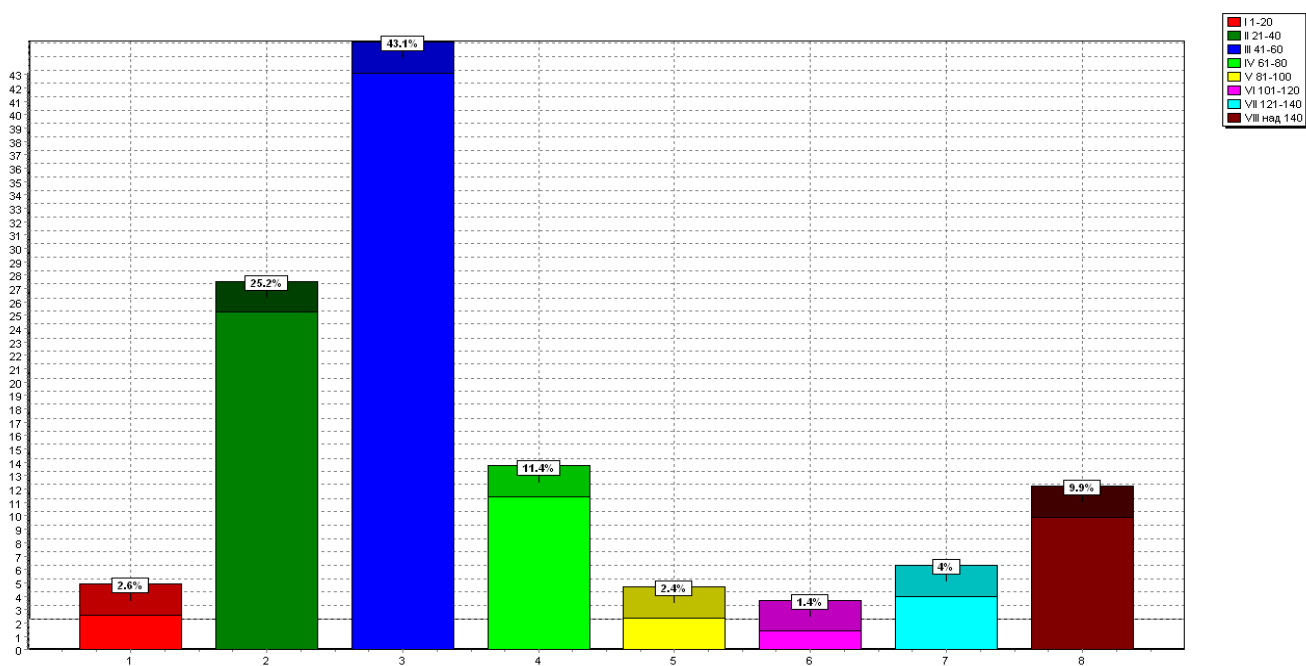
Разпределение на залесените площи на ТП ДЛС "Паламара" по стопански класове, изразено в проценти от залесената площ

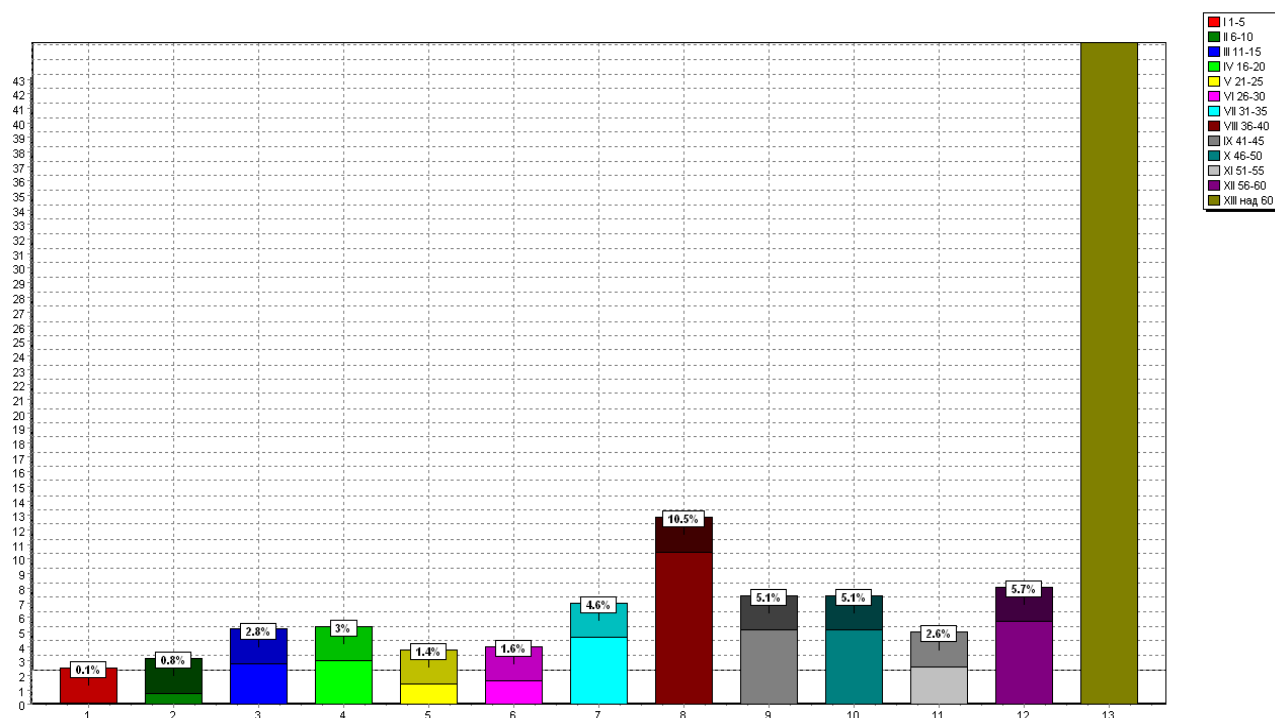
Разпределение на залесените площи по класове на възраст във високостъблените гори на ТП ДЛС "Паламара"

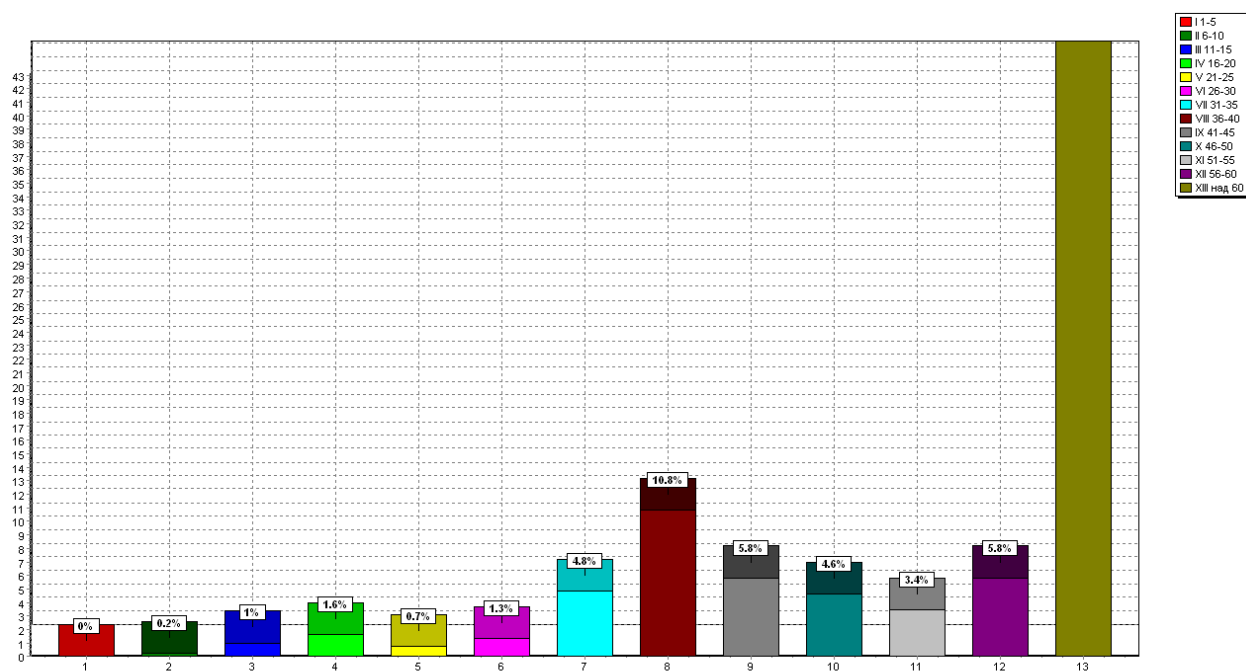
Разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори на ТП ДЛС "Паламара"

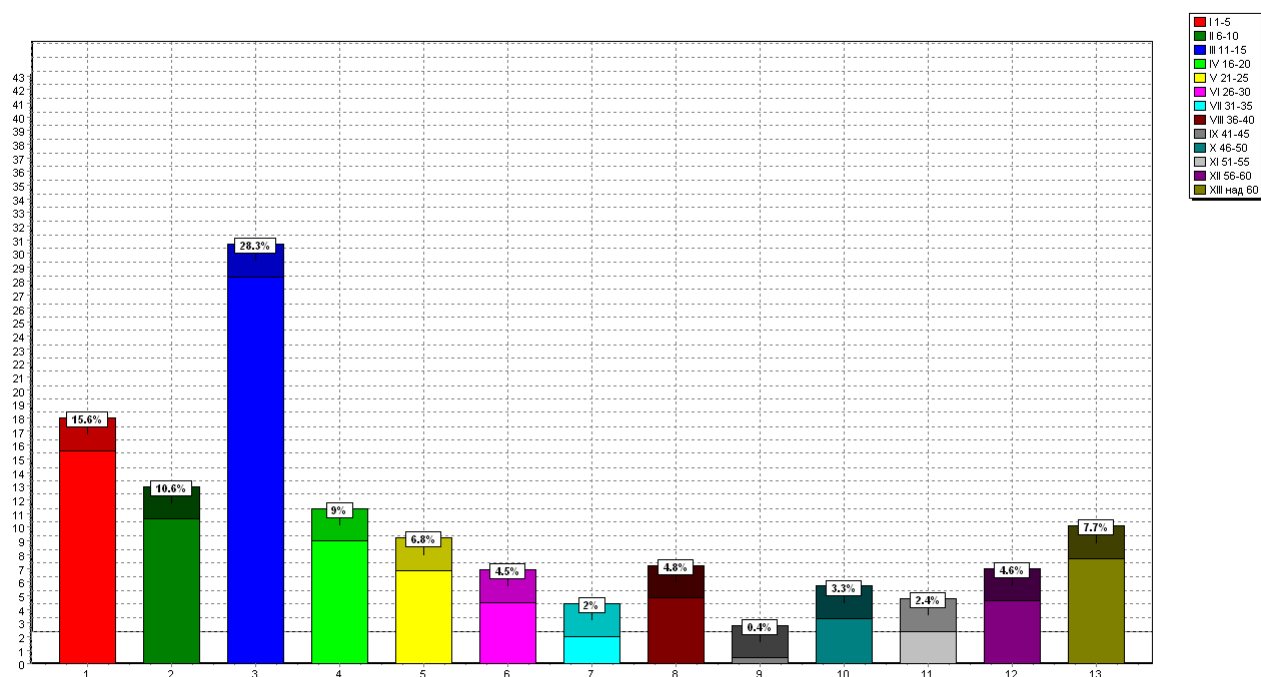
Разпределение на залесените площи по класове на възраст в издънковите гори за превръщане на ТП ДЛС "Паламара"

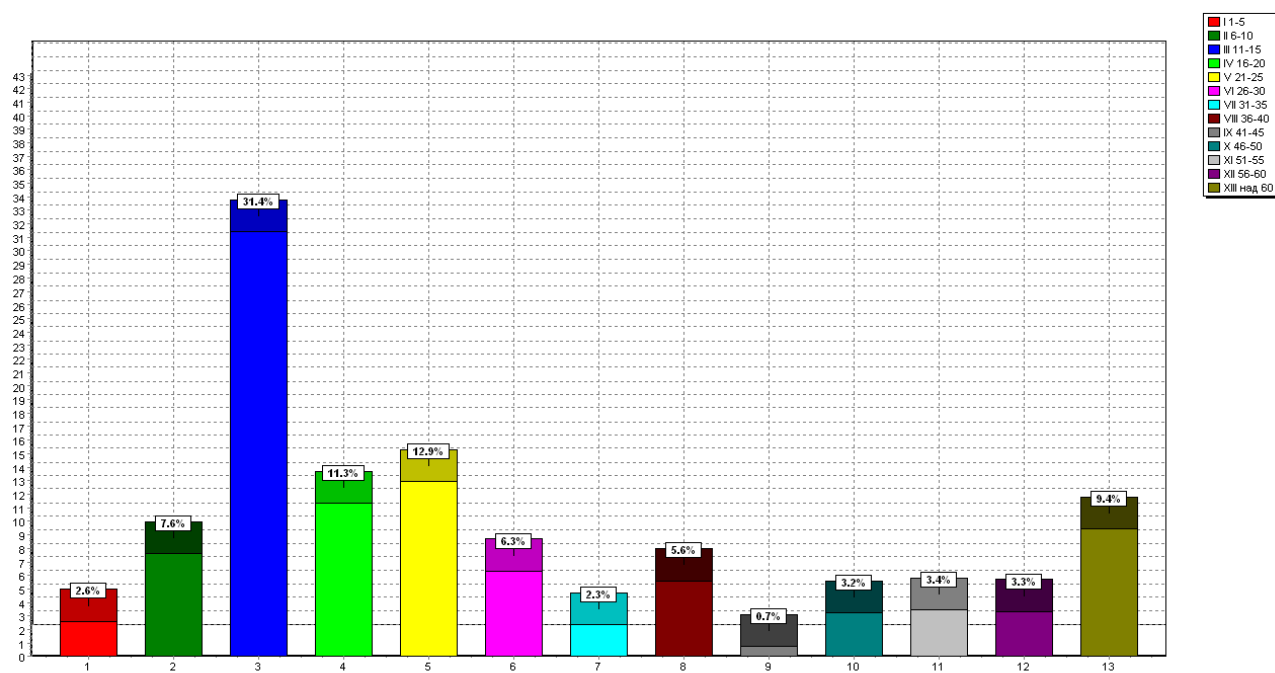
Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане на ТП ДЛС "Паламара"

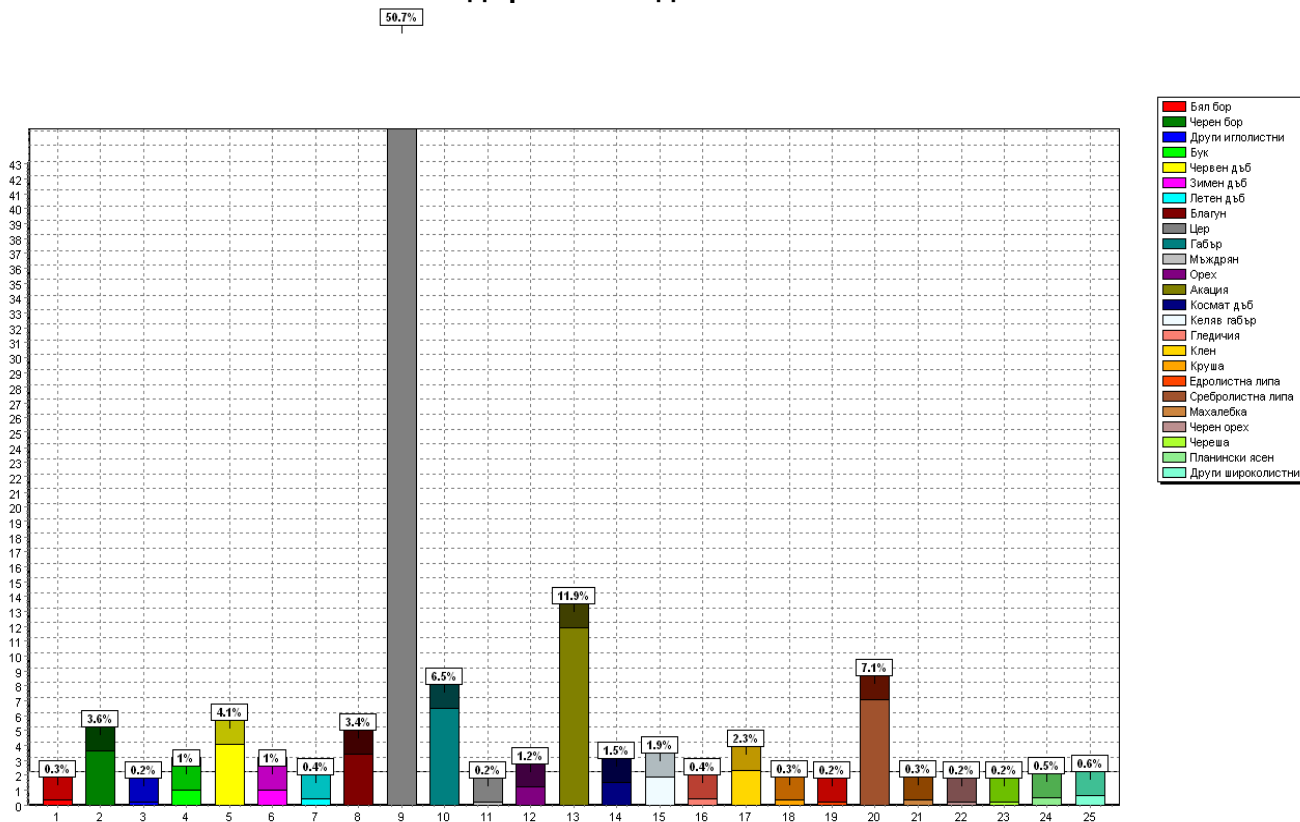
Разпределение на залесените площи по класове на възраст в нискоствъблени гори на ТП ДЛС "Паламара"

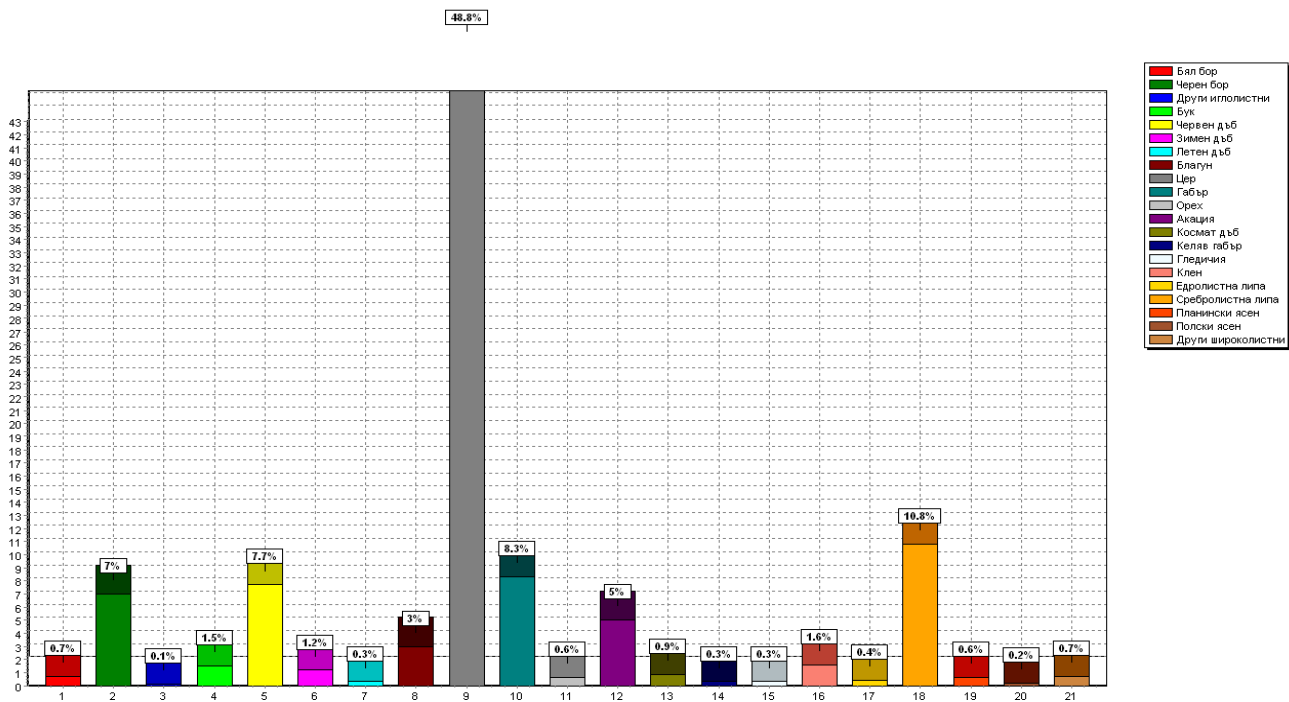
Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискоствъблени гори на ТП ДЛС "Паламара"

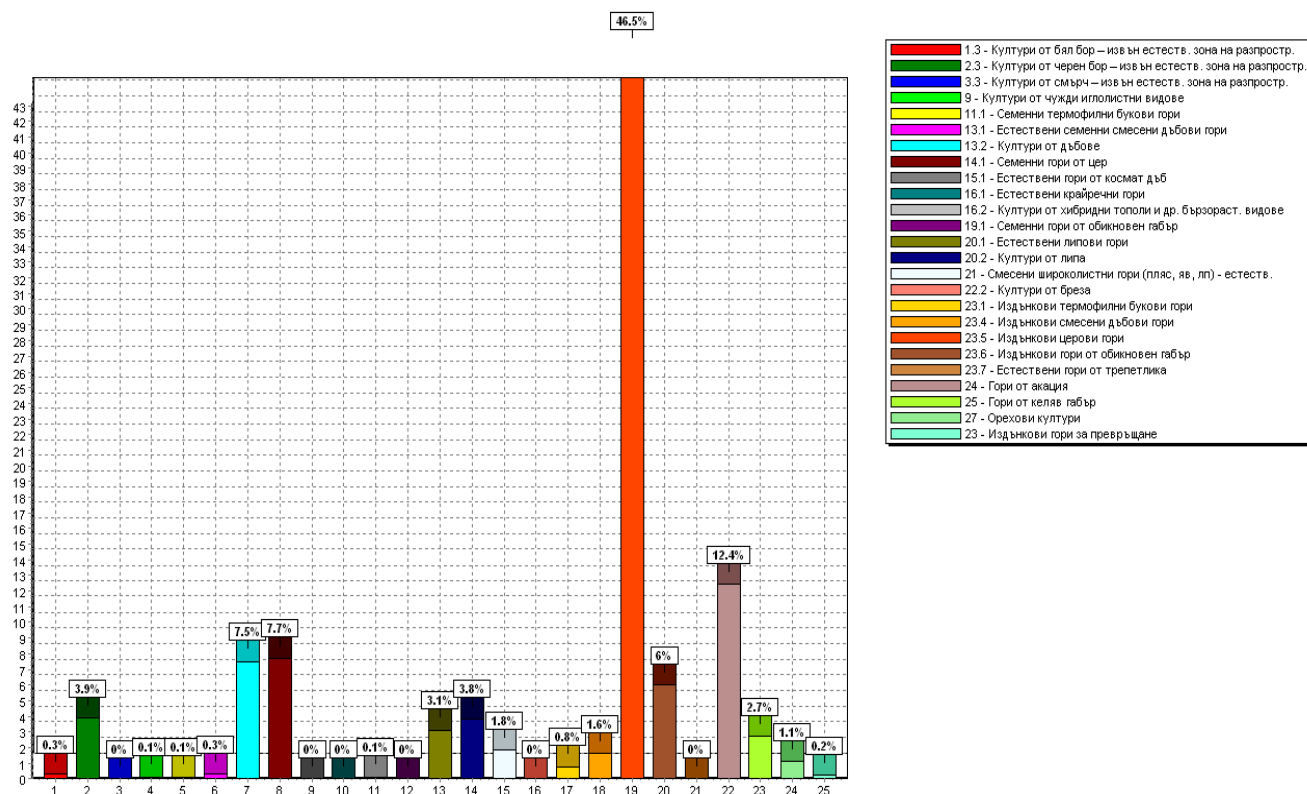
Разпределение на залесените площи на ТП ДЛС "Паламара" по дървесни видове

Разпределение на дървесния запас на ТП ДЛС "Паламара" по дървесни видове

Разпределение на залесените площи на ТП ДЛС "Паламара" по видове гори

4.3. Условни стопански класове

При предишното устройство стопанските класове в горите със стопанско предназначение са били 14 на брой. Съгласно ТИЗ и действащите нормативни документи при сегашното устройство в горите са обособени 13 (**условни**) стопански класа. Организацията на залесената площ на стопанството при двете последователни инвентаризации е посочено в таблица № 26 и таблица № 26 ^А.

Таблица № 26
За сравнение на залесената площ по
условни стопански класове при двете последователни инвентаризации

№	Условни стопански класове		2012 г.		2022 г.		разлика
			площ	%	площ	%	+/-
1	Иглолистни култури	ИК	729.0	4.4	721.7	4.3	- 7.3
2	Дъбов високобонитетен	ДВ	888.0	5.3	902.3	5.4	14.3
3	Церов	Ц	1713.1	10.3	1722.2	10.3	9.1
4	Горскоплоден	ГПл	337.1	2.0	312.5	1.9	- 24.6
5	Липов	Л	1091.3	6.5	1153.1	6.9	61.8
6	Широколистен високостъблен	ШВ	343.8	2.1	201.2	1.2	- 142.6
7	Буков високобонитетен за превръщане	БВП	137.5	0.8	129.2	0.8	- 8.3
8	Габъров високобонитетен за превръщане	ГВП	1121.9	6.7	1000.2	6.0	- 121.4
9	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	313.4	1.9	309.9	1.8	- 3.5
10	Церов високобонитетен за превръщане	ЦВП	4024.7	24.2	3224.0	19.2	- 804.2
11	Церов за превръщане	ЦП	3346.4	20.0	4558.3	27.2	1211.9
12	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	87.4	0.5	-	-	- 87.4
13	Акациев	А	2106.8	12.6	2072.1	12.4	- 34.7
14	Келявгабъров	Кгбр	451.0	2.7	442.9	2.6	- 8.1
ОБЩО			16691.4	100,0	16749.6	100,0	58.2

Сравнението на залесената площ по условни стопански класове при двете последователни инвентаризации е посочено в таблица № 26.

От таблиците се вижда, че тринадесет от старите класове се запазват като претърпяват изменения в площите, един от старите отпада, като се приобщава към сегашните.

През ревизионния период за територията на ТП ДЛС "Паламара", съгласно заповед № РД 49-397/28.11.2019 г., на министъра на земеделието, храните и горите е изработен сертификационен доклад за горите с висока консервационна стойност – държавна собственост, които е приет и утвърден от СИДП гр. Шумен.

В резултат на това 6768.3 ха от общата залесена площ на ТП ДЛС "Паламара" - държавна собственост, установена при настоящата инвентаризация, попада в категорията на защитните и специални горски територии.

Таблица № 26^А

За сравнение на залесената площ по условни стопански класове и функции при двете последователни инвентаризации, общо и в държавните горски територии

№	Условни стопански класове	2012 г.		2022 г.		разлика	в т.ч. държавни 2012 г.	в т.ч. държавни 2022 г.	разлика	
		площ	%	площ	%	+/-	ха	ха	+/-	
А. Гори със защитни и специални функции										
1	Иглолистни култури	ИК	345.9	2.1	378.6	2.3	32.7	342.6	359.2	16.6
2	Дъбов високобонитетен	ДВ	158.5	0.9	304.3	1.8	145.8	158.5	304.3	145.8
3	Церов	Ц	1039.3	6.2	1155.8	6.9	116.5	1038.1	1153.9	115.8
4	Горскоплоден	ГПл	110.7	0.7	80.5	0.5	- 30.2	110.7	80.1	- 30.6
5	Липов	Л	124.4	0.7	428.0	2.6	303.6	124.4	423.1	298.7
6	Широколистен високоствъблен	ШВ	166.5	1.0	133.7	0.8	- 32.8	162.3	12-	- 42.3
7	Буков високобонитетен за превръщане	БВП	26.6	0.2	43.2	0.3	16.6	26.6	43.2	16.6
8	Габърв високобонитетен за превръщане	ГВП	179.7	1.1	306.1	1.8	126.4	179.7	306.1	126.4
9	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	59.1	0.4	58.0	0.3	- 1.1	59.1	58.0	- 1.1
10	Церов високобонитетен за превръщане	ЦВП	81-	4.9	1008.4	6.0	198.4	81-	1007.7	197.7
11	Церов за превръщане	ЦП	874.7	5.2	2061.2	12.3	1186.5	866.2	2023.8	1157.6
12	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	22.6	0.1	-	-	- 22.6	19.0	-	- 19.0
13	Акациев	А	333.8	2.0	688.0	4.1	354.2	272.7	600.5	327.8
14	Келявгабърв	Кгбр	376.5	2.3	361.3	2.1	-15.2	335.2	288.4	- 46.8
Всичко гори Защитни и Специални Функции			4628.3	27.8	7007.1	41.8	2378.8	4505.1	6768.3	2263.2
Б. Гори със стопански функции										
1	Иглолистни култури	ИК	383.1	2.3	343.1	2.0	- 4-	326.2	227.9	- 98.3
2	Дъбов високобонитетен	ДВ	729.5	4.4	598.0	3.6	-131.5	719.0	564.4	- 154.6
3	Церов	Ц	673.8	4.0	566.4	3.4	-107.4	560.7	479.4	- 81.3
4	Горскоплоден	ГПл	226.4	1.4	232.0	1.4	5.6	189.7	154.9	- 34.8
5	Липов	Л	966.9	5.8	725.1	4.3	- 241.8	957.5	691.0	- 266.5
6	Широколистен високоствъблен	ШВ	177.3	1.1	67.5	0.4	-109.8	144.2	50.4	- 93.8
7	Буков високобонитетен за превръщане	БВП	110.9	0.7	86.0	0.5	- 24.9	110.9	86.0	- 24.9
8	Габърв високобонитетен за превръщане	ГВП	942.2	5.6	694.1	4.1	- 248.1	932.7	684.0	- 248.7
9	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	254.3	1.5	251.9	1.5	- 2.4	103.4	43.6	- 59.8
10	Церов високобонитетен за превръщане	ЦВП	3214.7	19.2	2215.6	13.2	- 999.1	3065.6	2003.5	-1062.1
11	Церов за превръщане	ЦП	2471.7	14.8	2497.1	15.0	25.4	2059.5	1984.3	- 75.2
12	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	64.8	0.4	-	-	- 64.8	61.4	-	- 61.4
13	Акациев	А	1773.0	10.6	1384.1	8.3	- 388.9	1518.0	1075.7	- 442.3
14	Келявгабърв	Кгбр	74.5	0.4	81.6	0.5	7.1	30.7	12.0	- 18.7
Всичко гори Стопански функции			12063.1	72.2	9742.5	58.2	-2320.6	10779.5	8057.1	- 2722.4
ОБЩО			16691.4	100.0	16749.6	100.0	58.2	15284.6	14825.4	- 459.2

Като цяло иглолистните гори намаляват с 7.3 хектара (в резултат на заглушаването им от характерната за района широколистна растителност).

По стопански класове имаме леко увеличение на високоствъблените гори в условните стопански класове – ДВ, Ц и Л, което идва от насаждения от стария стопански клас ШВ.

Обособения условен стопански клас ШВ е намалял, за сметка на условните стопански класове, ДВ, Ц и Л. Той е формиран като сборен със диференциран турнус(явор, ясен, трепетлика, бреза, топола и др.).

Горите за превръщане в семенни запазват площта си, като има по голямо преминаване от ЦВП в ЦП, което се дължи на преоценка на здравословното състояние на насажденията.

Нискоствъблените гори намаляват незначително и условните стопански класове Келявгабърв и Акациев почти запазват площта си.

За всички залесени площи е определен вида гора съгласно Приложение № 5 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии.

Разпределението на залесената площ по **условни** стопански класове и групи гори съобразно техните функции е посочено в таблица № 27.

Таблица № 27
Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ по условни СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ
категории и ФУНКЦИИ

Стопански класове	Защитни функции	Специални функции	Общо защитни и специални	Стопански функции	Всичко функции	%
	хектари					
Иглол. култури	7.6	371.0	378.6	343.1	721.7	4.3
Дъбов В	-	304.3	304.3	598.0	902.3	5.4
Церов	-	1155.8	1155.8	566.4	1722.2	10.3
Горскоплоден	-	80.5	80.5	232.0	312.5	1.9
Липов	4.9	423.1	428.0	725.1	1153.1	6.9
Широколистен В	3.5	130.2	133.7	67.5	201.2	1.2
Буков В П	-	43.2	43.2	86.0	129.2	0.8
Габъров В П	-	306.1	306.1	694.1	1000.2	6.0
Дъбов СрН П	-	58.0	58.0	251.9	309.9	1.8
Церов В П	0.7	1007.7	1008.4	2215.6	3224.0	19.2
Церов П	15.1	2046.1	2061.2	2497.1	4558.3	27.2
Акациев	15.3	672.7	688.0	1384.1	2072.1	12.4
Келявгабъров	22.8	338.5	361.3	81.6	442.9	2.6
ВСИЧКО	69.9	6937.2	7007.1	9742.5	16749.6	10.0

4.4. Турнуси на сеч

4.4.1. Условен стопански клас Иглолистни култури – ИК – (ЗСпФ)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени бялборови и черборови култури, както и от смесени такива с водещо участие на бял бор и черен бор от I до IV бонитет извън ареала на естественото разпространение на белия и черния бор, в този стопански клас са и културите от смърч и дуглазка.

От извършената инвентаризация през **2021 г.** бе установено, че иглолистните култури не са засегнати повсеместно от болести и вредители.

Здравословното състояние на културите е задоволително. В голяма част от културите месторастенията са средно богати и среднобогати до богати. Белия и черния бор формират чисти култури и по рядко са смесени със характерната за района растителност – цер, благуи и габър(2 – 3 десети и нагоре). Насажденията се характеризират с голяма почвена и въздушна влага по време на вегетационния период. Трансформация на насажденията, на тези богати месторастения(на северни изложения), ще доведе до намаляване на лесистостта на района, което е необосновано нито от лесовъдска, нито от икономическа гледна точка. В този условен стопански клас **се налага** да се премине към планиране на мероприятия за **трансформация само за горите, които се възобновяват с характерни за района видове**, а останалите ще се стопанисват с насока на стопанисване – възобновяване и отглеждане на горите. Планираната насока на стопанисване е отглеждане при пълнота на насажденията 0.8 – 1.0 и възобновяване за зрелите култури.

Целта на стопанисване в културите с влошено санитарно състояние ще бъде възстановяване на устойчиви горски екосистеми и производство на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 60 години**.

Целта на стопанисване в културите с добро санитарно състояние ще бъде възстановяване на устойчиви горски екосистеми и производство на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 80 години**.

4.4.2. Условен стопански клас Дъбов високобонитетен - ДВ – (ЗСпФ)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени семенни насаждения и култури от червен дъб, летен дъб, зимен дъб и габър от I до IV бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на гората, съобразени с функциите, които изпълняват и на второ място производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при **турнус на сеч 140 години за насажденията от I и II бонитет и турнус на сеч 120 години за насажденията от III до V бонитет**.

4.4.3. Условен стопански клас Церов – Ц – (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени семенни церови насаждения и култури от I до V бонитет, в задоволително санитарно състояние.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките и производството на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 100 години**.

4.4.4. Условен стопански клас Горскоплоден – ГПл – (ЗСпФ)

Стопанския клас е обособен от чисти и смесени семенни насаждения и култури от леска, круша, джанка, орех и череша от III до V бонитет.

Целта на стопанисване е запазване и подобряване на защитните и специални функции на гората, както и производството на плодове. **В този условен стопански клас не се поставят стопански цели и турнус на сеч.**

4.4.5. Условен стопански клас Липов – Л – (ЗСпФ)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени липови насаждения и култури от I до V бонитет.

Целта на стопанисване е запазване и подобряване на защитните и специални функции на гората и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при **турнус на сеч 90 години**.

4.4.6. Условен стопански клас Широколистен високоствъблен – ШВ – (ЗСпФ)

В този условен стопански клас са включени чисти и смесени насаждения от клен и трепетлика и култури от явор, махалебка, полски ясен, планински ясен и американски ясен от I до V бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките и на второ място производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при диференцирани **турнуса на сеч: 100 години за явора, ясена и клена, 60 години за махалебката, 40 години за трепетликата.**

4.4.7. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане – БВП – (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови насаждения от бук от II бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките, съчетано със превръщането им в семенни и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 100 години**.

4.4.8. Условен стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане – ГВП – (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени издънкови габърови насаждения от I до IV бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките и възможен добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 100 години** за насажденията от I и II бонитет. За насажденията от III и IV бонитет, целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките и възможен добив на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 60 години**.

4.4.9. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане – ДСрНП – (ЗСпФ)

Този условен стопански клас е съставен от чисти и смесени издънкови насаждения от клен и летен дъб от III до V бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките и на второ място производство на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 60 години**.

4.4.10. Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП – (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени издънкови церови насаждения от I и II бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките, съчетано със превръщането им в семенни, както и възможен добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 60 години**.

4.4.11. Условен стопански клас Церов за превръщане – ЦП – (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени издънкови церови насаждения от III, IV и V бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките, съчетано със превръщането им в семенни, както и възможен добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 55 години**.

4.4.12. Условен стопански клас Акациев – А – (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени издънкови насаждения и култури от акация и гледичия.

За акациевите насаждения и култури целта на стопанисване е защита на почвата от ерозия, добив на дърва и дребна строителна дървесина при **турнус на сеч 20 години**, а за **гледичиевите насаждения и култури** целта на стопанисване е защита на почвата от ерозия, добив на дърва и дребна строителна дървесина при **турнус на сеч 50 години**.

4.4.13. Условен стопански клас Келявгабър – Кгбр – (ЗСпФ)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени издънкови келявгабърски насаждения с водещо участие на келяв габър.

За келявгабърските насаждения е поддържане жизнеността на дървостойките и биологичното разнообразие, а в случаите, когато може да се води стопанска дейност и добив на дърва за огрев при **турнус на сеч 40 години**.

4.4.14. Стопански функции

В горите със стопански функции са обособени **условни** стопански класове със същите критерии и турнуси на сеч, както в горите със защитни и специални функции.

4.5. Видове гори

За всички залесени площи е определен вида гора съгласно Приложение № 5 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии. В таблица № 28 е посочено разпределението на залесената площ по видове гори и **условни** стопански класове.

В таблица № 29 са дадени средните таксационни показатели на отделните видове гори и общо за гората.

В електронен вариант са изготвени таксационни характеристики по видове гори – Приложение I.

Таблица № 28
Разпределение на залесената площ по видове гори и условни стопански класове

Видове гори	Условни стопански класове													Общо	%
	Иглол. култури	Дъбов В	Церов	Горскоплоден	Липов	Широколистен В	Буков В П	Габърров В П	Дъбов СрН П	Церов В П	Церов П	Акациев	Келявгабърров		
	хектари														
1. Гори от бял бор	51.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.3	0.3
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	51.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.3	0.3
2. Гори от черен бор	654.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	654.7	3.9
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	654.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	654.7	3.9
3. Гори от смърч	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-
9. Култури от чужди иглолистни видове	10.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.7	0.1
11. Термофилни букови гори	-	25.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.9	0.1
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	25.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.9	0.1
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	-	865.0	441.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1306.0	7.8
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	-	56.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56.9	0.3
13.2 - Култури от дъбове	-	808.1	441.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1249.1	7.5
14. Гори от цер	-	-	1281.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1281.2	7.7
14.1 - Семенни гори от цер	-	-	1281.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1281.2	7.7
15. Гори от космат дъб	-	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-
15.1 - Естествени гори от космат дъб	-	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-
16. Крайречни гори	-	-	-	-	-	18.6	-	-	-	-	-	-	-	18.6	0.1
16.1 - Естествени крайречни гори	-	-	-	-	-	0.5	-	-	-	-	-	-	-	0.5	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	-	-	-	-	18.1	-	-	-	-	-	-	-	18.1	0.1
19. Гори от обикновен габър	-	6.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.4	-

Видове гори	Условни стопански класове													Общо	%
	Иглоп. култури	Дъбов В	Церов	Горскоплоден	Липов	Широколистен В	Буков В П	Габъров В П	Дъбов СрН П	Церов В П	Церов П	Акациев	Келявгабъров		
	хектари														
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	-	6.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.4	-
20. Гори от липи	-	-	-	-	1153.1	-	-	-	-	-	-	-	-	1153.1	6.9
20.1 - Естествени липови гори	-	-	-	-	524.9	-	-	-	-	-	-	-	-	524.9	3.1
20.2 - Култури от липа	-	-	-	-	628.2	-	-	-	-	-	-	-	-	628.2	3.8
21. Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естествени	-	-	-	120.9	-	180.2	-	-	-	-	-	-	-	301.1	1.8
22. Гори от бреза	-	-	-	-	-	1.4	-	-	-	-	-	-	-	1.4	-
22.2 - Култури от бреза	-	-	-	-	-	1.4	-	-	-	-	-	-	-	1.4	-
23. Група издънкови за превръщане	-	-	-	-	-	1.0	129.2	1000.2	309.9	3224.0	4558.3	-	-	9222.6	55.1
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	-	-	-	-	129.2	-	-	-	-	-	-	129.2	0.8
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	272.4	-	-	-	-	272.4	1.6
23.5 - Издънкови церови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3224.0	4558.3	-	-	7782.3	46.5
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	-	-	-	-	-	1000.2	-	-	-	-	-	1000.2	6.0
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	-	-	-	-	1.0	-	-	-	-	-	-	-	1.0	-
23 - Издънкови гори за превръщане	-	-	-	-	-	-	-	-	37.5	-	-	-	-	37.5	0.2
24. Гори от акация	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2072.1	-	2072.1	12.4
25. Гори от келяв габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	442.9	442.9	2.7
27. Орехови култури	-	-	-	191.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	191.6	1.1
ВСИЧКО	721.7	902.3	1722.2	312.5	1153.1	201.2	129.2	1000.2	309.9	3224.0	4558.3	2072.1	442.9	16749.6	100.0

Таблица № 29**Разпределение на залесената площ и дървесният запас по видове гори и средни таксационни показатели за горските територии**

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас	
	ха	%							без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	51.3	0.3	49	III (3.1)	0.78	272	5.58	286	13930	16895
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	654.7	3.9	44	III (3.3)	0.78	229	5.24	3429	149580	184145
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	5.0	0.0	42	II (2.2)	0.89	282	6.60	33	1410	1810
9 - Култури от чужди иглолистни видове	10.7	0.1	10	IV (3.6)	0.83	54	1.21	13	580	740
11.1 - Семенни термофилни букови гори	25.9	0.2	120	IV (3.5)	0.50	185	1.54	40	4790	5380
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	56.9	0.3	99	IV (4.3)	0.51	104	1.04	59	5890	6810
13.2 - Култури от дъбове	1249.1	7.5	43	II (2.0)	0.80	197	4.61	5762	245695	325170
14.1 - Семенни гори от цер	1281.2	7.6	104	IV (3.9)	0.56	127	1.64	2102	162915	187995
15.1 - Естествени гори от космат дъб	5.0	0.0	90	V (5.0)	0.60	100	1.20	6	500	575
16.1 - Естествени крайречни гори	0.5	0.0	32	III (3.0)	0.52	30	2.00	1	15	15
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	18.1	0.1	33	III (3.0)	0.46	109	3.31	60	1975	2295
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	6.4	0.0	54	III (3.3)	0.66	98	2.81	18	630	815
20.1 - Естествени липови гори	524.9	3.1	72	III (2.8)	0.66	175	2.65	1392	91975	103510
20.2 - Култури от липа	628.2	3.8	44	III (2.9)	0.80	198	4.57	2874	124220	143615
21 - Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естеств.	301.1	1.8	54	IV (3.6)	0.61	96	1.85	556	28800	33965
22.2 - Култури от бреза	1.4	0.0	50	V (4.6)	0.40	57	1.43	2	80	90
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	129.2	0.8	84	II (2.0)	0.64	171	2.09	270	22030	25160
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	272.4	1.6	59	IV (4.1)	0.60	85	1.48	403	23025	25335
23.5 - Издънкови церови гори	7782.3	46.6	59	III (2.7)	0.62	118	2.23	17340	916130	1016695
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	1000.2	6.0	73	II (2.1)	0.71	179	2.57	2568	178740	206350
23.7 - Естествени гори от трепетлика	1.0	0.0	64	II (2.3)	0.73	225	4.00	4	225	255
24 - Гори от акация	2072.1	12.4	16	III (3.3)	0.80	55	3.65	7560	114215	120400
25 - Гори от келяв габър	442.9	2.6	58	IV (4.4)	0.72	40	0.70	311	17485	19470
27 - Орехови култури	191.6	1.1	50	IV (4.4)	0.61	59	1.19	228	11265	14995
23 - Издънкови гори за превръщане	37.5	0.2	24	III (3.0)	0.77	61	2.75	103	2270	2530
ОБЩО	16749.6	100.0	56	III (2.9)	0.67	127	2.71	45419	2118370	2445015

ГЛАВА II

ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

Настоящата записка представлява Общ Противопожарен план на ТП ДЛС "Паламара", включващ всички горски територии придобили характеристика на гора, независимо от тяхната собственост разположени на територията на ТП ДЛС "Паламара".

Всички мероприятия за дейностите по опазване на горските територии от пожари на ТП ДЛС "Паламара" са планирани съгласно:

- **Закона на горите** - Обн. ДВ. бр.19 от 08 Март 2011г., изм. и доп., бр. 95 ДВ от 29.11.2016 г.
- **Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии** от 7.10.2015 год. притурка към ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 год.
- **Наредба № 8 от 11.05.2012 г.** – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 – съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопланираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност: с червен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас, с зелен цвят – III клас, както и пътищата за движение на противопожарна техника – с червена непрекъсната линия. Всички водни площи са оцветени със светлосин цвят. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокulturни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други.

Горите на територията, стопанисвана от ТП ДЛС "Паламара" са разделени според степента на пожарен риск в три класа:

Към I клас с висока пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения, насаждения със съхнещи, ветровални и снеговални петна, непочистени сечища и пожарища, както и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 313.3 ха (1.9%).**

Към II клас със средна пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до сухи месторастения, както и всички широколистни дървостои на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения. Тук са отнесени и намиращите се в съседство незалесени голи площи. Общата площ на териториите, отнесени към този клас е **5466.3 ха (33.5%).**

Към III клас с ниска пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до влажни и влажни месторастения, както и всички широколистни дървостои на свежи до сухи, свежи, свежи до влажни и влажни месторастения и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 10542.5 ха (64.6%).**

Най-малката единица за обособяване на клас на пожарна опасност в ГСП се приема **отдела**, като той се определя като среднопретеглена стойност от класовете на подотделите.

**Разпределение на площта според Класовете на пожарна опасност
по собственост и ГСУ – общо в ТП ДЛС "Паламара"**

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
I ГСУ Каолиново	площ	47.7	2003.5	4534.9	6586.1
	процент	0.3	12.3	27.7	40.3
II ГСУ Паламара	площ	149.3	2039.0	4056.4	6244.7
	процент	0.9	12.5	24.9	38.3
III ГСУ Хитрино	площ	116.3	1423.8	1951.2	3491.3
	процент	0.7	8.7	12.0	21.4
ВСИЧКО	площ	313.3	5466.3	10542.5	16322.1
	процент	1.9	33.5	64.6	100.0
в т.ч. Държавна собственост	площ	308.7	5056.1	10171.1	15535.9
	процент	1.8	31.0	62.3	95.2
в т.ч. Общинска собственост	площ	-	3.3	9.4	12.7
	процент	-	-	0.1	0.1
в т.ч. Частна – физически лица	площ	4.6	375.6	359.4	739.6
	процент	-	2.3	2.2	4.5
в т.ч. Съсобственост	площ	-	8.4	-	8.4
	процент	-	0.1	-	0.1
в т.ч. Частна- Юридически лица	площ	-	22.9	2.6	25.5
	процент	-	0.1	-	0.1

**Разпределение на площта според Класовете на пожарна опасност
по ГСУ в ТП ДЛС "Паламара"**

Държавна собственост

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
I ГСУ Каолиново	площ	46.3	1678.5	4193.4	5918.2
	проценти	0.3	10.8	27.1	38.2
II ГСУ Паламара	площ	146.1	1964.2	4040.5	6150.8
	проценти	0.9	12.6	26.0	39.5
III ГСУ Хитрино	площ	116.3	1413.4	1937.2	3466.9
	проценти	0.7	9.1	12.5	22.3
ВСИЧКО	площ	308.7	5056.1	10171.1	15535.9
	проценти	1.9	32.5	65.6	100.0

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления.

Най-честите причини са следните:

- Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;
- Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;
- Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;
- Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;
- Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;
- Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;
- Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

Предвижда се провеждането на следните мероприятия:

1. БАРИЕРНИ ПРЕГРАДИ

Техните функции се изпълняват от пътищата с асфалтова настилка, минаващи през територията на стопанството. Поради относително малките по площ горски масиви разположени в сред земеделските земи в района, съществуващите бариерни прегради на територията на стопанството (пътища с асфалтова настилка) са с дължина **43.7 км** (в т.ч **12.5 км** държавна собственост и **31.2 км** общинска собственост).

Нови не са проектирани, тъй като съществуващите такива разделят гората на дялове не по-големи от 4000 ха.

2. ЛЕСОКУЛТУРНИ ПРЕГРАДИ

Това са просеки и камиони пътища (чакълирани или землени) широки 5 – 10 метра. Планират се и се изграждат с цел да се забави и евентуално преустанови разпространението на низови пожари с определени характеристики и да се създадат условия за успешното им гасене, да послужат за придвижване на гасачи и евентуално техника по време на пожар, както и да се използват за опорна линия за косвена атака срещу настъпващ пожар.

Ако се допусне тяхното обрастване, то тогава те не могат да изпълняват функциите, за които са създадени. Всички противопожарни просеки следва на няколко години (минимум два пъти през периода на действие на плана) да се почистват, като за целта се заделят средства в годишните разчети.

Съществуващите прегради, камионни, тракторни пътища и просеки – с обща дължина **49.5 км** (в т.ч **42.2 км** държавна собственост и **7.3 км** общинска собственост).

Не са планирани нови лесокултурни прегради.

Съществуващите и планираните лесокултурни прегради са означени на противопожарните карти съответно с черен и син цвят съгласно Наредба № 8/11.05.2012 г. – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

3. МИНЕРАЛИЗОВАНИ ИВИЦИ

Минерализованите ивици са изкуствено построени противопожарни прегради, почистени от всички горими материали до минералния почвен слой. Това са линейни обекти, с ширина поне 1,5 м, като почвената покривка и постилка се отстраняват до минералния слой.

За целта могат да се ползват съществуващите тракторни пътища, между земеделските и горски територии.

На територията на ТП ДЛС "Паламара" **съществуващите минерализовани ивици са с обща дължина 14.0 км**. Минерализованите ивици са изградени и се поддържат от собственици и арендатори на земеделски земи граничещи или във близост до държавни горски територии.

Тяхната дължина варира, защото се заорават всяка година, което създава неудобство не само за служителите на ловното стопанство, но и за местното население, ловците, както и за служителите на РС ПБЗН.

Не са показани на специализираните противопожарни карти, защото променят своето местонахождение в зависимост от вида на отглежданите земеделски култури.

Да не се планират нови минерализованите ивици в държавни горски територии.

Препоръчва се на собствениците на поземлени имоти в земеделски територии, граничещи с горски територии да поддържат минерализовани ивици с широчина не по-малко от 3 м в пожароопасния сезон.

4. ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ ТАБЕЛИ И ПЛАКАТИ С ПРОТИВОПОЖАРНО СЪДЪРЖАНИЕ

Предвижда се да се поставят на входовете в по-големи горски масиви и пътища независимо от класа на пожарна опасност на пътя. **Общият им брой е 100 (средногодишно по 10 бр.).**

Предупредителните табели трябва да се обозначат съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари. При тяхното захабяване, повреда или изчезване следва да бъдат своевременно подменени.

5. САНИТАРНИ МЕРОПРИЯТИЯ КРАЙ ПЪТИЩА И ЖП ЛИНИИ, САНИТАРНИ ИВИЦИ

Лицата, стопанисващи пътищата, които минават през и/или покрай горските територии, са длъжни да изпълняват противопожарни мерки – сервитутите им да се поддържат чисти от сухи треви, дървесни отпадъци и други горими материали и да спазват изискванията към пътищата и местата за спиране и паркиране на превозни средства.

6. УСТРОЙСТВО НА МЕСТА ЗА ПОЧИВКА И ПАРКИРАНЕ

На територията на стопанството има обособени места за почивка и паркиране. Това са места с беседки, пейки, чешми и места обособени за почивка(пикник), както и за палене на огън. Тези места са обезопасени съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари. Те се намират, както следва:

- ловна хижа с. Сини вир;
- горски кантон (1925 г.) – местността Дулашмата;
- ловен заслон на ловна дружинка с. Сливак – отд. 2005 - д2;

Не се планира направа на нови места за почивка и паркиране.

7. ВОДОИЗТОЧНИЦИ ЗА ПРОТИВОПОЖАРНИ НУЖДИ

Като постоянни водоизточници на територията на стопанството може да се използват **множеството изкуствени водоеми на територията на стопанството, а именно: яз. Канагьол, както и водоемите до следните отдели: 32 – б; 59 – а; 132 – а; 435 – и; 1001 – з; 1030 – л; 1052 – а; 1054 – к; 1072 – 2; 1077 – м; 1097 – а; 2030 – ю; 2036 – л; 2044 – в; 2197 – о;.** Съществуващите места за зареждане, са означени на картите със син цвят. До тях няма специално направени за целта площадки за подход на противопожарна техника.

За нуждите на опазването на горите от пожари могат да се използват **и пожарните хидранти в населените места с водопроводна мрежа.**

8. ПЛОЩАДКИ ЗА КАЦАНЕ НА АВИАЦИОННА ТЕХНИКА

На територията на стопанството няма площадка за авиационна техника. За целта може да се използва цялата територия на стопанството, поради равниния характер на района.

9. ТЕЛЕФОННИ ПОСТОВЕ

Телефонните постове са разположени в населените места на територията на ТП ДЛС "Паламара". В значителна част от територията на стопанството има слабо покритие на мобилните оператори, което е неблагоприятно за своевременното оповестяване за евентуално възникнали пожари.

10. МЕСТА ЗА ОБРЪЩАНЕ НА ПРОТИВОПОЖАРНА ТЕХНИКА

В горските територии такива места са бивши временни складове, поляни, кръстовища на черните автомобилни пътища и уширения за разминаване. Тези места са обозначени съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 г. на противопожарните карти в М 1:25 000.

В табличен вид са показани местата за обръщане.

Места за обръщане на противопожарна техника

№ карта	Отдели с място за обръщане	бройка
1	435; 426;	2 бр.
2	5; 131(3 бр.);	4 бр.
3	59; 64;	2 бр.
4	1002; 1004; 1020; 1030;	4 бр.
5	1048; 1064(2 бр.); 1084(2 бр.); 1098;	6 бр.
6	1076; 2005(3 бр.); 2025; 2027;	6 бр.
7	2031(2 бр.); 2034; 2036; 2040(2 бр.); 2197;	7 бр.
8	2043(3 бр.); 2044(2 бр.); 2029(4 бр.); 2030(5 бр.);	14 бр.
Общо		45 бр.

11. ДЕПА ЗА ПРОТИВОПОЖАРЕН ИНВЕНТАР

В стопанството има **1 (едно)** противопожарно депо (в гаражите на Ловна резиденция "Паламара"). Кое е оборудвано и се поддържа в съответствие с Наредба № 8/11.05.2012 г, на Министерството на земеделието и храните за условията и реда за защита на горските територии от пожари. Депото съдържа следния инвентар:

- гръбни пръскачки – 4 бр.
- кофи за вода – 4 бр.
- лопати – 10 бр.
- брадви – 3 бр.
- кирки – 3 бр.
- тупалки – 15 бр.
- съд с 200 л вода - 1 бр.
- моторни триони – 2 бр.
- мотики – 5 бр.
- съдове за питейна вода от 10 л – 5 бр.
- железни гребла – 5 бр.
- моторна помпа – 1 бр.
- електрически фенери – 5 бр.
- радиостанции – 4 бр.
- 200 метров шланг със струйник и сечение, съобразно използваните противопожарни помпи – 1 бр.

В случай на пожар се ползват и депата на общините Каолиново, Венец, Хитрино и Никола Козлево.

12. ОРГАНИЗИРАНЕ НА ПАТРУЛНО-НАБЛЮДАТЕЛНА СЛУЖБА

На територията на ТП ДЛС "Паламара" **няма** изградена противопожарна кула за наблюдение.

Нова противопожарна кула за наблюдение се предвижда да бъде изградена, съгласно "Национална система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на пожари".

Тя ще се намира в отдел **1082**:н; землище на с.Боян с координати (43.50024457, 26.82269719). Кулата е показана на противопожарната карта в М 1:25 000.

13. ДОБРОВОЛНИ ФОРМИРОВАНИЯ ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

На територията на общините Венец, Хитрино, Каолиново и Никола Козлево съществуват доброволни формирования за гасене на пожари в горските територии създадени по реда на Закона за защита от бедствия (ЗЗБ) и съгласно Наредба № 8 /11.05.2012 г. – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари. **Доброволното форминирование към община Венец наброява - 10 човека, към община Хитрино - 10 човека, към община Каолиново – 10 човека и към община Никола Козлево - 10 човека, съгласно Национален регистър на ГД ПБЗН.**

14. ПРЕВЕНЦИЯ СРЕЩУ ПОЖАРИ

РС ПБЗН се намират в градовете Шумен и Каолиново.

През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез дежурства, давани от служители на горското стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират от ТП

ДЛС "Паламара" само в горите държавна собственост. При установяване на пожар незабавно трябва да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по **ежегодно изготвян план-график** в ТП ДЛС "Паламара".

Необходимо е всички служители и горски работници периодично да се запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г., за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

15. ПЪТИЩА ЗА РЕМОНТ И ДВИЖЕНИЕ НА ПРОТИВОПОЖАРНА ТЕХНИКА

На територията на ТП ДГС "Паламара", пътищата за движение на противопожарна техника, подлежащи на поддържане и ремонт са с обща дължина **379 км**, които представляват шосета и автомобилни пътища, са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 с червена линия.

На картите за защита от пожари пътищата за движение на тежка противопожарна техника са показани с лилав цвят, а пътищата за движение на високопроходима противопожарна техника на картите са дадени с червен цвят.

Предвижда се ремонт на горски автомобилни пътища, с обща дължина **6.1 км.**, преминаващи през горските територии, собственост на ТП ДЛС "Паламара", както следва:

- Горски автомобилен път "Тюрбето" - отд. 11:д - отд. 9:а - III степен – 2.1 км.

Предвижда се основен ремонт на съществуващ горски автомобилен път с дължина – **2.1 км**, свързан с управлението, дървопроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, както и плана за борба с пожарите в горските територии е планиран, като път за движение на противопожарна техника, ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

- Горски автомобилен път "Жълт баир" - отд. 1099:ж - отд. 1106:д - III степен – 4.0 км.

Предвижда се основен ремонт на съществуващ горски автомобилен път с дължина – **4.0 км**, свързан с управлението, дървопроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, както и плана за борба с пожарите в горските територии е планиран, като път за движение на противопожарна техника, ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

Ремонта на тези пътища е с цел последващи горскостопански дейности и използването им за движение на противопожарна техника.

На територията на ТП ДЛС "Паламара" е планирана **техническа сеч** за просветляване на съществуващи горски пътища с цел опазване, поддържане и осъществяване на горскостопански и ловностопански мероприятия в отдели и подотдели:

6 - с, у; 11 - в, г; 12 - б, в, г, д; 13 - а, б; 21 - д, е; 127 - д, е; 422 – б; 431 - г, д, з; 438 – г; 439 - б, в; 440 - а, б, в; 441 – а; 1003 - б, в, г, д, е; 1004 – г; 1005 - а, б, в, г, е; 1006 – г; 1007 - б, в; 1008 - а, г; 1009 – а; 1010 - а, г; 1011 - а, в; 1012 - а, в; 1013 - а, б; 1014 - а, б, в, г, д; 1018 – в; 1020 - а, б, н; 1021 - г, д; 1030 - е, з, т, х; 1037 – в; 1038 – з; 1050 - б, г; 1057 - в, д; 1058 - д, е; 1084 – т; 1099 - а, б, г, д, е, ж; 1100 - а, б; 1101 - в, д; 1102 – а; 1103 – в; 1104 - а, б, г; 1105 – в; 2023 – в; 2024 – а; 2028 - п, у, ф, б1; 2033 – л; 2036 – н; 2037 - а, о; 2193 – б;

Тези съществуващи горски пътища ще се използват и за движение на противопожарна техника.

Сечта може да се извършва от едната или от двете страни на пътя, като общата ширина на ивицата, в която се извършва просветляване, от краищата на обхвата на пътя е не повече от една четвърт от средната височина на дървостоя на насаждението.

Съгласно чл. 14 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари, трябва ежегодно преди обявяване на пожароопасния сезон да се изготвя план за защита на горските територии от пожари, който освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии да съдържа описание на конкретните действия, насочени към преодоляване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари, но трябва да се изпълнят през първите 5(пет) години от влизане в сила на ГСП.

На основание чл. 136, ал. 3 от Закона за горите, изпълнението на противопожарните мероприятия е за сметка на собствениците на горските територии.

Настоящият план за дейностите по опазване на горските територии от пожари на територията на ТП ДЛС "Паламара" е съгласуван с протокол от 30.11.2021 год. между РС ПБЗН гр. Шумен, РС ПБЗН гр. Каолиново, ТП ДЛС "Паламара" и изпълнителя на плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари - "Агролеспроект" ЕООД.

ГЛАВА III

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

1. Природни условия. Типове горски месторастения и икономически ефект

1.1. Име и местонахождение на държавното ловно стопанство

ТП ДЛС "Паламара" носи името на местността Паламара - разположена в землището на с. Борци, община Венец, област Шумен.

В село Венец е седалището на неговото административно управление. Горите на ловното стопанство се намират в северната част на Шуменска област и граничат на юг с ТП ДГС "Нови Пазар" и ТП ДГС "Шумен"; на изток с ТП ДЛС "Тервел" и ТП ДГС "Нови Пазар", на север с ТП ДЛС "Каракуз" - гр. Дулово; на запад – с ТП ДГС "Разград" и ТП ДГС "Сеслав" – гр. Кубрат; на северозапад с ТП ДГС "Сеслав" – гр. Кубрат; на югозапад с ТП ДГС "Търговище". Горските територии, в района на дейност на държавно ловно стопанство "Паламара" са разположени на територията на следните общини:

Община с. Венец - включва землищата на селата: Борци, Боян, Буйновица, Венец, Габрица, Денница, Дренци, Изгрев, Капитан Петко, Осеновец, Страхилица, Черноглавци и Ясенково.

Община с. Никола Козлево(част) - включва част от землищата на селата: Крива река (част), Ружица (част) и Вълнари (част).

Община гр. Каолиново(част) - включва земища на: гр. Каолиново и селата Тъкач, Сини вир, Лятно, Долина (част), Лиси връх, Дойранци, Тодор Икономово, Браничево, Загориче, Средковец, Гусла, Пристое, Климент и Наум.

Община с. Хитрино - включва землищата на селата: Черна, Байково, Близнаци, Длъжко, Добри Войниково, Единаковци, Иглика, Живково, Калино, Каменяк, Развигорово, Становец, Студеница, Тервел, Тимарево, Трем, Върбак, Висока поляна, Звегор и Сливак.

Пътната мрежа в района е много добре развита. Всички селища са свързани помежду си посредством асфалтирани пътища.

През територията на ловното стопанство в посока север – юг преминава републикански (първокласен) път(І -7) от ГКПП Силистра – Кълъраш до ГКПП Лесово – Хамзабейли. На територията на стопанството пътя навлиза при село Загориче, минава през селата Браничево, Климент, Изгрев, Венец и напуска територията на стопанството. От първокласен път(І -7) се отклоняват третокласни и четвъртокласни асфалтирани пътища до почти всички населени места от територията на стопанството, които са в добро състояние.

Останалите пътища(камионни) в района на стопанството са с различна настилка и в предимно средно до лошо състояние, някои от тях са проходими само в сухо време.

Важна артерия е железопътната линия София - Варна, която има гари и спирки в населените места на територията на стопанството, като Висока поляна, Байково и др. Тук се намира и гара Хитрино.

Изброените шосета, заедно със съществуващите чакълирани горски пътища, осигуряват нормални условия за усвояване на лесосечния фонд и провеждането на залесителни и други горскостопански мероприятия на територията на ловното стопанство. Единствен недостатък имат черните пътища, които в дъждовно време стават трудно проходими, поради механичния състав на почвата.

Във всички села има телефонни постове, а в по-големите и телеграфопощенски станции.

В района на стопанството се получава и недостатъчно силен сигнал на GSM оператор.

В административно отношение ТП ДЛС "Паламара" се числи към Североизточно държавно предприятие град Шумен, а контролът по изпълнение на горскостопанските дейности се упражнява от Регионална дирекция на горите (РДГ) - град Шумен.

1.2. Физико – географска характеристика

а/ Географско положение

Територията на Държавно ловно стопанство "Паламара" се намира между 29°02' и 29°23' източна дължина и между 43°15' и 43°41' северна ширина. Територията им е разположена в североизточната част на Шуменско-Провадийските плата и южната част от Лудогорието. Тук са оформени четири горски комплекса. Най-големият от тях обхваща горите в землищата на селата Пристое, Сини вир, Лятно, Долина и др. Вторият обхваща горите около селата Гусла, Средковец, Браничево и Загориче. Третия комплекс обединява горските територии от община село Венец, а четвъртия съответства на територията на община Хитрино. Пространството между тези комплекси е заето от работни земи, в които се намират пръснати многобройни по-малки комплекси. Територията има неправилна триъгълна форма с дължина север-юг около 30 км и ширина изток-запад около 51 км.

б/ Релеф

За съвременния облик на релефа важно значение имат екзогенните морфологични процеси. В тектонско отношение частите от Дунавската равнина са формирани в обхвата на Мизийската плоча. Структурата е изградена от плавно потъващи на север скални пластове.

Релефът на територията на Държавно ловно стопанство "Паламара" е типичен за Шуменско-Провадийските плата (ГСУ Хитрино), а именно: по-пресечен, с по-стръмни брегове и е по-труден за извършване на горскостопанска дейност.

Релефът на останалата част от територията на ТП ДЛС "Паламара" е подчертано равнинен. Структурата е характерна за Лудогорието, а именно: ниски заравнени била-плата, прорязани от плитки, по-рядко - дълбоки долове със стръмни, но къси брегови откоси. На места тези плата представляват обширни заравнености, върху които са разположени най-производителните насаждения.

Релефът в посока север става все по-равнинен и доловете се връзват все по-слабо.

Най-ниската точка на стопанството е **178.0 м н.в.** (подотдел **140:е**), а най-високата е **503.0 м н.в.** (подотдел **1082:а**).

В земеделските територии най-високата точка е Радио - кулата до с. Капитан Петко – **510 м н. в.**

Данните сочат, че превишението между най-ниската и най-високата точка на стопанството е 325.0 м.

Разпределението на дървопроизводителната площ на стопанството по надморски височини – държавна собственост е дадено в таблица № 30.

Таблица № 30
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ
по средна надморска ВИСОЧИНА

държавна собственост		
надморска височина	площ (ха)	%
151 - 200 m	211.8	1.4
201 - 250 m	645.5	4.3
251 - 300 m	3480.7	23.3
301 - 350 m	3938.5	26.4
351 - 400 m	4423.3	29.6
401 - 450 m	1947.0	13.1
451 - 500 m	282.2	1.9
всичко	14929.0	100.0

Разпределението на дървопроизводителната площ по наклони – държавна собственост е дадено в таблица № 31. Преобладават полегатите терени – 45.2%, следвани от равните (30.1%).

Таблица № 31
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ
по НАКЛОН на терена в градуси

държавна собственост

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ хектари	4491.6	6754.9	2935.6	671.0	75.9	14929.0
проценти	30.1	45.2	19.7	4.5	0.5	100.0

Поради специфичното разположение на стопанството се наблюдава превес на сенчестите изложения – 68.0% от дървопроизводителната му площ. Характерните особености на релефа определят едно сравнително равномерно разпределение на отделните изложения с превес на северните изложения.

Разпределението на дървопроизводителната площ по изложение на терена – държавна собственост е дадено в таблица № 32.

Таблица № 32
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ
по ИЗЛОЖЕНИЕ на терена

държавна собственост

Изложение	север	североизток	северозапад	изток	югоизток	югозапад	запад	юг	Всичко
площ хектари	3043.0	2776.5	2426.0	1903.8	2087.2	693.5	1042.2	956.8	14929.0
проценти	20.3	18.6	16.3	12.8	14.0	4.6	7.0	6.4	100.0

Изложения	Сенчести север, североизток, северозапад, изток	Припечни югоизток, югозапад, запад, юг	Всичко
площ хектари	10149.3	4779.7	14929.0
проценти	68.0	32.0	100.0

Посочените по-горе особености на релефа дават своето отражение върху разпределението на светлината, топлината, влагата, богатството на почвите и другите екологически фактори, а оттам за формирането на различните типове месторастения. Промените в релефа водят до промени във водния и хранителен режим на почвите и свързаната с това смяна на дървесната растителност или нейната продуктивност.

В заключение релефът е важен косвен фактор обуславящ формирането на различни типове горски месторастения.

в/ Хидроложки условия

Хидроложките условия в района на Държавно ловно стопанство „Паламара“ се обуславят главно от падащите валежи и са доста лоши. Водни течения почти липсват, а доколкото ги има, те са къси и пресъхват през летните месеци.

Поради тези неблагоприятни особености на водния режим на доловете в района се вземат мерки за запазване на част от валежната вода в изкуствено създадени гълове на много места в горските масиви, което частично решава проблема с влагата. Те обаче много често в края на лятото също пресъхват.

Неравномерното разпределение на валежите през годината се отразява неблагоприятно върху производителността на дървостойките.

Изворите са малко и с неравномерен воден отток. Подпочвените води са на голяма дълбочина далеч от активната част на кореновата система.

Особеностите на климата, в съчетание с геоложката основа, определят смесеното дъждовно-снежно и карстово подхранване на реките в областта, както и относителната бедност на повърхностно течащи води.

Модулът на оттока е един от най-ниските за страната и се обуславя както от неголемите суми на валежите, така и от водопропускливата льосова и карбонатна основа и значителното изпарение.

Подземните води са формирани в резултат на разнообразието от физико-географски и геоложки условия, с които се характеризира територията на областта. Те обуславят формирането на различни по тип и характер подземни води -грунтови, карстови и пукнатинни.

Минерализацията на подземните води е от типа хидрокарбоантно-хлориден тип.

Съществуват в района водоизточници от сондажен тип, които са каптирани и служат за питейни нужди. Тези факти дават макар и непълна представа за наличие на подпочвени води в границите на горското стопанство.

Речната мрежа е рядка и често е представена от суходолия. Голяма част от валежните води се губят в пукнатините на карстовия терен. Най-значителните карстови извори са Синивирските и Капуновските извори.

По - големи водни течения (суходолия) са:

Крива река - реката в района на ловното стопанство, извира югозапад-запад от с. Дренци, след което преминава в посока изток-североизток през с. Габрица тече на изток-югоизток, като минава южно от с. Становец, след това в посока изток-североизток, южно от с. Крива река прави завой на юг и напуска пределите на ТП ДЛС "Паламара".

Крива река е с променлив воден отток, няма пороен характер и водите и през лятото силно намаляват. По-голямата част от течението на тази река минава през работни земи.

Канагьол - Представлява суходолие с широко, с много малък наклон легло и с наклонени до стръмни склонове. През по-голямата част от годината е безводна.

Канагьол води началото си (на 495 м н.в.) южно от местността Дулашмата, в посока запад-изток по дерето землищна граница на селата Ясенково и Боян, което е граница между отдели 1083 и 1090, след което почти по цялото си протежение протича в североизточна посока, достига град Каолиново, след което Канагьол окончателно пресъхва и от там нататък е суходолие. Преминава севрозапад-север от с. Тодор Икономово, след което напуска територията на стопанството и навлиза в община Дулово, област Силистра. След с. Скала, община Дулово на протежение около 18 км служи за граница между област Силистра и област Добрич. На 1 км североизточно от с. Богорово, община Силистра навлиза в румънска територия и се влива, като суходолие в югозападния ъгъл на ез. Гърлица, Румъния разположено на десния бряг на Дунав, на 8 м н.в. Дължината ѝ е 110 км, като в България е около 100 км, която ѝ отрежда 27-мо място сред реките на България. Площта на водосборният басейн на река Канагьол е 1 745 км², което представлява 0,2% от водосборния басейн на Дунав. Канагьол е с основно дъждовно-снежно подхранване, но е с непостоянен речен отток, като максимумът е през пролетта.

Каменица - реката извира от склоновете на Лудогорските височини. Каменица се е вкопала дълбоко в тясната скалиста долина и е отворила път за ж.п. линията Русе - Варна. Преминава северно от с. Хитрино и в източна посока напуска територията на стопанството, като недалеч от гара Каспичан се съединява с Мадарската река, по-надолу с Крива река (Ири дере) и образуват Провадийската река. Характерът на реката е карстов и карстово-пукнатинен. Характерно е дъждовно-снежното подхранване на оттока.

1.3. Геоложки строеж и петрографски състав

Представа за разположението на скалните типове, техния строеж и произход дава геолого-петрографска карта на Република България, допълнена с теренните проучвания на "Агролеспроект" ЕООД, гр. София.

Основните скали в района на ДЛС „Паламара“ са изключително седиментни. Те са представени от варовик, мергел и льос, образувани в различни геоложки периоди.

Цялата територия попада в Дунавската плоскослоена плоча, моретата от Долната и Горна Креда на Мезозоя и на Тerciера от Неозоя са оставили дебели наслаги. Най-отдолу лежат конгломерати и едрозърнести пясъчници. Над тях се намират варовити мергели, които преминават във варовити пясъчници и варовици от Баремския слой. Над Барема са се наслоили Аптските варовици от по-горните етажи на Долната креда, от които са изградени стръмните склонове на речните корита - склоновете на Канагьол. Най-горния пласт е от шуплест, но устойчив варовик. Варовиците са здрави компактни скали, слабо напукани в хоризонтална и вертикална посока. Обикновено заемат неравните, хълмисти части на терена. Варовика заема 22.6% от дървопроизводителната площ, а мергела 6.0%.

Льосът заема 71.4% от дървопроизводителната площ. Мощността на льосовидния пласт е значителна, като на места надминава 20 метра. По химичен и механичен състав тази покривка е твърде хетерогенна и варира от льос с голямо количество глинести съставки до глинесто-песъчлива маса. В състава ѝ участва и варовика, чието количество силно варира. Льосът е с голяма порьозност и водопропускливост. Заема платата и заравненостите от територията на горското стопанство.

Образуваните върху тези скали почви са благоприятни за развитието на горскодървесната растителност, както на естествената, така и на създадените култури, които имат добър растеж.

Разпределението на дървопроизводителната и залесена площ по вид на основната скала – държавна собственост е дадено в таблица № 33.

Таблица № 33
Разпределение на дървопроизводителната площ
по вид на основната скала

държавна собственост

Основна скала	Дървопроизводителна площ	
	ха	%
варовик	3372.5	22.6
льос	10664.1	71.4
мергел	892.4	6.0
Всичко	14929.0	100.0

1.4. Климатични условия

Според класификационната схема на Събев и Станев "Климатични райони на България и техният климат" - 1963 година, територията на Държавно ловно стопанство "Паламара" се намира в Европейската континентална климатична област в Умерено-континенталната подобласт. Обхваща само един климатичен район, а именно: Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина.

Съществува връзка между това райониране и горскорастителното райониране според "Горскорастително райониране на България" - 1979 година от проф. Б.Захариев, проф. В. Донов и други.

Според горскорастителното райониране на Република България, по проф. Б. Захариев ловното стопанство попада в Мизийската горскорастителна област – М, подобласт на Шуменско-Провадийските плата - ШПП и подобласт Лудогорие – Л, в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори - М-І с подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори - М-І-2.

Климатичната характеристика на района е направена въз основа на анализ на метеорологичните елементи на климата по данни от "Климатичните райони на България и техният климат", Земиздат 1963 год. и "Климатичен атлас на Република България".

1.4.1 Температура на въздуха

В таблица № 34 може да се проследи температурата на въздуха, като средни и абсолютни стойности.

Видно е, че средните годишни температури и средните годишни минимални и максимални температури в най-ниските и най-високите части от района не се различават съществено и като данни от метеорологичната станция гр. Нови пазар. Във връзка с продължителността на вегетацията на насажденията, важен климатичен показател е устойчивостта на средната денонощна температура на въздуха над 5 и 10 градуса. Данни за това са представени в таблица № 34^А.

От таблицата се вижда, че за частите на стопанството устойчивото задържане на температурата над 5 и над 10 градуса е съответно около един месец.

Таблица № 34
За средната температурата на въздуха

Климатичен район	Пояси;подпо надморска височина	Температурни условия			
		Средна	Дни с 1°	Абсолютни температури	
				максимални	минимални
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина (0.0500)	M-I (0.0600) M-I-2(0.0500)	10,5°C 10.6-11.7°C	208 194-210	40,5°C 38,5-43.5°C	-30,35°C -22, 9;-35, 5°C
Метеорологична станция гр. Нови Пазар		10,8°C	197	40,4°C	-28,8°C

Таблица № 34^A
за средните дати на началото и края на периода с устойчиво задържане на температурата над 5 и 10 градуса

Климатичен район и надморска височина в метри	Начало		Край	
	5°	10°	10°	5°
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина (0.0500)	20.III - 10.IV	15.IV - 8.V	8.X - 22.X	3.XI - 7.XI

1.4.2. Валежи

Основни данни за валежите в района са дадени в таблица № 34^B.

Таблица № 34^B
за средните сезонни и годишни суми на валежите

Климатичен район и надморска височина в метри	Валежни суми в милиметри					Месец с макс. валежна а сума	Месец с мин. валежна сума
	Зима	Пролет	Лято	Есен	Годишно		
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина (0.0500)	135	185	150	140	600.0650	VI	II

Максимумът на валежите е през пролетта и лятото, а минимумът през зимата и в края на лятото и началото на есента. В пряка връзка с валежите са и засушаванията, чиято продължителност е от голямо значение за развитието на горската растителност.

Таблица № 34^B
за средния брой на засушаванията с продължителност над 10 дни

Климатичен район	Средна надморска височина	Зима	Пролет	Лято	Есен
		Среден брой засушавания			
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина	0 - 500 м	11-15	11-15	17-19	18-20

От таблица № 34^B се вижда, че най-голям брой засушавания с продължителност над 10 дни е имало в края на лятото и през есента.

1.4.3. Снежна покривка

Началото на образуване и стопяването на снежната покривка, както и нейната дебелина са показани в следващата таблица:

Таблица № 35

**за средната дата на първата и последна снежна покривка,
средния годишен брой на дните със снежна покривка и средната височина на покривката**

Климатичен район	Средна надморска височина в метри	Средна дата на I -вата снежна покривка	Средна дата на последната снежна покривка	Среден брой дни със снежна покривка	Средна височина на снежната покривка
Среден климатичен район на Дунавската-хълмиста равнина	0 - 500 м	20.XI - 1.XII	20.III	50.080	20.040 см

Снежната покривка за района е по-устойчива - достига до 40.050 см и се задържа около 80 - 100 дни, като първата снежна покривка се образува около средата на ноември - началото на декември.

1.4.4 Продължителност на вегетационния период

Продължителността на вегетационния период (броя на дните с устойчиво задържане на средната денонощна температура над 5 градуса) за ловното стопанство е средно около 220 дни (таблица № 34^A).

Късните пролетни и ранните есенни мразове имат неблагоприятно влияние върху горската растителност, тъй като настъпват през вегетационния период. За територията на горското стопанство късните пролетни мразове се прекратяват едва към 18 -20 април, а първите есенни мразове настъпват средно към 20 октомври.

1.4.5. Влажност на въздуха

Средната годишна относителна влажност на въздуха е значителна - средно 75 - 80 %, като максимумът ѝ е през декември и януари, а минимумът през юли и август.

Годишният ход на абсолютната влажност наподобява напълно хода на температурата: минимумът е през януари, а максимумът през юли.

1.4.6. Преобладаващи ветрове

През зимата преобладаващи са ветровете със северна компонента, като режимът им изцяло е зависим от орографията. Характерна особеност е честата и по-интензивна поява на фьон от юг. Този вятър понякога нанася щети на насажденията и снижава относителната влажност на въздуха.

През пролетта, лятото и есента преобладаващи и най-силни са ветровете от запад - северозапад.

Мъгли в района падат главно през есента и се задържат трайно в пониженията.

Като следствие от влиянието на климатичните фактори могат да се посочат и някои особености на климата в района. Лятото е относително топло със средни валежи, от които следва едно средно овлажняване, благоприятно за развитието на горите. Зимата не е много студена поради появата на фьоновите ветрове.

Някои от особеностите на климата могат да имат и отрицателно влияние върху развитието на горската растителност. Благоприятното въздействие на фьона за по-ранното разлистване на широколистните дървесни видове, често се прекъсва от късни мразове, а мокрите снеговалежи причиняват снеголоми. През лятото често се съсредоточава мощна гръмотевично - дъждовна облачност, която поражда поройни валежи и градушки. В края на лятото и през есента настъпват периодични засушавания.

Успешното развитие на горските култури и естественото възобновяване, както и растежът на младите насаждения, що се отнася до климатичните условия е гарантиран. Залесяването трябва да се извършва със стандартни фиданки и културите да се отглеждат по-интензивно през месеците април, май и юни, за да укрепнат преди настъпване на засушаванията.

1.5. Почви

Разнообразието на релефа, климата, растителността и основната скала обуславят сравнително голямата пестрота на почвените типове и подтипове на територията на ТП ДЛС "Паламара". Почвените типове и подтипове са определени по ФАО – 1990г., съгласно "Инструкция за установяване и картиране на типовете горски месторастения и определяне състава на дендроценозите" (Булпрофор, 2011г.). Инструкцията е изготвена от колектив научни работници и специалисти от практиката сформирани към Браншовото сдружение "Булпрофор" с ръководител на работния екип инж. Румен Райков.

На територията на държавно ловно стопанство „Паламара“ са установени следните типове и подтипове горски почви: обикновен чернозем, сиви горски почви - с два подтипа - сива горска обикновена и сива горска тъмна и обикновена рендзина.

Почвените подтипове, видове, подвидове и разновидности, като части на генетичните почвени типове, може да се поставят като основа на почвеното бонитиране. Почвите, влизащи в състава на подтипа, вида и разновидността, са с много общи свойства, което ще рече, че са резултат на сходни процеси на почвообразуване, обусловени от сходни съчетания на почвообразуващите фактори.

За определяне на лесорастителните свойства на горските почви са използвани данни от 20 броя почвени профили (разрези) заложи при предишни устройства.

Резултатите от лабораторната обработка на почвените проби са показани във "Ведомост за почвените разрези" - приложението.

Пространственото разпространение на различните почвени подтипове, видове, подвидове и разновидности, е показано в картата на почвите в мащаб 1:50 000.

В таблица № 36 е дадено разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове и подтипове и дълбочина на почвата – държавна собственост. Преобладават дълбоките почви – 89.4% от площта, следвани от средnodълбоките – 8.4%, като най-широко са разпространени сивите горски почви - (78.7%).

Таблица № 36
Разпределение на ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНАТА ПЛОЩ по ПОЧВЕНИ ТИПОВЕ И ПОДТИПОВЕ и ДЪЛБОЧИНА на почвата

държавна собственост

Почвени типове	тв.плитка	плитка	ср.дълбока	дълбока	мн.дълбока	общо	%	средна дълбочина
	хектари							
обикновен чернозем	-	-	36.9	2597.9	19.3	2654.1	17.8	4.0
сива горска обикновена	-	107.0	871.3	-	-	978.3	6.5	2.9
сива горска тъмна	-	-	20.0	10748.3	-	10768.3	72.2	4.0
рендзина обикновена	-	194.6	333.7	-	-	528.3	3.5	2.6
всичко	-	301.6	1261.9	13346.2	19.3	14929.0		3.9
%	-	2.1	8.4	89.4	0.1	-	100.0	

Лесорастителните свойства на почвите са основни критерии за сравнителна оценка на качествата им, за тяхното бонитиране. Мощността на почвения профил има много голямо и често пъти определящо значение за лесорастителните свойства на горските почви, във възможността им да осигурят в голяма степен хранителни вещества и влага за формиране на високо продуктивни горски насаждения.

1.5.1. Обикновен чернозем – Haplic chernozems

Представени са с един подтип – обикновени черноземи (**Haplic chernozems**), които заема 2654.1 ха или 17.8% от дървопроизводителната площ. Профилът им е дълбок над 2 метра, количеството на хумуса е над 4%, общият азот е над 0.3%, което показва висока запасеност с хранителни вещества. Киселинността е неутрална, те. излужването е слабо изразено. Механичният състав е средно пясъчливо-глинест и количеството на глината се увеличава в дълбочина.

Месторастенията върху този почвен тип са богати и подходящи за създаване на високопроизводителни дъбови насаждения. Характеристиката може да се проследи в заложените в

предходното лесоустройство почвени профили №№1, 3, 9, 11, 12, 13, 14. Реакцията на почвата е 7,00 за А хоризонт и 8,08 за В хоризонт. Съдържанието на хумус е 4,53% за А хоризонт и 2,02% за В хоризонт.

Съдържанието на общ азот е съответно 0,325% за А и 0,135% за В хоризонт. Мощният хумусен хоризонт, достатъчната запасеност и малката скелетност правят обикновените черноземи много плодородни. Върху тях са се настанили главно церови насаждения със сравнително добра продуктивност от I-III бонитет. Създадените култури също показват много добро развитие на тези почви.

Обикновените черноземи, с липсваща или слаба ерозия са с мощност на хумусния хоризонт 35см. от общата 85-100 см. мощност на почвата, почвена реакция рН 6.2 по-близка до нормалната и ниско съдържание на хумус - 2.0%. При средно изразена ерозия съдържанието на физична глина е по-ниско, общата мощност на почвата и хумусния хоризонт са по-слаби, но почвената реакция и хумусното съдържание са по-благоприятни.

1.5.2. Сиви горски почви – Grey Luvisols

Принадлежат към клас Лесивирани почви. Представени са от два вида – **Сива горска обикновена (Haplic)** и **Сива горска тъмна (Mollic)**, заемат 11746.6 ха, или 78.7% от дървопроизводителната площ на стопанството.

За техните характеристики съдим от почвени разрези от №№ 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15, 16, 17, 18.

Сивите горски почви са се формирали под влияние на лесостепната растителност, предимно дъбови и по-рядко габърви комплекси и тревни формации между тях. Почвообразуващите скали са твърде разнообразни – срещат се както на карбонатни скали - варовици и варовити мергели, така и на лъос и лъосовидни образувания. Това разнообразие обуславя голямото разпространение на тези почви из цялото ловно стопанство.

Към тях спадат тези почви, в които по цялото протежение на А - хоризонт хумусното съдържание надвишава 2%.

- **Сиви горски обикновени почви (Grey Luvisols, haplic)** - Отличават се от тъмните сиви почви с по-ниското съдържание на хумус в А - хоризонт и от там. следва и по-светлият им цвят. Заемат 978.3 ха или 6.5% от дървопроизводителната площ на ловното стопанство. Срещат се на полегати стръмни склонове с различно изложение, из цялата територия на ловното стопанство. От тях е взет един почвен профил (ПП № 2), заложен от предходни лесоустройствени ревизии. Почвите са от плитки до много дълбоки. По механичен състав са както песъчливи и глинесто-песъчливи, така и леко, средно и тежко песъчливо-глинести. Реакцията е неутрална. Запасеността с фосфорни окиси е достатъчна. Върху тях са се формирали предимно средно богати месторастения и производителността на естествените насаждения не е така висока - III - V бонитет.

Сивите горски почви в зависимост от степента на ерозия се различават както по отношение на мощността на хумусния хоризонт от общата почвена мощност, така и по съдържание на физична глина. Почвената реакция е средно кисела (рН 4.3 - 4.8), а съдържанието на хумус е ниско (1.9-2.0%).

- **Сиви горски тъмни почви (Grey Luvisols, mollic)** - Заемат 10768.3 ха или 72.2% от дървопроизводителната площ на ловното стопанство. Срещат се из цялата територия, на равни и полегати терени със сенчесто изложение. От тях са взети и най-много почвени профила - десет на брой (№№ 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15, 16, 17, 18). Почвите са предимно много дълбоки, по-рядко дълбоки. Механичният им състав е сравнително тежък и са леко, средно и тежко песъчливо-глинести. Реакцията е неутрална до слабо кисела. Тъмносивите горски почви са добре запасени с хранителни вещества богати почви. Върху тях много добре се развиват естествените церови, габърви и смесени насаждения. Културите също показват много добър растеж.

Тъмносивите горски почви не се различават от обикновения чернозем по мощност на хумусния хоризонт и съдържание на физична глина. Почвената реакция е по-неблагоприятна (рН 4.8 - 5.7), а хумусното съдържание е незначително по-високо (2.0.02.3%). Те осигуряват много добри условия за растеж и развитие на голям набор земеделски култури. Тези условия се влошават при средна степен на ерозия.

1.5.3. Обикновени рендзини - Rendzinas haplic

Рендзините, известни и като (хумусно-карбонатни почви) по произход, химични свойства и състав са противоположни на ранкерите. Това са твърде плитки до плитки, изградени само от

един хоризонт, но той е черен или кафяв и е по-глинест. Обикновените рендзини, заемат 528.3 ха, или 3.5% от дървопроизводителната площ на стопанството. От тях са взети два почвени профила (ПП №№ 19, 20).

Задължително условие за дефинирането на тези почви е съдържанието на повече от 40% карбонати в техния профил или в скалата под него.

Резултатите от лабораторната обработка на почвените проби са дадени във ведомостта за почвените разрези. При лабораторната обработка са определени: механичният състав на почвата по Рутковски и Качински, процентното съдържание на хумус по Тюрин и общия азот по Келдал, както и киселинността на почвите.

1.6. Ерозия

Земите в района на стопанството са добре облесени и липсват ерозионни процеси от масов характер. Ерозията се проявява предимно скрито под формата на площно повърхностно измиване и отнасяне на плодородните почвени хоризонти, но ерозията е пренебрежително малка. Линейната ерозия се проявява ограничено като частично продължава леглата на водните течения.

Представа за степента на ерозия за различните групи гори, държавна собственост дава таблица № 37.

Таблица № 37
Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ по ГРУПА ГОРИ и степени на ЕРОЗИЯ

държавна собственост

Група гори	Неерозирана	I	II	III	IV	V	Всичко
хектари							
иглолистни	587.1	-	-	-	-	-	587.1
широколистни високостъблени	4019.6	-	-	-	-	-	4019.6
издънкови за превръщане	8240.2	-	-	-	-	-	8240.2
нискостъблени	1976.6	-	-	-	-	-	1976.6
тополови	1.9	-	-	-	-	-	1.9
Голи площи	752.1	-	-	-	-	-	752.1
Всичко	15577.5	-	-	-	-	-	15577.5
проценти	100.0	-	-	-	-	-	100.0

В таблица № 38 е дадено разпределението на общата площ на ТП ДЛС "Паламара" по групи гори и видове ерозия, държавна собственост.

Таблица № 38
Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ по ГРУПА ГОРИ и видове ЕРОЗИЯ
(разпространение на ерозията)

държавна собственост

Група гори	Без ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Ровинна	Дълбочинна	Всичко
хектари							
иглолистни	587.1	-	-	-	-	-	587.1
широколистни	4019.6	-	-	-	-	-	4019.6
високостъблени	8240.2	-	-	-	-	-	8240.2
издънкови за превръщане	1976.6	-	-	-	-	-	1976.6
нискостъблени	1.9	-	-	-	-	-	1.9
тополови							
Голи площи	752.1	-	-	-	-	-	752.1
Всичко	15577.5	-	-	-	-	-	15577.5
Проценти	100.0	-	-	-	-	-	100.0

В таблица № 39 е посочена действителната площ, обхваната от ерозионни процеси, като незасегнатата част на подотделите е дадена в графа "без площна ерозия".

Таблица № 39
Разпределение на подложената на ерозия ПЛОЩ по видове ЕРОЗИЯ
(размер на ерозията)

държавна собственост

	Без площна ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Всичко
хектари					
Всичко	15577.5	-	-	-	15577.5
в т.ч. с ровини	-	-	-	-	-
в т.ч. без ровини	15577.5	-	-	-	1557.5

Забележка: Тази таблица показва действителната площ, обхваната от процес на площна ерозия. Незасегнатата част на подотдела е дадена в графа "без площна ерозия".

Неерозирани терени заемат 100.0% от територията на ТП ДЛС "Паламара".

На територията на стопанството, държавна собственост не са установени действащи ерозионни процеси по време на извършената инвентаризация през 2021 г.

1.7. Растителност

Площта на Държавно ловно стопанство „Паламара“ попада в Мизийска горскорастителна област - подобласт на Шуменско-Провадийските плата и подобласт Лудогорие според горскорастителното райониране на Р. България от проф. Боян Захариев, описан в т. 1.4 – Климатични условия.

В този диапазон намират условия за растеж и развитие голям брой горскодървесни храстови и тревни видове, по-важни от които са:

Широколистни:

- бук: *Fagus silvatica*
- габър: *Carpinus betulus* L.
- зимен дъб: *Quercus sesiliflora* Salisb.
- летен дъб: *Quercus robur* L.
- цер: *Quercus cerris* L.

- благун: *Quercus conferta* Kit.
- явор: *Acer campestre* L.
- клен: *Acer platanoides* L.
- шестил: *Acer pseudoplatanus* L.
- ясен: *Fraxinus excelsior* L.
- американски ясен: *Fraxinus americana* L.
- бряст: *Ulmus minor* Mill.
- сребролистна липа: *Tilia argentea* Desf.
- дребнолистна липа: *Tilia parvifolia* Ehrh.
- едролистна липа: *Tilia platyphyllos* Scop.
- мъждрян: *Fraxinus ornus* L.
- орех: *Juglans regia* L.
- черен орех: *Juglans nigra* L.
- трепетлика: *Populus tremula* L.
- черна елша: *Alnus glutinosa* Carth.
- бяла топола: *Populus alba* L.
- бреза: *Betula alba* L.
- бяла върба: *Salix alba* L.
- брекиня: *Sorbus torminalis* L.
- келяв габър: *Carpinus orientalis* Lam.
- череша: *Cerasus avium* (L.) Moench.
- круша: *Pyrus communis* L.
- махалебка *Prunus mahaleb* L.
- скоруша: *Sorbus domestica*
- ябълка: *Malus sylvestris* Mill.
- копривка: *Celtis australis* L.
- черница: *Morus alba* L.
- софора: *Sophora japonica* L.
- слива: *Prunus sativa* L.
- джанка: *Prunus divaricata* Ledeb.

Интродуцирани широколистни:

- червен дъб: *Quercus rubra* L.
- гледичия: *Gleditsia triacanthos* L.
- акация: *Robinia pseudoacacia* L.
- италиански тополи: *Populus X euroamericana* cv. I-214

Иглолистни:

- бял бор: *Pinus silvestris* L.
- черен бор: *Pinus nigricans* Host.
- смърч: *Picea excelsa* Link.
- ела: *Abies alba* Mill.

Интродуцирани иглолистни:

- зелена дуглазка: *Pseudotsuga duoglasii* Garr.
- атласки кедър: *Cedrus atlantica* Manetti
- лиственница: *Larix decidua* Mill.

Храсти:

- леска: *Corylus avellana* L.
- люляк: *Siringa vulgaris* L.
- глог: *Crataegus monogyna* Jacq.
- дрян: *Cornus mas* L.
- ива: *Salix caprea* L.
- трънка: *Prunus spinosa* L.
- див рожков: *Cercis siliquastrum* L.
- чашкодрян: *Euonymus europaea* L.
- бръшлян: *Hedera helix* L.
- черен бъз: *Sambucus nigra* L.
- шипка: *Rosa canina* L.
- смрадлика: *Rhus cotinus* L.
- хвойна: *Juniperus oxycedrus* L.
- смрика: *Juniperus communis* L.
- малина: *Rubus idaeus* L.

- къпина: *Rubus caesius* L.

Тревни:

- заешки киселец: *Oxalis acetosella* L.
- здравец: *Geranium silvaticum* L.
- иглика: *Primula officinalis* Hill.
- камбанка: *Campanula ranunculoides* L.
- кантарион жълт: *Hypericum perforatum* L.
- копитник: *Asarum europaeum* L.
- коприва: *Urtica dioica* L.
- лудо биле: *Atropa belladonna* L.
- лютиче: *Ranunculus ficaria* L.
- женска папрат: *Athirium filix-femina* Roth.
- мащерка: *Thymus glabrescens* Wild.
- млечка горска: *Euphorbia amygdaloides* L.
- метлица: *Poa bulbosa* L.
- мъжка папрат: *Nephrodium filix-mas* Rih
- незабравка: *Miosotis silvatica* Hofm.
- равнец: *Achillea millefolium* L.
- риган: *Origanum vulgare* L.
- теменуга горска: *Viola silvestris* Lam.
- ягода горска: *Fragaria vesca* L.
- коприва: *Urtica dioica*

Растителните формации са главно от цер, благуи, зимен дъб, ясен, габър, келяв габър, клен, мъждрян и съпътстващите ги храстови видове. Те са с различна производителност – от I до V бонитет, като за това им състояние е допринесла и антропогенната дейност - сечи, паша и др.

В резултат от лесокултурната дейност част от тези формации са реконструирани като са създадени култури от черен бор, бял бор, червен дъб, летен дъб, сребролистна липа, зимен дъб, цер и др., които са по-продуктивни.

1.8. Типове месторастения

Въз основа на методиката за картиране на типовете месторастения, в района на държавно ловно стопанство "Паламара", са определени 8(осем)типа месторастения, които са отразени в таблица № 40.

Таблица № 40
За разпределение на дървопроизводителната площ
на ТП ДЛС "Паламара" по типове месторастения

държавна собственост

№	Наименование на типовете месторастения	Съкратено обозначение	Дървопроизводителна площ	
			ха	%
	Мизийска горскорастителна област	М		
	Подобласт: Шуменско-Провадийски плата; Лудогорие	ШПП; Л		
	Долен равнинно - хълмист и хълмисто - предпланински пояс на дъбовите гори (0 - 600 м н.в.)	М - I		
	Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0 - 400 м н.в.)	М-I-2		
1	Богато, свежо до влажно, сива горска тъмна	Д _{2,3} (11)	19.3	0.1
2	Равнинно, богато, свежо, обикновен чернозем; сива горска тъмна	Д ₂ (12)	7914.0	53.0
3	Равнинно, богато, сухо, обикновен чернозем; сива горска тъмна	Д ₁ (13)	3521.7	23.6
4	Среднобогато до богато, свежо, обикновен чернозем; сива горска тъмна	СД ₂ (14)	1873.7	12.6
5	Среднобогато, сухо, обикновен чернозем; сива горска обикновена	С ₁ (15)	916.8	6.2
6	Среднобогато, свежо на обикновена рендзина	С ₂ (121)	333.7	2.2
7	Много бедно до бедно, сухо на обикновена рендзина	АВ ₁ (122)	194.6	1.3
8	Бедно, сухо на обикновена сива горска	В ₁ (138)	155.2	1.0
	Общо за подпояса		14929.0	100.0
	Общо за пояса		14929.0	100.0
	Общо за стопанството		14929.0	100.0

Кратко описание на типовете горски месторастения

Мизийска горскорастителна област

Подобласт: Шуменско-Провадийски плата; Лудогорие

I. Долен равнинно - хълмист и хълмисто - предпланински пояс на дъбовите гори (0.0700 м н.в.)

1. Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0 - 500 м н.в.)

Д_{2,3} (11) – Богато, свежо до влажно на сива горска тъмна

Месторастенето заема 19.3 ха или 0,1% от дървопроизводителната площ на държавните гори. Разпространено е предимно в падините и на места по долните части. Почвата е тъмносива горска почва, много дълбока, леко песъчливо-глинеста, с високи показатели на хумус и азот. Почвите са богати на хранителни вещества, много добре овлажнени, богати, свежи до влажни. От тук и месторастенето е определено като богато, свежо до влажно.

Растителността, която се среща на тези месторастения е представена предимно от тополови култури от III бонитет, някои от които ще са запазят и в бъдеще. Условието, които предлага месторастенето за чистите ясенови култури са предпоставка за тяхната висока производителност и в повечето случаи те са запазени в бъдещия състав.

Д₂ (12) – Равнинно, богато, свежо на обикновен чернозем или сива горска тъмна

Това месторастение е най-широко разпространеното - заема 7914.0 ха, което представлява 53.0% от дървопроизводителната площ на държавната собственост. Разпространено е на равнинни терени до 10° наклон на сенчести изложения, върху обикновен чернозем (ПП №1, ПП №3, ПП №14) и тъмносива горска (ПП №5, ПП №7, ПП №8, ПП №15). Почвите са песъчливо-глинести със слабо кисела или слабо алкална реакция, хумусни, средно богати на азотни и фосфорни съединения, добре овлажнени, слабо скелетни, богати и свежи. Месторастенето също е определено като богато и свежо. Естествената растителност настанила се на тези месторастения е главно от издънкови церови насаждения от I до III бонитет, и по - рядко от смесени насаждения от липа, габър, цер и други. Създадените култури са с твърде разнообразен видов състав, но преобладават културите от червен дъб и сребролистна липа, планински ясен и сребролистна липа, орех и акация и други. Тенденцията е в бъдеще сегашния състав да не се променя значително. Преобладават комбинациите в които участва цер, чист или в смес с благун, липа, габър, зимен дъб ясен. Своето място са намерили чистите и смесени с липа култури от червен дъб и ясен.

Д₁ (13) – Равнинно, богато, сухо на обикновен чернозем или сива горска тъмна

Месторастенето е развито на площ от 3521.7ха или 23.6% от дървопроизводителната площ на държавните гори. Среща се на равни терени с наклон до 10° на припечни изложения. Почвите са обикновен чернозем (ПП №9, ПП №13) и тъмносива горска (ПП №6, ПП №10, ПП №16, ПП №18). Общата им характеристика е следната: глинесто-песъчливи до песъчливо-глинести, с неутрална до слабо кисела реакция, средно богати до богати на хранителни вещества, слабо скелетни, богати и сухи почви. Месторастенето е определено като богато и сухо. Церовите насаждения и тук дават облика на естествената растителност. Те са по-сухоустойчиви и затова се развиват добре независимо от по-лошото овлажняване на почвите на това месторастение. Културите са главно акациеве и орехови и по-рядко зимендъбово-церови. Предвидено е в бъдещия състав тези дървостои да се запазват, като преобладават чистите или в смес с липа, благун, габър и зимен дъб.

СД₂ (14) – Среднобогато до богато, свежо на обикновен чернозем или сива горска тъмна

Месторастенето е разпространено на площ от 1873.7 ха или 12.6% от дървопроизводителната площ. Заема полегатите и наклонени склонове на платата, предимно на сенчести изложения. Взети са проби от обикновен чернозем (ПП №11) и тъмносива горска почва (ПП №4, ПП №17). Общо за тези почви може да се каже, че са с малка скелетност, средно запасени с хранителни вещества, слабо кисела реакция, лек механичен състав, средно богати до богати, свежи. Месторастенето е определено като средно богато до богато, свежо. На площите с това месторастение са се настанили предимно смесени насаждения от габър, цер, бук, клен, липи и други с подлес от келяв габър, дрян, мекиш и леска. По-рядко се срещат чисти церови

насаждения. Културите създадени на това месторастение са от дъб или планински ясен, със спътник сребролистна липа или акация. В оптималния бъдещ състав се предвижда запазване на видовия състав на естествените насаждения.

C₁ (15) – Среднобогато, сухо на обикновен чернозем или сива горска тъмна

Месторастенето заема 916.8 ха или 6.2% от дървопроизводителната площ на горите държавна собственост. Разпространено е на припечни, наклонени и стръмни склонове. Почвите са сиви горски обикновени (ПП №2) и обикновен чернозем (ПП №12), глинесто-песъчливи, с неутрална реакция, дълбоки, средно запасени с хранителни вещества, слабоовлажнени, средно богати, сухи. Оттук месторастенето също е определено като богато и сухо. На това месторастение са се развили по-слабопродуктивни издънкови предимно церови насаждения с подлес от келяв габър. На някои места насажденията са нискостъблени. В културите създадени тук, сравнително по-голямо участие има черния бор смесен с издънки от предишни церови или широколистни насаждения. В бъдещия състав ще се запази сегашната растителност. За създаването на култури ще се проявява предпочитание към цера със сребролистна липа.

C₂ (121) – Среднобогато, свежо на обикновена рендзина

Месторастенето заема 333.7 ха или 2.2% от общата дървопроизводителна площ. Среща се както на равнинни, така и на наклонени и стръмни терени. Формирано е на рендзини, от които е взет почвен профил (ПП №20). Почвата е глинесто-песъчлива, с неутрална реакция, добре запасена с хумус, изключително богата на азот и фосфорни окиси, средно дълбока до дълбока, средно каменлива, добре овлажнена средно богата, свежа. Месторастенето също е средно богато и свежо. Насажденията които се срещат тук са смесени издънкови от липи, габър, клен и дъбове. По-рядко се срещат чисти церови габърви или нискостъблени насаждения от келяв габър, мъждрян, космат дъб и други. Създадените култури са както от иглолистни, така и от широколистни дървесни видове. На места е залесявано с акация, която не понася карбонатните почви и страда от хлороза, ето защо за в бъдеще тези култури ще бъдат заменени с черборови или церови. Видовият състав на насажденията ще се запазва и занапред.

AB₁ (122) – Среднобогато, свежо на обикновена рендзина

Заема 194.6 ха или 1.3% от общата дървопроизводителна площ. Среща се на стръмни и много стръмни терени с различни изложения. Формирано е върху плитки каменливи рендзини, от които е взет почвен профил (ПП №19). Общата характеристика на почвите е: хумусно-карбонатни, със сравнително лек механичен състав, неутрална реакция, хумусни, добре запасени с общ азот, слабо запасени с фосфорни окиси, силно скелетни, слабо овлажнени, бедни, сухи. Оттук и месторастенето е определено като много бедно; до бедно и сухо. Естествената растителност е от нискостъблени насаждения от келяв габър, които в бъдеще ще се запазят, поради естествената им устойчивост на трудните лесорастителни условия.

B₁ (138) – Бедно, сухо на обикновена сива горска почва

Месторастенето е с ограничено разпространение - обхваща 155.2 ха или 1,0% от дървопроизводителната площ на държавните гори. Среща се на равнинни, наклонени или стръмни терени с различно изложение. Общата характеристика на почвата е: глинесто-песъчлива до леко песъчливо-глинеста, с неутрална реакция, средно богата на хумус и азот, плитка до средно дълбока, силно каменлива слабо овлажнена, бедна, суха. Оттук и месторастенето е определено като бедно и сухо. Основните насаждения които се срещат на това месторастение са ниско продуктивни, главно от келяв габър смесен с клен, мъждрян, по-рядко цер или габър и космат дъб. Създадените култури от черен бор показват по-добър растеж - III - IV бонитет, затова и предвижданията за бъдещия състав са да се залесява с този дървесен вид, като се запазват и част от широколистните видове.

В заключение може да се каже, че около **97.7%** от дървопроизводителната площ на горите държавна собственост се заема от среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения, което е една добра основа за развитието на високопродуктивно, интензивно, с високи материални добиви стопанство.

1.9. Очакван технико - икономически ефект

С оглед максимално използване потенциалната продуктивност на типовете горски месторастения, биологичните особености на дървесните видове и естествената растителност в района на ТП ДЛС "Паламара", за горите държавна собственост от особено важно значение е правилният избор на подходящ състав, конкретно за всеки подотдел.

Определянето на подходящия за месторастенето бъдещ състав е извършено на базата на биологичните и екологични принципи залегнали в класификационната схема на типовете горски месторастения, както и икономическата нужда от определени видове дървесина, съобразно със сортиментната структура и видовия състав. Наред с това са взети под внимание и специалните функции, които имат да изпълняват насажденията - водоохранни, защитни, рекреационни и други.

В насажденията обявени за защитени местности и семенни бази, а така също и в тези върху скални и урвисти терени и много бедни месторастения се запазва сегашния състав.

Чрез подходящия бъдещ състав ще се осигури правилно разпределение на дървопроизводителната площ по дървесни видове и бонитети, с което ще се постигне максимална производителност едновременно с най-добър екологичен ефект.

За да се получи сравнение в продуктивността на насажденията между сегашния и подходящия състав е използван условен среден зрелостен прираст по дървесни видове и бонитет, приведен към пълнота 1.0 и турнус - 100 години за семенните и съответният турнус за издънковите насаждения.

Данните за общия условен среден зрелостен прираст по дървесни видове, бонитет и групи гори са дадени в таблица № 41.

Таблица № 41

**Размер на условния общ среден ЗРЕЛОСТЕН ПРИРАСТ
по дървесни ВИДОВЕ и БОНИТЕТИ при сегашния и подходящия състав на гората**

държавна собственост

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Бял бор	I	8.7	1.5	13	3.4	30	3.4	30
	II	7.5	2.5	19	4.5	34	4.5	34
	III	6.2	25.9	161	10.9	68	10.9	68
	IV	4.9	13.9	68	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		43.8	261	18.8	132	18.8	132
Смърч	I	11.4	4.0	46	3.4	39	3.4	39
	II	9.1	-	-	0.6	5	0.6	5
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	5.5	1.2	7	1.2	7	1.2	7
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		5.2	53	5.2	51	5.2	51
Черен бор	I	8.7	14.1	123	11.7	102	11.7	102
	II	7.5	95.9	719	101.9	764	101.9	764
	III	6.2	169.1	1048	200.4	1242	203.0	1259
	IV	4.9	218.8	1072	20.4	100	20.4	100
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		497.9	2962	334.4	2208	337.0	2225
Ела	I	14.8	0.5	7	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.5	7	-	-	-	-
Лиственица	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7.5	-	-	0.1	1	0.1	1
	III	6.2	0.1	1	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.1	1	0.1	1	0.1	1
Зелена дуглазка	I	14.8	2.6	38	1.2	18	1.2	18
	II	11.6	-	-	1.0	12	1.0	12
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2.6	38	2.2	30	2.2	30
Бук	I	9.4	4.3	40	76.8	722	76.8	722
	II	7.8	3.1	24	64.7	505	64.7	505
	III	6.2	14.9	92	18.7	116	18.7	116
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		22.3	156	160.2	1343	160.2	1343
Червен дъб	I	7.8	489.9	3821	537.0	4189	537.0	4189
	II	6.4	181.1	1159	144.5	925	144.5	925
	III	5.0	5.9	30	9.5	48	10.9	54
	IV	3.7	0.4	1	0.2	1	0.2	1
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		677.3	5011	691.2	5163	692.6	5169
Зимен дъб	I	7.8	1.0	8	55.5	433	55.5	433
	II	6.4	30.0	192	59.5	381	59.5	381
	III	5.0	19.5	98	37.6	188	37.6	188
	IV	3.7	33.7	125	18.0	67	18.0	67
	V	1.4	9.5	13	-	-	-	-
	Всичко		93.7	436	170.6	1069	170.6	1069
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	6.2	40	11.1	71	14.5	93
	III	5.0	4.0	20	16.4	82	16.4	82
	IV	3.7	19.1	71	23.3	86	23.3	86
	V	1.4	8.6	12	-	-	-	-
	Всичко		37.9	143	50.8	239	54.2	261
Благун	I	7.8	2.5	20	50.3	392	50.3	392
	II	6.4	19.5	125	232.8	1490	233.6	1495
	III	5.0	34.8	174	156.0	780	156.0	780
	IV	3.7	43.2	160	102.2	378	102.2	378
	V	1.4	94.4	132	-	-	-	-
	Всичко		194.4	611	541.3	3040	542.1	3045
Цер	I	7.8	120.8	942	1096.0	8549	1096.0	8549
	II	6.4	414.4	2652	3481.2	22280	3499.7	22398
	III	5.0	315.1	1576	2545.2	12726	2605.5	13028

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	IV	3.7	443.5	1641	630.8	2334	630.8	2334
	V	1.4	333.9	467	-	-	-	-
		Всичко	1627.7	7278	7753.2	45889	7832.0	46309
Габър	I	9.4	27.3	257	428.2	4025	428.2	4025
	II	7.8	66.7	520	425.3	3317	425.3	3317
	III	6.2	11.6	72	188.2	1167	188.2	1167
	IV	4.7	20.5	96	35.3	166	35.3	166
	V	2.6	20.0	52	-	-	-	-
		Всичко	146.1	997	1077.0	8675	1077.0	8675
Бряст	I	7.8	0.1	1	2.5	20	2.5	20
	II	6.4	2.5	16	1.0	6	1.0	6
	III	5.0	-	-	1.2	6	1.2	6
	IV	3.7	-	-	7.9	29	7.9	29
	V	1.4	0.1	-	-	-	-	-
		Всичко	2.7	17	12.6	61	12.6	61
Трепетлика	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7.4	2.1	16	3.2	24	3.2	24
	III	5.4	1.2	6	0.2	1	0.2	1
	IV	4.2	0.2	1	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	3.5	23	3.4	25	3.4	25
Явор	I	9.4	3.2	30	6.9	65	6.9	65
	II	7.8	3.4	27	3.4	27	3.4	27
	III	6.2	4.0	25	0.6	4	0.6	4
	IV	4.7	0.6	3	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	11.2	85	10.9	96	10.9	96
Бреза	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.7	0.3	2	0.4	2	0.4	2
	III	4.4	0.4	2	-	-	-	-
	IV	3.2	0.1	-	-	-	-	-
	V	2.2	1.1	2	-	-	-	-
		Всичко	1.9	6	0.4	2	0.4	2
Орех	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.3	2	1.9	12	1.9	12
	III	5.0	0.9	4	42.1	210	42.1	210
	IV	3.7	96.6	357	132.3	490	132.3	490
	V	1.4	79.2	111	-	-	-	-
		Всичко	177.0	474	176.3	712	176.3	712
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	15.3	76	15.3	76
	IV	3.7	-	-	42.0	155	42.0	155
	V	1.4	5.0	7	-	-	-	-
		Всичко	5.0	7	57.3	231	57.3	231
Джанка	I	-	-	-	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	1.6	8	2.8	14	2.8	14
	IV	3.7	1.7	6	1.4	5	1.4	5
	V	1.4	2.5	4	-	-	-	-
	Всичко		5.8	18	4.2	19	4.2	19
Клен	I	7.8	2.2	17	78.0	608	78.0	608
	II	6.4	5.0	32	135.8	869	135.8	869
	III	5.0	25.5	128	92.4	462	92.4	462
	IV	3.7	18.0	67	15.7	58	15.7	58
	V	1.4	4.8	7	-	-	-	-
	Всичко		55.5	251	321.9	1997	321.9	1997
Копривка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	0.4	3	0.4	3
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	0.4	1	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.4	1	0.4	3	0.4	3
Круша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	3.3	21	3.3	21
	III	5.0	1.4	7	8.0	40	8.0	40
	IV	3.7	3.3	12	31.4	116	31.4	116
	V	1.4	39.0	55	-	-	-	-
	Всичко		43.7	74	42.7	177	42.7	177
Дребнолистна липа	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.3	-	-	0.2	1	0.2	1
	III	4.2	5.9	25	5.9	25	5.9	25
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	2.2	0.2	-	-	-	-	-
	Всичко		6.1	25	6.1	26	6.1	26
Едролистна липа	I	6.4	2.0	13	17.5	112	17.5	112
	II	5.3	1.7	9	28.6	152	28.6	152
	III	4.2	30.9	130	1.7	7	1.7	7
	IV	3.2	6.2	20	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		40.8	172	47.8	271	47.8	271
Сребролистна липа	I	6.4	53.6	343	305.4	1955	305.4	1955
	II	5.3	143.4	760	494.7	2622	496.8	2633
	III	4.2	443.6	1863	258.4	1085	258.5	1086
	IV	3.2	425.6	1362	93.1	298	93.1	298
	V	2.2	87.8	193	-	-	-	-
	Всичко		1154.0	4521	1151.6	5960	1153.8	5972
Махалебка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	1.6	10	1.6	10
	III	5.0	-	-	14.4	72	14.5	72
	IV	3.7	2.6	10	25.4	94	25.4	94
	V	1.4	38.8	54	-	-	-	-
	Всичко		41.4	64	41.4	176	41.5	176

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	1.2	6	1.2	6	1.2	6
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1.2	6	1.2	6	1.2	6
Череша	I	7.8	-	-	0.4	3	0.4	3
	II	6.4	0.4	3	1.8	12	1.8	12
	III	5.0	9.9	50	9.2	46	9.2	46
	IV	3.7	4.2	16	5.6	21	5.6	21
	V	1.4	3.1	4	-	-	-	-
	Всичко		17.6	73	17.0	82	17.0	82
Черница	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	0.5	2	0.5	2	0.5	2
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.5	2	0.5	2	0.5	2
Шестил	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6.2	0.3	2	-	-	-	-
	IV	4.7	0.1	-	0.4	2	0.4	2
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.4	2	0.4	2	0.4	2
Американски ясен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.5	3	0.6	4	0.6	4
	III	5.0	0.5	2	0.4	2	0.4	2
	IV	3.7	0.8	3	0.8	3	0.8	3
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1.8	8	1.8	9	1.8	9
Планински ясен	I	7.8	22.6	176	25.2	197	25.2	197
	II	6.4	15.2	97	17.5	112	20.0	128
	III	5.0	23.4	117	18.4	92	22.8	114
	IV	3.7	7.2	27	7.2	27	7.2	27
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		68.4	417	68.3	428	75.2	466
Полски ясен	I	7.8	-	-	4.1	32	4.1	32
	II	6.4	7.4	47	7.6	49	7.6	49
	III	5.0	9.8	49	7.0	35	7.0	35
	IV	3.7	2.4	9	0.9	3	0.9	3
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		19.6	105	19.6	119	19.6	119
тп I-214	I	24.3	-	-	1.1	27	1.1	27
	II	16.5	1.1	18	0.6	10	0.6	10
	III	9.7	2.0	19	0.5	5	5.4	52
	Всичко		3.1	37	2.2	42	7.1	89

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
Киселица	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	1.0	5	1.0	5
	IV	3.7	0.1	-	-	-	-	-
	V	1.4	1.1	2	-	-	-	-
	Всичко		1.2	2	1.0	5	1.0	5
Зарзала	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.4	2	0.4	2
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	0.4	1	-	-	-	-
	Всичко		0.4	1	0.4	2	0.4	2
Ябълка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.4	2	0.4	2
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	0.4	1	-	-	-	-
	Всичко		0.4	1	0.4	2	0.4	2
Слива	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	0.4	2	0.4	2	0.4	2
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.4	2	0.4	2	0.4	2
Всичко ВИСОКОСТЪБЛЕНИ			5013.5	24348	12795.2	78297	12896.3	78864
ПРЕВРЪЩАНЕ								
Бук	I	6.6	86.4	570	-	-	-	-
	II	5.8	57.5	334	-	-	-	-
	III	4.4	2.1	9	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		146.0	913	-	-	-	-
Зимен дъб	I	6.9	2.6	18	-	-	-	-
	II	6.1	32.5	198	-	-	-	-
	III	5.1	27.5	140	-	-	-	-
	IV	4.0	0.7	3	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		63.3	359	-	-	-	-
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	4.0	12.9	52	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		12.9	52	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
Благун	I	6.9	18.3	126	-	-	-	-
	II	6.1	35.0	214	-	-	-	-
	III	5.1	189.3	965	-	-	-	-
	IV	4.0	83.3	333	-	-	-	-
	V	3.0	6.4	19	-	-	-	-
	Всичко		332.3	1657	-	-	-	-
Цер	I	6.9	438.0	3022	-	-	-	-
	II	6.1	2081.2	12695	-	-	-	-
	III	5.1	2799.5	14277	-	-	-	-
	IV	4.0	564.3	2257	-	-	-	-
	V	3.0	75.6	227	-	-	-	-
	Всичко		5958.6	32478	-	-	-	-
Габър	I	6.6	331.6	2189	-	-	-	-
	II	5.8	423.9	2459	-	-	-	-
	III	4.4	119.9	528	-	-	-	-
	IV	3.1	30.3	94	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		905.7	5270	-	-	-	-
Бряст	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.1	0.2	1	-	-	-	-
	III	5.1	1.7	9	-	-	-	-
	IV	4.0	0.2	1	-	-	-	-
	V	3.0	8.3	25	-	-	-	-
	Всичко		10.4	36	-	-	-	-
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	4.0	0.8	3	-	-	-	-
	V	3.0	51.5	154	-	-	-	-
	Всичко		52.3	157	-	-	-	-
Клен	I	6.9	0.1	1	-	-	-	-
	II	6.1	17.6	107	-	-	-	-
	III	5.1	81.6	416	-	-	-	-
	IV	4.0	138.0	552	-	-	-	-
	V	3.0	48.5	146	-	-	-	-
	Всичко		285.8	1222	-	-	-	-
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	3.0	0.5	2	-	-	-	-
	Всичко		0.5	2	-	-	-	-
Всичко ПРЕВРЪЩАНЕ			7767.8	42146	-	-	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ								
Бук	I	6.6	1.8	12	-	-	-	-

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.1	-	-	1.8	6	1.8	6
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1.8	12	1.8	6	1.8	6
Благун	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	8.1	39	8.1	39
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	2.8	2.6	7	-	-	-	-
	Всичко		2.6	7	8.1	39	8.1	39
Цер	I	6.8	0.4	3	0.2	1	0.2	1
	II	5.8	2.7	16	0.1	1	0.1	1
	III	4.8	17.0	82	39.5	190	39.5	190
	IV	3.8	37.8	144	44.0	167	44.0	167
	V	2.8	17.5	49	0.9	3	0.9	3
	Всичко		75.4	294	84.7	362	84.7	362
Габър	I	6.6	0.5	3	0.2	1	0.2	1
	II	5.8	6.2	36	0.4	2	0.4	2
	III	4.4	5.1	22	1.2	5	1.2	5
	IV	3.1	-	-	10.8	33	10.8	33
	V	2.0	0.6	1	-	-	-	-
	Всичко		12.4	62	12.6	41	12.6	41
Бряст	I	6.8	1.7	12	-	-	-	-
	II	5.8	0.2	1	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	0.8	4	0.8	4
	IV	3.8	-	-	0.1	-	0.1	-
	V	2.8	0.1	-	-	-	-	-
	Всичко		2.0	13	0.9	4	0.9	4
Мъждрян	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	0.1	1	0.1	1
	III	5.0	1.2	6	3.9	20	3.9	20
	IV	3.7	-	-	19.0	70	19.0	70
	V	1.4	24.8	35	0.8	1	0.8	1
	Всичко		26.0	41	23.8	92	23.8	92
Акация	I	12.0	-	-	9.1	109	9.1	109
	II	8.7	320.1	2785	508.4	4423	508.4	4423
	III	5.2	845.8	4398	1086.8	5651	1089.3	5664
	IV	3.4	394.5	1341	27.1	92	27.1	92
	V	1.9	72.0	137	0.4	1	0.4	1
	Всичко		1632.4	8661	1631.8	10276	1634.3	10289
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.8	-	-	3.9	15	3.9	15
	V	2.8	4.8	13	0.9	3	0.9	3
	Всичко		4.8	13	4.8	18	4.8	18

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
Келяв габър	IV	-	168.0	-	175.1	-	175.1	-
	V	-	35.9	-	4.3	-	4.3	-
	Всичко		203.9	-	179.4	-	179.4	-
Гледичия	I	12.0	-	-	0.1	1	0.1	1
	II	8.7	0.5	4	5.9	51	5.9	51
	III	5.2	9.9	51	34.4	179	34.4	179
	IV	3.4	27.6	94	18.9	64	18.9	64
	V	1.9	21.2	40	-	-	-	-
	Всичко		59.2	189	59.3	295	59.3	295
Клен	I	6.8	1.1	7	-	-	-	-
	II	5.8	-	-	0.4	2	0.4	2
	III	4.8	2.1	10	8.6	41	8.6	41
	IV	3.8	4.3	16	8.8	33	8.8	33
	V	2.8	12.6	35	1.7	5	1.7	5
	Всичко		20.1	68	19.5	81	19.5	81
Леска	IV	-	0.6	-	0.6	-	0.6	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.6	-	0.6	-	0.6	-
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4.8	-	-	0.3	1	0.3	1
	IV	3.8	-	-	0.3	1	0.3	1
	V	2.8	0.6	2	-	-	-	-
	Всичко		0.6	2	0.6	2	0.6	2
Софора	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	8.7	-	-	0.1	1	0.1	1
	III	5.2	0.1	1	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.1	1	0.1	1	0.1	1
Див рожков	IV	-	2.2	-	2.2	-	2.2	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2.2	-	2.2	-	2.2	-
Всичко НИСКОСТЪБЛЕНИ			2044.1	9363	2030.2	11217	2032.7	11230
ОБЩО ВСИЧКО			14825.4	75857	14825.4	89514	14929.0	90094

Отношението на прираста на подходящия и на сегашния състав на насажденията дава числена представа за лесовъдския ефект при евентуалното достигане на оптималния бъдещ състав.

Сегашният условен общ среден зрелостен прираст е 75857 куб.м., а за подходящия бъдещ състав – 89514 куб.м. или ефекта за залесената площ ще бъде:

$$89514 / 75857 * 100 = 118.0\% \text{ т.е. увеличението е } 18.0\%$$

Като се вземе предвид и очакваното увеличение на условия прираст от залесяването на голите дървопроизводителни площи до 90094 куб.м., то тогава:

$$90094 / 75857 * 100 = 118.8\% \text{ т.е. увеличението е } 18.8\%$$

Увеличението на условния прираст от залесяването на голите дървопроизводителни площи е увеличение с 0.8% и ще увеличи условния прираст.

От таблица № 42 е видно и процентното участие на дървесните видове при сегашния и подходящия бъдещ състав на насажденията.

Таблица № 42
Сравнение на ПЛОЩТА по дървесни ВИДОВЕ в сегашния и
подходящия състав

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	43.8	0.3	18.8	0.1	18.8	0.1
Смърч	5.2	-	5.2	-	5.2	-
Черен бор	497.9	3.4	334.4	2.3	337.0	2.3
Ела	0.5	-	-	-	-	-
Лиственица	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Зелена дуглазка	2.6	-	2.2	-	2.2	-
Бук	170.1	1.2	162.0	1.1	162.0	1.1
Червен дъб	677.3	4.6	691.2	4.7	692.6	4.6
Зимен дъб	157.0	1.1	170.6	1.2	170.6	1.2
Летен дъб	50.8	0.3	50.8	0.4	54.2	0.4
Благуи	529.3	3.6	549.4	3.7	550.2	3.7
Цер	7661.7	51.7	7837.9	52.9	7916.7	53.0
Габър	1064.2	7.2	1089.6	7.3	1089.6	7.3
Бряст	15.1	0.1	13.5	0.1	13.5	0.1
Трепетлика	3.5	-	3.4	-	3.4	-
Явор	11.2	0.1	10.9	0.1	10.9	0.1
Бреза	1.9	-	0.4	-	0.4	-
Мъждрян	26.0	0.2	23.8	0.2	23.8	0.2
Орех	177.0	1.2	176.3	1.2	176.3	1.2
Акация	1632.4	11.0	1631.8	11.0	1634.3	11.0
Космат дъб	62.1	0.4	62.1	0.4	62.1	0.4
Келяв габър	203.9	1.4	179.4	1.2	179.4	1.2
Гледичия	59.2	0.4	59.3	0.4	59.3	0.4
Джанка	5.8	-	4.2	-	4.2	-
Клен	361.4	2.4	341.4	2.3	341.4	2.3
Копривка	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Круша	43.7	0.3	42.7	0.3	42.7	0.3
Леска	0.6	-	0.6	-	0.6	-
Дребнолистна липа	6.1	-	6.1	-	6.1	0.1
Едролистна липа	40.8	0.3	47.8	0.3	47.8	0.3
Сребролистна липа	1154.0	7.8	1151.6	7.8	1153.8	7.7
Махалебка	41.4	0.3	41.4	0.3	41.5	0.3
Мекиш	2.3	-	1.8	-	1.8	-
Софора	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Череша	17.6	0.1	17.0	0.1	17.0	0.1
Черница	0.5	-	0.5	-	0.5	-
Шестил	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Американски ясен	1.8	-	1.8	-	1.8	-
Планински ясен	68.4	0.5	68.3	0.5	75.2	0.5
Полски ясен	19.6	0.1	19.6	0.1	19.6	0.1
тп I-214	3.1	-	2.2	-	7.1	-
Киселица	1.2	-	1.0	-	1.0	-
Зарзала	0.4	-	0.4	-	0.4	-

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Ябълка	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Слива	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Див рожков	2.2	-	2.2	-	2.2	-
Всичко	14825.4	100.0	14825.4	100.0	14929.0	100.0

При иглолистните прави впечатление намалението на дела им от 3.7% на 2.4%. То се дължи основно на намаляването на белия бор от 0.3% на 0.1% и черния бор от 3.4% на 2.3%. Основна причина за това е че бял боровите и чер боровите култури са създадени извън ареала им на разпространение, или върху дъбови букови и габърви месторастения и ще бъдат заменени с естествено срещащите се широколистни дървесни видове. Останалите иглолистни дървесни видове запазват своето участие.

При широколистните увеличение имат предимно цера от 51.7% на 52.9%, благуна от 3.6% на 3.7%, червения дъб от 4.6% на 4.7% и летния дъб от 0.3% на 0.4%. Това увеличение на основните широколистни дървесни видове е за сметка основно на иглолистните (белия бор и черния бор), така и на част от ниско продуктивния келяв габър на дъбови месторастения.

Промените в участието на дървесните видове са предимно в качествено отношение. Предвидените мероприятия целят подобряване състава и бонитета на насажденията, което ще повиши общата им производителност.

2. Икономически условия

2.1. Площ и лесистост

ТП ДЛС "Паламара" стопанисва горите в общините Венец, Никола Козлево(част), Каолиново(част) и Хитрино.

Населените места са:

Община с. Венец - включва землищата на селата: Борци, Боян, Буйновица, Венец, Габрица, Денница, Дренци, Изгрев, Капитан Петко, Осеновец, Страхилица, Черноглавци и Ясенково.

Община с. Никола Козлево(част) - включва част от землищата на селата: Крива река (част), Ружица (част) и Вълнари (част).

Община гр. Каолиново(част) - включва землища на: гр. Каолиново и селата Тъкач, Сини вир, Лятно, Долина (част), Лиси връх, Дойранци, Тодор Икономово, Браничево, Загориче, Средковец, Гусла, Пристое, Климент и Наум.

Община с.Хитрино - включва землищата на селата: Черна, Байково, Близнаци, Длъжко, Добри Войниково, Единаковци, Иглика, Живково, Калино, Каменяк, Развигорово, Становец, Студеница, Тервел, Тимарево, Трем, Върбак, Висока поляна, Звегор и Сливак.

Общата площ на ТП ДЛС "Паламара" (за всички видове територии) е 79174.3 ха. Залесената площ, на територията на ТП ДЛС "Паламара" е 16749.6 ха. При това положение лесистостта е 21.2 %.

2.2. Кратка икономическа характеристика

Районът се характеризира с ясно изразени диспропорции в икономическото си развитие. Населението масово е мигрирало в големите промишлени центрове – Шумен, Варна, Бургас и София, а през последните години – в чужбина. При това положение посочените райони са силно обезлюдени. Това създава редица трудности при организация на горскостопанските работи и пласирането на горската продукция.

На територията на общините в обхвата на ТП ДЛС "Паламара" е развито основно селското стопанство - земеделието и животновъдството.

2.3. Роля и значение на горите на ТП ДЛС "Паламара" за икономиката на района

Естествените гори в района са предимно от издънков произход, а семенни високостъблени насаждения се срещат около ловна резиденция "Паламара". Те са съставени от: цер, зимен дъб, благун, габър, келяв габър, мъждрян и др., като образуват както чисти така и смесени насаждения. Създадени са и култури предимно от черен бор, които до известна степен са променили облика на района.

Така посочените гори, като основен компонент на околната среда от една страна и от друга като източник на дървесина и други полезности имат своето съществено значение за общината. Те поддържат биологично полезното равновесие в района, подобряват климата, защитават селскостопанските площи, шосета създават благоприятни условия за дивеча, служат като обект за туризъм, отдиш, почивка и украса на околната жизнена среда.

От тях се добиват значителни количества строителна дървесина и дърва за огрев.

Освен за снабдяване със строителна дървесина и дърва за огрев, горите в района имат много съществено значение за местното население и с предоставянето на площи за паша на добитъка.

Дърводобивът, лесокултурната дейност, добив на сено, гъби, горски плодове дават препитание или възможност за допълнителни доходи, на част от населението. Района предлага отлични условия за развитие на ловното стопанство. Големите и малки комплекси гора, изпъстрени с поляни, дивечови ниви и ливади, голини, дивечови просеки наличието на горскоплодни дървета, създават подходящи условия за изхранване и укриване на дивеча, обект на ловуване.

Пътната мрежа в района на стопанството е добре развита. Тук както бе посочено по напред преминава шосето Шумен - Силистра. Всички населени места в района са свързани с асфалтирани пътища. От така посочените пътни артерии съществуват много отклонения от камионни и коларски пътища, които имат съществено значение за дейността на ТП ДЛС "Паламара", поради което следва да се поддържат в добро състояние.

От голямо значение за района са защитните, водоохранните, противоерозионните и здравно-украсните функции на горите.

Добитата на територията на държавно ловно стопанство "Паламара" дървесина се реализира съгласно нормативната уредба в условията на действаща пазарна икономика и плурализъм на собствеността.

Основният отрасъл в общините на територията на ловното стопанство е селскостопанското производство. Силно развити са зърнопроизводството и лозарството. Място намира и зеленчукопроизводството. Важен дял от икономиката на района заема животновъдството.

Основни полезни изкопаеми на територията на ТП ДЛС "Паламара" са нерудните (глини (каолин) бели, сиви, червени, пясъчници, варовици, кремъци), свързани предимно с широкото разпространение на глинести материали (каолинови глини), пясъчници, варовици, мергели и кремъци. Посочените полезни изкопаеми не са проучени от гледна точка на възможности за развитие на производства и крият сериозен потенциал в тази насока.

През 50-те години в района на ловното стопанство са създадени държавни защитни горски пояси, а 20 години по-късно и полезащитни горски пояси.

В резултат на влиянието на поясите, в защитената зона се формира по-благоприятен микроклимат, фитоклимат и воден режим за растежа, развитието и формирането на добива селскостопански култури. Добивите са повишени, а разходите за получаване на единица добив намалени с 15-30% при пшеницата и 12-22% при царевицата. Под влияние на полезащитните пояси са установени трайни промени в състава на почвата - натрупване на повече органично вещество в орницата, която е обогатена с хумус и азот.

Силно развита е добивната промишленост в района на гр. Каолиново, където се добива основното количество суровина за фаянсовото и порцелановото производство в страната.

Горите в района на Държавно ловно стопанство "Паламара" имат значение за икономиката на общината и областта преди всичко като източник на строителна дървесина, целулоза и дърва. Горите в района на ловното стопанство имат и защитни и специални функции. Насаждения запазват по-продължително време водните запаси на подпочвените води, предпазват прилежащите им земи от ерозионни процеси и увеличават почвеното плодородие. Ролята и значението на горите в района на ДЛС "Паламара" са важен фактор както за икономическото развитие и благосъстояние на селищата, така и за по-доброто екологично състояние на територията на района.

В заключение трябва да се подчертае, че горите на територията на ТП ДЛС "Паламара" със своите разнообразни функции и за в бъдеще ще имат важен дял в икономиката на общината и областта, както и за цялото национално стопанство.

3. Досегашно стопанисване

3.1. Кратък преглед на досегашното лесоустройство

Горските територии в района на днешното ТП ДЛС "Паламара" са се стопанисвали от държавата, като назначените горски инспектори и лесничей, по свой почин са извършвали измерване на горите в периода до 1926 г.

През 1926 г. се създават държавни секции за "Измерване и уредба на горите" и през 1926 г. се устройват горите на селата Дойранци, Тъкач, Омарчево, Сини вир, Ружица и Вълнари.

През 1927 г. са устроени общинските гори на селата Лятно и Кус.

Горските площи са използвани и за ловна дейност. Държавните гори "Паламара" и "Дъбрава" през 1932 г. са обособени, като "Царско ловище" или "Царски ловен развъдник" на цар Борис III.

През 1934 г. е устроена гората на с. Ясенково, която сега е част от ТП ДЛС "Паламара".

Устройство на горите на село Лиси връх е направено през 1940 г.

През 1947 г. се образува обединено горскостопанско предприятие "Държавни гори" към Министерството на земеделието и горите.

Към горскостопанското предприятие "Държавни гори" се създава служба за "Измерване и уредба на горите" гр. София.

Първото общо лесоустройство в района е поставено през 1948/49 год. от група с ръководител инж. Иван Сарафов от "Агролеспроект", когато са устроени държавните гори "Паламара", "Дъбрава" и "Дулашмата" и от тях се образува горскостопанска единица "Паламарска", за която се изготвя лесоустройствен проект.

В горскостопанска единица "Паламарска" за първи път горите се измерват, устройват и се определя предмета на горското стопанство.

През 1952 г. ГСЕ "Паламарска" се обединява с горскостопанска единица "Шуменска" и двете образуват Горско стопанство "Шумен".

Второто устройване на горите в района е през 1965/66 год., от групи с ръководители инж. Никола Турулейков и инж. Леонид Йорданов от "Агролеспроект", тогава днешната територия е била част от ГС "Нови Пазар" и ГС "Коларовград".

През 1973/74 г. е направен първия самостоятелен ловностопански план за ловно стопанство "Паламара" от инж. Георги Кръстев от "Агролеспроект", като в горскостопанско отношение територията се е стопанисвала от ГС "Шумен".

В същите граници е било устроено стопанството за трети път през 1977/78 год., като части от ГС "Нови Пазар" и ГС "Шумен" от група с ръководител инж. Кънчо Антонов от "Агролеспроект".

Това лесоустройство има характер на главна лесоустройствена ревизия, като се формира ГСУ "Венец", а територията на ЛС "Паламара" е върху част от горско стопански участък "Венец".

Четвъртото лесоустройство е извършено през 1991/92 г. от лесоустройствена група с ръководител инж. Тодор Бонев от "Агролеспроект", при което по-голямата част от територията на бившата ДДС "Паламара" е обособена в самостоятелна единица под името Държавна дивечовъдна база "Паламара" и е изготвен самостоятелен лесоустройствен проект.

За картна основа са послужили топографски карти в М 1:10 000, които са били получени чрез фоторепродукция от топографски карти в М 1:5000, използвани са и аерофотоснимки.

Петото лесоустройство е извършено през 2001/02 год., от лесоустройствена група с ръководител инж. Трайко Трайков от фирма "Айко 91".

През 2011/12 год. е извършена шестата лесоустройствена ревизия от "Бюро за устройване на горите" към ЛТУ гр. София със ръководител доц. д-р. инж. Илко Добричов.

При последното лесоустройството от 2012 г., без Горскостопански участък "Никола Козлево" преминал в ТП ДГС "Нови Пазар", считано от 01.12.2021 г., общата инвентаризирана площ на ТП ДЛС "Паламара" е била **17 614.0 ха**, от която:

- залесена	-	16 691.4 ха	-	94.9%
- незалесена дървопроизводителна	-	162.7 ха	-	0.9%
- недървопроизводителна	-	759.9 ха	-	4.2%
Общо	-	17 614.0 ха	-	100.0%

Според функциите си тази площ се е разпределяла, както следва:

- защитни и специални горски територии	-	5 048.2 ха
- горски територии със стопански функции	-	12 565.8 ха
Общо	-	17 614.0 ха

По **собственост** тази площ се е разпределяла, както следва:

- държавна	-	16 159.1	ха	-	91.7%
- общинска	-	719.2	ха	-	4.1%
- частна физически лица	-	702.3	ха	-	4.0%
- частна юридически лица	-	28.0	ха	-	0.2%
- съсобственост		5.4	ха	-	-
Общо	-	17 614.0	ха	-	100.0%

В групата гори със стопански функции са били обособени следните стопански класове със съответните турнуси на сеч:

№	Стопански класове	Турнус на сеч
1	Иглолистни култури	80 г.
2	Дъбов високобонитетен	140 г.
3	Церов	100 г.
4	Липов	90 г.
5	Горскоплоден	-
6	Широколистен високоствъблен	-
7	Габъров високобон. за превр.	100/60 г.
8	Дъбов средно и нискобонитетен за превр.	60 г.
9	Церов високобон. за превръщане	60 г.
10	Церов за превръщане	55 г.
11	Смесен ср. и ниск. за превр.	55 г.
12	Акациев	20 г.
13	Келявгабъров	40 г.

Горите със специални функции са били устроени по групи гори, с обособени условни стопански класове в тях.

Горскостопанския план е влязъл в сила от 01.01.2012 год, след утвърждаването му от НУГ при МЗГ. Срокът му на действие е изтекъл на 31.12.2021 год.

Настоящото лесоустройство 2021/2022год. е седмото поред, извършено от група с ръководител инж. Иван Иванов от "Агролеспроект".

Със заповед **№РД – 49 – 396/16.09.2021г.** на министъра на земеделието, храните и горите е извършена промяна на границите на ТП ДЛС "Паламара" и ТП ДГС "Нови Пазар".

Считано от 01.12.2021 г. се намалява района на дейност в горскостопанско отношение на ТП ДЛС "Паламара", съставляващи горски територии в ГСУ "Никола Козлево", обхващащи отдели: 51 ÷ 58; 96 ÷ 122; 145 ÷ 244; 247; 275 ÷ 278; 281; 283 ÷ 294; по горскостопанския план на ТП ДЛС "Паламара" от 2012 г., респективно площта на ТП ДГС "Нови Пазар" се увеличава.

Държавно ловно стопанство "Паламара" е разделено на три горскостопански участъка: "Каолиново", "Паламара" и "Хитрино".

Горско стопански участък "Никола Козлево" преминава към ТП ДГС "Нови Пазар".

3.2. Общ преглед на ползването през ревизионния период

Сравнение на изведените сечи в горските територии държавна собственост по вид, площ и добив с планираните по горскостопански план за периода 2012-2021 г. в ТП ДЛС "Паламара" е направено в таблица № 43.

Таблица № 43

**Сравнение на планираните и изведени възобновителни сечи по вид, площ и добив
горски територии, държавна собственост**

Възобновителни сечи	ПЛОЩ - ХА			ДОБИВ - КУБ.М		
	по ГСП	изпълнено	% от ГСП	по ГСП	изпълнено	% от ГСП
1. Краткосрочно-постепенна	5032.4	3678.6	73.1	227325	129923	57.2
в т.ч. окончателна фаза	178.2	279.4	156.8	8780	18175	207.0
2. Групово-постепенна	660.0	461.7	70.0	32530	26899	82.7
3. Постепенно-котловинна	1680.9	2070.5	123.2	82860	124156	149.8
4. Гола	1434.4	1087.6	75.9	91475	68613	75.0
4.1. гола за тополата	13.7	9.6	70.1	2930	1743	59.2
4.2. гола за акацията	1155.1	1072.4	92.8	85460	66650	78.0
4.3. гола за келяв габър	265.6	5.6	2.1	3085	220	7.1
ВСИЧКО възобновителни сечи	8807.7	7298.4	82.9	434190	349591	80.5
в т.ч. окончателна фаза	178.2	279.4	156.8	8780	18175	207.0

3.2.1. Възобновителни сечи

В ГСП от 2012 година са били предвидени следните видове възобновителни сечи: краткосрочно-постепенна, групово-постепенна, постепенно-котловинна, гола сеч (за тополя, акация и келяв габър).

3.2.1.1. Краткосрочно - постепенна сеч е била планирана за възобновяване на семенни и издънкови дъбови дървостои с обща площ 5032.4 ха, което представлява 57.1% от площта на всички възобновителни сечи. Интензивността на сечта е 25 – 30 %, като не надхвърля процента на възобновяване. Изпълнението на сечта по запас(добив) е 57.2% (таблица № 43), а по площ изпълнението е 73.1 % от планираното по ГСП. Сечта е изведена в отдели и подотдели: **1 - а; 18 – г; 41 - г; 42 - а; 64 - б; 118 - а; 120 - а; 174 - а; 177 – а, в; 270 - а; 425 - б; и др.**

- **окончателната фаза** на краткосрочно-постепенната сеч е изпълнена по запас(добив) – 207.0%, а по площ изпълнението е 156.8% от планираното по ГСП. Сечта е изведена в отдели и подотдели: **29 - б; 40 – в; 62 – е; 149 – в; 424 – д; 425 – б; 427 – г; 432 – ж; 1026 – г, о; и др.**

3.2.1.2. Групово - постепенна сеч - била е планирана за възобновяване на семенни и издънкови букови дървостои с обща площ 660.0 ха, което представлява 7.5% от площта на всички възобновителни сечи. Интензивността на сечта е 25 - 30 %, като не надхвърля процента на възобновяване.

В **Габърския високобонитетен за превръщане** стопански клас групово-постепенна сеч е планирана за насаждения с наличие на възобновяване и укрепнал подраст. Сечта е проведена в отдели и подотдели: **45 - е; 66 - к; 78 – а; 182 – е; 211 - а; 411 - е; 1080 – а, в; 1084 – а; и др.**

Сечта основно е проектирана в издънкови габърски гори. Насажденията са разновъзрастни с неравномерен строеж и групов характер на наличния подраст.

През изтеклия ревизионен период групово-постепенната сеч е изведена върху обща площ 461.7 ха, или 70.0% от предвидената в определените по ГСП насаждения. Интензивността на сечта е 25 – 30 %, като не надхвърля процента на възобновяване. Изпълнението на сечта по запас(добив) е 82.7%.

3.2.1.3. Постепенно - котловинна сеч е била планирана в семенни и издънкови дъбови и церови насаждения от Дъбовия високобонитетен и Церков стопански клас, както и в Церков високобонитетен за превръщане и Церков за превръщане стопански клас за издънковите церови насаждения, на обща площ 1680.9 ха, което е 19.1% от площта на насажденията с проектирани

възобновителни сечи. Това са дървостои с неравномерен строеж или групово разположение на подраства. Интензивността на сечта е 25 – 30 %, като не надхвърля процента на възобновяване.

Тази сеч е изведена върху площ от 2070.5 ха, или 123.2% от предвидената площ, само в определените по ГСП насаждения. Сечта е изведена в отдели и подотдели: **24** - и; **34** - г; **37** - в; **49** - к; **59** - в; **75** - б; **136** – б, е; **438** - б; **1011** – б; **1047** - е; **2196** – и1; и др. Изпълнението на сечта по запас(добив) е 149.8%.

3.2.1.4. Гола сеч е била предвидена за дървостои с обща площ 1434.4 ха, което е 16.3% от площта на всички възобновителни сечи.

Гола сеч с последващо **изкуствено възобновяване** за тополови култури е планирана с обща площ 13.7 ха, която е изведена на площ от 9.6 ха или 70.1%. Тези насаждения са отнесени към **Широколистния високобонитетен** стопански клас.

Гола сеч с последващо **издънково възобновяване** е била проектирана в 1155.1 ха акациев насаждения, изпълнението е 1072.4 ха или 92.8%.

Планирани са голи сечи с **последващо издънково възобновяване** за келявия габър на площ от 265.6 ха, през изтеклия ревизионен период е изведена сеч на площ 5.6 ха, т.е. изпълнението е 2.1% от площта на келявгабърите гори и 7.1% от предвидения добив. Сечта е изведена в отдели и подотдели: **1** – в; **6** - с; **8** – б; **12** - а; **13** – г; **14** – б; **19** – д; **69** – е; **245** - а; **422** – р; **427** – ж; **434** – р; **1083** - е; и др.

Изпълнението на възобновителните сечи е добро – 82.9% по площ.

Както вече бе уточнено до известна степен има и обективни причини за това.

При всички случаи закъсняването при извеждането на възобновителните сечи води до престаряването на зрелите дървостои, влошаване качеството на добитата дървесина и удължаване на възобновителния период.

Ако сравним тези данни с изпълнението на възобновителните сечи по запас(добив) (таблица № 43), ще видим че изпълнението е 80.5% от планираното по ГСП.

Най - високо е изпълнението по площ при краткосрочно-постепенната сеч, окончателна фаза 156.8%, а най - далече е изпълнението при голата за издънково възобновяване при келявия габър 2.1%.

Причините за по - малкия процент изпълнение на възобновителните сечи до голяма степен са и обективни. Вследствие на липсата на работна ръка и по – малкото търсене на широколистна дървесина.

Сравнение на изведените отгледни сечи в горските територии държавна собственост по вид, площ и добив с планираните по горскостопански план за периода 2012 - 2021 г. в ТП ДЛС "Паламара" е направено в таблица № 43^А.

Таблица № 43^А

**Сравнение на планираните и изведени отгледни сечи по вид, площ и добив
горски територии, държавна собственост**

Вид на сечта	ПЛОЩ - ХА			ДОБИВ - КУБ.М		
	по ГСП	изпълнено	% от ГСП	по ГСП	изпълнено	% от ГСП
1. ОТГЛЕДНИ СЕЧИ						
1.1. осветление	506.2	118.6	23.4	-	-	
1.2. прочистка	535.3	526.5	98.4	4540	4182	92.1
1.3. прореждане	5673.4	5762.1	101.6	132140	152651	115.5
1.4. пробирка	786.0	1660.5	211.2	22370	30746	137.4
1.5. селекционна	68.1	42.4	62.3	1680	738	43.9
Всичко Отгледни сечи	7569.0	8110.1	107.1	160730	188317	117.2
2. Санитарни и принудителни сечи (отнесени към отгледни)						
2.1. иглолистни	17.3	30.1	174.0	260	522	200.7
2.2. широколистни	-	-		-	-	
Всичко Санитарни сечи	17.3	30.1	174.0	260	522	200.7
Общо Отгледни, санитарни и принудителни сечи	7586.3	8140.2	107.3	160990	188839	117.3

3.2.2. Отгледни сечи

В ГСП от 2012 година са били предвидени следните видове отгледни сечи: осветление, прочистка, прореждане, пробирка и селекционна.

3.2.2.1. Осветление е било проектирано без материален добив на два пъти през десетилетието в млади габъррови, церови и дъбови насаждения, върху площ от 506.2 ха.

През изтеклия ревизионен период тази сеч е изведена на площ от 118.6 ха, или 23.4% от предвидената площ.

3.2.2.2. Прочистка е била предвидена да се води върху обща площ от 535.3 ха, като в букови и дъбови дървостои материален добив не е начисляван.

Сечта е планирана в насаждения и склопени култури до 20 годишна възраст с пълнота 0.9 – 1.0. **Материален добив е начисляван за дървостои със среден диаметър над 10 см включително.**

Тази сеч е изведена на площ от 526.5 ха, или 98.4% от планираната.

Това сравнително добро изпълнение при всички случаи се е отразило благоприятно, като се има в предвид важното значение на прочистката за регулиране на състава, произхода, качествената структура и здравословното състояние на насажденията и културите.

Поради високия текущ прираст в тази възраст, почти не се наблюдава промяна на склопеността в отгледаните дървостои. Сечта е изведена, почти във всички отдели и подотдели.

3.2.2.3. Прореждане е било проектирано а насаждения и култури от 21 до 40 годишна възраст (за бука – до 60 год.), с обща площ 5673.4 ха. Интензивността е умерена до силна, в зависимост от пълнотата. Сечта е водена предимно в култури с пълнота 0.8-1.0.

През изтеклия ревизионен период е изведено прореждане на площ 5762.1 ха, или 101.6% от планираната, на места е провеждана сечта и два пъти през ревизионния период, поради голямата пълнота на насажденията.

Изпълнението със сигурност се е отразило добре върху планираните за отглеждана насаждения и култури, като се има в предвид важното значение на прореждането за формирането на дървета с прави самоокастриени стъбла и добре развити корони, както и за осигуряване на прираста на дървостойте по височина.

В повечето случай прореждането е водено по цялата площ на подотделите. Сечта е изведена във всички планирани отдели и подотдели.

3.2.2.4. Пробирка е била предвидена за насаждения и култури с възраст над 40 години(за широколистни високостъблени насаждения възраст над 60 години) с пълнота 0.8-1.0 и с обща площ 1379.2 ха, при слаба и умерена интензивност с пълнота 0.8-1.0.

През изтеклия ревизионен период е изведена пробирка на площ от 1660.5 ха, или 211.2% от предвидената. Изпълнението тук е отлично и се отразява на дървостоя.

Навременното извеждане на пробирките в определените за сеч насаждения позволява те да се подготвят за възобновителна сеч, не забавя прираста им по диаметър и не задържа възобновителния процес в тях. Сечта е изведена във всички планирани отдели и подотдели, а в някой случай е влизано и два пъти през десетилетието.

3.2.2.5. Селекционна сеч е била планирана в семепроизводствени насаждения съгласувано със ГСС – гр. София, на обща площ 68.1 ха. Целта е била подобряване селекционните качества на отделните стъбла и получаване на висококачествен семенен материал.

Тази сеч е изведена на площ от 42.4 ха, или 62.3% от предвидената площ.

Сечта е изведена в отдели и подотдели: **123: б; 1029: в;**

Общо изпълнението на отгледните сечи е много добро, защото са изведени върху цялата площ от планираната - изпълнение 107.1%.

Най-слаби са резултатите при осветленията - изпълнение 23.4%, а най-сериозно внимание е обърнато на пробирките 211.2%. Както вече бе уточнено до известна степен има и обективни причини за това.

Ако сравним тези данни с изпълнението на отгледните сечи по запас(добив) (таблица № 43А), ще видим че данните са почти същите както по площ така и по запас в съотношение планирано и изпълнено по ГСП, с изключение на селекционната сеч с изпълнение по добив 43.9%.

В заключение трябва да се подчертае, че поради извеждането им върху почти цялата площ от планираната(без селекционната) целите, които се преследват с отгледните сечи, а именно регулиране на бъдещият състав и произход на насажденията, поддържането им в добро

здравословно състояние, оползотворяване на естествения отпад и съкращаване на срока за производство на технически зряла дървесина са постигнати в по-голямата си част.

3.2.3. Санитарни сечи

Санитарни сечи са били предвидени в иглолистни култури с установени повреди от различно естество, с обща площ 17.3 ха.

Интензивността е в зависимост от вида на повредата и степента на разпространението и в дървостоя.

През изтеклия ревизионен период са водени санитарни сечи на площ от 30.1 ха, в иглолистни гори или изпълнение 174.0% от предвидената площ и изпълнение по добив 200.7%.

Причините за големия процент изпълнение на санитарните сечи до голяма степен са площите засегнатите от повреди в бялборовите и черборовите култури. Стопанисващите органи са усвоили тази суха и паднала маса, като с предимство са водили санитарни сечи.

От друга страна към санитарните сечи до 2015 година е включено и санитарното прочистване, което се отчита по цялата площ на насаждението но е с малка интензивност и допълнително води до голямото преизпълнение по площ на тази сеч.

Като цяло стопанството се е справило с необходимостта от своевременното извеждане на санитарните сечи и не е допуснало похабяване на дървесина.

3.2.4. Общ размер на ползването и реализирана сортиментна структура

По данни на ТП ДЛС "Паламара" в държавните гори за ревизионния период са отсечени от всички видове сечи общо 538430 куб.м лежаща маса, при предвидени по ГСП за същия период 595180 куб.м. Това прави 90.5% изпълнение, като са отсечени по-малко 56750 куб. м.

В таблица № 44 е направено сравнение на планираното ползване по ГСП и отсеченото през ревизионния период по видове сечи и общо за горските територии държавна собственост.

От нея се вижда, че през годините на изтеклия ревизионен период годишното ползване не достига предвиденото по ГСП. Най-малко годишното ползване е било през 2021 година – изпълнение 77.0%, а най-голямо през 2014 година – изпълнение 102.5%

Добивите от възобновителни сечи са 80.5%, от отгледни и санитарни сечи 117.5% от предвидените, т.е. изоставането при възобновителните сечи е осезаема, за разлика от отгледните сечи.

Ползването по години при видовете сечи е много неравномерно. Причините за това до известна степен са обективни и са свързани с липсата на работна ръка в сектора, както и конюктурата на пазара на дървесина и не на последна място възможностите на преработвателните предприятия работещи с дървесина.

Диференциацията в ТП ДЛС "Паламара" на видовете сечи по групи гори е както следва:

- **Иглолистни гори** в тях е било предвидено ползване от възобновителни, отгледни и от санитарни сечи.

Тук изпълнението при възобновителните сечи е 151.4%, а от отгледните и санитарни сечи е 63.4%.

Ползването във времето е изключително неравномерно.

- **Широколистни високостъблени гори** също е било предвидено ползване от възобновителни, отгледни и от санитарни сечи.

Тук изпълнението при възобновителните е 70.3%, а при отгледните и санитарни сечи е 117.3%.

Ползването във времето е изключително неравномерно през изтеклото десетилетие.

- **Тополови** било е предвидено ползване от възобновителни сечи.

През ревизионния период изпълнението на възобновителната сеч в тополовите гори е 59.2%.

- **Издънкови гори за превръщане в семенни** е било предвидено ползване от възобновителни и отгледни сечи.

Изпълнението при отгледните и санитарните сечи е 133.0%. При възобновителните сечи – изпълнение 83.6%.

Ползването по години при всички сечи е много неравномерно, като отгледните и санитарни сечи са отчетени заедно от горското стопанство.

Причината за това естествено е необходимостта от бързо усвояване на сухата и паднала маса дори за сметка на планираните по ГСП възобновителни и отгледни сечи.

- Нискостъблени гори е било предвидено ползване от възобновителни (голи) сечи.

В тези гори изпълненото ползване от възобновителни сечи е 75.6% от планираното през десетилетието.

В заключение трябва да се отбележи, че през различните години на ревизионния период ползването е било по-малко от планираното по ГСП, към средата се доближава до планираното и в края на периода плавно намалява.

В таблица № 45 е показан размера на годишното ползване и добитите материали по групи сортименти през ревизионния период по основни видове сечи за горските територии държавна собственост.

Сортиментна структура на предвидената за сеч стояща маса, заложена в проекта на ТП ДЛС "Паламара" от 2012 год., е разпределена както следва:

- Едра строителна дървесина - 3%;
- Средна строителна дървесина - 10%;
- Дребна строителна дървесина - 6%;
- Всичко строителна дървесина - 19%;
- Дърва - 64%;
- Вършина - 4%;
- Отпад - 13%

В действителност за десетилетието са добити:

- Едра строителна дървесина – 8%;
- Средна строителна дървесина – 10%;
- Дребна строителна дървесина – 1%;
- Всичко строителна дървесина – 19%;
- Дърва – 70%;
- Вършина – - %
- Отпад – 11%

Различията между проектните и действително добити сортименти при едрата строителната дървесина се дължи главно на влошеното санитарно състояние на част от зрелите дървостои, процентното намаление тук се вижда като увеличение при дървата за огрев, поради това че негодната дървесина е усвоена като дърва за огрев.

При дребната строителна дървесина разликата е незначителна.

Като цяло ТП ДЛС "Паламара" се е справило добре с оползотворяването на дървесината. Допуснатите отклонения са продиктувани от възможностите на пазара при новата икономическа ситуация.

Таблица № 44

за сравнение на предвиденото ползване по горскостопански план и
добитата (лежаща)маса в държавните горски територии на ТП ДЛС Паламара по видове сечи и общо за периода 2012-2021 година

Години	Възобновителна сеч			Отгледна сеч			Санитарна и принудителна сеч			Случайни сечи	В с и ч к о		
	Предвид ено по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото	Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото	Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото		Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото
			повече/по-малко			повече/по-малко			повече/по-малко				повече/по-малко
	Кубически метри стояща маса												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I. ИГЛОЛИСТНИ													
2012	73	-	-73	1620	-	-1620	17	-	-17	-	1710	-	-1710
2013	73	-	-73	1620	-	-1620	17	-	-17	-	1710	-	-1710
2014	73	-	-73	1620	264	-1356	17	-	-17	-	1710	264	-1446
2015	73	6	-67	1620	1328	-292	17	-	-17	-	1710	1334	-376
2016	73	-	-73	1620	2712	1092	17	-	-17	-	1710	2712	1002
2017	73	-	-73	1620	1751	131	17	-	-17	-	1710	1751	41
2018	73	1099	1026	1620	1422	-198	17	-	-17	-	1710	2521	811
2019	73	-	-73	1620	918	-702	17	-	-17	-	1710	918	-792
2020	73	-	-73	1620	1004	-616	17	-	-17	-	1710	1004	-706
2021	73	-	-73	1620	879	-741	17	-	-17	-	1710	879	-831
Общо:	730	1105	375	16200	10278	-5922	170	-	-170	-	17100	11383	-5717
%	100.0	151.4	-	100.0	63.4	-	100.0	-	-	-	100.0	66.6	-
II. ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ													
2012	4522	1108	-3414	9241	7004	-2237	7	-	-7	-	13770	8112	-5658
2013	4522	1108	-3414	9241	7004	-2237	7	-	-7	-	13770	8112	-5658
2014	4522	691	-3831	9241	9910	669	7	-	-7	-	13770	10601	-3169
2015	4522	1886	-2636	9241	6841	-2400	7	-	-7	-	13770	8727	-5043
2016	4522	2768	-1754	9241	8900	-341	7	-	-7	-	13770	11668	-2102
2017	4522	6756	2234	9241	17891	8650	7	-	-7	-	13770	24647	10877

Години	Възобновителна сеч			Отгледна сеч			Санитарна и принудителна сеч			Случайни сечи	В с и ч к о		
	Предвид ено по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото	Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото	Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото		Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото
			повече/по-малко			повече/по-малко			повече/по-малко				повече/по-малко
	Кубически метри стояща маса												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2018	4522	3842	-680	9241	12447	3206	7	-	-7	-	13770	16289	2519
2019	4522	2976	-1546	9241	12298	3057	7	-	-7	-	13770	15274	1504
2020	4522	4063	-459	9241	12477	3236	7	-	-7	-	13770	16540	2770
2021	4522	6584	2062	9241	13596	4355	7	-	-7	-	13770	20180	6410
Общо:	45220	31782	-13438	92410	108368	15958	70	-	-70	-	137700	140150	2450
%	100.0	70.3	-	100.0	117.3	-	100.0	-	-	-	100.0	101.8	

III. ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ

2012	29677	38722	9045	5203	8255	3052	-	-	-	-	34880	46977	12097
2013	29677	38722	9045	5203	8255	3052	-	-	-	-	34880	46977	12097
2014	29677	40724	11047	5203	8508	3305	-	-	-	-	34880	49232	14352
2015	29677	26717	-2960	5203	6687	1484	-	-	-	-	34880	33404	-1476
2016	29677	26566	-3111	5203	7424	2221	-	-	-	-	34880	33990	-890
2017	29677	15564	-14113	5203	4792	-411	-	-	-	-	34880	20356	-14524
2018	29677	18815	-10862	5203	5898	695	-	-	-	-	34880	24713	-10167
2019	29677	19452	-10225	5203	6272	1069	-	-	-	-	34880	25724	-9156
2020	29677	12170	-17507	5203	7993	2790	-	-	-	-	34880	20163	-14717
2021	29677	10556	-19121	5203	5096	-107	-	-	-	-	34880	15652	-19228
Общо:	296770	248008	-48762	52030	69180	17150	-	-	-	-	348800	317188	-31612
%	100.0	83.6	-	100.0	133.0	-	-	-	-	-	100.0	90.9	-

IV. ТОПОЛОВИ

2012	293	-	-293	-	-	-	-	-	-	-	293	-	-293
2013	293	-	-293	-	-	-	-	-	-	-	293	-	-293
2014	293	-	-293	-	-	-	-	-	-	-	293	-	-293
2015	293	-	-293	-	-	-	-	-	-	-	293	-	-293

Години	Възобновителна сеч			Отгледна сеч			Санитарна и принудителна сеч			Случайни сечи	В с и ч к о		
	Предвид ено по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото	Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото	Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото		Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото
			повече/по-малко			повече/по-малко			повече/по-малко				
	Кубически метри стояща маса												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2016	293	843	550	-	-	-	-	-	-	-	293	843	550
2017	293	891	598	-	-	-	-	-	-	-	293	891	598
2018	293	-	-293	-	-	-	-	-	-	-	293	-	-293
2019	293	-	-293	-	-	-	-	-	-	-	293	-	-293
2020	293	-	-293	-	-	-	-	-	-	-	293	-	-293
2021	293	-	-293	-	-	-	-	-	-	-	293	-	-293
Общо:	2930	1734	-1196	-	-	-	-	-	-	-	2930	1734	-1196
%	100.0	59.2	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	59.2	

V. НИСКОСТЪБЛЕНИ

2012	8854	3284	-5570	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	3284	-5581
2013	8854	3284	-5570	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	3284	-5581
2014	8854	916	-7938	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	916	-7949
2015	8854	6982	-1872	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	6982	-1883
2016	8854	5895	-2959	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	5895	-2970
2017	8854	8093	-761	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	8093	-772
2018	8854	9866	1012	9	1013	1004	2	-	-2	-	8865	10879	2014
2019	8854	11093	2239	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	11093	2228
2020	8854	8426	-428	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	8426	-439
2021	8854	9123	269	9	-	-9	2	-	-2	-	8865	9123	258
Общо:	88540	66962	-21578	90	1013	923	20	-	-20	-	88650	67975	-20675
%	100.0	75.6	-	100.0	1125.6	-	100.0	-	-	-	100.0	76.7	-

ОБЩО СЕЧИ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ДЪРЖАВНА СОБСТВЕНОСТ

2012	43419	43114	-305	16073	15259	-814	26	-	-26	-	59518	58373	-1145
2013	43419	43114	-305	16073	15259	-814	26	-	-26	-	59518	58373	-1145

Години	Възобновителна сеч			Отгледна сеч			Санитарна и принудителна сеч			Случайни сечи	В с и ч к о		
	Предвид ено по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото	Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото	Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото		Предвиде но по ГСП	Добито	В сравнение с предвиденото
			повече/по-малко			повече/по-малко			повече/по-малко				
	Кубически метри стояща маса												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2014	43419	42331	-1088	16073	18682	2609	26	-	-26	-	59518	61013	1495
2015	43419	35591	-7828	16073	14856	-1217	26	-	-26	-	59518	50447	-9071
2016	43419	36072	-7347	16073	19036	2963	26	-	-26	-	59518	55108	-4410
2017	43419	31304	-12115	16073	24434	8361	26	-	-26	-	59518	55738	-3780
2018	43419	33622	-9797	16073	20780	4707	26	-	-26	-	59518	54402	-5116
2019	43419	33521	-9898	16073	19488	3415	26	-	-26	-	59518	53009	-6509
2020	43419	24659	-18760	16073	21474	5401	26	-	-26	-	59518	46133	-13385
2021	43419	26263	-17156	16073	19571	3498	26	-	-26	-	59518	45834	-13684
Общо:	434190	349591	-84599	160730	188839	28109	260	-	-260	-	595180	538430	-56750
%	100.0	80.5	-	100.0	117.5	-	100.0	-	-	-	100.0	90.5	

Таблица № 45

**За размера на годишното ползване и добитите материали по групи
сортименти през ревизионния период 2012 – 2021 год. по основни видове сечи
горски територии, държавна собственост**

Година	Размер на год. ползване		Строителна дървесина				Дърва	Използ- ваема
	Стояща	Лежаща	Едра	Средна	Дребна	Общо		вършина
	с клони							
Плътни кубически метри								
I. От възобновителни сечи								
1. Иглолистни гори								
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-
2015	10	6	-	-	-	-	6	-
2016	-	-	-	-	-	-	-	-
2017	-	-	-	-	-	-	-	-
2018	1420	1099	39	232	3	274	825	-
2019	-	-	-	-	-	-	-	-
2020	-	-	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо	1430	1105	39	232	3	274	831	-
%	100.0	77.2	2.7	16.2	0.2	19.1	58.1	-
2. Широколистни високоствъблени гори								
2012	1280	1108	319	-	-	319	789	-
2013	1280	1108	319	-	-	319	789	-
2014	760	691	60	114	-	174	517	-
2015	2065	1886	71	23	1	95	1791	-
2016	2910	2768	432	16	39	487	2281	-
2017	7165	6756	712	284	92	1088	5668	-
2018	4575	3842	270	6	129	405	3437	-
2019	3285	2976	533	37	49	619	2357	-
2020	4485	4063	511	21	97	629	3434	-
2021	7460	6584	1496	111	59	1666	4918	-
Общо	35265	31782	4723	612	466	5801	25981	-
%	100.0	90.1	13.4	1.7	1.3	16.4	73.7	-
3. Издънкови гори за превръщане								
2012	44920	38722	7237	3165	1	10403	28319	-
2013	44920	38722	7237	3165	1	10403	28319	-
2014	44800	40724	4843	3267	13	8123	32601	-
2015	27925	26717	2368	1269	4	3641	23076	-
2016	27055	26566	2310	1444	91	3845	22721	-
2017	15865	15564	1656	525	8	2189	13375	-
2018	21290	18815	1882	733	9	2624	16191	-
2019	21960	19452	1659	405	4	2068	17382	2
2020	13770	12170	922	189	15	1126	11011	33
2021	11930	10556	999	171	1	1171	9385	-
Общо	274435	248008	31113	14333	147	45593	202380	35
%	100.0	90.4	11.3	5.2	0.1	16.6	73.7	0.1
4. Тополови гори								
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-
2015	-	-	-	-	-	-	-	-

Година	Размер на год. ползване		Строителна дървесина				Дърва	Използ-
	Стояща	Лежаща	Едра	Средна	Дребна	Общо		ваема
	с клони							вършина
П л ъ т н и к у б и ч е с к и м е т р и								
2016	890	843	279	108	33	420	423	-
2017	945	891	268	92	31	391	500	-
2018	-	-	-	-	-	-	-	-
2019	-	-	-	-	-	-	-	-
2020	-	-	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо	1835	1734	547	200	64	811	923	-
%	100.0	94.5	29.8	10.9	3.5	44.2	50.3	-
5. Нискостъблени гори								
2012	3810	3284	95	898	1	994	2290	-
2013	3810	3284	95	898	1	994	2290	-
2014	1060	916	-	394	-	394	522	-
2015	8035	6982	421	1777	27	2225	4730	27
2016	6530	5895	191	1049	130	1370	4525	-
2017	8785	8093	168	1845	194	2207	5886	-
2018	11400	9866	285	2593	491	3369	6497	-
2019	12750	11093	162	2609	407	3178	7913	2
2020	9715	8426	97	2170	375	2642	5784	-
2021	10520	9123	135	1779	256	2170	6953	-
Общо	76415	66962	1649	16012	1882	19543	47390	29
%	100.0	87.6	2.1	21.0	2.4	25.5	62.0	0.1
Общо от възобновителни сечи в горските територии държавна собственост								
2012	50010	43114	7651	4063	2	11716	31398	-
2013	50010	43114	7651	4063	2	11716	31398	-
2014	46620	42331	4903	3775	13	8691	33640	-
2015	38035	35591	2860	3069	32	5961	29603	27
2016	37385	36072	3212	2617	293	6122	29950	-
2017	32760	31304	2804	2746	325	5875	25429	-
2018	38685	33622	2476	3564	632	6672	26950	-
2019	37995	33521	2354	3051	460	5865	27652	4
2020	27970	24659	1530	2380	487	4397	20229	33
2021	29910	26263	2630	2061	316	5007	21256	-
Общо	389380	349591	38071	31389	2562	72022	277505	64
%	100.0	89.8	9.8	8.1	0.7	18.6	71.2	-
II. От отгледни сечи								
1. Иглолистни гори								
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	300	264	22	98	10	130	134	-
2015	1595	1328	130	439	2	571	757	-
2016	3200	2712	158	479	25	662	2050	-
2017	2065	1751	33	301	12	346	1405	-
2018	1850	1422	55	314	15	384	1038	-
2019	1185	918	32	112	6	150	765	3
2020	1340	1004	64	105	-	169	835	-
2021	1140	879	47	95	7	149	730	-
Общо	12675	10278	541	1943	77	2561	7714	3
%	100.0	81.1	4.3	15.3	0.6	20.2	60.9	-

Година	Размер на год. ползване		Строителна дървесина				Дърва	Използ-
	Стояща	Лежаща	Едра	Средна	Дребна	Общо		ваема
	с клони							вършина
П лът н и к у б и ч е с к и м е т р и								
2. Широколистни високоствъблени гори								
2012	8120	7004	376	3519	1	3896	3108	-
2013	8120	7004	376	3519	1	3896	3108	-
2014	10040	9910	754	3871	83	4708	5202	-
2015	8005	6841	396	1447	92	1935	4896	10
2016	9455	8900	481	1786	99	2366	6534	-
2017	19415	17891	569	3252	261	4082	13809	-
2018	15530	12447	638	1336	148	2122	10325	-
2019	15070	12298	648	2255	305	3208	9090	-
2020	15485	12477	270	1429	151	1850	10627	-
2021	16050	13596	914	2014	126	3054	10542	16
Общо	125290	108368	5422	24428	1267	31117	77241	26
%	100.0	86.5	4.3	19.5	1.0	24.8	61.6	0.1
3. Издънкови гори за превръщане								
2012	9570	8255	614	793	160	1567	6688	-
2013	9570	8255	614	793	160	1567	6688	-
2014	9630	8508	37	571	6	614	7894	-
2015	7015	6687	60	465	11	536	6151	-
2016	7635	7424	27	727	46	800	6624	-
2017	5000	4792	45	119	7	171	4621	-
2018	6660	5898	372	185	9	566	5332	-
2019	7140	6272	122	475	59	656	5616	-
2020	9125	7993	119	1105	29	1253	6740	-
2021	5760	5096	45	102	5	152	4910	34
Общо	77105	69180	2055	5335	492	7882	61264	34
%	100.0	89.7	2.7	6.9	0.6	10.2	79.5	-
4. Нискоствъблени								
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-
2015	-	-	-	-	-	-	-	-
2016	-	-	-	-	-	-	-	-
2017	-	-	-	-	-	-	-	-
2018	1175	1013	-	-	-	-	1013	-
2019	-	-	-	-	-	-	-	-
2020	-	-	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо	1175	1013	-	-	-	-	1013	-
%	100.0	1.3	-	-	-	-	1.3	-
Общо от отгледни сечи в горските територии държавна собственост								
2012	17690	15259	990	4312	161	5463	9796	-
2013	17690	15259	990	4312	161	5463	9796	-
2014	19970	18682	813	4540	99	5452	13230	-
2015	16615	14856	586	2351	105	3042	11804	10
2016	20290	19036	666	2992	170	3828	15208	-
2017	26480	24434	647	3672	280	4599	19835	-
2018	25215	20780	1065	1835	172	3072	17708	-
2019	23395	19488	802	2842	370	4014	15471	3
2020	25950	21474	453	2639	180	3272	18202	-

Година	Размер на год. ползване		Строителна дървесина				Дърва	Използ-
								ваема
	Стояща	Лежаща	Едра	Средна	Дребна	Общо		вършина
	с клони							
П лът н и к у б и ч е с к и м е т р и								
2021	22950	19571	1006	2211	138	3355	16182	50
Общо	216245	188839	8018	31706	1836	41560	147232	63
%	100.0	87.3	3.7	14.7	0.8	19.2	68.1	-
Общо от всички видове сечи в горските територии държавна собственост								
2012	67700	58373	8641	8375	163	17179	41194	0
2013	67700	58373	8641	8375	163	17179	41194	0
2014	66590	61013	5716	8315	112	14143	46870	0
2015	54650	50447	3446	5420	137	9003	41407	37
2016	57675	55108	3878	5609	463	9950	45158	-
2017	59240	55738	3451	6418	605	10474	45264	-
2018	63900	54402	3541	5399	804	9744	44658	-
2019	61390	53009	3156	5893	830	9879	43123	7
2020	53920	46133	1983	5019	667	7669	38431	33
2021	52860	45834	3636	4272	454	8362	37438	50
Общо	605625	538430	46089	63095	4398	113582	424737	127
%	100.0	88.9	7.6	10.4	0.7	18.7	70.1	0.1

3.3. Възобновяване и залесяване през ревизионния период

3.3.1. Естествено възобновяване

В района на ТП Държавно ловно стопанство "Паламара" съществуват относително благоприятни условия за естественото възобновяване на цер, червен дъб, ясен, явор, габър, блаун, липа и в по-малка степен зимен дъб, които са главни естествено разпространени дървесни видове. Това е било причина в лесоустройствения проект от 2012 година да се предвиди естественото възобновяване като основен метод за възобновяване на насажденията главно по естествен път чрез извеждане на постепенно котловинни и групово-последователни сечи. Важни условия за успешно естествено възобновяване са правилното извеждане на възобновителните сечи, своевременното почистване на насажденията от отпадъците при сечта и опазването им от паша.

Опазването на подраста по време на дърводобива, недопускането на ерозионни процеси по извозните пътища и използването на щадящи околната среда технологии на сеч и извоз на дървесината са задължителни условия за наличието на възобновени по естествен път насаждения в бъдеще.

3.3.2. Залесяване

Наред с гореспоменатите мероприятия през десетилетието е било предвидено и изкуствено възобновяване на изредени култури, сечища, голини и залесявания в зрели гори.

По ГСП от 2012 г. в ТП ДЛС "Паламара" за залесяване са предвидени общо 70.2 ха, или средно годишно по 7.0 ха редуцирана площ, разделени на следните групи:

- **залесявания в зрели гори** – Тук са рекапитулирани залесяванията след гола сеч в достигнали и преминали турнусна възраст топови култури, с обща площ 28.8 ха. Предвидена е механизирана почвоподготовка на обща площ 28.8 ха – пълна оран тракторна тяга – 11.2 ха и орни пояси тракторна тяга – 17.6 ха.

- **ново залесяване** – Предвидено е за залесяванията в голини, с обща площ 10.8 ха – механизирана почвоподготовка(пълна оран тракторна тяга).

- **попълване на редини** – Предвидено е за изредени култури(попълване редини) с пълнота до 3/10, с обща площ 30.6 ха – механизирана почвоподготовка(орни пояси тракторна тяга).

- **подпомагане на възобновяването без залесяване** – Предвидено е разрохкване под склопа на семенни церови насаждения достигнали или преминали турнусна възраст, в които при инвентаризацията не е било установено възобновяване.

Разрохкването да се извърши през семеносна година, на обща площ от 191.1 ха.

- **разкъсване на корените** - На площ 46.1 ха е предвидено разкъсване на корените след гола сеч за акацията.

По данни на ТП ДЛС "Паламара" през изтеклия ревизионен период 2012 – 2021 год. на територията на стопанството предвидената и изпълнена почвоподготовка в горските територии държавна собственост е показана в табличен вид (таблица №46).

За ревизионния период общото изпълнение на почвоподготовката е 49.0%, орни пояси тракторна тяга - 4.0% и пълна оран тракторна тяга - 89.0%. За сметка на това е ползвана като почвоподготовка направата на дупки с тракторен свредел и поясно фрезозване с тракторна тяга.

Разрохкване под склопа и разкъсване на корените не е изпълнявано за ревизионния период.

Таблица № 46

За сравнение на предвидената и изпълнена почвоподготовка в държавните горски територии в ТП ДЛС „Паламара“ за периода 2012 - 2021 година

дървесен вид	предвидено по ЛУП		изпълнено		%
	ха	%	ха	%	спрямо ЛУП
1.Механизирана					
1.1.Орни пояси с тракторна тяга	48.2	68.7	2.0	6.0	4.0
1.2. Пълна оран с тракторна тяга	22.0	31.3	19.5	57.0	89.0
1.3. Поясно фрезозване с тракторна тяга	-	-	7.6	22.0	-
1.4. Направа на дупки с тракторен свредел	-	-	5.4	15.0	-
Всичко Механизирана	70.2	100.0	34.5	100.0	49.0
Разрохкване под склопа	191.1		-	-	-
Разкъсване на корените	46.1		-	-	-
О Б Щ О			34.5	100.0	49.0

По данни на ТП ДЛС "Паламара" през изтеклия ревизионен период на територията на стопанството са залесени следните дървесни видове в горските територии държавна собственост, видно от таблица № 46^А и е направено сравнение за ревизионния период на планираното и изпълнено залесяване по дървесни видове.

В таблица № 46Б е направено сравнение за ревизионния период на планираното и изпълнено залесяване по години.

Таблица № 46^А

За сравнение на предвиденото и извършено в ТП ДЛС „Паламара“ залесяване за държавните горски територии по дървесни видове за периода 2012 - 2021 година

дървесен вид	предвидено по ГСП		изпълнено ДГТ		% от ГСП
	ха	%	ха	%	%
1. Иглолистни					
Черен бор	1.1	1.6	-	-	-
2. Широколистни					
Червен дъб	10.8	15.4	2.0	9.3	18.5
Цер	18.3	26.1	14.0	64.8	76.5
Явор	1.4	1.9	-	-	-
Орех	3.5	5.0	-	-	-
Акация	8.8	12.5	5.6	25.9	63.6
Сребролистна липа	5.6	8.0	-	-	-
Махалебка	0.5	0.7	-	-	-
Топола - Bachelieri	1.8	2.6	-	-	-
Топола - I-214	18.4	26.2	-	-	-
О Б Щ О	70.2	100.0	21.6	100.0	30.8

По данните предоставени от ТП ДЛС "Паламара" през изтеклия ревизионен период на територията на стопанството стопанисващите органи правилно са преценили, че част от предвидените за залесяване голи площи и редини могат да се самозалесят и по естествен път.

Таблица № 46^Б

За извършените залесявания в държавните горски територии
на ТП ДЛС „Паламара“, по години за ревизионния период 2012 - 2021 година

Години	Залесяване - дка (редуцирана площ)						в това	Употребени
	Ново	В зрели	Попъл-	При рекон-	Всичко	Пре-	число	фиданки
	зале-	гори	ване	струкция		зале-	бракувани	хил. броя
	сяване		редини			сяване	култури	
декара редуцирана площ								
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-
2015	30	-	-	-	30	-	-	15.0
2016	58	-	32	-	90	-	20	23.3
2017	50	-	20	-	70	-	20	41.34
2018	25	-	-	-	25	-	25	1.57
2019	54	-	45	-	99	-	54	33.41
2020	-	6	-	-	6	-	-	2.0
2021	-	-	25	-	25	-	-	16.67
Общо	217	6	122	-	345	-	119	133.29
Планирано/дка								
по ЛУП	108	288	306	-	702			264.5
В повече	109	-	-	-	-			-
В по-малко	-	282	184	-	357			131.21
% на изпълнение	201.0	2.0	39.9	-	49.1			50.4

Изпълнението на залесяването е 49.1%, а по насоки на залесяване за ревизионния период е както следва:

- ново залесяване – изпълнение 201.0%
- в зрели гори – изпълнение 2.0%
- попълване редини – изпълнение 39.9%

За залесяване в периода 2012 - 2021 година са ползвани фиданки от горски разсадник с. Салманово – ТП ДГС "Шумен" и горски разсадник с. Баячево – ТП ДГС "Търговище".

3.4. Недървесни горски продукти

3.4.1. Горски плодове, билки и гъби

Било е предвидено добив на гъби, билки и горски плодове без да са указани в цифрово изражение.

Отчетения добив на недървесни горски продукти през ревизионния период е показан в табличен вид.

3.4.2. Добив на сено

Възможния добив от 90 тона сено на година по ГСП 2012 г. не е достигнат през десетилетието. Не е добивано сено.

3.4.3. Листников фураж

За ревизионния период е било допуснато събиране на листников фураж 30 пр. м куб, като сведения не бяха предоставени за миналото десетилетие.

В табличен вид са показани добивите за периода 2012 – 2021 г. в ТП ДЛС "Паламара"

Таблица № 46^в

За добивите от странични ползвания в ТП ДЛС „Паламара“
за периода 2012 - 2021 година

странични ползвания	мярка	Изпълнено по години										по ГСП годишно
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
1. Паша												
а) обща площ	ха	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
б) едър добитък	броя	-	43	229	-	-	-	-	-	-	-	-
в) дребен добитък - овце	броя	-	-	1272	-	-	-	-	-	-	-	-
г) кози	броя	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Билки и горски плодове	кг.	-	19500	52000	7600	100600	121900	166860	219550	198000	64045	-
3. Листников фураж	куб.м.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
4. Сено	тон	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90
5. Гъби	лева	-	-	-	600	2400	600	600	300	-	300	-

Забележка: Данните за гъби от 2015 до 2021 г. са в лева.

3.5. Сгради, пътища и съоръжения

3.5.1. Сгради

В момента ТП ДЛС "Паламара" разполага със следните сгради:

- Склад за фуражи - Ловна резиденция „Паламара“
- Ремонтна работилница - Ловна резиденция "Паламара"
- Пункт за обработка на дивечово месо - Ловна резиденция „Паламара“
- Административна сграда - Ловна резиденция „Паламара“ (стара)
- Административна сграда – с. Сини вир
- Стопанска сграда – с. Сини вир
- Горски кантон (1925 г.) - м. „Дулашмата“
- Стопанска сграда - м. „Дулашмата“
- Жилищни сгради - Ловна резиденция „Паламара“
- Жилищна сграда (царската къща 1924 г.) - Ловна резиденция „Паламара“
- Хамбар дървен - Ловна резиденция „Паламара“
- Ловна резиденция „Паламара“
- Гаражи - Ловна резиденция „Паламара“
- Сграда трафопост - Ловна резиденция „Паламара“
- Склад - навес и капан за благороден елен - Ловна резиденция „Паламара“ (отд. 1004)
- Трофейна зала - Ловна резиденция „Паламара“
- Хладилна камера - Ловна резиденция „Паламара“
- Обор - Ловна резиденция „Паламара“
- Дърводелна – Ловна резиденция „Паламара“
- Ловна резиденция „Паламара“ – тоалетна външна
- Ловен заслон – м. Капуново
- Хижа Жилино – стопанисва се в ловностопанско отношение
- Складове БИСД „Жилино“ – стопанисва се в ловностопанско отношение

През изминалия ревизионен период е **направен ремонт** на следните сгради и не са построявани нови:

- Ловна резиденция "Паламара" – 2 098 765 лв
- Хижа Жилино – 18 780 лв

3.5.2. Пътища

През десетилетието е извършван частичен ремонт на съществуващи горски автомобилни пътища. Изградени са временни извозни пътища, а една част от коларските пътища временно

са разширявани и приспособявани за превоз на дървен материал с камиони при добри метеорологични условия.

Въпреки това пътищата са недостатъчни, в резултат на неравномерното им разположение на територията на стопанството. Има райони, до които достъпът е затруднен, или са трайно недостъпни при лоши метеорологични условия.

3.5.3. Противоерозионни съоръжения

По данни в ГСП от 2012 година в ТП ДЛС "Паламара" не се предвижда изграждане на големи укрепителни съоръжения, както и на малки противоерозионни съоръжения за борба с ерозията. На територията на ТП ДЛС "Паламара", не се наблюдават силно изразени поройни процеси.

3.6. Опазване на гората

Санитарното състояние на гората е един от определящите фактори за нейната производителност.

Състоянието на горите, държавна собственост в района на държавно ловно стопанство "Паламара" се вижда от таблица № 47, където е показано разпределението на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда.

Таблица № 47
Разпределение на залесената площ по видове насаждения
и степени на повреда

държавна собственост

държавна собственост.

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен
	Неповредени	I	II	III	Общо	
Бял бор	27.7	3.5	-	-	31.2	- 0.3
в.т.ч. Култури Чисти	7.1	1.4	-	-	8.5	- 0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	7.8	0.8	-	-	8.6	- 0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	12.8	1.3	-	-	14.1	- 0.3
Смърч	2.6	2.4	-	-	5.0	- 0.3
в.т.ч. Култури Чисти	0.3	2.4	-	-	2.7	- 0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	0.6	-	-	-	0.6	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	1.7	-	-	-	1.7	- -
Черен бор	414.9	41.3	53.1	-	509.3	- 0.1
в.т.ч. Култури Чисти	279.8	8.0	53.1	-	340.9	- 0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	1.5	5.0	-	-	6.5	- 0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	133.6	28.3	-	-	161.9	- 0.2
Бук	83.4	-	-	-	83.4	- -
в.т.ч. Насаждения Чисти	21.7	-	-	-	21.7	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	61.7	-	-	-	61.7	- -
Червен дъб	679.5	15.7	-	2.1	697.3	- 0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2.1	-	-	-	2.1	- -
в.т.ч. Култури Чисти	373.6	15.7	-	-	389.3	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	1.5	-	-	-	1.5	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	302.3	-	-	2.1	304.4	- 0.3
Зимен дъб	0.6	-	-	-	0.6	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.6	-	-	-	0.6	- -
Летен дъб	42.4	-	-	-	42.4	- -
в.т.ч. Насаждения Чисти	10.5	-	-	-	10.5	- -

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	24.5	-	-	-	24.5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	4.6	-	-	-	4.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	2.8	-	-	-	2.8	-	-
Благун	11.6	-	-	-	11.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	7.6	-	-	-	7.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	4.0	-	-	-	4.0	-	-
Цер	4706.0	3211.2	8.2	-	7925.4	-	0.3
в.т.ч. Насаждения Чисти	1995.9	1864.3	2.3	-	3862.5	-	0.4
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	25.6	-	-	-	25.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2386.7	1286.2	-	-	3672.9	-	0.3
в.т.ч. Култури Чисти	112.3	22.4	-	-	134.7	-	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	3.6	14.5	-	-	18.1	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	181.9	23.8	5.9	-	211.6	-	0.1
Габър	658.8	-	-	-	658.8	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	34.6	-	-	-	34.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	5.4	-	-	-	5.4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	618.8	-	-	-	618.8	-	-
Бряст	0.1	-	-	-	0.1	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.1	-	-	-	0.1	-	-
Трепетлика	0.7	-	-	-	0.7	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.7	-	-	-	0.7	-	-
Явор	0.5	-	0.2	0.6	1.3	2	1.7
в.т.ч. Култури Чисти	0.5	-	0.2	0.6	1.3	2	1.7
Бреза	-	-	-	1.4	1.4	3	3.0
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	-	-	-	1.4	1.4	3	3.0
Орех	59.5	87.3	29.4	-	176.2	-	0.5
в.т.ч. Култури Чисти	57.1	84.3	9.9	-	151.3	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	2.4	3.0	19.5	-	24.9	-	0.7
Акация	1412.3	67.8	106.7	13.5	1600.3	-	0.3
в.т.ч. Насаждения Чисти	1205.3	38.3	89.7	13.5	1346.8	-	0.2
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	58.2	3.0	-	-	61.2	-	0.2
в.т.ч. Култури Чисти	142.2	12.6	14.5	-	169.3	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	6.6	13.9	2.5	-	23.0	1	1.1
Космат дъб	27.5	-	-	-	27.5	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	5.0	-	-	-	5.0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	22.5	-	-	-	22.5	-	-
Келяв габър	187.6	-	-	-	187.6	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	16.5	-	-	-	16.5	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	1.5	-	-	-	1.5	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	169.6	-	-	-	169.6	-	-
Зелена дуглазка	1.4	-	-	-	1.4	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	1.4	-	-	-	1.4	-	-

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
Гледичия	35.4	-	-	-	35.4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.8	-	-	-	0.8	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	3.6	-	-	-	3.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	31.0	-	-	-	31.0	-	-
Джанка	0.6	-	-	-	0.6	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.6	-	-	-	0.6	-	-
Клен	14.4	-	-	-	14.4	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.4	-	-	-	0.4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	14.0	-	-	-	14.0	-	-
Круша	40.7	1.2	-	-	41.9	-	0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	-	1.2	-	-	1.2	1	1.0
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	23.3	-	-	-	23.3	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.8	-	-	-	0.8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	16.6	-	-	-	16.6	-	-
Леска	0.8	-	-	-	0.8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.8	-	-	-	0.8	-	-
Едрolistна липа	13.3	-	-	-	13.3	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.0	-	-	-	1.0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1.4	-	-	-	1.4	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	10.9	-	-	-	10.9	-	-
Сребролистна липа	426.3	146.1	21.7	-	594.1	-	0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.6	17.7	-	-	19.3	-	0.3
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	122.4	-	-	-	122.4	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	73.0	10.6	21.7	-	105.3	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	3.6	-	-	-	3.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	225.7	117.8	-	-	343.5	-	0.2
Махалебка	15.3	-	-	4.6	19.9	-	0.5
в.т.ч. Култури Чисти	0.7	-	-	4.6	5.3	2	1.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	14.6	-	-	-	14.6	-	-
Мекиш	0.3	-	-	-	0.3	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.3	-	-	-	0.3	-	-
Череша	1.0	-	9.6	-	10.6	1	1.0
в.т.ч. Култури Чисти	-	-	9.6	-	9.6	2	2.0
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.0	-	-	-	1.0	-	-
Американски ясен	0.1	1.1	-	-	1.2	-	0.7
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.1	1.1	-	-	1.2	-	0.7
Планински ясен	40.1	-	-	-	40.1	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	21.7	-	-	-	21.7	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	18.4	-	-	-	18.4	-	-
Полски ясен	17.7	-	-	-	17.7	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	11.9	-	-	-	11.9	-	-

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	5.1	-	-	-	5.1	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.7	-	-	-	0.7	-	-
тп I-214	1.1	-	0.4	0.4	1.9	2	1.7
в.т.ч. Култури Чисти	1.1	-	-	0.4	1.5	2	1.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	-	-	0.4	-	0.4	2	2.0
Слива	0.4	-	-	-	0.4	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.4	-	-	-	0.4	-	-
Без преобладание	1949.9	116.8	4.6	-	2071.3	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	92.1	-	1.0	-	93.1	-	0.2
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1415.6	102.1	-	-	1517.7	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	33.8	3.8	-	-	37.6	-	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	31.8	4.9	-	-	36.7	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	376.6	6.0	3.6	-	386.2	-	-
Всичко	10874.5	3694.4	233.9	22.6	14825.4	-	0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	3293.9	1921.5	92.0	13.5	5320.9	-	0.3
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	124.6	-	1.0	-	125.6	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	4929.2	1391.3	-	-	6320.5	-	0.2
в.т.ч. Култури Чисти	1091.0	157.4	109.0	5.6	1363.0	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	11.3	5.8	-	-	17.1	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	181.9	33.4	-	-	215.3	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	45.6	19.4	-	1.4	66.4	-	0.4
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1197.0	165.6	31.9	2.1	1396.6	-	0.2

Става ясно, че 73.4% от дървостойите не са засегнати от повреди. При засегнатите дървостойи преобладава първа степен на повреда (24.9% от залесената площ), при която е достатъчно да се изведе санитарна или принудителна сеч с интензивност от 10% до 15%. Втора степен е установена на площ от 233.9 ха (1.6%), при нея интензивността на сечта е до 10% и трета степен на повреди е констатирана само на 22.6 ха от залесената площ (предимно иглолистни култури), интензивността на санитарната сеч е 100%.

По-добра представа за здравословното състояние на насажденията може да се получи от таблица № 48, където са показани видовете повреди по дървесни видове.

Таблица № 48
Преглед на повредите по дървесни видове

държавна собственост

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас куб.м	Очаквани загуби	
	ха	%		куб.м	%
гниене	1178.5	7.9	175360	26769	15.3
в.т.ч. Черен бор	-	-	-	-	-
в.т.ч. Бук	13.0	7.6	2560	309	12.1
в.т.ч. Зимен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Благун	11.7	2.2	930	148	15.9
в.т.ч. Цер	1075.5	14.0	157430	24350	15.5
в.т.ч. Габър	30.0	2.8	4170	601	14.4
в.т.ч. Бряст	-	-	-	-	-
в.т.ч. Мъждряк	-	-	-	-	-
в.т.ч. Акация	-	-	-	-	-
в.т.ч. Космат дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Келяв габър	-	-	80	13	15.6
в.т.ч. Брекина	-	-	-	-	-
в.т.ч. Джанка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Клен	2.4	0.7	330	45	13.7
в.т.ч. Круша	-	-	-	-	-
в.т.ч. Леска	-	-	-	-	-
в.т.ч. Сребролистна липа	45.9	4.0	9860	1303	13.2
в.т.ч. Мекиш	-	-	-	-	-
в.т.ч. Череша	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дрян	-	-	-	-	-
в.т.ч. Глог	-	-	-	-	-
повреди от дивеч	2.1	-	-	-	-
в.т.ч. Червен дъб	1.4	0.2	-	-	-
в.т.ч. Цер	0.4	-	-	-	-
в.т.ч. Сребролистна липа	0.3	-	-	-	-
некрози по листата	0.2	-	25	9	36.0
в.т.ч. Явор	0.2	1.8	25	9	36.4
повреди от паша	3.6	-	130	52	40.0
в.т.ч. Червен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Зимен дъб	0.4	0.3	10	4	39.4
в.т.ч. Благун	0.3	0.1	10	4	40.2
в.т.ч. Цер	2.9	-	110	44	40.2
в.т.ч. Клен	-	-	-	-	-
в.т.ч. Сребролистна липа	-	-	-	-	-
в.т.ч. Глог	-	-	-	-	-
суховършия	819.1	5.5	86365	19563	22.7
в.т.ч. Бял бор	13.2	30.1	3805	654	17.2
в.т.ч. Смърч	2.4	46.2	1030	206	20.0
в.т.ч. Черен бор	104.1	20.9	28100	6587	23.4
в.т.ч. Червен дъб	1.6	0.2	540	18	3.3
в.т.ч. Благун	13.6	2.6	990	165	16.7
в.т.ч. Цер	202.8	2.6	19085	3602	18.9
в.т.ч. Габър	16.0	1.5	1450	312	21.5

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас	Очаквани загуби	
	ха	%	куб.м	куб.м	%
в.т.ч. Бряст	3.1	20.5	350	138	39.5
в.т.ч. Явор	0.6	5.4	20	6	32.3
в.т.ч. Бреза	1.8	94.7	140	54	38.4
в.т.ч. Орех	127.1	71.8	6870	1465	21.3
в.т.ч. Акация	295.9	18.1	21200	5375	25.4
в.т.ч. Космат дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Келяв габър	-	-	-	-	-
в.т.ч. Брекина	-	-	-	-	-
в.т.ч. Гледичия	0.3	0.5	15	2	12.6
в.т.ч. Джанка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Клен	0.3	0.1	30	5	17.2
в.т.ч. Круша	2.7	6.2	95	30	32.1
в.т.ч. Леска	-	-	-	-	-
в.т.ч. Сребролистна липа	7.8	0.7	870	169	19.4
в.т.ч. Махалебка	9.4	22.7	370	192	52.0
в.т.ч. Мекиш	-	-	-	-	-
в.т.ч. Череша	12.6	71.6	1060	505	47.7
в.т.ч. Американски ясен	0.7	38.9	60	11	19.0
в.т.ч. Планински ясен	2.4	3.5	240	32	13.4
в.т.ч. тп I-214	0.7	22.6	45	35	78.4
в.т.ч. Шипка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Трънка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дрян	-	-	-	-	-
в.т.ч. Глог	-	-	-	-	-
повреди от машини и хора	256.9	1.7	37120	6378	17.2
в.т.ч. Черен бор	0.9	0.2	190	32	16.7
в.т.ч. Червен дъб	16.9	2.5	3115	468	15.0
в.т.ч. Благун	-	-	-	-	-
в.т.ч. Цер	91.4	1.2	9430	1132	12.0
в.т.ч. Габър	2.5	0.2	280	24	8.7
в.т.ч. Бряст	-	-	-	-	-
в.т.ч. Акация	0.7	-	40	4	10.0
в.т.ч. Келяв габър	-	-	-	-	-
в.т.ч. Клен	4.5	1.2	550	67	12.1
в.т.ч. Сребролистна липа	140.0	12.1	23515	4651	19.8
в.т.ч. Мекиш	-	-	-	-	-
в.т.ч. Череша	-	-	-	-	-
в.т.ч. Полски ясен	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дрян	-	-	-	-	-
в.т.ч. Глог	-	-	-	-	-
повреди от насекоми	2607.0	17.6	321190	40977	12.8
в.т.ч. Бук	1.9	1.1	390	52	13.4
в.т.ч. Благун	7.7	1.5	740	99	13.4
в.т.ч. Цер	2591.5	33.8	319160	40705	12.8
в.т.ч. Габър	5.9	0.6	900	121	13.4
в.т.ч. Клен	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дрян	-	-	-	-	-
в.т.ч. Глог	-	-	-	-	-
корояди	12.9	0.1	3840	500	13.0
в.т.ч. Бял бор	5.2	11.9	1500	188	12.5
в.т.ч. Черен бор	7.7	1.5	2340	312	13.4

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас	Очаквани загуби	
	ха	%	куб.м	куб.м	%
в.т.ч. Благуи	-	-	-	-	-
в.т.ч. Цер	-	-	-	-	-
в.т.ч. Габър	-	-	-	-	-
в.т.ч. Мъждряи	-	-	-	-	-
в.т.ч. Акация	-	-	-	-	-
в.т.ч. Келяв габър	-	-	-	-	-
в.т.ч. Джанка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Клен	-	-	-	-	-
в.т.ч. Круша	-	-	-	-	-
в.т.ч. Сребролистна липа	-	-	-	-	-
в.т.ч. Череша	-	-	-	-	-
в.т.ч. Шипка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дряи	-	-	-	-	-
в.т.ч. Глог	-	-	-	-	-
Всичко	4880.3	32.9	624030	94248	15.1
в.т.ч. Бял бор	18.4	42.0	5305	842	15.9
в.т.ч. Смърч	2.4	46.2	1030	206	20.0
в.т.ч. Черен бор	112.7	22.6	30630	6931	22.6
в.т.ч. Бук	14.9	8.8	2950	361	12.2
в.т.ч. Червен дъб	19.9	2.9	3655	486	13.3
в.т.ч. Зимен дъб	0.4	0.3	10	4	40.0
в.т.ч. Благуи	33.3	6.3	2670	416	15.6
в.т.ч. Цер	3964.5	51.7	505215	69833	13.8
в.т.ч. Габър	54.4	5.1	6800	1058	15.6
в.т.ч. Бряст	3.1	20.5	350	138	39.4
в.т.ч. Явор	0.8	7.1	45	15	33.3
в.т.ч. Бреза	1.8	94.7	140	54	38.6
в.т.ч. Мъждряи	-	-	-	-	-
в.т.ч. Орех	127.1	71.8	6870	1465	21.3
в.т.ч. Акация	296.6	18.2	21240	5379	25.3
в.т.ч. Космат дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Келяв габър	-	-	80	13	16.2
в.т.ч. Брекина	-	-	-	-	-
в.т.ч. Гледичия	0.3	0.5	15	2	13.3
в.т.ч. Джанка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Клен	7.2	2.0	910	117	12.9
в.т.ч. Круша	2.7	6.2	95	30	31.6
в.т.ч. Леска	-	-	-	-	-
в.т.ч. Сребролистна липа	194.0	16.8	34245	6123	17.9
в.т.ч. Махалебка	9.4	22.7	370	192	51.9
в.т.ч. Мекиш	-	-	-	-	-
в.т.ч. Череша	12.6	71.6	1060	505	47.6
в.т.ч. Американски ясен	0.7	38.9	60	11	18.3
в.т.ч. Планински ясен	2.4	3.5	240	32	13.3
в.т.ч. Полски ясен	-	-	-	-	-
в.т.ч. тп I-214	0.7	22.6	45	35	77.8
в.т.ч. Шипка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Трънка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дряи	-	-	-	-	-
в.т.ч. Глог	-	-	-	-	-

По-голямата част от повредите са слабо застъпени. Рядко се срещат повреди от дивеч, некрози по листата, корояди, повреди от машини и хора, както и повреди от паша.

По-разпространени са следните повреди:

- **суховършии** (5.5%) - среща се предимно в дъбови, акациеви и орехови насаждения, както и по-малко в габъррови насаждения. Основна причина за появата на тези повреди е застаряващия дървостой. Очакваемите загуби са 22.7%, като при повредата не се налага извеждането на санитарна сеч на цялата площ на подотдела.

- **гниене** (7.9%) - среща се предимно в церови насаждения. Очакваемите загуби са 15.3%, като повредата е при старите церови дървостой.

- **повреди от насекоми – 2607.0** ха или 17.6% - тези повреди се срещат при цера и единично като съпътстващи видове при благуна, габъра и бука.

Тази повреда е от инвазивния вид - **Дъбова коритуха (Corythucha arcuata)**.

Видът произхожда от горите на Северна и Южна Америка. За първи път е установен в горите на Италия през 2000 г., а в България през 2012 г. У нас се среща в Странджа и Източна Стара планина, но по време на инвентаризацията през 2021 г. бе установена и в района на ТП ДЛС "Паламара" – южната част на Лудогорието. Видът развива три поколения годишно, всяко от тях продължава своето развитие между 30 и 45 дена. Първото завършва в края на май и началото на юни, второто – до края на юли и третото – до началото на септември. При сушави години се развива и четвърта генерация.

Повредите се нанасят от възрастните и нимфите, които измукват листните сокове съдържащи хлорофил. Това води до рязко **намаляване на фотосинтезата, невъзможност за трупане на листна маса и загуба на текущ прираст**. Стига се до почерняване и пожълтяване на листата, преждевременно окапване и влошаване на здравословното състояние на дървостоя.

Дъбовата коритуха напада основно: цер, благун, зимен дъб, червен дъб и в по-малка степен бук, габър, явор, леска, клен, ясен.

Нужно е служителите на стопанството в периода април – октомври да представят информация на Лесозащитната станция за пространственото разпространение на териториите засегнати от вредителя. Научните работници от ЛТУ и Института за гората при БАН да започнат проучвания за биологична борба с биоагенти и полезни паразитоиди.

Интересно е да се посочи, че има предложение от доц. д-р Здравко Сталев към ентомолозите за промяна на името на насекомото на **Дантелена дървеница**, което по-точно отговаря на морфологията на имагиниралите форми, като проучванията показват, че нападенията на насекомото не се ограничават само до различните видове дъб.

През десетилетието са взети сериозни мерки за подобряване на санитарното състояние на гората. Показателно в това отношение са изведените санитарни сечи (т.3.2 на тази глава).

В таблица № 49 са дадени извършените нарушения през ревизионния период.

Таблица № 49
За извършените нарушения в ТП ДЛС „Паламара“ за периода 2012 - 2021 година

Години	Незаконна сеч			Незаконна паша		Рибо-лов	Лов в т.ч.	ЗГ Други в т. ч.	По други закопи	Общо Нару-шения
	Брой на наруше- нията	Общо отсечена		Брой на наруше- нията	Общо брой на доби- тъка					
		маса - м3								
		Строит.	дърва							
2012	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2015	12	-	6.4	-	-	-	-	80	-	92
2016	4	-	2.0	-	-	-	-	52	-	56
2017	7	-	4.5	-	-	-	3	47	-	57
2018	10	-	5.4	-	-	-	-	89	-	99
2019	10	-	5.0	1	20	-	-	59	-	70
2020	15	-	7.0	1	14	-	-	80	-	96
2021	10	1	23.4	-	-	-	1	20	-	30
Общо	68	1	53.7	2	34	-	4	427	-	500

Най-много нарушения са регистрирани от незаконна сеч, като най-много са през 2020 година, а от 2012 до 2014 година няма регистрирани нарушения. Общо отсечената маса е 53.7 куб. м. дърва за огрев.

В таблица № 50 са дадени проведени противопожарни мероприятия през изминалия период.

Таблица № 50
За предвидените и изпълнени противопожарни мероприятия
в ТП ДЛС „Паламара“ за периода 2012 - 2021 година

Вид на мероприятието	мярка	По ГСП	Изпълнено	% от ГСП
барьерни прегради	км	-	-	-
лесокултурни прегради	км	-	-	-
минерализовани ивици	км	14	14	100
противопожарни депа	броя	1	1	100
противопожарни табели	броя	40	40	100
водоизточници	броя	10	10	100
наблюдателни кули	броя	-	-	-
площадки за авио-техника	броя	-	-	-

На територията на ТП ДЛС "Паламара" през ревизионния период са изградени 14.0 км минерализовани ивици.

3.7. Организация и управление

ТП ДЛС "Паламара" е разделено на 3(три) горскостопански участъка (ГСУ) и 14 (четирнадесет) охранителни участъка(ОУ) със Заповед № 51/02.03.2022 г. на Директора на ТП ДЛС "Паламара".

Границите и големината на обособените четирнадесет охранителни участъка(ОУ) по необходимост могат да се оптимизират спрямо обема на водените мероприятия, опасността от повреди и нарушения с последващи заповеди на директора на ТП ДЛС "Паламара" през ревизионния период.

Средният размер на охранителните участъци е 1112.6 ха (само държавна собственост).

През ревизионния период дърводобива се е извършвал чрез сключване на договори с частни фирми, в които работят както местни, така и хора от други райони.

Работите по ЛКМ са извършвани с наети работници.

Щатното разписание на длъжностите в ТП ДГС "Паламара" е посочено в таблица № 51, към 31.12.2021 г., а в таблица № 51^A - справка за финансовите резултати на ТП ДГС "Паламара" за периода 2012 – 2021 г.

Таблица № 51
За съществуващата управленска структура

№ по ред	Номенклатурна длъжност	брой	
		по щат	наличност
1	Директор	1	1
2	Заместник директор	2	2
3	Ръководител счетоводен отдел – главен счетоводител	1	1
4	Ръководител участък – старши лесничей	3	3
5	Счетоводител	4	4
6	Експерт обществени поръчки	1	-
7	Агроном	1	-
8	Специалист ловно стопанство	-	1
9	Лесничей	4	4

№ по ред	Номенклатурна длъжност	брой	
		по щат	наличност
10	Специалист земеделие	1	1
11	Специалист лесовъдство	1	1
12	Технически сътрудник	1	1
13	Горски стражар	14	13
14	Ловен надзирател	4	6
15	Водач ловен туризъм	2	4
16	Готвач	1	1
17	Домакин сграда	1	1
18	Дърводелец	1	1
19	Автомеханик	2	1
20	Разфасовач	1	1
21	Транжор	1	1
22	Шофьор лек автомобил до 9 места	2	3
23	Шофьор товарен автомобил	1	-
24	Тракторист	6	6
25	Чистач	1	1
26	Пазач	3	3
27	Общ работник	7	6
	ОБЩА ЧИСЛЕНОСТ	67	67

Таблица № 51^А

**Справка за финансови резултати, приходи и разходи на
ТП ДЛС „Паламара“ за периода 2012 - 2021 г.**

година	Приходи, лв	Разходи, лв
2012	3 683 689.09	3 598 788,45
2013	2 947 304.83	2 880 491,37
2014	2 814 062.94	2 629 816,57
2015	3 047 570.12	3 044 319,89
2016	3 697 739.37	3 694 744,11
2017	4 162 111.87	4 116 976,13
2018	4 542 109.52	4 497 336,89
2019	4 878 970.32	4 873 527,49
2020	4 407 573.89	4 329 214,28
2021	4 350 837.16	4 061 037,07
Общо	38 531 969.11	37 726 252,25

Съгласно справката за финансовите резултати през десетилетието ТП ДГС "Паламара" е на печалба от 805 716.86 лв или средногодишна печалба от 80 572 лв.

В таблица № 52 са посочени машините и механизмите, които има в ТП ДЛС "Паламара" към 31.12.2021 година.

Таблица № 52**За машините и механизмите използвани в ТП ДЛС "Паламара"**

№	Наименование на машините и механизмите	Наличност броя
1	Моторен трион	2
2	Моторна косачка	1
3	Моторен хросторез	2
4	Генератор	2
5	Устройство отоплителна инсталация	2
6	Ловна камера	3
7	Бинокъл	14
8	Ремарке	1
9	УАЗ	3
10	Лада-ВАЗ-Нива	2
11	Тойота Раф 4	1
12	Тойота Хайлукс	6
13	Шкода Йети	1
14	Сузуки Джимни	1
15	Сузуки Витара	1
16	Фолксваген Т5	1
17	Нисан Патрол	1
18	Мицубиши	1
19	Щаер Пинцгауер	1
20	Тойота Ландкрузер	1
21	Мерцедес Спринтер	1
22	Специален автомобил Щаер	1
23	Фендт 923 - Трактор	1
24	Фендт 818 - Трактор	1
25	Фендт 412 - Трактор	1
26	Хатат - Трактор	1
27	Болгар ТК80 - Трактор	1
28	ЮМЗ 6Л - Трактор	1
29	Бобкат – Верижен трактор	1
30	Колесен трактор – John Deere Gator	1

4. Характеристика на горските територии**4.1. Площ на държавните горски територии на ловното стопанство и разпределението им по категории, според основните им функции**

Горските територии държавна собственост ТП ДЛС "Паламара" заемат **15577.5 ха.**

Разпределението на тази площ по група гори и по вид на подотдела е дадено в таблица № 53.

Таблица № 53**Разпределение на общата площ по вид на ПОДОТДЕЛА и група гори****държавна собственост**

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	-	1546.4	7854.9	1700.9	11102.2	71.3
склопени култури	582.0	2179.4	-	263.3	3024.7	19.4
несклопени култури	-	17.4	-	-	17.4	0.1
естествен произход 0.1-0.3	-	268.1	385.3	11.4	664.8	4.3
изредени култури	5.1	10.2	-	1.0	16.3	0.1
всичко насаждения	587.1	4021.5	8240.2	1976.6	14825.4	95.2
всичко залесена площ	587.1	4021.5	8240.2	1976.6	14825.4	95.2
голина	2.6	101.0	-	-	103.6	0.7
всичко незал.дървопр.	2.6	101.0	-	-	103.6	0.7
поляна	18.3	31.7	162.5	29.8	242.3	1.6
обработваема площ	-	4.1	3.6	1.3	9.0	0.1
шосе	0.2	-	0.7	0.1	1.0	-
дворно място	1.9	6.5	1.4	0.8	10.6	0.1
просека	2.6	5.6	29.9	-	38.1	0.2
лесонепригодна голина	0.1	-	0.1	7.5	7.7	-
лесонепригодна площ	-	-	-	0.4	0.4	-
гъол	0.2	4.8	12.3	1.0	18.3	0.1
прокар	-	-	-	1.2	1.2	-
дивечова нива	7.6	111.4	100.6	32.7	252.3	1.6
ловна просека	-	7.5	28.3	-	35.8	0.2
водна площ	-	-	2.7	-	2.7	-
каптаж	-	-	0.1	-	0.1	-
игрище	-	-	0.6	-	0.6	-
газопровод	-	1.1	-	-	1.1	-
автомобилен път III категория	-	2.3	7.0	-	9.3	0.1
автомобилен път IV категория	0.4	4.6	7.4	0.4	12.8	0.1
автомобилен път II категория	0.1	3.4	1.7	-	5.2	-
всичко недървопр. площ	31.4	183.0	358.9	75.2	648.5	4.1
всичко инвентаризирана площ	621.1	4305.5	8599.1	2051.8	15577.5	100.0
в т.ч. дървопр. площ	589.7	4122.5	8240.2	1976.6	14929.0	95.9

Залесената площ на държавните горски територии в обхвата на ТП ДЛС "Паламара" е **14825.4 ха**, което е 95.2% от общата площ. Най-голям е делът на насажденията с естествен произход с пълнота от 0.4 до 1.0, площта им е 11102.2 ха, или 71.3% от общата площ. По група гори преобладават издънковите за превръщане – 8240.2 ха или 55.6% от залесената площ, следвани от широколистните високостъблени – 4021.5 ха или 27.1% от залесената площ.

Склопените култури имат площ 3024.7 ха или 19.4% от залесената площ.

Несклопените култури са на площ от 17.4 ха.

Изредените култури заемат 16.3 ха, а насажденията с естествен произход с пълнота 0.1 – 0.3 заемат 664.8 ха или 4.3% от залесената площ.

Незалесената дървопроизводителна площ е 103.6 ха, това са голини с площ 103.6 ха.

Общо дървопроизводителната площ на горските територии държавна собственост е 14929.0 ха, или 95.9% от общата площ.

Недървопроизводителната площ държавна собственост в обхвата на горското стопанство е 648.5 ха, или 4.1% от общата площ. Най-голям е делът на дивечовите ниви (1.6%), следвани от поляните, ловните просеки и др.

Шосе - (отдели и подотдели: **28:3, 139:1, 1083:1**) с площ **1.0 ха**, представлява първокласен републикански път (I - 7) в землището на с. Тодор Икономово (**139: 1**) и третокласен републикански път, в землищата на селата Лятно и Боян (**28:3, 1083:1**), които на кадастралната карта са посочени, като държавна горска територия. Това представлява **“явна фактическа грешка”** (ЯФГ) по **отношение на вида територия**.

“Явна фактическа грешка” (ЯФГ) по **отношение на вида територия** е и **отдел: 1:5**, представляващ част от стадиона в гр. Каолиново, отразен в кадастралната карта като държавна горска територия и посочен в инвентаризацията, като вид на подотдел **“игрище”**.

Подотделите са включени в изготвен списък по имоти и землища, които е приложен в Приложението на ГСП на ТП ДЛС “Паламара”. Процедурата за **отстраняването на тези грешки е по реда на чл. 17, ал. 2 от Наредба №20** за съдържанието, условията и реда за създаването и поддържането на горскостопанските карти.

Една част от недървопроизводителната площ може да бъде използвана за реализиране на странични ползвания - поляни, просеки, дворни места и др. Друга част са необходими за провеждане на горскостопанските мероприятия – автомобилни пътища, ловни просеки и т. н. Неизползваеми за горскостопанска дейност са газопровод, лесонепригодни площи, лесонепригодни голини и др.

Разпределението на площта и запаса (с клони) на държавните горски територии в горското стопанство по категории и функции е дадено в таблица № 54.

Таблица № 54

Разпределение на площта и запаса(с клони) на горските територии по категории и функции

държавна собственост

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	0.5	-	-	519.9	505.0	58625	520.4	505.0	58625
Общо специални функции по т.1	0.5	-	-	519.9	505.0	58625	520.4	505.0	58625
семепопроизводствени насаждения и градини	-	-	-	97.4	97.4	14380	97.4	97.4	14380
опитни и географски култури	9.1	9.1	2700	-	-	-	9.1	9.1	2700
БИСД	3.7	1.5	485	1021.4	911.7	164360	1025.1	913.2	164845
Общо специални функции по т.2	12.8	10.6	3185	1118.8	1009.1	178740	1131.6	1019.7	181925
гори с висока консервационна стойност	368.4	348.6	100990	5178.6	4895.0	673905	5547.0	5243.6	774895
Общо специални функции по т.3	368.4	348.6	100990	5178.6	4895.0	673905	5547.0	5243.6	774895
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	381.7	359.2	104175	6817.3	6409.1	911270	7199.0	6768.3	1015445
Общо защитни и специални функции	381.7	359.2	104175	6817.3	6409.1	911270	7199.0	6768.3	1015445
стопански функции	239.4	227.9	67085	8139.1	7829.2	1190250	8378.5	8057.1	1257335
Всичко	621.1	587.1	171260	14956.4	14238.3	2101520	15577.5	14825.4	2272780

Горските територии държавна собственост със защитни и специални функции са със обща площ **7199.0 ха**, от която залесена **6768.3 ха** и незалесена **430.7 ха**.

Категориите гори и земи със защитни и специални функции са обособени съгласно нормативните документи, с които са обявени.

Само за сведение в табличен вид е показано разпределението на общата площ по водеща и не водеща категория и функции в горските територии държавна собственост.

Горски територии по категории и функции	Водеща функция	%	В не водеща функция	Обща площ
	ха		ха	
държавен защитен горски пояс	-	-	340.6	340.6
защитна ивица шосе	-	-	245.5	245.5
защитна ивица ж.п. линия	-	-	26.9	26.9
полезащитен горски пояс	-	-	10.0	10.0
защитна ивица газопровод	-	-	21.4	21.4
наклон над 30 градуса	-	-	76.3	76.3
вододайна зона пояс II	-	-	18.0	18.0
вододайна зона пояс III	-	-	38.4	38.4
Общо защитни функции	-	-	-	-
защитена зона местообитания	520.4	3.3	-	520.4
Общо специални функции по т.1	520.4	3.3	-	-
семепроизводствено насаждение	97.4	0.6	-	97.4
географска култура	9.1	0.1	12.5	21.6
база за интензивно стопанисване на дивеч	1025.1	6.6	321.4	1346.5
учебно-опитна гора	-	-	12.5	12.5
Общо специални функции по т.2	1131.6	7.3	-	-
гори във фаза на старост	-	-	8.4	8.4
ГВКС 1	4031.9	25.9	520.4	4552.3
ГВКС 3	521.8	3.3	339.2	861.0
ГВКС 4	516.9	3.3	179.7	696.6
представителни екосистеми	476.4	3.1	1204.2	1680.6
Общо специални функции по т.3	5547.0	35.6	-	-
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	7199.0	46.2	-	-
Общо защитни и специални функции	7199.0	46.2	-	-
Стопански функции	8378.5	53.8	-	8378.5
Всичко	15577.5	100.0	-	-

4.2. Таксационна характеристика на насажденията

Залесената площ държавна собственост на ТП ДЛС "Паламара" е **14825.4 ха**. Разпределението ѝ, както и това на дървесния запас (без клони), по типове месторастения в границите на обособените **условни** стопанските класове е дадено в таблица № 55.

Таблица № 55

Разпределение на залесената площ и общия дървесен запас (без клони) по условни стопански класове и типове месторастения

държавна собственост

месторастене		площ		запас на основн.насажд.	
означение	No	ха	%	куб.м	%
Условен стопански клас: Иглолистни култури – ИК , ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	85.6	23.8	22230	26.1
M-I-2 D-1	13	63.6	17.7	17025	20.0
M-I-2 CD-2	14	76.6	21.3	18515	21.7
M-I-2 C-1	15	90.4	25.2	21265	25.0
МТЮ-I C-2	121	1.9	0.5	260	0.3
МТЮ-I АВ-1	122	15.3	4.3	1940	2.3
M-I-2 B-1	138	25.8	7.2	3880	4.6
Всичко		359.2	100.0	85115	100.0
Условен стопански клас: Дъбов високобонитетен - ДВ, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	225.8	74.2	48345	78.2
M-I-2 D-1	13	74.2	24.4	12900	20.9
M-I-2 C-1	15	4.3	1.4	580	0.9
Всичко		304.3	100.0	61825	100.0
Условен стопански клас: Церов - Ц, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	707.1	61.3	110460	64.5
M-I-2 D-1	13	345.0	29.9	45875	26.8
M-I-2 CD-2	14	54.3	4.7	9325	5.5
M-I-2 C-1	15	34.5	3.0	4230	2.5
МТЮ-I C-2	121	13.0	1.1	1220	0.7
Всичко		1153.9	100.0	171110	100.0
Условен стопански клас: Горскоплоден - ГПл, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	45.4	56.7	3360	74.8
M-I-2 D-1	13	32.5	40.6	1050	23.4
M-I-2 CD-2	14	1.4	1.7	60	1.3
M-I-2 C-1	15	0.8	1.0	20	0.5
Всичко		80.1	100.0	4490	100.0
Условен стопански клас: Липов - Л, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	270.2	63.9	48995	67.3
M-I-2 D-1	13	57.0	13.4	10420	14.3
M-I-2 CD-2	14	34.6	8.2	4250	5.8
M-I-2 C-1	15	19.1	4.5	2810	3.9
МТЮ-I C-2	121	42.2	10.0	6370	8.7
Всичко		423.1	100.0	72845	100.0
Условен стопански клас: Широколистен високоствъблен - ШВ, ЗСпФ					
M-I-2 D-2,3	11	15.1	12.6	4010	26.6
M-I-2 D-2	12	20.4	17.0	2685	17.8
M-I-2 D-1	13	24.1	20.1	1925	12.7
M-I-2 CD-2	14	13.4	11.2	1755	11.6
M-I-2 C-1	15	7.6	6.3	750	5.0
МТЮ-I C-2	121	39.4	32.8	3970	26.3
Всичко		120.0	100.0	15095	100.0
Условен стопански клас: Буков високобонитетен за превръщане - БВП, ЗСпФ					
M-I-2 CD-2	14	43.2	100.0	7690	100.0
Всичко		43.2	100.0	7690	100.0
Условен стопански клас: Габърв високобонитетен за превръщане - ГВП, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	109.2	35.7	19670	39.9
M-I-2 D-1	13	25.7	8.4	4640	9.4
M-I-2 CD-2	14	110.7	36.2	17460	35.3
M-I-2 C-1	15	13.7	4.5	2200	4.4
МТЮ-I C-2	121	27.4	8.9	4470	9.1
МТЮ-I АВ-1	122	19.4	6.3	950	1.9
Всичко		306.1	100.0	49390	100.0
Условен стопански клас: Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане - ДСрНП, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	16.4	28.3	1225	35.3
M-I-2 D-1	13	10.5	18.1	730	21.1
M-I-2 CD-2	14	1.3	2.2	80	2.3
M-I-2 C-1	15	1.0	1.7	80	2.3
МТЮ-I АВ-1	122	28.8	49.7	1350	39.0

месторастене		площ		запас на основн.насажд.	
означение	No	ха	%	куб.м	%
Всичко		58.0	100.0	3465	100.0
Условен стопански клас: Церов високобонитетен за превръщане - ЦВП, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	533.2	52.9	75240	53.6
M-I-2 D-1	13	289.5	28.7	37715	26.8
M-I-2 CD-2	14	182.2	18.1	27180	19.3
M-I-2 C-1	15	2.8	0.3	380	0.3
Всичко		1007.7	100.0	140515	100.0
Условен стопански клас: Церов за превръщане - ЦП, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	899.1	44.4	103230	46.3
M-I-2 D-1	13	552.9	27.3	60115	27.0
M-I-2 CD-2	14	177.2	8.8	22715	10.2
M-I-2 C-1	15	286.2	14.2	26830	12.1
MTЮ-I C-2	121	68.4	3.4	6490	2.9
MTЮ-I AB-1	122	27.0	1.3	2190	1.0
M-I-2 B-1	138	13.0	0.6	1220	0.5
Всичко		2023.8	100.0	222790	100.0
Условен стопански клас: Акациев - А, ЗСпФ					
M-I-2 D-2	12	298.3	49.7	14640	42.1
M-I-2 D-1	13	221.7	36.9	15340	44.1
M-I-2 CD-2	14	17.5	2.9	1300	3.7
M-I-2 C-1	15	55.1	9.2	2800	8.0
MTЮ-I C-2	121	7.9	1.3	750	2.1
Всичко		600.5	100.0	34830	100.0
Условен стопански клас: Келявгабъров - Кгбр, ЗСпФ					
M-I-2 C-1	15	54.9	19.1	2505	18.1
MTЮ-I C-2	121	48.7	16.9	3890	28.0
MTЮ-I AB-1	122	101.3	35.1	4265	30.7
M-I-2 B-1	138	83.5	28.9	3225	23.2
Всичко		288.4	100.0	13885	100.0
Иглолистни култури – ИК, СтФ					
M-I-2 D-2	12	80.8	35.4	20805	38.2
M-I-2 D-1	13	47.0	20.7	12920	23.7
M-I-2 CD-2	14	52.2	22.9	10510	19.3
M-I-2 C-1	15	38.5	16.9	8425	15.5
MTЮ-I AB-1	122	2.8	1.2	530	1.0
M-I-2 B-1	138	6.6	2.9	1230	2.3
Всичко		227.9	100.0	54420	100.0
Дъбов високобонитетен - ДВ, СтФ					
M-I-2 D-2,3	11	2.6	0.5	370	0.3
M-I-2 D-2	12	509.3	90.2	112065	90.7
M-I-2 D-1	13	44.3	7.8	10300	8.3
M-I-2 CD-2	14	3.2	0.6	310	0.3
M-I-2 C-1	15	5.0	0.9	500	0.4
Всичко		564.4	100.0	123545	100.0
Церов - Ц, СтФ					
M-I-2 D-2	12	358.4	74.8	40055	76.1
M-I-2 D-1	13	103.4	21.6	11210	21.3
M-I-2 CD-2	14	5.7	1.1	460	0.9
M-I-2 C-1	15	9.2	1.9	880	1.7
M-I-2 B-1	138	2.7	0.6	-	-
Всичко		479.4	100.0	52605	100.0
Горскоплоден - ГПл, СтФ					
M-I-2 D-2	12	92.1	59.5	5105	57.5
M-I-2 D-1	13	36.0	23.2	1880	21.2
M-I-2 CD-2	14	26.8	17.3	1895	21.3
Всичко		154.9	100.0	8880	100.0
Липов - Л, СтФ					
M-I-2 D-2	12	392.8	56.9	78475	57.1
M-I-2 D-1	13	162.6	23.5	34330	25.0
M-I-2 CD-2	14	130.0	18.8	23630	17.2
MTЮ-I C-2	121	5.6	0.8	1010	0.7
Всичко		691.0	100.0	137445	100.0
Широколистен високоствъблен - ШВ, СтФ					
M-I-2 D-2,3	11	0.4	0.8	30	0.4
M-I-2 D-2	12	15.0	29.8	2780	33.1

месторастене		площ		запас на основн.насажд.	
означение	No	ха	%	куб.м	%
M-I-2 D-1	13	28.3	56.1	5260	62.5
MTЮ-I C-2	121	6.7	13.3	340	4.0
Всичко		50.4	100.0	8410	100.0
Буков високобонитетен за превръщане - БВП, СтФ					
M-I-2 D-2	12	66.2	77.0	11770	82.1
M-I-2 D-1	13	19.8	23.0	2570	17.9
Всичко		86.0	100.0	14340	100.0
Габъров високобонитетен за превръщане - ГВП, СтФ					
M-I-2 D-2	12	333.7	48.8	64710	50.6
M-I-2 D-1	13	24.3	3.5	3430	2.7
M-I-2 CD-2	14	322.8	47.2	59380	46.4
M-I-2 C-1	15	3.2	0.5	330	0.3
Всичко		684.0	100.0	127850	100.0
Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане - ДСрНП, СтФ					
M-I-2 D-2	12	5.4	12.4	255	7.9
M-I-2 D-1	13	12.2	28.0	980	30.2
M-I-2 CD-2	14	2.0	4.6	230	7.1
M-I-2 C-1	15	24.0	55.0	1780	54.8
Всичко		43.6	100.0	3245	100.0
Церов високобонитетен за превръщане - ЦВП, СтФ					
M-I-2 D-2	12	1298.1	64.8	182295	64.9
M-I-2 D-1	13	491.3	24.5	68665	24.4
M-I-2 CD-2	14	214.1	10.7	29970	10.7
Всичко		2003.5	100.0	280930	100.0
Церов за превръщане - ЦП, СтФ					
M-I-2 D-2	12	993.1	50.1	101935	48.7
M-I-2 D-1	13	537.8	27.1	58895	28.1
M-I-2 CD-2	14	260.6	13.1	31230	14.9
M-I-2 C-1	15	158.6	8.0	14720	7.0
MTЮ-I C-2	121	34.2	1.7	2770	1.3
Всичко		1984.3	100.0	209550	100.0
Акациев - А, СтФ					
M-I-2 D-2	12	532.0	49.5	34130	54.3
M-I-2 D-1	13	300.4	27.9	17225	27.4
M-I-2 CD-2	14	130.5	12.1	7185	11.4
M-I-2 C-1	15	66.9	6.2	1900	3.0
MTЮ-I C-2	121	36.4	3.4	2360	3.8
M-I-2 B-1	138	9.5	0.9	40	0.1
Всичко		1075.7	100.0	62840	100.0
Келявгабъров - Кгбр, СтФ					
M-I-2 C-1	15	12.0	100.0	445	100.0
Всичко		12.0	100.0	445	100.0

4.2.1. Гори със защитни и специални функции

Залесената площ на горите със защитни и специални функции е **6768.3 хектара**. По **условни** стопански класове тя се разпределя, както следва:

4.2.1.1. Условен стопански клас Иглолистни култури (ИК) – 359.2 ха - ЗСпФ (таблици №№ 1–7; Приложение III)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени бялборови и черборови култури, както и от смесени такива с водещо участие на бял бор и черен бор от I до IV бонитет извън ареала на естественото разпространение на белия и черния бор, в този стопански клас са и културите от смърч и дуглазка.

Месторастенията са предимно богати (41.5%). Средният бонитет е III (3.2). Средната възраст на стопанския клас е 45 години. Площта е **359.2 ха**. Средния запас е 237 куб.м/ха, а средния прираст е 5.25 куб.м/ха.

4.2.1.2. Условен стопански клас Дъбов високобонитетен (ДВ) – 304.3 ха – 3СпФ (таблици №№ 8–16; Приложение III)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени семенни насаждения и култури от червен дъб, летен дъб, зимен дъб и габър от I до IV бонитет. Месторастенията са богати (98.6%). Средният бонитет е II (1.5). Средната възраст на стопанския клас е 47 години. Площта е **304.3 хектара**. Средния запас е 203 куб.м/ха, а средния прираст е 4.85 куб.м/ха.

4.2.1.3. Условен стопански клас Церов (Ц) – 1153.9 ха - 3СпФ (таблици №№ 17-25; Приложение III)

Съставен е от чисти и смесени семенни церови насаждения и култури от I до V бонитет, в задоволително санитарно състояние.

Най-голям е делът на богатите (91.2%) месторастения. Средният бонитет е IV (3.9). Средната възраст е 112 години. Площта на стопанския клас е **1153.9 хектара**. Средния запас е 149 куб.м/ха, а средния прираст е 1.69 куб.м/ха.

4.2.1.4. Условен стопански клас Горскоплоден (ГПл) – 80.1 ха - 3СпФ (таблици №№ 26-32; Приложение III)

Условния стопанския клас е обособен от чисти и смесени семенни насаждения и култури от леска, круша, джанка, орех и череша от III до V бонитет.

Най-голям е делът на богатите (97.3%) месторастения. Средният бонитет е IV (4.4). Средната възраст е 68 години. Площта на стопанския клас е **80.1 хектара**. Средния запас е 56 куб.м/ха, а средния прираст е 1.10 куб.м/ха.

4.2.1.5. Условен стопански клас Липов (Л) – 423.1 ха – 3СпФ (таблици №№ 33–41; Приложение III)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени липови насаждения и култури от I до V бонитет.

Най-голям е делът на богатите месторастения (77.3%). Средният бонитет е IV (3.5). Средната възраст е 54 години. Площта на стопанския клас е **423.1 хектара**. Средния запас е 172 куб.м/ха, а средния прираст е 3.59 куб.м/ха.

4.2.1.6. Условен стопански клас Широколистен високоствъблен (ШВ) – 120.0 ха - 3СпФ (таблици №№ 42 – 48; Приложение III)

В този условен стопански клас са включени чисти и смесени насаждения от клен и трепетлика и култури от явор, махалебка, полски ясен, планински ясен и американски ясен от I до V бонитет.

Най-голям е делът на богатите (49.7%) месторастения. Средният бонитет е III (3.2). Средната възраст е 61 години. Площта на стопанския клас е **120.0 хектара**. Средния запас е 127 куб.м/ха, а средния прираст е 2.23 куб.м/ха.

4.2.1.7. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП) – 43.2 ха - 3СпФ (таблици №№ 49 – 55; Приложение III)

Съставен е от издънкови насаждения от бук от II бонитет. Месторастенията са среднобогати – 100.0%. Средният бонитет е II (2.0). Средната възраст е 75 години. Площта на стопанския клас е **43.2 хектара**. Средния запас е 178 куб.м/ха, а средния прираст е 2.38 куб.м/ха.

4.2.1.8. Условен стопански клас Габърв високобонитетен за превръщане(ГВП) – 306.1 ха - 3СпФ (таблици №№ 56 – 62; Приложение III)

Съставен е от чисти и смесени издънкови габърви насаждения от I до IV бонитет. Най-голям е делът на богатите (44.1%) месторастения. Средният бонитет е II (2.0). Средната възраст е 69 години. Площта на стопанския клас е **306.1 хектара**. Средния запас е 161 куб.м/ха, а средния прираст е 2.47 куб.м/ха.

4.2.1.9. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП) – 58.0 ха - 3СпФ (таблици №№ 63 – 69; Приложение III)

Този условен стопански клас е съставен от чисти и смесени издънкови насаждения от клен и летен дъб от III до V бонитет.

Най-голям е делът на бедните (49.7%) месторастения. Средният бонитет е V (4.5). Средната възраст е 54 години. Площта на стопанския клас е **58.0 хектара**. Средния запас е 60 куб.м/ха, а средния прираст е 1.52 куб.м/ха.

4.2.1.10. Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане (ЦВП) – 1007.7 ха - 3СпФ (таблици №№ 70 – 78; Приложение III)

Съставен е от чисти и смесени издънкови церови насаждения от I и II бонитет.

Най-голям е делът на богатите (81.6%) месторастения. Средният бонитет е II (1.9). Средната възраст е 55 години. Площта на стопанския клас е **1007.7 хектара**. Средния запас е 139 куб.м/ха, а средния прираст е 2.79 куб.м/ха.

4.2.1.11. Условен стопански клас Церов за превръщане (ЦП) – 2023.8 ха - 3СпФ (таблици №№ 79 – 85; Приложение III)

Съставен е от чисти и смесени издънкови церови насаждения от III, IV и V бонитет.

Месторастенията са предимно богати (71.7%). Средният бонитет е III (3.3). Средната възраст е 69 години. Площта на стопанския клас е **2023.8 хектара**. Средния запас е 110 куб.м/ха, а средния прираст е 1.71 куб.м/ха.

4.2.1.12. Условен стопански клас Акациев (А) – 600.5 ха - 3СпФ (таблици №№ 86 – 94; Приложение III)

Съставен е от чисти и смесени издънкови насаждения и култури от акация и гледичия.

Месторастенията са предимно богати (86.6%). Средният бонитет е III (3.2). Средната възраст е 17 години. Площта на стопанския клас е **600.5 хектара**. Средния запас е 58 куб.м/ха, а средния прираст е 3.67 куб.м/ха.

4.2.1.13. Условен стопански клас Келявгабъров (Кгбр) – 288.4 ха - 3СпФ (таблици №№ 95 -101; Приложение III)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени издънкови келявгабърови насаждения с водещо участие на келяв габър.

Преобладават много бедните месторастения (35.1%). Средният бонитет е IV (4.2). Средната възраст е 56 години. Площта на стопанския клас е **288.4 хектара**. Средния запас е 48 куб.м/ха, а средния прираст е 0.87 куб.м/ха.

4.2.2. Гори със стопански функции

Залесената площ на горите със стопански функции, държавна собственост е **8378.5 ха**, от която **8057.4 ха** залесена и **321.4 ха** незалесена. По стопански класове залесената площ се разпределя, както следва:

4.2.2.1. Иглолистни култури (ИК) – 227.9 ха - СтФ (таблици №№ 1–7; Приложение III)

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени бялборови и черборови култури, както и от смесени такива с водещо участие на бял бор и черен бор от I до IV бонитет извън ареала на естественото разпространение на белия и черния бор, в този стопански клас са и културите от смърч.

Месторастенията са предимно богати (56.1%). Средният бонитет е III (3.2). Средната възраст на стопанския клас е 45 години. Площта е **227.9 ха**. Средния запас е 238 куб.м/ха, а средния прираст е 5.40 куб.м/ха.

4.2.2.2. Дъбов високобонитетен (ДВ) – 564.4 ха – СтФ (таблици №№ 8–14; Приложение III)

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени семенни насаждения и култури от космат дъб, червен дъб, благуи и габър от I до V бонитет.

Месторастенията са богати (98.5%). Средният бонитет е II (1.5). Средната възраст на стопанския клас е 46 години. Площта е **564.4 хектара**. Средният запас е 215 куб.м/ха, а средният прираст е 4.95 куб.м/ха.

4.2.2.3. Церов (Ц) – 479.4 ха – СтФ (таблици №№ 15-23; Приложение III)

Съставен е от чисти и смесени семенни церови насаждения и култури от I до V бонитет, в задоволително санитарно състояние.

Най-голям е дялът на богатите (96.3%) месторастения. Средният бонитет е III (2.6). Средната възраст е 45 години. Площта на стопанския клас е **479.4 хектара**. Средният запас е 109 куб.м/ха, а средният прираст е 3.01 куб.м/ха.

4.2.2.4. Горскоплоден (ГПл) – 154.9 ха – СтФ (таблици №№ 24-30; Приложение III)

Стопанския клас е обособен от чисти и смесени култури от орех, череша и слива от III до V бонитет.

Най-голям е дялът на богатите (82.7%) месторастения. Средният бонитет е V (4.5). Средната възраст е 50 години. Площта на стопанския клас е **154.9 хектара**. Средният запас е 57 куб.м/ха, а средният прираст е 1.15 куб.м/ха.

4.2.2.5. Липов (Л) – 691.0 ха – СтФ (таблици №№ 31–37; Приложение III)

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени липови насаждения и култури от I до V бонитет.

Най-голям е дялът на богатите месторастения (80.4%). Средният бонитет е III (3.1). Средната възраст е 58 години. Площта на стопанския клас е **691.0 хектара**. Средният запас е 199 куб.м/ха, а средният прираст е 3.83 куб.м/ха.

4.2.2.6. Широколистен високоствъблен (ШВ) – 50.4 ха – СтФ (таблици №№ 38 – 44; Приложение III)

Този стопански клас е сборен и е обособен от чисти и смесени с преобладание и без преобладание насаждения и култури от: мекиш, американски ясен, бреза, планински ясен, полски ясен, тополя И - 214, явор, бряст и махалебка.

Насажденията и културите са разположени в по-голямата си част върху богати месторастения.

Средната възраст на класа е 54 години. Средният бонитет е III (2.5) бонитет, средният запас е 167 куб.м/ха, а средният прираст е 3.23 куб.м/ха. Площта на стопанския клас е **50.4 ха**.

4.2.2.7. Буков високобонитетен за превръщане (БВП) – 86.0 ха – СтФ (таблици №№ 45 – 51; Приложение III)

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени с преобладание на бук издънкови насаждения от I и II бонитет.

Разположен е върху богати месторастения.

Средната производителност на класа е I (1.3) бонитет, средната възраст 89 години, а средният запас е 167 куб.м/ха. Площта на стопанския клас е **86.0 хектара**.

4.2.2.8. Габъров високобонитетен за превръщане (ГВП) – 684.0 ха – СтФ (таблици №№ 52 – 58; Приложение III)

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени с преобладание на габър издънкови насаждения от I, II и III бонитет, разположени предимно върху богати месторастения.

Средната възраст на класа е 74 години, средната производителност е II (1.5) бонитет, а средният запас е 186 куб.м/ха. Площта на стопанския клас е **684.0 хектара**.

4.2.2.9. Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП) – 43.6 ха - СтФ (таблици №№ 59 – 65; Приложение III)

Съставен е от чисти и смесени издънкови насаждения от космат дъб, червен дъб, клен и благун от III, IV и V бонитет.

Месторастенията са с преобладание на среднобогатите. Средният бонитет е IV (4.1). Средната възраст е 54 години, средният запас е 74 куб.м/ха. Площта на стопанския клас е **43.6 хектара**.

4.2.2.10. Церов високобонитетен за превръщане (ЦВП) – 2003.5 ха – СтФ (таблици №№ 66 – 74; Приложение III)

Тук са отнесени чисти и смесени с преобладание на цер издънкови насаждения от I и II бонитет, формирани предимно на богати месторастения.

Средната производителност на класа е II (1.8) бонитет, средната възраст е 51 години, а средният запас е 140 куб.м/ха. Площта на стопанския клас е **2003.5 хектара**.

4.2.2.11. Церов за превръщане (ЦП) – 1984.3 ха - СтФ (таблици №№ 75 – 83; Приложение III)

Тук са отнесени чисти и смесени с преобладание на цер издънкови насаждения от III, IV и V бонитет, формирани на предимно богати месторастения.

Средната производителност на класа е III (3.2) бонитет, средната възраст е 67 години, а средният запас е 106 куб.м/ха. Площта на стопанския клас е **1984.3 хектара**.

4.2.2.12. Акациев (А) – 1075.7 ха - СтФ (таблици №№ 84 – 92; Приложение III)

Включва чисти и смесени с преобладание на акация и гледичия издънкови насаждения и култури, растящи предимно на богати месторастения.

Санитарното състояние на насажденията и културите е добро. Те са със запазена издънкова способност за възобновяване и са с пълнота от 0,6 до 1,0 в по голямата си част.

Средната им производителност е III (3.1) бонитет, средната възраст е 15 години, средният запас е 58 куб.м/ха. Площта на стопанския клас е **1075.7 хектара**.

4.2.2.13. Келявгабър (Кгбр) – 12.0 ха – СтФ (таблици №№ 93 -99; Приложение III)

Този стопански клас е обособен съгласно Указанията на НУГ от 2007 година за стопанисване на бившия стопански клас за реконструкция. В него са отнесени чисти и смесени издънкови насаждения с водещо участие на келяв габър.

Месторастенията са среднобогати. Средният бонитет е IV (4.3). Средната възраст е 43 години, средният запас е 37 куб.м/ха. Площта на стопанския клас е **12.0 хектара**.

4.2.3. Общо за гората – държавна собственост (таблици №№ 100 – 115; Приложение III)

Обща площ – 15577.5 ха. Залесената площ е 14825.4 хектара.

Средната възраст е 58 години, средната пълнота е 0.67, а средният бонитет е III (2.9).

Общият дървесен запас е 1967550 куб.м (без клони). Средният запас е 133 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст е 41069 куб.м, а на един хектар – 2.77 куб.м.

В таблица № 56 са дадени средните таксационни показатели за държавните гори при двете последователни устройства. Всички данни касаещи запаса и прираста са без клони.

Таблица № 56

**Средни таксационни показатели при двете последователни устройства
държавна собственост**

Показатели	Мярка	ГСП	ГСП	Разлика
		2012 г.	2022 г.	+/-
		държавна	държавна	
1. Обща площ	ха	16 159.1	15 577.5	- 581.6
2. Залесена площ	ха	15 284.6	14 825.4	- 459.2
3. Средна възраст	год.	48	58	+ 10
4. Среден бонитет	-	III (2.8)	III (2.9)	+ 0.1
5. Средна пълнота	-	0.72	0.67	- 0.05
6. Запас				
- на 1 ха (без клони)	куб.м.	119	133	+ 14
- на цялата площ (без клони)	куб.м.	1 825 390	1 967 550	+ 142 160
7. Среден годишен прираст				
- на 1 ха(без клони)	куб.м.	2.79	2.77	- 0.02
- на цялата площ(без клони)	куб.м.	42 669	41 069	- 1 600

Увеличение се наблюдава само при част от показателите. То се дължи на факта, че **ползването** през ревизионния период **е по-малко от прираста** на гората, което е довело до натрупване на запас. **Намалението** при общия и средния годишен прираст на хектар се дължи на **застаряването на горите**, водените възобновителни и санитарни сечи и влошеното здравословно състояние на престарелите насаждения.

Това положение ще се промени през следващия ревизионен период в резултат на планираното количество възобновителни и отгледни сечи, ако бъдат изпълнени в пълен обем.

В таблица № 57 са дадени средните таксационни показатели (само за горите държавна собственост) на отделните условни стопански класове, горите със защитни и специални функции и общо за гората.

Таблица № 57

Средни таксационни показатели по функции, условни стопански класове и общо за гората

държавна собственост

държавна собственост.

Стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
									без клони	с клони	без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
А. Горски територии със Защитни и специални функции												
Иглол. култури	359.2	2.4	45	III (3.3)	0.79	237	5.25	1885	85115	104175	-	-
Дъбов В	304.3	2.1	47	II (1.9)	0.76	203	4.85	1477	61825	81295	30	30
Церов	1153.9	7.8	112	IV (4.0)	0.54	148	1.66	1921	171110	198370	180	190
Горскоплоден	80.1	0.5	68	IV (4.3)	0.51	56	1.10	88	4490	5755	-	-
Липов	423.1	2.9	54	III (3.0)	0.73	172	3.60	1522	72845	83190	20	20
Широколистен В	120.0	0.8	61	III (3.4)	0.63	126	2.21	265	15095	17490	-	-
Буков В П	43.2	0.3	75	II (2.4)	0.75	178	2.38	103	7690	8880	-	-
Габъров В П	306.1	2.1	69	II (2.4)	0.68	161	2.47	757	49390	57330	-	-
Дъбов СрН П	58.0	0.4	54	IV (4.1)	0.56	60	1.52	88	3465	3830	-	-
Церов В П	1007.7	6.8	55	II (2.0)	0.66	139	2.79	2812	140515	155920	15	20
Церов П	2023.8	13.6	69	III (3.2)	0.56	110	1.71	3455	222790	246770	-	-
Акациев	600.5	4.1	17	III (3.2)	0.80	58	3.67	2205	34830	36890	20	20
Келявгабъров	288.4	1.9	56	IV (4.2)	0.79	48	0.87	251	13885	15550	-	-
Всичко горски територии със ЗСпФ	6768.3	45.7	66	III (3.1)	0.64	130	2.49	16829	883045	1015445	265	280
Б. Горски територии със стопански функции												
Иглол. култури	227.9	1.5	45	III (3.2)	0.77	239	5.41	1234	54420	67085	-	-
Дъбов В	564.4	3.8	46	II (1.8)	0.80	219	5.01	2829	123545	162450	-	-
Церов	479.4	3.2	45	III (2.7)	0.77	110	3.03	1451	52605	69605	185	220
Горскоплоден	154.9	1.0	50	V (4.5)	0.61	57	1.15	178	8880	11800	-	-
Липов	691.0	4.7	58	III (2.7)	0.75	199	3.83	2647	137445	157305	-	-
Широколистен В	50.4	0.3	54	III (2.8)	0.68	167	3.23	163	8410	9980	-	-

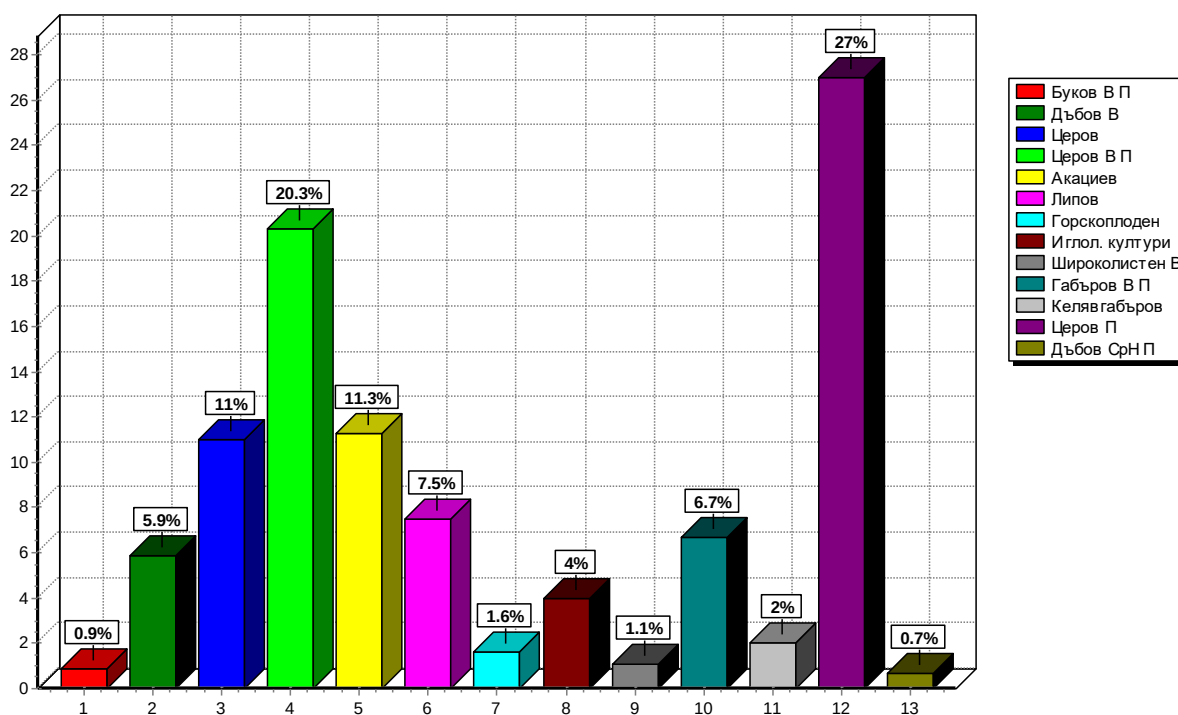
Стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	без клони	с клони	без клони	с клони
									куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
Буков В П	86.0	0.6	89	II (1.8)	0.59	167	1.94	167	14340	16280	-	-
Габъров В П	684.0	4.6	74	II (2.0)	0.73	187	2.62	1790	127850	147330	-	-
Дъбов СрН П	43.6	0.3	54	IV (3.8)	0.62	74	1.65	72	3245	3590	-	-
Церов В П	2003.5	13.5	52	II (2.0)	0.70	140	2.97	5941	280930	313240	45	50
Церов П	1984.3	13.4	67	III (3.2)	0.56	106	1.73	3432	209550	232005	130	145
Акациев	1075.7	7.3	15	III (3.1)	0.82	58	4.02	4325	62840	66195	15	15
Келявгабъров	12.0	0.1	43	IV (4.3)	0.59	37	0.92	11	445	470	-	-
Всичко горски територии със СтФ	8057.1	54.3	53	III (2.6)	0.70	135	3.01	24240	1084505	1257335	375	430
ОБЩО	14825.4	100.0	58	III (2.9)	0.67	133	2.77	41069	1967550	2272780	640	710

За онагледяване на по-важните показатели за държавните гори са изготвени диаграми в графичен вид - **диаграми №№ 1÷10**.

1. За разпределение на залесената площ по условни стопански класове в проценти;
2. За разпределение на залесената площ по класове на възраст във високостъблените гори;
3. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори;
4. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в издънковите гори за превръщане;
5. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане;
6. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в нискостъблените гори;
7. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискостъблените гори;
8. За разпределение на залесената площ по дървесни видове;
9. За разпределение на дървесния запас по дървесни видове.
10. За разпределение на залесената площ по видове гори в проценти

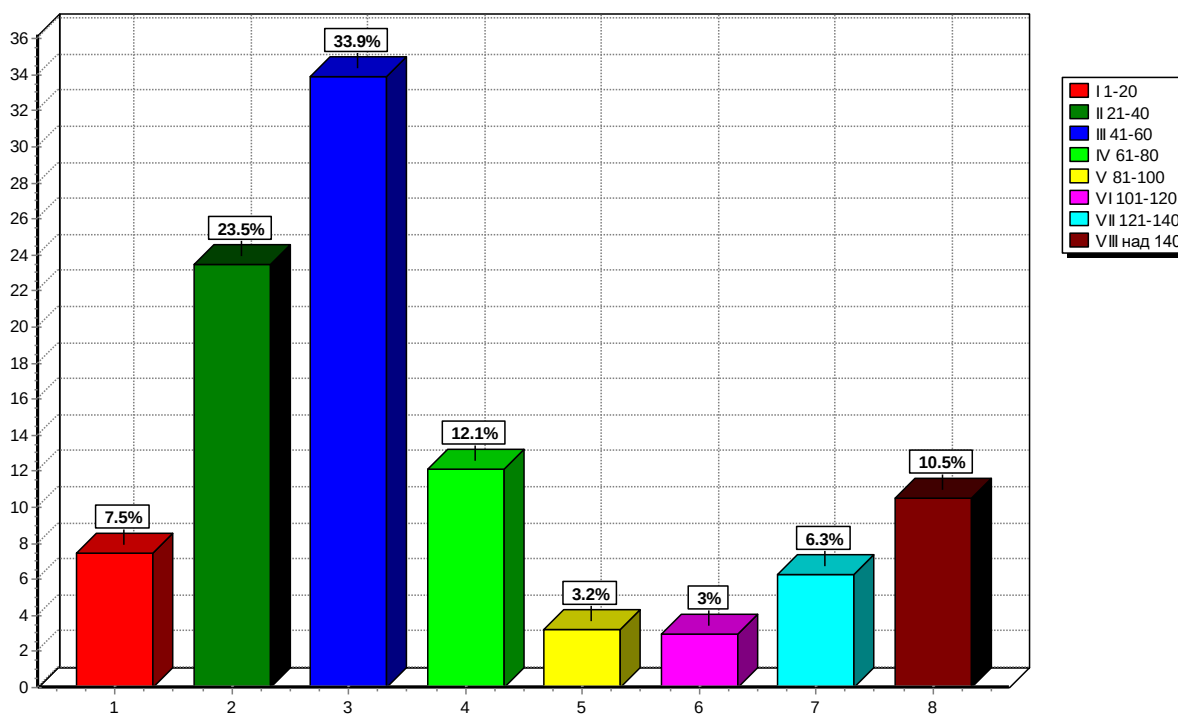
Диаграма № 1

**Разпределение на залесената площ на ТП ДЛС "Паламара"
по условни стопански класове, изразено в проценти от залесената площ
държавна собственост**

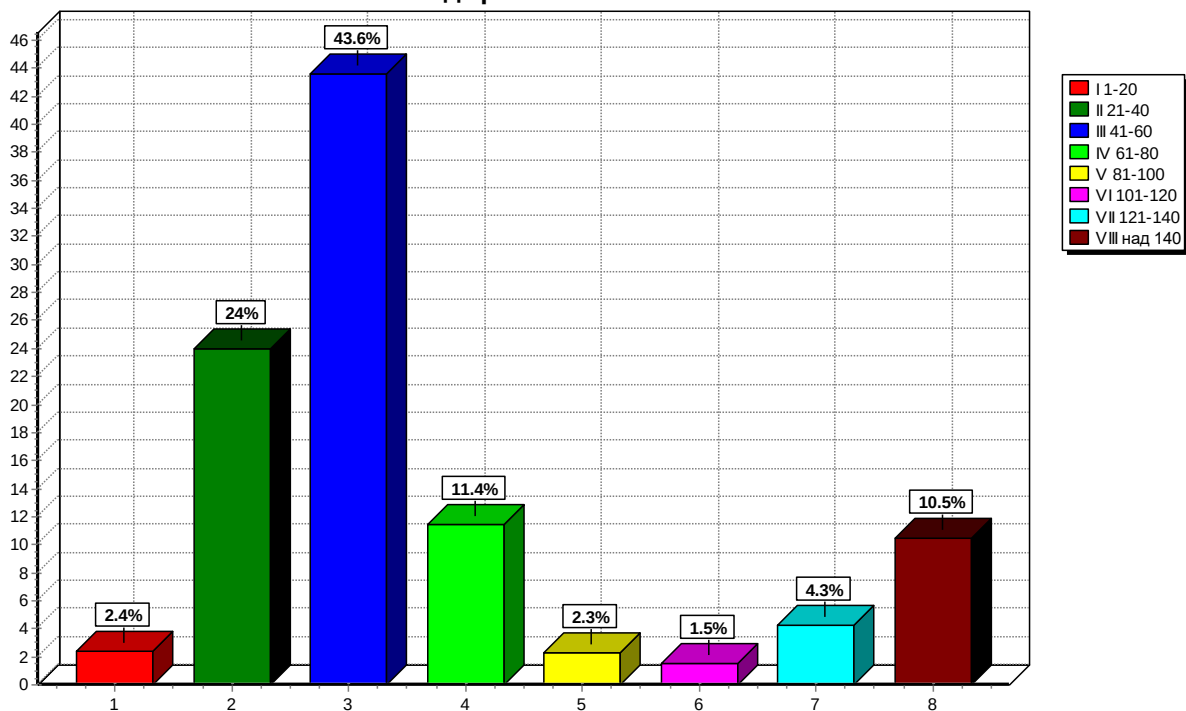
Диаграма № 2

**Разпределение на залесената площ по класове на възраст във
високостъблените гори на ТП ДЛС "Паламара"
държавна собственост**

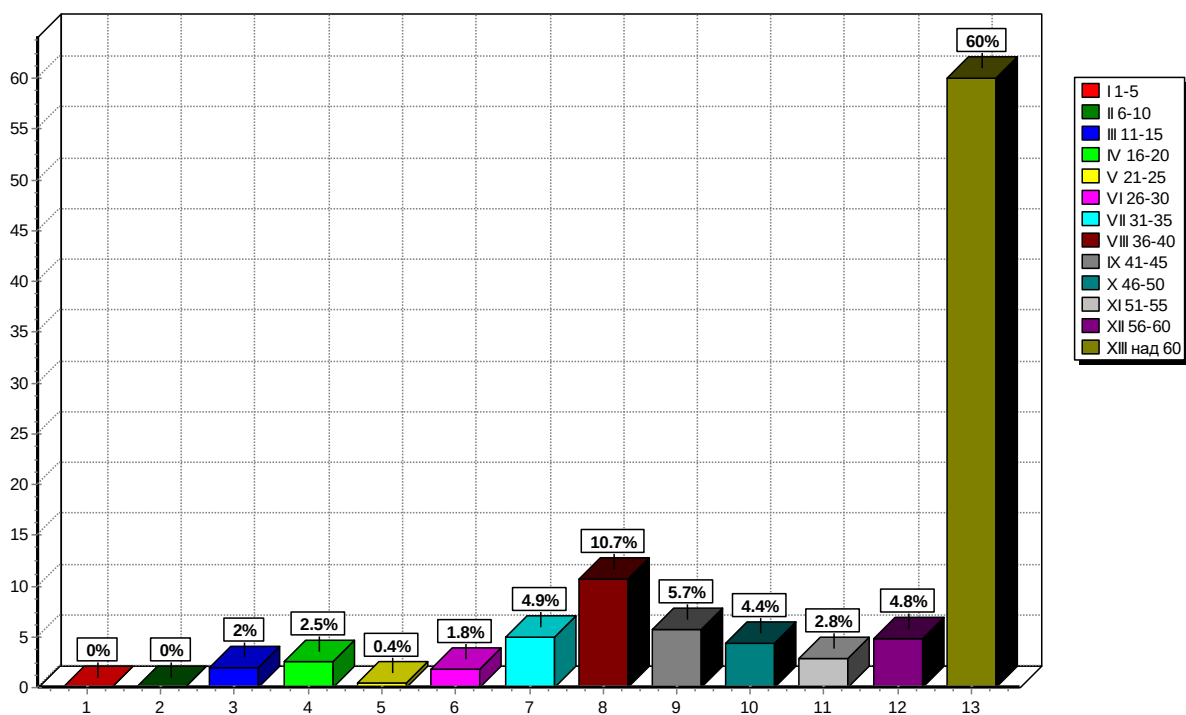

Диаграма № 3

Разпределение на дървесния запас по класове на възраст във
високостъблените гори на ТП ДЛС "Паламара"
държавна собственост

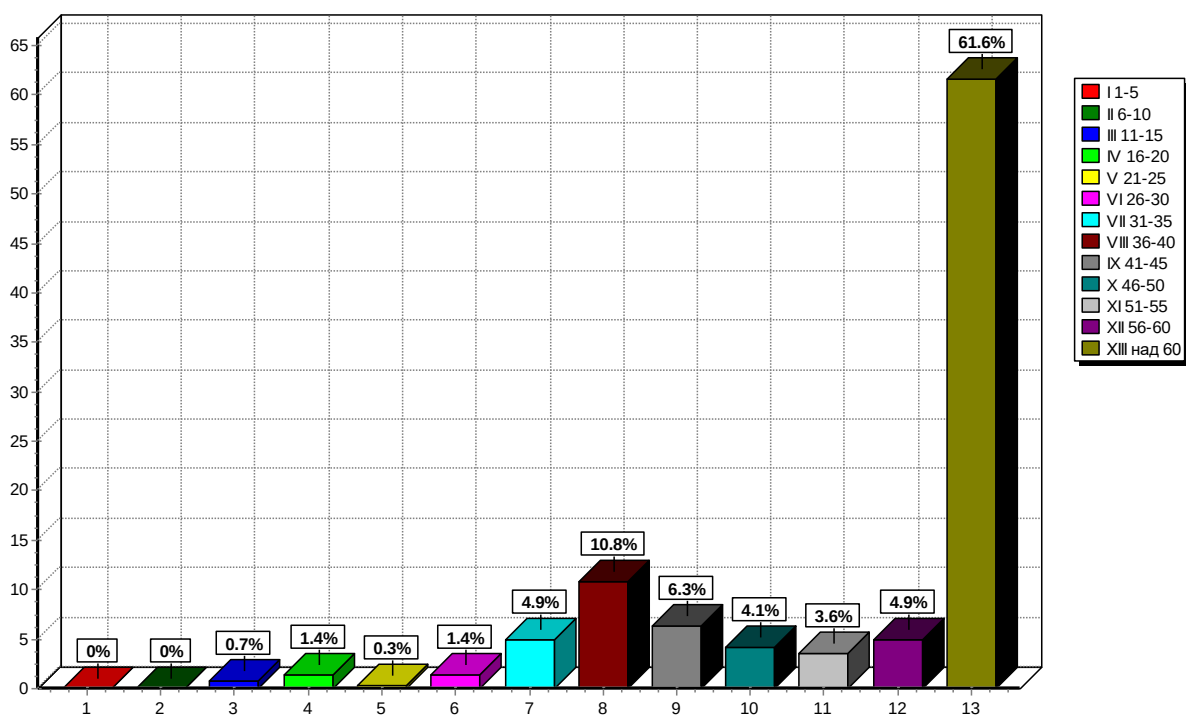
Диаграма № 4

Разпределение на залесената площ по класове на възраст в
издънковите гори за превръщане на ТП ДЛС "Паламара"
държавна собственост

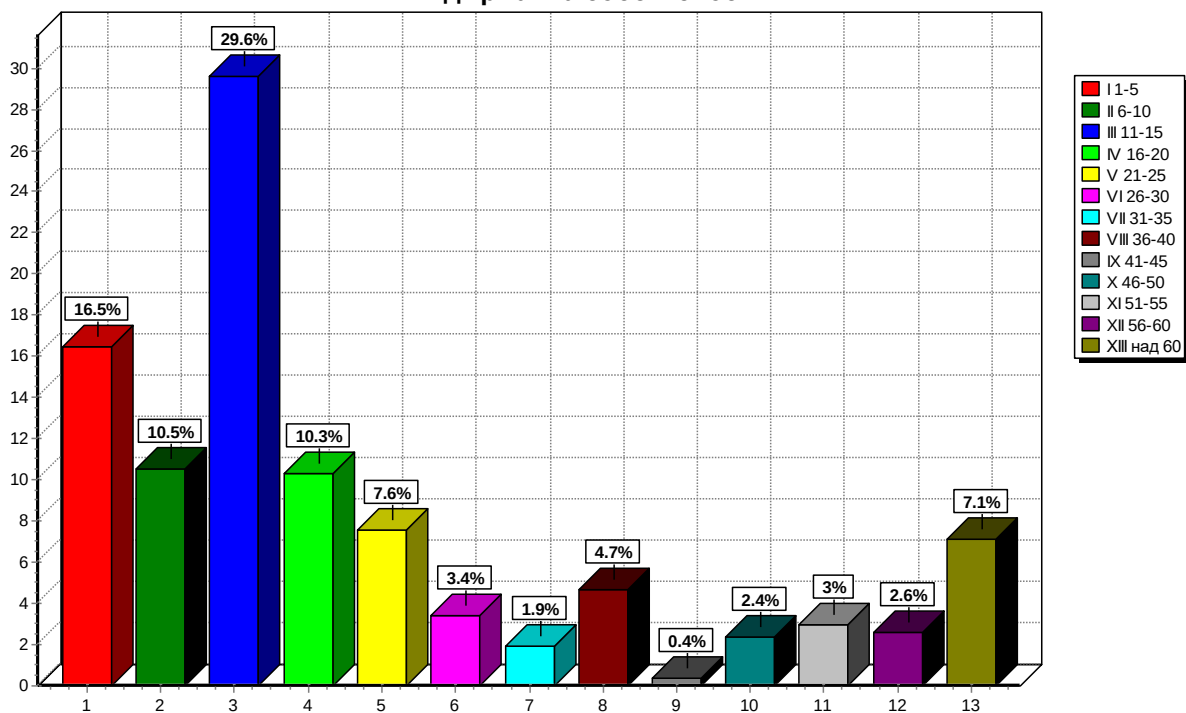
Диаграма № 5

Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане на ТП ДЛС "Паламара" държавна собственост

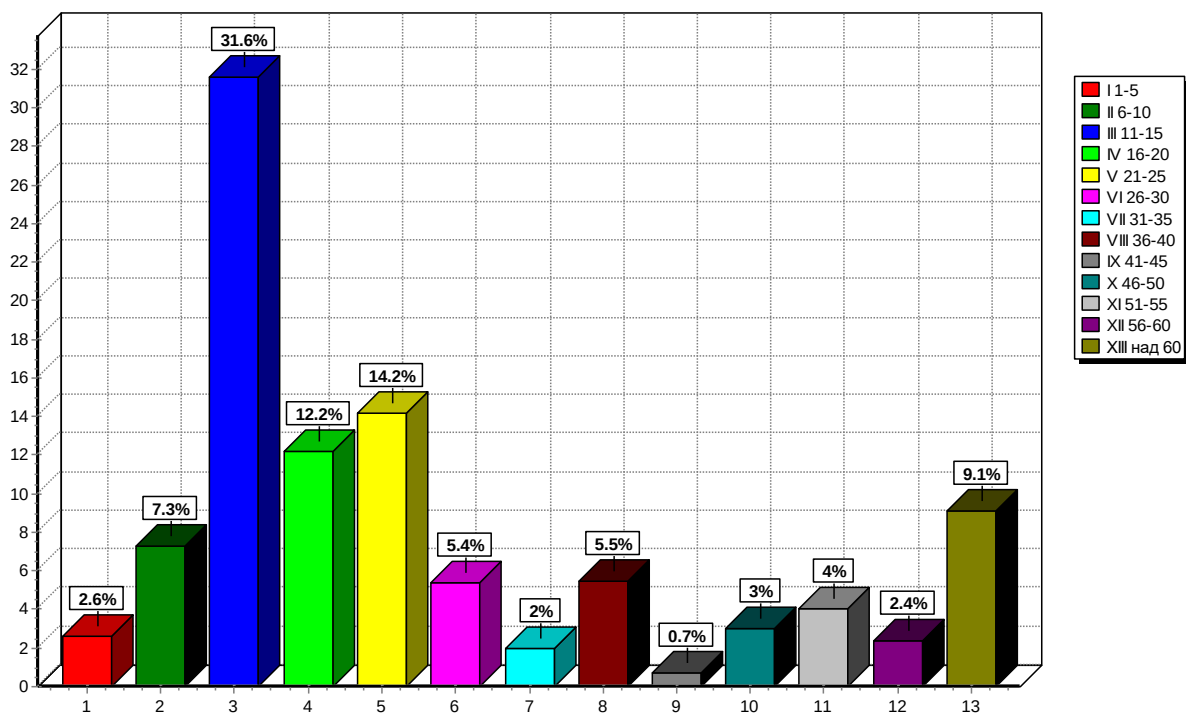
Диаграма № 6

Разпределение на залесената площ по класове на възраст в нискостъблени гори на ТП ДЛС "Паламара" държавна собственост

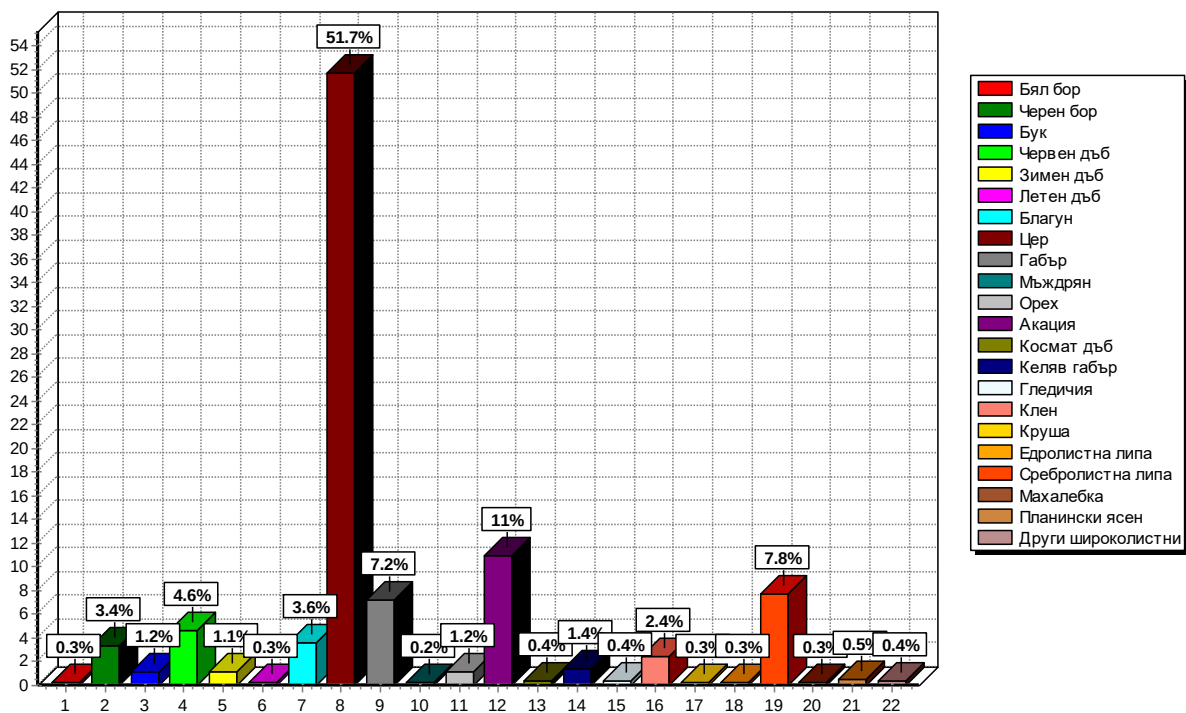
Диаграма № 7

Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискоствъблени гори на ТП ДЛС "Паламара" държавна собственост

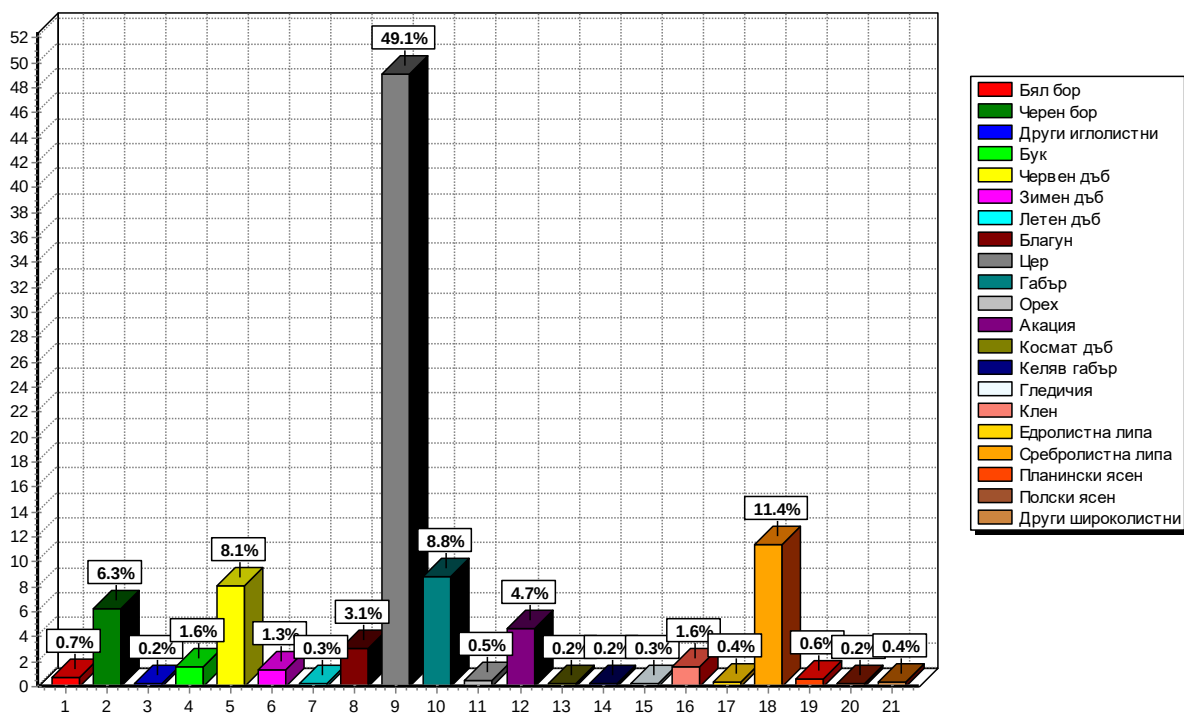
Диаграма № 8

Разпределение на залесената площ на ТП ДЛС "Паламара" по дървесни видове държавна собственост

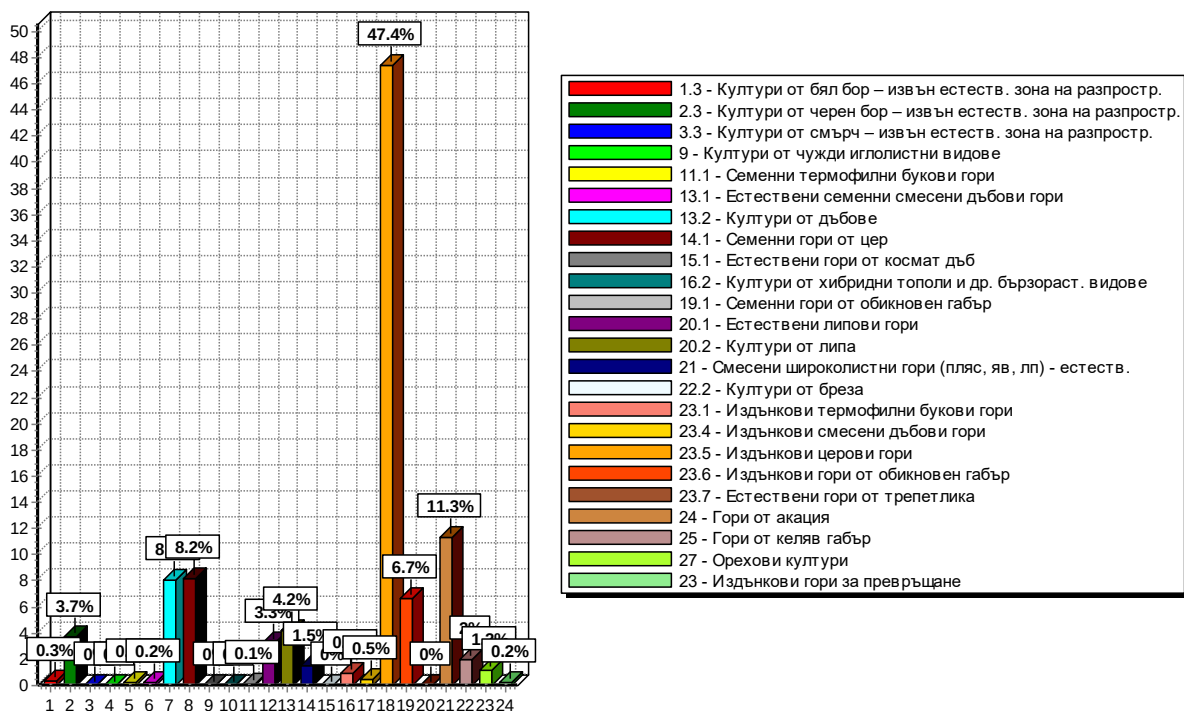
Диаграма № 9

Разпределение на дървесния запас на ТП ДЛС "Паламара"
по дървесни видове
държавна собственост

Диаграма № 10

Разпределение на залесената площ на ТП ДЛС "Паламара"
по видове гори
държавна собственост

5. Основни насоки за организация на стопанството

5.1. Направление на стопанството

Направлението на стопанството е в зависимост от групата гори, към която са причислени съответните насаждения.

В горите държавна собственост целта е максимално производство на строителна дървесина на единица площ, като се използва най-рационално почвеното плодородие, без да се нарушават водоохранните и почвозащитните функции на гората. Съобразно поставената цел и състоянието на насажденията са обособени условни стопански класове, в които са планирани подходящи лесовъдски мероприятия - замяна на сечнозрелите дървостои с млади чрез съответните възобновителни сечи; извеждане на най-подходящи по вид и интензивност отгледни сечи в младите, средновъзрастните и дозряващите дървостои за подобряване на състоянието им и постигане на висока продуктивност; увеличаване на залесената площ на стопанството и попълване на младите и средновъзрастни изредени дървостои с най-подходящи за условията на месторастене дървесни видове; опазване на горите от вредители и пожари; развитие на горското стопанство; реализиране на максимално количество странични ползвания.

Направлението на стопанисване в горите и земите със защитни и специални функции е в зависимост от особените функции, които те трябва да изпълняват и се състои в запазване и засилване на естетичните, рекреационните, водоохранните, защитните и други функции, в съчетание с използването и на останалите ползи (дърводобив, странични ползвания, лов и други).

Мероприятията са диференцирани за всяко насаждение, съобразно състоянието му.

5.2. Разделяне на стопанството на горскостопански участъци

С оглед на правилното стопанисване на горите, постигане на максимален качествен и количествен ефект от стопанската дейност и опазването на горските територии в ТП ДЛС "Паламара", както и повишаване на екологоикономическия ефект от лесовъдската дейност със Заповед № 51/02.03.2022 г. на директора на ТП ДЛС "Паламара" са обособени три горскостопански участъка, както следва:

5.2.1. I ГСУ "Каолиново" - включва отдели №№: **1 – 50; 59 – 67; 73; 78 – 81; 123 – 144; 423 – 443;** с обща площ **6711.0 ха** (в т.ч. държавна собственост 5938.3 ха), от която залесена 6451.2 ха (в т. ч. 5736.0 ха - държавна). Общият запас (без клони) на насажденията е 699410 куб.м (в т. ч. 652120 куб.м - държавна).

5.2.2. II ГСУ "Паламара" - включва отдели №№: **1001 - 1049; 1053 – 1075; 1080 – 1109;** с обща площ **6417.2 ха** (в т.ч. държавна собственост 6153.2 ха), от която залесена 5967.5 ха (в т. ч. 5703.6 ха - държавна). Общият запас (без клони) на насажденията е 903265 куб.м (в т. ч. 882550 куб.м - държавна).

5.2.3. III ГСУ "Хитрино" - включва отдели №№: **422; 1050 – 1052; 1076 – 1079; 2005 – 2044; 2193 – 2197;** с обща площ **4431.3 ха** (в т.ч. държавна собственост 3486.0 ха), от която залесена 4330.9 ха (3385.8 ха - държавна). Общият запас (без клони) на насажденията е 515695 куб.м (432880 куб.м - държавна).

При инвентаризацията на ТП ДЛС "Паламара" не бяха установени гори по **чл.83 от ЗГ**.

Горските територии са показани на 38(тридесет и осем) горскостопански карти в М 1:10000, приведени в съответната номерация на картите в ТП ДЛС "Паламара".

Разпределението горскостопански карти по ГСУ е, както следва:

Разпределение по горскостопански карти и ГСУ

I ГСУ Каолиново

- Карта № 1 – отдели: 423 ÷ 426;
- Карта № 2 – отдели: 427 ÷ 431;
- Карта № 3 – отдели: 441 ÷ 443;
- Карта № 4 – отдели: 436 ÷ 440;
- Карта № 5 – отдели: 432 ÷ 435;
- Карта № 6 – отдели: 1 ÷ 15;
- Карта № 7 – отдели: 132 ÷ 135;
- Карта № 8 – отдели: 136 ÷ 144;
- Карта № 9 – отдели: 27 ÷ 30; 123 ÷ 131;
- Карта № 10 – отдели: 21 ÷ 26; 31 ÷ 36;
- Карта № 11 – отдели: 43 ÷ 50; 59;
- Карта № 12 – отдели: 37 ÷ 42; 60; 66; 67; 73; 78 ÷ 81;
- Карта № 13 – отдели: 61 ÷ 65;
- Карта № 14 – отдели: 16 ÷ 20;

II ГСУ Паламара

- Карта № 15 – отдели: 1035 ÷ 1044; 1108;
- Карта № 16 – отдели: 1030 ÷ 1034;
- Карта № 17 – отдели: 1027 ÷ 1029;
- Карта № 18 – отдели: 1001 ÷ 1026;
- Карта № 19 – отдели: 1086 ÷ 1088; 1097 ÷ 1106;
- Карта № 20 – отдели: 1080 ÷ 1085; 1089 ÷ 1096;
- Карта № 21 – отдели: 1065 ÷ 1075; 1107;
- Карта № 22 – отдели: 1057 ÷ 1064;
- Карта № 23 – отдели: 1045 ÷ 1049; 1053 ÷ 1056; 1109;

III ГСУ Хитрино

- Карта № 24 – отдели: 422; 1050; 1051; 2006 ÷ 2009;
- Карта № 25 – отдели: 2010 ÷ 2015; 2017 ÷ 2024;
- Карта № 26 – отдели: 2025 ÷ 2027;
- Карта № 27 – отдели: 1052; 2016; 2028;
- Карта № 28 – отдели: 2005;
- Карта № 29 – отдели: 1076; 1077;
- Карта № 30 – отдели: 1078; 1079; 2031; 2197;
- Карта № 31 – отдели: 2193 ÷ 2195;
- Карта № 32 – отдели: 2032 ÷ 2035;
- Карта № 33 – отдели: 2036 ÷ 2040;
- Карта № 34 – отдели: 2044;
- Карта № 35 – отдели: 2041; 2043;
- Карта № 36 – отдели: 2030; 2042;
- Карта № 37 – отдели: 2029;
- Карта № 38 – отдели: 2196;

5.3. Стопански класове (условни)

При предишното устройство стопанските класове в горите със защитни, специални и стопански функции са били 14 на брой. Съгласно ТИЗ и действащите нормативни документи при сегашното устройство в горите са обособени 13 (условни) стопански класа. Организацията на залесената площ на стопанството при двете последователни устройства е посочено в Таблица № 58.

Таблица № 58

**За сравнение на залесената площ по функции, видове гори
и условни стопански класове при двете последователни устройства**

№	Условни стопански класове		2012 г.		2022 г.		разлика	в т.ч. държавни 2012 г.	в т.ч. държавни 2022 г.	разлика
			площ	%	площ	%	+/-	ха	ха	+/-
А. Гори със защитни и специални функции										
1	Иглолистни култури	ИК	345.9	2.1	378.6	2.3	32.7	342.6	359.2	16.6
2	Дъбов високобонитетен	ДВ	158.5	0.9	304.3	1.8	145.8	158.5	304.3	145.8
3	Церов	Ц	1039.3	6.2	1155.8	6.9	116.5	1038.1	1153.9	115.8
4	Горскоплоден	ГПл	110.7	0.7	80.5	0.5	- 30.2	110.7	80.1	- 30.6
5	Липов	Л	124.4	0.7	428.0	2.6	303.6	124.4	423.1	298.7
6	Широколистен високоствъблен	ШВ	166.5	1.0	133.7	0.8	- 32.8	162.3	120.0	- 42.3
7	Буков високобонитетен за превръщане	БВП	26.6	0.2	43.2	0.3	16.6	26.6	43.2	16.6
8	Габъров високобонитетен за превръщане	ГВП	179.7	1.1	306.1	1.8	126.4	179.7	306.1	126.4
9	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	59.1	0.4	58.0	0.3	- 1.1	59.1	58.0	- 1.1
10	Церов високобонитетен за превръщане	ЦВП	810.0	4.9	1008.4	6.0	198.4	810.0	1007.7	197.7
11	Церов за превръщане	ЦП	874.7	5.2	2061.2	12.3	1186.5	866.2	2023.8	1157.6
12	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	22.6	0.1	-	-	- 22.6	19.0	-	- 19.0
13	Акациев	А	333.8	2.0	688.0	4.1	354.2	272.7	600.5	327.8
14	Келявгабъров	Кгбр	376.5	2.3	361.3	2.1	-15.2	335.2	288.4	- 46.8
Всичко гори Защитни и Специални Функции			4628.3	27.8	7007.1	41.8	2378.8	4505.1	6768.3	2263.2
Б. Гори със стопански функции										
1	Иглолистни култури	ИК	383.1	2.3	343.1	2.0	- 40.0	326.2	227.9	- 98.3
2	Дъбов високобонитетен	ДВ	729.5	4.4	598.0	3.6	-131.5	719.0	564.4	- 154.6
3	Церов	Ц	673.8	4.0	566.4	3.4	-107.4	560.7	479.4	- 81.3
4	Горскоплоден	ГПл	226.4	1.4	232.0	1.4	5.6	189.7	154.9	- 34.8
5	Липов	Л	966.9	5.8	725.1	4.3	- 241.8	957.5	691.0	- 266.5
6	Широколистен високоствъблен	ШВ	177.3	1.1	67.5	0.4	-109.8	144.2	50.4	- 93.8
7	Буков високобонитетен за превръщане	БВП	110.9	0.7	86.0	0.5	- 24.9	110.9	86.0	- 24.9
8	Габъров високобонитетен за превръщане	ГВП	942.2	5.6	694.1	4.1	- 248.1	932.7	684.0	- 248.7
9	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	254.3	1.5	251.9	1.5	- 2.4	103.4	43.6	- 59.8
10	Церов високобонитетен за превръщане	ЦВП	3214.7	19.2	2215.6	13.2	- 999.1	3065.6	2003.5	-1062.1
11	Церов за превръщане	ЦП	2471.7	14.8	2497.1	15.0	25.4	2059.5	1984.3	- 75.2
12	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	64.8	0.4	-	-	- 64.8	61.4	-	- 61.4
13	Акациев	А	1773.0	10.6	1384.1	8.3	- 388.9	1518.0	1075.7	- 442.3
14	Келявгабъров	Кгбр	74.5	0.4	81.6	0.5	7.1	30.7	12.0	- 18.7
Всичко гори Стопански функции			12063.1	72.2	9742.5	58.2	-2320.6	10779.5	8057.1	- 2722.4
ОБЩО			16691.4	100.0	16749.6	100.0	58.2	15284.6	14825.4	- 459.2

Таблица № 58^А

**За сравнение на залесената площ по
условни стопански класове при двете последователни инвентаризации**

№	Условни стопански класове		2012 г.		2022 г.		разлика
			площ	%	площ	%	+/-
1	Иглолистни култури	ИК	729.0	4.4	721.7	4.3	- 7.3
2	Дъбов високобонитетен	ДВ	888.0	5.3	902.3	5.4	14.3
3	Церов	Ц	1713.1	10.3	1722.2	10.3	9.1
4	Горскоплоден	ГПл	337.1	2.0	312.5	1.9	- 24.6
5	Липов	Л	1091.3	6.5	1153.1	6.9	61.8
6	Широколистен високостъблен	ШВ	343.8	2.1	201.2	1.2	- 142.6
7	Буков високобонитетен за превръщане	БВП	137.5	0.8	129.2	0.8	- 8.3
8	Габърв високобонитетен за превръщане	ГВП	1121.9	6.7	1000.2	6.0	- 121.4
9	Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане	ДСрНП	313.4	1.9	309.9	1.8	- 3.5
10	Церов високобонитетен за превръщане	ЦВП	4024.7	24.2	3224.0	19.2	- 804.2
11	Церов за превръщане	ЦП	3346.4	20.0	4558.3	27.2	1211.9
12	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	87.4	0.5	-	-	- 87.4
13	Акациев	А	2106.8	12.6	2072.1	12.4	- 34.7
14	Келявгабърв	Кгбр	451.0	2.7	442.9	2.6	- 8.1
ОБЩО			16691.4	100,0	16749.6	100,0	58.2

Сравнението на залесената площ по условни стопански класове при двете последователни инвентаризации е посочено в таблица № 58^А.

От таблиците се вижда, че тринадесет от старите класове се запазват като претърпяват изменения в площите, един от старите отпада, като се приобщава към сегашните.

През ревизионния период за територията на ТП ДЛС "Паламара", съгласно заповед № РД 49 - 397/28.11.2019 г., на министъра на земеделието, храните и горите е изработен сертификационен доклад за горите с висока консервационна стойност – държавна собственост, които е приет и утвърден от СИДП гр. Шумен.

В резултат на това 6768.3 ха от общата залесена площ на ТП ДЛС "Паламара" - държавна собственост, установена при настоящата инвентаризация, попада в категорията на защитните и специални горски територии.

Като цяло иглолистните гори намаляват с 7.3 хектара (в резултат на заглушаването им от характерната за района широколистна растителност).

По стопански класове имаме леко увеличение на високостъблените гори в условните стопански класове – ДВ, Ц и Л, което идва от насаждения от стария стопански клас ШВ.

Обособения условен стопански клас ШВ е намалял, за сметка на условните стопански класове, ДВ, Ц и Л. Той е формиран като сборен със диференциран турнус(явор, ясен, трепетлика, бреза, тополя и др.).

Горите за превръщане в семенни запазват площта си, като има по голямо преминаване от ЦВП в ЦП, което се дължи на преоценка на здравословното състояние на насажденията.

Нискостъблените гори намаляват незначително и условните стопански класове Келявгабърв и Акациев почти запазват площта си.

Разпределението на залесената площ по **условни** стопански класове съобразно техните функции е посочено в таблица № 59.

Таблица № 59

**Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ по условни СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ
съобразно техните функции**

държавна собственост

Условни стопански класове	Защитни функции	Специални функции	Общо защитни и специални	Стопански функции	Всичко функции	%
Иглолол. култури	-	359.2	359.2	227.9	587.1	4.0
Дъбов В	-	304.3	304.3	564.4	868.7	5.9
Церов	-	1153.9	1153.9	479.4	1633.3	11.0
Горскоплоден	-	80.1	80.1	154.9	235.0	1.6
Липов	-	423.1	423.1	691.0	1114.1	7.5
Широколистен В	-	120.0	120.0	50.4	170.4	1.1
Буков В П	-	43.2	43.2	86.0	129.2	0.9
Габърв В П	-	306.1	306.1	684.0	990.1	6.7
Дъбов СрН П	-	58.0	58.0	43.6	101.6	0.7
Церов В П	-	1007.7	1007.7	2003.5	3011.2	20.3
Церов П	-	2023.8	2023.8	1984.3	4008.1	27.0
Акациев	-	600.5	600.5	1075.7	1676.2	11.3
Келявгабърв	-	288.4	288.4	12.0	300.4	2.0
всичко	-	6768.3	6768.3	8057.1	14825.4	100.0

5.4. Турнуси на сеч**5.4.1. Турнуси на сеч в горските територии, държавна собственост –
Защитни и Специални функции****5.4.1.1. Условен стопански клас Иглолистни култури – ИК**

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени бялборови и черборови култури, както и от смесени такива с водещо участие на бял бор и черен бор от I до IV бонитет извън ареала на естественото разпространение на белия и черния бор, в този стопански клас са и културите от смърч и дуглазка.

От извършената инвентаризация през **2021 г.** бе установено, че иглолистните култури не са засегнати повсеместно от болести и вредители.

Здравословното състояние на културите е задоволително. В голяма част от културите месторастенията са средно богати и среднобогати до богати. Белия и черния бор формират чисти култури и по рядко са смесени със характерната за района растителност – цер, блаун и габър(2 – 3 десети и нагоре). Насажденията се характеризират с голяма почвена и въздушна влага по време на вегетационния период. Трансформация на насажденията, на тези богати месторастения(на северни изложения), ще доведе до намаляване на лесистостта на района, което е необосновано нито от лесовъдска, нито от икономическа гледна точка. В този условен стопански клас **се налага** да се премине към планиране на мероприятия за **трансформация само за горите, които се възобновяват с характерни за района видове**, а останалите ще се стопанисват с насока на стопанисване – възобновяване и отглеждане на горите. Планираната насока на стопанисване е отглеждане при пълнота на насажденията 0.8 – 1.0 и възобновяване за зрелите култури.

Целта на стопанисване в културите с влошено санитарно състояние ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките, съчетано с възстановяване на устойчиви горски екосистеми и производство на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 60 години**.

Целта на стопанисване в културите с добро санитарно състояние ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките, съчетано с възстановяване на устойчиви горски екосистеми и производство на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 80 години**.

5.4.1.2. Условен стопански клас Дъбов високобонитетен – ДВ

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени семенни насаждения и култури от червен дъб, летен дъб, зимен дъб и габър от I до IV бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на гората, съобразени с функциите, които изпълняват и на второ място производство

на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при **турнус на сеч 140 години за насажденията от I и II бонитет и турнус на сеч 120 години за насажденията от III и IV бонитет.**

5.4.1.3. Условен стопански клас Церов - Ц

Съставен е от чисти и смесени семенни церови насаждения и култури от I до V бонитет, в задоволително санитарно състояние.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойте и производството на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 100 години.**

5.4.1.4. Условен стопански клас Горскоплоден – ГПл

Условния стопански клас е обособен от чисти и смесени семенни насаждения и култури от леска, круша, джанка, орех и череша от III до V бонитет.

Целта на стопанисване е запазване и подобряване на защитните и специални функции на гората, както и производството на плодове. **В този условен стопански клас не се поставят стопански цели и турнус на сеч.**

5.4.1.5. Условен стопански клас Липов – Л

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени липови насаждения и култури от I до V бонитет.

Целта на стопанисване е запазване и подобряване на защитните и специални функции на гората и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при **турнус на сеч 90 години.**

5.4.1.6. Условен стопански клас Широколистен високоствъблен – ШВ

В този условен стопански клас са включени чисти и смесени насаждения от клен и трепетлика и култури от явор, махалебка, полски ясен, планински ясен и американски ясен от I до V бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойте и на второ място производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при диференцирани **турнуса на сеч: 100 години за явора, ясена и клена, 60 години за махалебката, 40 години за трепетликата.**

5.4.1.7. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане – БВП

Съставен е от издънкови насаждения от бук от II бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойте, съчетано със превръщането им в семенни и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 100 години.**

5.4.1.8. Условен стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане – ГВП

Съставен е от чисти и смесени издънкови габърови насаждения от I до IV бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойте, съчетано със превръщането им в семенни и възможен добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 100 години** за насажденията от I и II бонитет. За насажденията от III и IV бонитет, целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойте и възможен добив на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 60 години.**

5.4.1.9. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане – ДСрНП

Този условен стопански клас е съставен от чисти и смесени издънкови насаждения от клен и летен дъб от III до V бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойте, съчетано със превръщането им в семенни и производство на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 60 години.**

5.4.1.10. Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП

Съставен е от чисти и смесени издънкови церови насаждения от I и II бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките, съчетано със превръщането им в семенни, както и възможен добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 60 години**.

5.4.1.11. Условен стопански клас Церов за превръщане – ЦП

Съставен е от чисти и смесени издънкови церови насаждения от III, IV и V бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойките, съчетано със превръщането им в семенни, както и възможен добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 55 години**.

5.4.1.12. Условен стопански клас Акациев – А

Съставен е от чисти и смесени издънкови насаждения и култури от акация и гледичия.

За акациевите насаждения и култури целта на стопанисване е защита на почвата от ерозия, добив на дърва и дребна строителна дървесина при **турнус на сеч 20 години**, а за **гледичиите насаждения и култури** целта на стопанисване е защита на почвата от ерозия, добив на дърва и дребна строителна дървесина при **турнус на сеч 50 години**.

5.4.1.13. Условен стопански клас Келявгабър - Кгбр

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени издънкови келявгабърски насаждения с водещо участие на келяв габър.

За келявгабърските насаждения е поддържане жизнеността на дървостойките и биологичното разнообразие, а в случаите, когато може да се води стопанска дейност и добив на дърва за огрев при **турнус на сеч 40 години**.

5.4.2. Турнуси на сеч в горските територии, държавна собственост – Стопански функции

5.4.2.1. Иглолистни култури – ИК

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени бялборови и черборови култури, както и от смесени такива с водещо участие на бял бор и черен бор от I до IV бонитет извън ареала на естественото разпространение на белия и черния бор, в този стопански клас са и културите от смърч.

От извършената инвентаризация през **2021 г.** бе установено, че иглолистните култури не са засегнати повсеместно от болести и вредители.

Здравословното състояние на културите е задоволително. В голяма част от културите месторастенията са среднобогати до богати. Белия и черния бор формират чисти култури и по рядко са смесени със характерната за района растителност – цер, блаун и габър (2 – 3 десети и нагоре). Насажденията се характеризират с голяма почвена и въздушна влага по време на вегетационния период. Трансформация на насажденията, на тези богати месторастения (на северни изложения), ще доведе до намаляване на лесистостта на района, което е необосновано нито от лесовъдска, нито от икономическа гледна точка. В този стопански клас **се налага** да се премине към планиране на мероприятия за **трансформация само за горите, които се възобновяват с характерни за района видове**, а останалите ще се стопанисват с насока на стопанисване – възобновяване и отглеждане на горите. Планираната насока на стопанисване е отглеждане при пълнота на насажденията 0.8 – 1.0 и възобновяване за зрелите култури.

Целта на стопанисване в културите с влошено санитарно състояние ще бъде възстановяване на устойчиви горски екосистеми и производство на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 60 години**.

Целта на стопанисване в културите с добро санитарно състояние ще бъде възстановяване на устойчиви горски екосистеми и производство на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 80 години**.

5.4.2.2. Дъбов високобонитетен – ДВ

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени семенни насаждения и култури от космат дъб, червен дъб, благуи и габър от I до V бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при **турнус на сеч 140 години за насажденията от I и II бонитет и турнус на сеч 120 години за насажденията от III до V бонитет.**

5.4.2.3. Церов - Ц

Съставен е от чисти и смесени семенни церови насаждения и култури от I до V бонитет, в задоволително санитарно състояние.

Целта на стопанисване е производството на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 100 години.**

5.4.2.4. Горскоплоден – ГПл

Стопанският клас е обособен от чисти и смесени култури от орех, череши и сливи от III до V бонитет.

Целта на стопанисване е производството на плодове. **В този условен стопански клас не се поставят стопански цели и турнус на сеч.**

5.4.2.5. Липов – Л

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени липови насаждения и култури от I до V бонитет.

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при **турнус на сеч 90 години.**

5.4.2.6. Широколистен високоствъблен – ШВ

Този стопански клас е сборен и е обособен от чисти и смесени с преобладание и без преобладание насаждения и култури от: мекиш, американски ясен, брези, планински ясен, полски ясен, топола И - 214, явор, бряст и махалебка.

Целта на стопанисване е производство на строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и диференциран турнус на сеч съобразно биологичните особености на отделните видове, както следва: **100 години за явора и ясена, 60 години за махалебката, брезата, мекиша и бряста, 15 години за тополата.** Турнуса на тополата е определен вследствие на решение на Експртен съвет при ИАГ от 30.03.2022 г.

5.4.2.7. Буков високобонитетен за превръщане – БВП

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени с преобладание на бук издънкови насаждения от I и II бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни и на второ място и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при **турнус на сеч 100 години.**

5.4.2.8. Габърв високобонитетен за превръщане – ГВП

Този стопански клас е обособен от чисти и смесени с преобладание на габър издънкови насаждения от I, II и III бонитет, разположени предимно върху богати месторастения.

Целта на стопанисване е превръщане на издънковите насаждения в семенни и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 100 години** за насажденията от I и II бонитет. За насажденията от III бонитет, целта на стопанисване ще бъде превръщане на издънковите насаждения в семенни и възможен добив на средна строителна дървесина, при **турнус на сеч 60 години.**

5.4.2.9. Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане – ДСрНП

Съставен е от чисти и смесени издънкови насаждения от космат дъб, червен дъб, клен и благуи от III, IV и V бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на насажденията в семенни и производство на средна строителна дървесина с **турнус на сеч 60 години.**

5.4.2.10. Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП

Съставен е от чисти и смесени издънкови церови насаждения от I и II бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде превръщането им в семенни, както и възможен добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 60 години**.

5.4.2.11. Церов за превръщане – ЦП

Съставен е от чисти и смесени издънкови церови насаждения от III, IV и V бонитет.

Целта на стопанисване ще бъде превръщането им в семенни, както и възможен добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при **турнус на сеч 55 години**.

5.4.2.12. Акациев – А

Включва чисти и смесени с преобладание на акация и гледичия издънкови насаждения и култури.

Целта на стопанисване е производство на средна и дребна строителна дървесина и дърва при **турнус на сеч 20 години за акацията и 50 години за гледичията**.

5.4.2.13. Келявгабъров - Кгбр

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени издънкови келявгабърови насаждения с водещо участие на келяв габър.

За келявгабървите насаждения е поддържане жизнеността на дървостойките и биологичното разнообразие, а в случаите, когато може да се води стопанска дейност и добив на дърва за огрев при **турнус на сеч 40 години**.

Настоящите **условни стопански класове и турнуси на сеч са приети от Експертен съвет при ИАГ** на заседание от 30.03.2022 г., съгласно Заповед №219/22.03.2022 г. на изпълнителния директор на ИАГ, на основание чл.157, ал.1 от ЗГ, чл.5, ал.1 от Устройствения правилник на ИАГ, чл.13, ал.4, чл. 63, ал. 7 и чл. 87 от Наредба №18 за инвентаризация и планиране в горските територии.

5.5. Видове гори

За всички залесени площи е определен вида гора съгласно Приложение № 5 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии. В Таблица № 60 е посочено разпределението на залесената площ по видове гора и **условни** стопански класове.

В таблица № 61 са дадени средните таксационни показатели на отделните видове гори и общо за гората.

В електронен вариант са изготвени таксационни таблици по видове гори.

Таблица №60
Разпределение на залесената площ по видове гори и условни стопански класове – държавна собственост

Видове гори	Стопански класове														Общо	%
	Иглол. култури	Дъбов В	Церов	Горскоплоден	Липов	Широколистен В	Буков В П	Габъров В П	Дъбов СрН П	Церов В П	Церов П	Акациев	Келявгабъров			
	хектари															
1. Гори от бял бор	39.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39.7	0.3	
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	39.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39.7	0.3	
2. Гори от черен бор	541.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	541.0	3.7	
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	541.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	541.0	3.7	
3. Гори от смърч	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-	
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-	
9. Култури от чужди иглолистни видове	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4	-	
11. Термофилни букови гори	-	25.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.9	0.2	
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	25.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.9	0.2	
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	-	831.4	410.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1241.4	8.4	
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	-	34.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34.9	0.2	
13.2 - Култури от дъбове	-	796.5	410.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1206.5	8.2	
14. Гори от цер	-	-	1223.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1223.3	8.2	
14.1 - Семенни гори от цер	-	-	1223.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1223.3	8.2	
15. Гори от космат дъб	-	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-	
15.1 - Естествени гори от космат дъб	-	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-	
16. Крайречни гори	-	-	-	-	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	1.9	-	
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	-	-	-	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	1.9	-	
19. Гори от обикновен габър	-	6.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.4	0.1	
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	-	6.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.4	0.1	
20. Гори от липи	-	-	-	-	1114.1	-	-	-	-	-	-	-	-	1114.1	7.5	
20.1 - Естествени липови гори	-	-	-	-	491.5	-	-	-	-	-	-	-	-	491.5	3.3	
20.2 - Култури от липа	-	-	-	-	622.6	-	-	-	-	-	-	-	-	622.6	4.2	

Видове гори	Стопански класове													Общо	%
	Иглол. култури	Дъбов В	Церов	Горскоплоден	Липов	Широколистен В	Буков В П	Габъров В П	Дъбов СрН П	Церов В П	Церов П	Акациев	Келявгабъров		
	хектари														
21. Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естествени	-	-	-	58.8	-	166.4	-	-	-	-	-	-	-	225.2	1.5
22. Гори от бреза	-	-	-	-	-	1.4	-	-	-	-	-	-	-	1.4	-
22.2 - Култури от бреза	-	-	-	-	-	1.4	-	-	-	-	-	-	-	1.4	-
23. Група издънкови за превръщане	-	-	-	-	-	0.7	129.2	990.1	101.6	3011.2	4008.1	-	-	8240.9	55.6
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	-	-	-	-	129.2	-	-	-	-	-	-	129.2	0.9
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	71.7	-	-	-	-	71.7	0.5
23.5 - Издънкови церови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3011.2	4008.1	-	-	7019.3	47.3
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	-	-	-	-	-	990.1	-	-	-	-	-	990.1	6.7
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	-	-	-	-	0.7	-	-	-	-	-	-	-	0.7	-
23 - Издънкови гори за превръщане	-	-	-	-	-	-	-	-	29.9	-	-	-	-	29.9	0.2
24. Гори от акация	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1676.2	-	1676.2	11.3
25. Гори от келяв габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300.4	300.4	2.0
27. Орехови култури	-	-	-	176.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	176.2	1.2
ВСИЧКО	587.1	868.7	1633.3	235.0	1114.1	170.4	129.2	990.1	101.6	3011.2	4008.1	1676.2	300.4	14825.4	100.0

Таблица № 61
Средни таксационни показатели по видове гори и общо за гората

държавна собственост

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
	ха	%							години	куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м
			куб.м	куб.м	куб.м	куб.м						
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	39.7	0.3	51	III (3.1)	0.76	274	5.37	213	10890	13155	-	-
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	541.0	3.6	45	III (3.2)	0.78	234	5.29	2860	126655	155555	-	-
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	5.0	-	42	II (2.2)	0.89	282	6.60	33	1410	1810	-	-
9 - Култури от чужди иглолистни видове	1.4	-	45	I (1.0)	1.00	414	9.29	13	580	740	-	-
11.1 - Семенни термофилни букови гори	25.9	0.2	120	IV (3.5)	0.50	185	1.54	40	4790	5380	-	-
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	34.9	0.2	98	IV (4.2)	0.58	116	1.15	40	4040	4670	-	-
13.2 - Култури от дъбове	1206.5	8.1	43	II (2.0)	0.80	198	4.63	5583	238450	315390	40	40
14.1 - Семенни гори от цер	1223.3	8.3	107	IV (3.9)	0.55	131	1.63	1990	160675	184890	355	400
15.1 - Естествени гори от космат дъб	5.0	-	90	V (5.0)	0.60	100	1.20	6	500	575	-	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	1.9	-	40	II (2.4)	0.50	208	5.79	11	395	460	-	-
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	6.4	-	54	III (3.3)	0.66	98	2.81	18	630	815	-	-
20.1 - Естествени липови гори	491.5	3.3	72	III (2.7)	0.66	177	2.67	1313	86805	97720	-	-
20.2 - Култури от липа	622.6	4.2	44	III (2.9)	0.80	198	4.59	2856	123485	142775	20	20
21 - Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естеств.	225.2	1.5	63	IV (3.5)	0.59	115	2.10	472	25805	30430	-	-
22.2 - Култури от бреза	1.4	-	50	V (4.6)	0.40	57	1.43	2	80	90	-	-
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	129.2	0.9	84	II (2.0)	0.64	171	2.09	270	22030	25160	-	-
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	71.7	0.5	65	IV (4.4)	0.51	66	1.07	77	4730	5210	-	-
23.5 - Издънкови церови гори	7019.3	47.5	61	III (2.7)	0.61	122	2.23	15640	853785	947935	190	215
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	990.1	6.7	73	II (2.1)	0.72	179	2.57	2547	177240	204660	-	-
23.7 - Естествени гори от трепетлика	0.7	-	74	II (2.0)	0.70	264	4.29	3	185	210	-	-
24 - Гори от акация	1676.2	11.3	16	III (3.1)	0.81	58	3.90	6530	97670	103085	35	35
25 - Гори от келяв габър	300.4	2.0	56	IV (4.2)	0.78	48	0.87	262	14330	16020	-	-
27 - Орехови култури	176.2	1.2	51	IV (4.4)	0.61	59	1.18	208	10410	13835	-	-
23 - Издънкови гори за превръщане	29.9	0.2	27	III (3.1)	0.78	66	2.78	83	1980	2210	-	-
ОБЩО	14825.4	100.0	58	III (2.9)	0.67	133	2.77	41069	1967550	2272780	640	710

6. Планирани мероприятия

6.1 Определяне размера на годишното ползване от възобновителни сечи (гори, държавна собственост)

Планирането на предложените лесовъдски намеси (сечи) е извършено съгласно чл. 101, 102, 103 и 104 от Закона за горите, както и според изискванията на Наредба № 8 на МЗХ за сечите в България и Указания за насоките на стопанисване на буковите гори в Р. България на ДАГ с изх. № 9300 – 88 от 21.07.2009 г.

Сечите в насажденията и културите в защитни и специални горски територии са предвидени съобразно техните специфични функции, както и според "Режими за устойчиво стопанисване на горите в Натура 2000" (ИАГ, 2011 год.).

При изчисляване **нормата на ползване** за всеки условен стопански клас **не са включени** насажденията определени по сертификационен доклад като Представителни екосистеми(образци), които по своята същност са **"гори във фаза на старост"**, както и категорията **"гори във фаза на старост"** по заповедта на МЗХ и насажденията от категорията **"гори във фаза на старост"** от сертификационния доклад.

По тази причина общата площ и площта на зрелите гори не отговаря на посочената по-горе при коментара за стопанските класове.

6.1.1. Гори със защитни и специални функции

Планирането на възобновителни сечи в **държавните гори** е извършено според състоянието на всяко насаждение (сечище по състояние), а общото ползване е получено като сума по насаждения, в съответствие с **чл.77 ал.3** от Наредба №18/07.10.2015 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

Само за сравнение, в **условните** стопански класове – Церов (Ц) и Липов (Л) са изчислени варианти на годишно сечище, съгласно регламентираните в **Наредба №18 формулни методи** (таблица № 63).

Данните са посочени само за справка.

Обособените стопански класове в ТП ДЛС "Паламара" са **условни**.

6.1.1.1. Условен стопански клас Иглолистни култури – ИК - (ЗСпФ) – 142.5 ха

Площта на зрелите насаждения е 1.3 хектара със запас 360 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 812 куб.м.

В таблица №62 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 62

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас ИК (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Иглол. култури	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.8	1.3	-	-	1.3
общо	1.3	-	-	1.3

Възобновяването е слабо в резултат на високата склопеност на горите. Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 47 куб.м (0.9 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 13.1% от зрелия запас и 5.8% от средния прираст на класа.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насоки на стопанисване Възобновяване или Трансформация** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания и специфичните изисквания при провеждане на сечи в защитни и специални горски територии, както и наличие на възобновяване от местни широколистни видове.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване **(за сведение)** от отгледни сечи е следното:

- Прореждания: 37.7 ха, 1 320 куб.м.;
- Пробирки: 53.0 ха, 2 510 куб.м.;
- Селекционна: 5.3 ха, 215 куб.м.;
- Всичко отгледни: 96.0 ха, 4 045 куб.м.;

Планираната насока на стопанисване – селекционна е съгласувана със Горска семеконтролна станция - гр. София.

6.1.1.2. Условен стопански клас Дъбов високобонитетен – ДВ - (ЗСпФ) – 265.5 ха

В този условен стопански клас **няма зрели насаждения.**

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване **(за сведение)** от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 6.2 ха, без материален добив;
- Прореждания: 111.9 ха, 2 775 куб.м.;
- Пробирки: 114.2 ха, 4 805 куб.м.;
- Селекционна: 5.3 ха, 160 куб.м.;
- Всичко отгледни: 237.6 ха, 7 740 куб.м.;

Планираната насока на стопанисване – селекционна е съгласувана със Горска семеконтролна станция - гр. София.

Таблица № 63

За изчисляване размера на годишното ползване от възобновителна сеч по условни стопански класове

държавна собственост, защитни и специални функции(ЗСпФ)

Условен стопански клас	Възприет турнус на сеч	Обща залесена площ	Площ на зрели и презрели насаждения	Площ на дозряващи насаждения	Площ на най-възраст. клас на средно-възрастни насаждения	Запас на зрелите и презрели насаждения	Среден експлоатационен запас	Изчислени варианти на годишно сечище												Възприето сечище между изчисленията		
								По среден прираст		По зрелост		По възраст за 40 години		По възраст за 60 години		Нормално площно сечище		По формулата на Щоцер				
								площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	
	години	хектари				куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	
Церов	100	945.2	651.2	78.0	49.9	120430	185	9.2	1706	32.6	6031	18.2	3367	13.0	2405	9.5	1758	21.6	3996	по Състояние		
																				14.2	2625	
Липов	90	400.8	16.5	95.5	162.3	2080	126	11.7	1475	0.8	101	2.8	353	4.6	580	4.0	504	4.2	529	по Състояние		
																				0.5	60	
Общо		1346.0	667.7	173.5	212.2	122510																

6.1.1.3. Условен стопански клас Церов – Ц - (ЗСпФ) – 945.2 ха

Площта на зрелите насаждения е 651.2 хектара със запас 120430 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 1706 куб.м. Експлоатационният запас е 185 куб.м/ха.

Разпределението по класове на възраст в този стопански клас е неравномерно. Зрелите дървостои заемат 68.9% от площта му. Дозряващите заемат 8.3% от площта му, а тези от последния клас на средновъзрастните – 5.3%.

В таблица № 63 са дадени вариантите на годишно ползване от възобновителни сечи, а в таблица № 64 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 64

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас Ц (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Церов	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	-	-	17.8	17.8
0.3	-	38.7	-	38.7
0.4	-	19.2	17.8	37.0
0.5	101.6	37.5	-	139.1
0.6	205.9	47.1	23.4	276.4
0.7	55.1	38.8	-	93.9
0.8	23.9	24.4	-	48.3
общо	386.5	205.7	59.0	651.2

Възобновяването е средно в резултат на високата склопеност на горите, застаряване на дървостойките и наличие на подлес. Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 2625 куб.м (625.4 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 2.2% от зрелия запас и 96.0% от площта на зрелите.

Предлага се годишно сечище по състояние с площ 14.2 ха и запас 2625 куб.м.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

От таблицата с изчислените варианти на годишно ползване по регламентирания формулни методи се вижда, че предлаганото ползване се намира между изчисленото нормално площно сечище и изчисленото годишно сечище по възраст за 40 години.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на значително количество зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Осветления: 41.0 ха, без материален добив, двукратно;
- Прочистки: 33.1 ха, без материален добив;
- Прореждания: 47.7 ха, 540 куб.м;
- Пробирки: 16.0 ха, 890 куб.м;
- Всичко отгледни: 137.8 ха, 1 430 куб.м;

6.1.1.4. Условен стопански клас Горскоплоден – ГПл - (ЗСпФ) – 37.4 ха

В този условен стопански клас няма зрели насаждения и няма планирани насоки на стопанисване.

6.1.1.5. Условен стопански клас Липов – Л - (ЗСпФ) – 400.8 ха

Този условен стопански клас включва зрели насаждения с площ 16.5 хектара със запас 2080 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 1475 куб.м. Експлоатационният запас е 126 куб.м/ха.

Разпределението по класове на възраст в този стопански клас е неравномерно. Зрелите дървостои заемат 4.1% от площта му. Дозряващите заемат 23.8% от площта му, а тези от последния клас на средновъзрастните – 40.5%.

В таблица № 63 са дадени вариантите на годишно ползване от възобновителни сечи, а в таблица № 65 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 65

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас Л (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Липов	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.6	-	16.5	-	16.5
общо	-	16.5	-	16.5

Възобновяването е средно в резултат на високата склопеност на горите, застаряване на дървостоя и наличие на подлес.

Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 60 куб.м (16.5 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 2.9% от зрелия запас, 100.0% от площта на зрелите и 4.1% от средния прираст на класа.

Предлага се годишно сечище по състояние с площ 0.5 ха и запас 60 куб.м.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

От таблицата с изчислените варианти на годишно ползване по регламентирания формулни методи се вижда, че предлаганото ползване най-много се доближава до стойностите (без да ги достига), определени по формулата за годишно сечище по зрелост.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 5.6 ха, 45 куб. м;
- Прореждания: 99.7 ха, 3 170 куб.м;
- Пробирки: 112.1 ха, 3 315 куб.м;
- Всичко отгледни: 217.4 ха, 6 530 куб.м;

6.1.1.6. Условен стопански клас Широколистен високоствъблен – ШВ - (ЗСпФ) – 40.6 ха

В този условен стопански клас **няма зрели насаждения**.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване **(за сведение)** от отгледни сечи е следното:

- Прореждания: 6.9 ха, 200 куб.м;
- Пробирки: 13.5 ха, 530 куб.м;
- Всичко отгледни: 20.4 ха, 730 куб.м;

6.1.1.7. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане – БВП - (ЗСпФ) – 21.7 ха

В този условен стопански клас **няма зрели насаждения**.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване **(за сведение)** от отгледни сечи е следното:

- Пробирки: 21.7 ха, 670 куб.м;

6.1.1.8. Условен стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане – ГВП - (ЗСпФ) – 149.1 ха

Площта на зрелите насаждения е 20.3 хектара със запас 3550 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 389 куб.м.

Разпределението по класове на възраст в този стопански клас е силно неравномерно. Зрелите дървостои заемат 13.6% от площта му. Дозряващи и от последния клас на средновъзрастните – няма.

В таблица № 66 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 66

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас Габъров ВП (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Габъров В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.7	-	20.3	-	20.3
общо	-	20.3	-	20.3

Възобновяването е средно в резултат на високата склопеност на горите и наличие на подлес.

Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 79 куб.м (20.3 ха групово постепенна), което представлява 2.2% от зрелия запас, 100.0% от площта на зрелите и 20.3% от средния прираст на класа.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, групово-постепенни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите и специфичните изисквания при провеждане на сечи в защитни и специални горски територии.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване **(за сведение)** от отгледни сечи е следното:

- Прореждания: 19.5 ха, 520 куб.м;
- Пробирки: 36.0 ха, 1 150 куб.м;
- Всичко отгледни: 55.5 ха, 1 670 куб.м;

6.1.1.9. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане – ДСрНП - (ЗСпФ) – 9.8 ха

Площта на зрелите насаждения е 0.3 хектара със запас 30 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 25 куб.м.

В този условен стопански клас няма планирани насоки на стопанисване.

6.1.1.10. Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП - (ЗСпФ) – 962.3 ха

Площта на зрелите насаждения е 432.5 хектара със запас 62810 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 2686 куб.м.

Разпределението по класове на възраст в този стопански клас е неравномерно. Зрелите дървостои заемат 45.0% от площта му. Дозряващите заемат 4.7%, а тези от последния клас на средновъзрастните – 1.5%.

В таблица № 67 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 67

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас Церов ВП (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Церов В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	-	-	23.1	23.1
0.4	-	24.5	-	24.5
0.5	-	51.7	-	51.7
0.6	46.1	41.7	9.3	97.1
0.7	43.1	106.7	4.4	154.2
0.8	16.0	46.4	11.7	74.1
0.9	-	7.8	-	7.8
общо	105.2	278.8	48.5	432.5

Възобновяването е средно до добро, въпреки наличието на подлес.

Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 1799 куб.м (432.5 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 2.9% от зрелия запас, 100.0% от площта на зрелите и 67.0% от средния прираст на класа.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания и специфичните изисквания при провеждане на сечи в защитни и специални горски територии.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване **(за сведение)** от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 18.6 ха, без материален добив;
- Прореждания: 209.0 ха, 4 420 куб.м;
- Пробирки: 133.6 ха, 3 400 куб.м;
- Всичко отгледни: 361.2 ха, 7 820 куб.м;

6.1.1.11 Условен стопански клас Церов за превръщане – ЦП - (ЗСпФ) – 1608.0 ха

Площта на зрелите насаждения е 1331.7 хектара със запас 157400 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 2821 куб.м.

В таблица № 68 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 68

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас Церов П (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Церов П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	-	-	105.9	105.9
0.3	3.4	26.6	-	30.0
0.4	3.9	15.0	-	18.9
0.5	45.3	230.8	43.8	319.9
0.6	115.2	155.1	12.9	283.2
0.7	78.6	182.9	97.9	359.4
0.8	74.5	57.3	53.2	185.0
0.9	26.0	3.4	-	29.4
общо	346.9	671.1	313.7	1331.7

Възобновяването е средно до добро, въпреки наличието на подлес.

Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 4288 куб.м (1201.0 ха постепенно-котловинна сеч), което представлява 2.7% от зрелия запас и 90.2% от площта на зрелите.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания и специфичните изисквания при провеждане на сечи в защитни и специални горски територии.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 52.6 ха, без материален добив;
- Прореждания: 63.3 ха, 1 095 куб.м;
- Пробирки: 64.6 ха, 1 370 куб.м;
- Всичко отгледни: 180.5 ха, 2 465 куб.м;

6.1.1.12. Условен стопански клас Акациев – А - (ЗСпФ) – 548.9 ха

Насажденията и културите в този стопански клас ще се стопанисват нискостъблено, запаса **няма** да се преизчислява за изсичане в годината на сечта, по **решение на Експертен съвет при ИАГ от 30.03.2022 г.** Годишно ще се добиват 2360 куб.м от голи сечи с издънково възобновяване - акация (32.8 ха), гледичия (0.3 ха).

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

6.1.1.13. Условен стопански клас Келявгабърров – Кгбр - (ЗСпФ) – 36.4 ха

В този условен стопански клас **не са планирани насоки на стопанисване.**

6.1.2. Гори със стопански функции

Планирането на възобновителни сечи в **държавните гори** е извършено според състоянието на всяко насаждение (сечище по състояние), а общото ползване е получено като сума по насаждения, в съответствие с **чл.77 ал.3** от Наредба №18/07.10.2015 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

В стопански класове – ИК, Ц, и Л са изчислени варианти на годишно сечище, съгласно регламентираните в **Наредба №18 формулни методи** (таблица № 70).

6.1.2.1. Иглолистни култури – ИК - (СтФ) – 227.9 ха

Площта на зрелите насаждения е 14.6 хектара със запас 3550 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 1232 куб.м. Експлоатационният запас е 243 куб.м/ха.

В таблица № 70 са дадени вариантите на годишно ползване от възобновителни сечи, а в таблица № 69 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 69

За разпределение на площта на зрелите насаждения в стопански клас ИК (СтФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Иглол. култури	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.7	11.6	-	-	11.6
0.8	2.6	-	-	2.6
0.9	0.4	-	-	0.4
общо	14.6	-	-	14.6

Възобновяването е слабо в резултат на високата склопеност на горите.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 136 куб.м (14.6 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 3.8% от зрелия запас и 11.0% от средния прираст на класа.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им и степента на възобновяване.

Предлага се годишно сечище по състояние с площ 0.6 ха и запас 136 куб.м.

От таблицата с изчислените варианти на годишно ползване по регламентираните формулни методи се вижда, че предлаганото ползване най-много се доближава до стойностите (без да ги достига), определени по формулата за годишно сечище по зрелост.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 2.3 ха, без материален добив;
- Прореждания: 69.2 ха, 2 550 куб.м;
- Пробирки: 54.9 ха, 2 465 куб.м;
- Всичко отгледни: 126.4 ха, 5 015 куб.м;

6.1.2.2. Дъбов високобонитетен – ДВ - (СтФ) – 546.3 ха

В този стопански клас **няма зрели насаждения**.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Осветления: 1.2 ха, без материален добив;
- Прочистки: 4.0 ха, без материален добив;
- Прореждания: 141.3 ха, 3 880 куб.м
- Пробирки: 285.3 ха, 12 980 куб.м
- Всичко отгледни: 431.8 ха, 16 860 куб.м

Таблица № 70
За изчисляване размера на годишното ползване от възобновителна сеч по стопански класове
Държавна собственост, стопански функции(СДФ)

Стопански клас	Възприет турнус на сеч	Обща залесена площ	Площ на зрели и презрели насаждения	Площ на дозряващи насаждения	Площ на най-възраст. клас на средно-възрастни насаждения	Запас на зрелите и презрели насаждения	Среден експлоатационен запас	Изчислени варианти на годишно сечище												Възприето сечище между изчисленияте	
								По среден прираст		По зрелост		По възраст за 40 години		По възраст за 60 години		Нормално площно сечище		По формулата на Щоцер			
								площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас
	години	хектари				куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
Церов	100	478.1	76.3	13.6	103.6	7920	104	13.8	1440	3.8	395	2.2	229	3.2	333	4.8	499	4.3	447	по Състояние	
																				4.2	440
Липов	90	691.0	67.2	232.7	251.2	11540	172	15.4	2648	3.4	585	7.5	1290	9.2	1582	6.9	1187	8.0	1376	по Състояние	
																				2.0	341
Иглолистни култури	80	227.9	14.6	98.6	110.8	3550	243	5.1	1232	0.7	170	2.8	680	3.7	899	2.8	680	3.2	778	по Състояние	
																				0.6	136
Общо		1397.0	158.1	344.9	465.6	23010															

6.1.2.3. Церов – Ц - (СтФ) – 478.1 ха

Площта на зрелите насаждения е 76.3 хектара със запас 7920 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 1440 куб.м. Експлоатационният запас е 104 куб.м/ха.

Разпределението по класове на възраст в този стопански клас е неравномерно. Зрелите дървостои заемат 16.0% от площта му. Дозряващите заемат 2.8%, а тези от последния клас на средновъзрастните – 21.7%.

В таблица № 70 са дадени вариантите на годишно ползване от възобновителни сечи, а в таблица № 71 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 71

За разпределение на площта на зрелите насаждения в стопански клас Ц (СтФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Церов	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	-	-	43.1	43.1
0.4	5.7	-	-	5.7
0.5	2.1	-	5.9	8.0
0.6	-	19.5	-	19.5
общо	7.8	19.5	49.0	76.3

Възобновяването е средно до добро, въпреки застаряването на дървостойите и наличие на подлес.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 440 куб.м (68.5 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 5.6% от зрелия запас, 89.8% от площта на зрелите и 30.6% от средния прираст на класа.

Предлага се годишно сечище по състояние с площ 4.2 ха и запас 440 куб.м.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им и степента на възобновяване.

От таблицата с изчислените варианти на годишно ползване по регламентирания формулни методи се вижда, че предлаганото ползване най-много се доближава до стойностите (без да ги достига), за това по формулата за коригирано площно сечище. Тази формула в лесоустройството е известна като формула на Щоцер.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на значително количество зряла дървесина при спазване на режимите на стопанисване на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Осветления: 50.2 ха, без материален добив, двукратно;
- Прочистки: 69.8 ха, без материален добив;
- Прореждания: 54.7 ха, 825 куб.м
- Пробирки: 99.7 ха, 3 350 куб.м
- Всичко отгледни: 274.4 ха, 4 175 куб.м

6.1.2.4. Горскоплоден – ГПл - (СтФ) – 154.1 ха

В този стопански клас **няма зрели насаждения и няма планирани насоки на стопанисване.**

6.1.2.5. Липов – Л - (СтФ) – 691.0 ха

Този условен стопански клас включва само зрели насаждения с площ 67.2 хектара със запас 11540 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 2648 куб.м. Експлоатационният запас е 172 куб.м/ха.

Разпределението по класове на възраст в този стопански клас е силно неравномерно. Зрелите дървостои заемат 9.7% от площта му. Дозряващите заемат 20.0% от площта и тези от последния клас на средновъзрастните – 13.6%.

В таблица № 70 са дадени вариантите на годишно ползване от възобновителни сечи, а в таблица № 72 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 72
За разпределение на площта на зрелите насаждения в стопански клас Л (СтФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Липов	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.6	-	11.5	-	11.5
0.7	8.9	10.1	-	19.0
0.8	15.9	-	20.8	36.7
общо	24.8	21.6	20.8	67.2

Възобновяването е средно до добро, въпреки наличието на подлес.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 341 куб.м (67.2 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 2.9% от зрелия запас, 100.0% от площта на зрелите и 12.9% от средния прираст на класа.

Предлага се годишно сечище по състояние с площ 2.0 ха и запас 341 куб.м.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им и степента на възобновяване.

От таблицата с изчислените варианти на годишно ползване по регламентираните формулни методи се вижда, че предлаганото ползване най-много се доближава до стойностите (без да ги достига), определени по формулата за годишно сечище по зрелост.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 1.9 ха, без материален добив;
- Прореждания: 106.8 ха, 4 570 куб.м
- Пробирки: 317.5 ха, 12 220 куб.м
- Всичко отгледни: 426.2 ха, 16 790 куб.м

6.1.2.6. Широколистен високоствъблен – ШВ - (СтФ) – 50.1 ха

В стопанския клас са отнесени 3(три) зрели тополови насаждения от И – 214 в турнусна възраст, на площ от 1.9 ха и ползване 440 куб. м, с насока на стопанисване – възобновяване и последващо залесяване.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване(**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 0.2 ха, без материален добив;
- Прореждания: 0.7 ха, без материален добив;
- Пробирки: 10.1 ха, 395 куб.м
- Всичко отгледни: 11.0 ха, 395 куб.м

6.1.2.7. Буков високобонитетен за превръщане – БВП - (СтФ) – 86.0 ха

Площта на зрелите насаждения е 60.0 хектара със запас 9480 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 167 куб.м.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 265 куб.м (60.0 хектара групово-постепенна сеч), което представлява 2.8% от зрелия запас и 100.0% от площта на зрелите.

В таблица № 73 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 73
За разпределение на площта на зрелите насаждения в стопански клас
БВП (СтФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Буков В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.5	-	20.8	-	20.8
0.6	-	-	19.8	19.8
0.7	-	-	19.4	19.4
общо	-	20.8	39.2	60.0

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, групово-постепенни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите и съгласно Указанията за стопанисване на буковите гори.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Пробирки: 26.0 ха, 730 куб.м;

6.1.2.8. Габъров високобонитетен за превръщане – ГВП - (СтФ) – 684.0 ха

Площта на зрелите насаждения е 154.3 хектара със запас 28960 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 1778 куб.м.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 479 куб.м (91.9 хектара групово-постепенна сеч), което представлява 1.7% от зрелия запас и 27.0% от средния прираст на класа.

В таблица № 74 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 74
За разпределение на площта на зрелите насаждения в стопански клас
ГВП (СтФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Габъров В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.7	15.0	4.8	-	19.8
0.8	91.2	43.3	-	134.5
общо	106.2	48.1	-	154.3

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, групово-постепенни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Прореждания: 27.9 ха, 595 куб.м
- Пробирки: 299.8 ха, 9 445 куб.м
- Всичко отгледни: 327.7 ха, 10 040 куб.м

6.1.2.9. Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане – ДСрНП - (СтФ) – 43.6 ха

Площта на зрелите насаждения е 32.4 хектара със запас 2635 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 72 куб.м.

Разпределението по класове на възраст в този стопански клас е силно неравномерно. Зрелите дървостои заемат 74.3% от площта му. Дозряващи и тези от последния клас на средновъзрастните – няма.

В таблица № 75 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 75

За разпределение на площта на зрелите насаждения в стопански клас Дъбов СрН П(СтФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Дъбов СрН П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.5	0.3	-	7.6	7.9
0.6	11.2	-	-	11.2
0.7	2.0	-	-	2.0
0.9	11.3	-	-	11.3
общо	24.8	-	7.6	32.4

Възобновяването е слабо, като се има предвид високата склопеност на горите и наличието на подлес.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 48 куб.м (18.9 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 1.8% от зрелия запас и 58.3% от площта на зрелите.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване на гората.

В стопанския клас няма планирана насока на стопанисване - отглеждане.

6.1.2.10. Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП - (СтФ) – 2002.6 ха

Площта на зрелите насаждения е 708.9 хектара със запас 103775 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 5948 куб.м.

В таблица № 76 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 76

За разпределение на площта на зрелите насаждения в стопански клас Церов ВП (СтФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Церов В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	-	-	13.2	13.2
0.5	54.0	109.5	101.9	265.4
0.6	84.3	85.8	23.4	193.5
0.7	-	101.2	31.6	132.8
0.8	34.4	19.7	20.6	74.7
0.9	14.4	14.9	-	29.3
общо	187.1	331.1	190.7	708.9

Възобновяването е средно до добро, въпреки наличието на подлес.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 2769 куб.м (670.6 ха постепенно-котловинна сеч), което представлява 2.7% от зрелия запас и 94.6% от площта на зрелите.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване(за сведение) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 22.4 ха, без материален добив;
- Прореждания: 653.0 ха, 13 665 куб.м
- Пробирки: 232.9 ха, 5 525 куб.м
- Всичко отгледни: 908.3 ха, 19 190 куб.м

6.1.2.11 Церов за превръщане – ЦП - (СтФ) – 1983.1 ха

Площта на зрелите насаждения е 1540.8 хектара със запас 172215 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 3429 куб.м.

В таблица № 77 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 77

За разпределение на площта на зрелите насаждения в стопански клас Церов П (СтФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Церов П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	-	9.3	18.0	27.3
0.3	-	-	4.3	4.3
0.4	4.3	89.4	52.1	145.8
0.5	51.6	169.3	107.5	328.4
0.6	204.8	220.4	69.8	495.0
0.7	138.9	190.7	35.9	365.5
0.8	116.1	21.5	5.7	143.3
0.9	-	12.7	-	12.7
1.0	18.5	-	-	18.5
общо	534.2	713.3	293.3	1540.8

Възобновяването е средно до добро, въпреки наличието на подлес.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 4509 куб.м (1400.0 ха постепенно-котловинна сеч), което представлява 2.6% от зрелия запас и 90.9% от площта на зрелите.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване(за сведение) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 95.1 ха, без материален добив;
- Прореждания: 82.9 ха, 1 370 куб.м
- Пробирки: 12.3 ха, 240 куб.м
- Всичко отгледни: 190.3 ха, 1 610 куб.м

6.1.2.12. Акациев – А - (СтФ) – 1073.6 ха

Насажденията и културите в този стопански клас ще се стопанисват нискостъблено, запаса няма да се преизчислява за изсичане в годината на сечта, по **решение на Експертен съвет при ИАГ от 30.03.2022 г.** Годишно ще се добиват 5162 куб.м от голи сечи с издънково възобновяване - акация (68.9 ха).

6.1.2.13. Келявгабър – Кгбр - (СтФ) – 12.0 ха

В този стопански клас **не са планирани насоки на стопанисване.**

6.2. Планирани сечи в държавните горски територии

Всички мероприятия, които са залегнали в настоящия горскостопански план **са планирани съгласно:**

- **Закона за горите** - Обн. ДВ, бр.19 от 08 Март 2011 г.
- **Наредба № 8 на МЗХ за сечите в горите** – Обн. ДВ, бр. 64 от 19.08.2011 год.
- **Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии**, притурка към ДВ, бр.82 от 23.10.2015 г.
- **писмо № 33-05-08/18.04.2008 г. на ДАГ** относно: Оценка за съвместимост на лесоустройствените проекти с предмета и целите на защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от ЗБР (защитени зони по Натура 2000)
- **“Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение №1 от ЗБР”** утвърдена на основание чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 8 / 05.05.2011 г. за сечите в горите от ИД на ИАГ.

При планирането на всички мероприятия, залегнали в ГСП на ТП ДЛС “Паламара” стриктно са спазени всички условия, които са предвидени в **Решение № 17- ОС/ 2023 год. на МОСВ**, с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

6.2.1. Възобновителни сечи

Възобновителни сечи ще се водят на обща площ **5750.9** ха. Разпределението на площта по вид на възобновителната сеч и условни стопански класове е дадено в таблица № 78.

Таблица № 78

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта

държавна собственост

Вид на възобновителната сеч							
Стопански класове	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за топола	гола за изд.възобн.	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ							
Иглол. култури	9.0	-	-	-	-	9.0	0.2
Церов	619.7	-	-	5.7	5.7	625.4	10.9
Липов	16.5	-	-	-	-	16.5	0.3
Церов В П	432.5	-	-	-	-	432.5	7.5
Габър В П	-	20.3	-	-	-	20.3	0.3
Церов П	1201.0	-	-	-	-	1201.0	20.9
Акациев	-	-	-	331.1	331.1	331.1	5.8
Всичко ЗСпФ	2278.7	20.3	-	336.8	336.8	2635.8	45.9
Гори със стопански функции							
Иглол. култури	20.8	-	-	-	-	20.8	0.4
Дъбов В	-	26.5	-	-	-	26.5	0.5
Церов	68.5	-	-	-	-	68.5	1.1
Липов	67.2	-	-	-	-	67.2	1.2

Вид на възобновителната сеч							
Стопански класове	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за топола	гола за изд.възобн.	общо гола	ОБЩО	%
Широколистен В	-	-	1.9	-	1.9	1.9	-
Буков В П	-	60.0	-	-	-	60.0	1.0
Церов В П	670.6	-	-	-	-	670.6	11.7
Габъров В П	-	91.9	-	-	-	91.9	1.6
Церов П	1400.0	-	-	-	-	1400.0	24.3
Дъбов СрН П	18.9	-	-	-	-	18.9	0.3
Акациев	-	-	-	688.8	688.8	688.8	12.0
всичко СтФ	2246.0	178.4	1.9	688.8	690.7	3115.1	54.1
ОБЩО	4524.7	198.7	1.9	1025.6	1027.5	5750.9	100.0
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)	154260	8590	395	75320	75715	238565	
ПОЛЗВАНЕ (С КЛОНИ)	170890	9580	460	79010	79470	259940	

6.2.1.1. Постепенно - котловинна сеч

Планирана е в култури от бял и черен бор достигнали турнусна възраст, семенни и издънкови церови и дъбови насаждения с неравномерен строеж или групово разположение на подраства върху среднобогати и богати месторастения, както и в зоните за защита на природните местообитания.

Общо постепенно-котловинна сеч е планирана на площ от **4524.7 ха**. Интензивността на сечта е 20-25% (Подотделите в които са планирани възобновителни сечи са показани в Приложението на ГСП, Списък сечи).

Сечта се планира в насаждения със склопеност, по-голяма от 0.8, и липса на възобновяване склопеността се намалява до 0.6-0.7 с цел поява на естествено възобновяване. Възобновителните участъци се отварят под формата на котли, като сумарната площ на котлите не надвишава 30% от площта на насаждението. В местата с достатъчно количество подраст се отварят до 3(три) котела на един хектар, всеки с диаметър до два пъти средната височина на насаждението. Дървостоят около котлите в ивица с ширина 15-20 метра може да се изрежда до склопеност 0.5-0.6. Котлите се разширяват, когато по периферията им се появи достатъчно количество подраст.

Разширяването се извършва равномерно или неравномерно в зависимост от посоката на възобновяване. Около разширените котли може да се формира ивица с ширина 15-20м. и се допуска изреждане до склопеност 0.5-0.6. Интензивността на сечта е до 30% при всяка лесовъдска намеса.

Възобновителният период е не по-малко от 20 години, като за горите в "Натура 2000" е 30 години, а периода между отделните лесовъдски намеси е не по-малък от 5 години, като за насажденията в "Натура 2000" е 8 години.

При лесовъдска необходимост едновременно със сечта във възобновените участъци се провеждат и съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраства.

Тази сеч е по-гъвкава от другите сечи в контекста на използване на възобновяването и разкриване на укрепналия подраст.

Възобновителната сеч е предвидена да се изведе в насажденията от благун, цер, липа, бял бор, черен бор и зимен дъб.

6.2.1.2. Групово - постепенна сеч

Тази сеч е планирана в семенни и издънкови букови и габърови насаждения и едно издънково дъбово – габърово насаждение, което се възобновява с габър. Изборът на тази сеч се определя от следните съображения: относителна разновъзрастност на насажденията, неравномерен строеж и наличие на групов подраст. Интензивността на сечта е 20-25%.

При групово-постепенната сеч се цели създаване на разновъзрастни насаждения, които са по-устойчиви на неблагоприятни въздействия. Тя е планирана и в зоните за защита на природните местообитания.

Общо групово-постепенна сеч е планирана на площ от **198.7 ха**.

Планирана е в следните стопански класове:

-	Габъров ВП – ЗСпФ	-	20.3	ха
-	Дъбов В – СтФ	-	26.5	ха
-	Буков ВП - СтФ	-	60.0	ха
-	Габъров ВП – СтФ	-	91.9	ха

Този вид сеч е планирана в едновъзрастни и разновъзрастни насаждения с преобладание на сенкоиздръжливи дървесни видове.

В насажденията в които е планирана тази сеч може да се разчита на естествено възобновяване. Тази сеч се провежда с цел формиране и поддържане на неравномерна възрастова, хоризонтална и вертикална структура с възобновителен период не по-малък от 40 години за високостъблените и 30 години за издънковите насаждения.

Дървостоят се отсича постепенно под формата на прозорци, които се разширяват, а лесовъдските намеси се провеждат най-малко на 4 пъти, като периодът между отделните намеси е не по-малък от 7 (седем) години.

Прозорците се залагат в местата със започнал възобновителен процес. При липса на възобновяване прозорците се залагат на два пъти в места със склопеност, по-голяма от 0.6, като първия път склопеността в прозореца се свежда до 0.4 в семеносна година, а окончателното изсичане на дървостоя в прозореца се извършва при започнал възобновителен процес. На един хектар от площта се залагат до 3(три) прозореца, дървостоя около прозорците в ивица с ширина 15-20м. се изрежда до склопеност 0.5-0.6.

Разширението на прозорците се извършва, когато подрастът е в достатъчно количество и е укрепнал. При лесовъдска необходимост едновременно с разширяването на прозорците във възобновителните участъци се провеждат съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста.

6.2.1.3. Гола сеч

Гола сеч е предвидена в следните стопански класове:

-	Широколистен В - СтФ	-	1.9	ха
-	Церов - ЗСпФ	-	5.7	ха
-	Акациев – ЗСпФ	-	344.3	ха
-	Акациев - СтФ	-	688.9	ха

Общо гола сеч е планирана на площ от **1040.8 ха**.

Изборът на голата сеч в тези условни стопански класове се диктува от различни причини:

6.2.1.3.1. Тополови култури

Общата им площ е **1.9 ха** (Приложение, Списък сечи). Възобновяването е изкуствено. Предвидена е в Широколистен високостъблен стопански клас в горите със СтФ (1.9 ха).

6.2.1.3.2. Акациев дървостой

Общата им площ е **1025.6 ха** (Приложение, Списък сечи). Възобновяването е издънково. Планирана в Акациев стопански клас в горите със ЗСпФ (331.1 ха) и горите със СтФ (688.8 ха).

В Церов стопански клас е планирана гола сеч с последващо издънково възобновяване само за акацията (насаждението е церова култура с участие на акация – 2 десети. Цера не се сече.)

6.2.2. Отгледни сечи

Отгледни сечи са планирани в млади, средновъзрастни и дозряващи насаждения и култури по състояние, на обща площ **4066.2 ха**. Разпределението ѝ по стопански класове, площ, запас и вид на сечта е дадено в таблица № 79.

С отгледните сечи се цели регулиране състава на насажденията, подобряване на състоянието им, бонитета, сортиментна структура, а от тук и увеличаване количеството и качеството на продукцията от единица площ.

Предвидени са следните видове отгледни сечи:

6.2.2.1. Осветление на културата е планирано без материален добив в несклопени култури и насаждения на възраст 1-10 години, с цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни и храстови видове, както и след извеждане на голи сечи с последващо залесяване, когато може да се очаква развитието на нежелана издънкова растителност.

Осветления са планирани на **обща площ 92.4 ха**, като това е удвоената площ, поради повтораемостта им (2 пъти за десетилетието).

6.2.2.2. Прочистка е планирана в склопени култури и насаждения до 20-годишна възраст, с пълнота 0.9-1.0. Интензивността варира от 10 до 25% в зависимост от пълнотата, дървесния вид, бонитет, месторастене, а за иглолистните култури и от схемата на залесяване.

Прочистки са планирани на площ от **326.1 ха**.

При насажденията и културите със среден диаметър до 10 см, прочистките са планирани да се водят **без да е начислен материален добив**, като само в **отд. 1091 е**; има добив от 45 куб.м.

6.2.2.3. Прореждане е планирано в насаждения и култури от 21 до 40 години, а за семенните букови и дъбови насаждения - от 21 до 60 години, с пълнота 0.8-1.0. Интензивността им варира от 15 до 30% в зависимост от пълнотата, дървесния вид, типа месторастене и схемата на залесяване. При интензивност над 25% сечта следва да се изведе на два пъти, за да не се разстроят дървостойите. В защитните и специални гори при пълнота 0.8 е подпождано индивидуално за всяко насаждение, отчитайки особеностите на функциите, които то изпълнява и месторастенето.

При насажденията и културите със среден диаметър до 10 см, прорежданията са планирани да се водят без да е начислен материален добив.

Прореждане е планирано на обща площ от **1712.4 ха**, от които **152.3 ха без материален добив** и **1560.1 ха с материален добив**.

6.2.2.4. Пробирка е планирана в насаждения и култури от 41 години до зряла възраст (при семенния бук и дъб - от 61 години) с пълноти 0.8-1.0. Интензивността им варира от 15 до 30% в зависимост от пълнотата, дървесния вид, бонитета и типа месторастене.

В защитните и специални гори при пълнота 0.8 са спазени същите принципи, както при прорежданията.

Пробирка е планирана на площ **1924.7 ха**.

6.2.2.5. Селекционна сеч е планирана в семепроизводствените насаждения (семенните бази) на площ от **10.6 ха**, като интензивността е от 10 до 15%. Планираните сечи са съгласувани със Горска семеконтролна станция – гр. София.

6.2.3. Технически сечи

Техническите сечи са планирани с цел просветляване на съществуващи трайни горски пътища (чакълирани и землени).

6.2.3.1. Технически сечи за просветляване на горски път са планирани за просветляване на пътища, като при тях **не е планиран материален добив**.

На територията на ТП ДЛС "Паламара" е планирана техническа сеч за просветляване на съществуващи трайни горски пътища с цел опазване, поддържане и осъществяване на горскостопански, противопожарни и ловностопански мероприятия в отдели и подотдели: **6** - с, у; **11** - в, г; **12** - б, в, г, д; **13** - а, б; **21** - д, е; **127** - д, е; **422** - б; **431** - г, д, з; **438** - г; **439** - б, в; **440** - а, б, в; **441** - а; **1003** - б, в, г, д, е; **1004** - г; **1005** - а, б, в, г, е; **1006** - г; **1007** - б, в; **1008** - а, г; **1009** - а; **1010** - а, г; **1011** - а, в; **1012** - а, в; **1013** - а, б; **1014** - а, б, в, г, д; **1018** - в; **1020** - а, б, н; **1021** - г, д; **1030** - е, з, т, х; **1037** - в; **1038** - з; **1050** - б, г; **1057** - в, д; **1058** - д, е; **1084** - т; **1099** - а, б, г, д, е, ж; **1100** - а, б; **1101** - в, д; **1102** - а; **1103** - в; **1104** - а, б, г; **1105** - в; **2023** - в; **2024** - а; **2028** - п, у, ф, б1; **2033** - л; **2036** - н; **2037** - а, о; **2193** - б;

Сечта може да се извършва от едната или от двете страни на пътя, като общата ширина на ивицата, в която се извършва просветляване, от краищата на обхвата на пътя е не повече от една четвърт от средната височина на дървостоя на насаждението.

6.2.4. Други лесовъдски мероприятия

С цел подобряване на естественото възобновяване, толериране на семенния дървостой, подобряване качеството на дървесината, отстраняването на подлеса и др. са планирани следните лесовъдски мероприятия:

6.2.4.1. Отглеждане на подраста

Това мероприятие е за регулиране на състава, произхода и качеството на подраста. Извършва се чрез премахване на издънки, нежелан подраст или подлес, конкурентна и увредена от болести и вредители растителност.

Отглеждане на подраста се провежда при наличие на неукрепнал подраст или да се премахне нежелан дървесен вид от подраста, като в работните описания на всеки от подотделите с планирано такова мероприятие, след постепенно – котловинна, групово – постепенна и неравномерно-постепенна сеч е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва отглеждане на подраста.

Основна задача на отглеждането е младите семенни екземпляри от желаните или желаните от стопанска или екологична гледна точка дървесни видове да бъдат предпазени от заглушаващото влияние на подлеса, живата почвена покривка и издънките. При отглеждането не се очаква материален добив и затова то се планира само по площ. Заложените разчети са за 20% от площта на подотделите. Мероприятието има за цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни видове, както и изрязване на пънче на евентуално повреден при извеждането на сечта широколистен подраст в отворените котли.

Отглеждането на подраста включва и опазване на съществуващия подраст, прилагане на подходяща техника и технология при сечта и извоза на материалите, почистване на сечищата, ограждане на възобновителните участъци, провеждане на сечта в сезони и срокове, съобразяване с биологичните изисквания на дървесните видове и грижи за подраста до пълното му формиране, като надежден и укрепнал подраст, от който може да се формира пълноценно младо насаждение.

Отглеждане на подраста ще се извърши върху редуцирана площ от **917.1 ха**.

Отглеждането на подраста се смята за елемент на подпомагането на естественото възобновяване.

6.2.4.2. Изсичане на подлеса

Това лесокултурно мероприятие е планирано в зрели дървостои в случаите, когато подлесът затруднява естественото възобновяване. Премахват се храстовите видове, както и ония дървесни видове, на които не се разчита за възобновяването и които по различна причина не могат да достигнат височината на основния дървостой.

Материален добив не е начисляван. Планирано е изсичане на подлеса в държавните горски територии, да се изведе на площ от **1831.5 ха**.

Таблица № 79
Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта

държавна собственост

ВИДОВЕ СЕЧИ												
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОбН. СЕЧИ	осветл.	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ												
Иглол. култури	ха	20.8	-	2.3	69.2	54.9	-	126.4	147.2	1.5	1.3	11.6
	куб.м	1155	-	-	2550	2465	-	5015	6170	1.8	-	-
Иглол. култури ЗСпФ	ха	9.0	-	-	37.7	53.0	5.3	96.0	105.0	1.1	0.6	-
	куб.м	470	-	-	1320	2510	215	4045	4515	1.3	-	-
всичко иглолистни СтФ	ха	20.8	-	2.3	69.2	54.9	-	126.4	147.2	1.5	1.3	11.6
	куб.м	1155	-	-	2550	2465	-	5015	6170	1.8	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	9.0	-	-	37.7	53.0	5.3	96.0	105.0	1.1	0.6	-
	куб.м	470	-	-	1320	2510	215	4045	4515	1.3	-	-
всичко иглолистни	ха	29.8	-	2.3	106.9	107.9	5.3	222.4	252.2	2.6	1.9	11.6
	куб.м	1625	-	-	3870	4975	215	9060	10685	3.1	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ												
Дъбов В	ха	26.5	1.2	4.0	141.3	285.3	-	431.8	458.3	4.7	5.3	-
	куб.м	1210	-	-	3880	13060	-	16940	18150	5.2	-	-
Дъбов В ЗСпФ	ха	-	-	20.5	97.6	114.2	5.3	237.6	237.6	2.4	-	-
	куб.м	-	-	-	2790	4805	130	7725	7725	2.2	-	-
Церов	ха	68.5	50.2	69.8	54.7	99.7	-	274.4	342.9	3.5	13.7	43.1
	куб.м	3930	-	-	825	3400	-	4225	8155	2.4	-	-
Церов ЗСпФ	ха	625.4	41.0	33.1	47.7	16.0	-	137.8	763.2	7.8	123.7	166.9
	куб.м	23480	-	-	540	890	-	1430	24910	7.2	-	-

ВИДОВЕ СЕЧИ												
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	осветл.	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
Липов	ха	67.2	-	1.9	106.8	317.5	-	426.2	493.4	5.0	13.5	36.7
	куб.м	3080	-	-	4570	12225	-	16795	19875	5.7	-	-
Липов ЗСпФ	ха	16.5	-	5.6	99.7	112.1	-	217.4	233.9	2.4	3.3	-
	куб.м	520	-	45	3435	3590	-	7070	7590	2.2	-	-
Широколистен В	ха	1.9	-	0.2	0.7	10.1	-	11.0	12.9	0.1	-	-
	куб.м	395	-	-	-	395	-	395	790	0.2	-	-
Широколистен В ЗСпФ	ха	-	-	-	6.9	13.5	-	20.4	20.4	0.2	-	-
	куб.м	-	-	-	200	530	-	730	730	0.2	-	-
всичко широколистни високоствъблени СтФ	ха	164.1	51.4	75.9	303.5	712.6	-	1143.4	1307.5	13.3	32.5	79.8
	куб.м	8615	-	-	9275	29080	-	38355	46970	13.5	-	-
Всичко широколистни високоствъблени ЗСпФ	ха	641.9	41.0	59.2	251.9	255.8	5.3	613.2	1255.1	12.8	127.0	166.9
	куб.м	24000	-	45	6965	9815	130	16955	40955	11.8	-	-
всичко широколистни високоствъблени	ха	806.0	92.4	135.1	555.4	968.4	5.3	1756.6	2562.6	26.1	159.5	246.7
	куб.м	32615	-	45	16240	38895	130	55310	87925	25.3	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ												
Буков В П	ха	60.0	-	-	-	26.0	-	26.0	86.0	0.9	12.1	19.8
	куб.м	2370	-	-	-	730	-	730	3100	0.9	-	-
Буков В П ЗСпФ	ха	-	-	-	-	21.7	-	21.7	21.7	0.2	-	-
	куб.м	-	-	-	-	670	-	670	670	0.2	-	-
Церов В П	ха	670.6	-	22.4	669.0	232.9	-	924.3	1594.9	16.2	138.3	259.9
	куб.м	25200	-	-	14055	5540	-	19595	44795	12.9	-	-
Церов В П ЗСпФ	ха	432.5	-	18.6	209.0	133.6	-	361.2	793.7	8.1	78.6	73.7

ВИДОВЕ СЕЧИ												
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	осветл.	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
	куб.м	16240	-	-	4420	3670	-	8090	24330	7.0	-	-
Габъров В П	ха	91.9	-	-	27.9	299.8	-	327.7	419.6	4.3	18.3	22.6
	куб.м	4300	-	-	610	9590	-	10200	14500	4.2	-	-
Габъров В П ЗСпФ	ха	20.3	-	-	19.5	36.0	-	55.5	75.8	0.8	4.1	-
	куб.м	710	-	-	520	1150	-	1670	2380	0.7	-	-
Церов П	ха	1400.0	-	95.1	82.9	12.3	-	190.3	1590.3	16.2	271.7	703.5
	куб.м	40925	-	-	1370	240	-	1610	42535	12.2	-	-
Церов П ЗСпФ	ха	1201.0	-	52.6	41.8	86.1	-	180.5	1381.5	14.1	231.1	474.8
	куб.м	38930	-	-	720	1750	-	2470	41400	11.9	-	-
Дъбов СрН П	ха	18.9	-	-	-	-	-	-	18.9	0.2	1.5	18.9
	куб.м	430	-	-	-	-	-	-	430	0.1	-	-
всичко издънкови за превръщане СтФ	ха	2241.4	-	117.5	779.8	571.0	-	1468.3	3709.7	37.8	441.9	1024.7
	куб.м	73225	-	-	16035	16100	-	32135	105360	30.3	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	1653.8	-	71.2	270.3	277.4	-	618.9	2272.7	23.2	313.8	548.5
	куб.м	55880	-	-	5660	7240	-	12900	68780	19.8	-	-
всичко издънкови за превръщане	ха	3895.2	-	188.7	1050.1	848.4	-	2087.2	5982.4	61.0	755.7	1573.2
	куб.м	129105	-	-	21695	23340	-	45035	174140	50.1	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ												
Акациев	ха	688.8	-	-	-	-	-	-	688.8	7.0	-	-
	куб.м	51625	-	-	-	-	-	-	51625	14.8	-	-
Акациев ЗСпФ	ха	331.1	-	-	-	-	-	-	331.1	3.4	-	-
	куб.м	23595	-	-	-	-	-	-	23595	6.8	-	-

ВИДОВЕ СЕЧИ												
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	осветл.	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
всичко нискоствъблени СтФ	ха	688.8	-	-	-	-	-	-	688.8	7.0	-	-
	куб.м	51625	-	-	-	-	-	-	51625	14.8	-	-
Всичко нискоствъблени ЗСпФ	ха	331.1	-	-	-	-	-	-	331.1	3.4	-	-
	куб.м	23595	-	-	-	-	-	-	23595	6.8	-	-
всичко нискоствъблени	ха	1019.9	-	-	-	-	-	-	1019.9	10.4	-	-
	куб.м	75220	-	-	-	-	-	-	75220	21.6	-	-
ОБЩО												
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	5750.9	92.4	326.1	1712.4	1924.7	10.6	4066.2	9817.1	100.0	917.1	1831.5
	куб.м	238565	-	45	41805	67210	345	109405	347970	100.0	-	-

6.3. Анализ на размера на планираното ползване на дървесина от държавните горски територии

Общият размер на ползването в държавните гори (стояща маса без клони) през десетилетието е 347 970 куб.м или 34 800 куб.м (средногодишно). В настоящия ГСП санитарни и принудителни сечи не са планирани.

В таблица № 80 е направено сравнение на планираното годишно ползване (без клони) от държавните гори на ТП ДЛС "Паламара", заложено в ГСП от 2012 г. и планираното по ГСП от 2022 г.

Таблица № 80

Сравнение на размера на предвидения годишен ДОБИВ на дървесина (без клони) по ВИДОВЕ СЕЧИ и ГРУПИ ГОРИ за двете последователни устройства в държавните гори

ГРУПА ГОРИ, ВИД СЕЧ	По ГСП 2012 г.	По ГСП 2022 г.	Разлика
	куб.м	куб.м	+/-
Иглолистни	43	162	+ 119
Широколистни високоствъблени	2890	3261	+ 371
Превръщане	18400	12910	- 5490
Нискоствъблени	5489	7522	+ 2033
ОБЩО ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ	26822	23855	- 2967
Отгледни сечи	9966	10945	+ 979
Санитарни и принудителни сечи	16	-	-16
Технически сечи	-	-	-
ОБЩ РАЗМЕР ГОДИШНО ПОЛЗВАНЕ	36804	34800	- 2004

Намалението в ползването се дължи на:

- отпадането на ползването от насажденията – определени като **"гори във фаза на старост"** по заповед на МЗХ и **"гори във фаза на старост"** определени съгласно сертификационен доклад със обща залесена площ – **1699.2 ха**.

В Таблица № 81 е направено сравнение по средни показатели за двете последователни устройства в държавните гори.

Таблица №81

Сравнение по средни показатели за двете последователни устройства в държавните гори

Показатели	Мярка	ГСП	ГСП	Разлика
		2012 г.	2022 г.	+/-
		държавна	държавна	
1. Обща площ	ха	16 159.1	15 577.5	- 581.6
2. Залесена площ	ха	15 284.6	14 825.4	- 459.2
3. Средна възраст	год.	48	58	+ 10
4. Среден бонитет	-	III (2.8)	III (2.9)	+ 0.1
5. Средна пълнота	-	0.72	0.67	- 0.05
6. Запас				
- на 1 ха (без клони)	куб.м.	119	133	+ 14
- на цялата площ (без клони)	куб.м.	1 825 390	1 967 550	+ 142 160
7. Среден годишен прираст				
- на 1 ха(без клони)	куб.м.	2.79	2.77	- 0.02
- на цялата площ(без клони)	куб.м.	42 669	41 069	- 1 600
8. Ползване				
- % от прираста	%	86.3	84.7	- 1.6
- % от запаса	%	2.0	1.8	- 0.2
- на 1 ха	куб.м.	2.41	2.35	- 0.06

Предложеното средногодишно ползване в държавните гори на ТП ДЛС "Паламара" е по-малко спрямо заложеното в ГСП от 2012 год. с 2174 куб.м.

Средната интензивност на планираното ползване в държавните гори за предстоящия десетгодишен период, е **1.8%** от запаса, срещу 2.0% според досега действащият план.

Предложеното средногодишно ползване на 1 ха залесена площ в държавните гори е **2.35 куб.м/ха**, срещу 2.41 куб.м/ха годишно по ГСП от 2012 год.

Общото годишно ползване от държавните гори, заложено в разчетите на Горскостопанския план от 2012 год, е 86.3% от средния годишен прираст на гората, а предложеното годишно ползване за периода 2022÷2031 год. е **84.7%** от прираста, изчислен на база инвентаризацията от **2021** год.

В Таблица № 82 е показано разпределението на предвиденото ползване по насока на стопанисване и групи гори.

В Таблица № 83 е показано разпределението на предвиденото ползване по насока на стопанисване, група гори и условни стопански класове.

Таблица №82

Разпределение на предвиденото ползване(без клони) по насока на стопанисване и ГРУПИ ГОРИ

държавна собственост

Група гори	Мерни единици	Насока на стопанисване						
		Възобновяване	Отглеждане	Селекционна	Трансформация	Техническа	ВСИЧКО НАСОКИ	%
иглолистни	ха	2.6	171.0	5.3	73.3	17.3	269.5	2.7
	куб.м	220	6920	215	3330	-	10685	3.1
широколистни високоствъблени	ха	806.0	1705.1	5.3	-	164.4	2680.8	26.7
	куб.м	32615	55180	130	-	-	87925	25.3
издънкови за превръщане	ха	3895.2	2087.2	-	-	57.6	6040.0	60.1
	куб.м	129105	45035	-	-	-	174140	50.0
нискоствъблени	ха	1019.9	-	-	-	35.1	1055.0	10.5
	куб.м	75220	-	-	-	-	75220	21.6
ОБЩО НАСОКИ	ха	5723.7	3963.3	10.6	73.3	274.4	10045.3	100.0
	куб.м	237160	107135	345	3330	-	347970	100.0

Таблица №83

Разпределение на предвиденото ползване(без клони) по насока на стопанисване, група гори и условни стопански класове

държавна собственост

Условни стопански класове		Мерни единици	Насока на стопанисване					
			Възобновяване	Отглеждане	Селекционна	Трансформация	Техническа	ВСИЧКО НАСОКИ
Иглолистни								
Иглол. култури	ха	2.6	171.0	5.3	73.3	17.3	269.5	2.7
	куб.м	220	6920	215	3330	-	10685	3.1
Всичко иглолистни	ха	2.6	171.0	5.3	73.3	17.3	269.5	2.7
	куб.м	220	6920	215	3330	-	10685	3.1
Широколистни високоствъблени								
Дъбов В	ха	26.5	663.5	5.3	-	2.3	697.6	6.9
	куб.м	1210	24535	130	-	-	25875	7.4
Церов	ха	693.9	366.6	-	-	88.8	1149.3	11.5
	куб.м	27410	5655	-	-	-	33065	9.6
Липов	ха	83.7	643.6	-	-	40.1	767.4	7.6
	куб.м	3600	23860	-	-	-	27465	7.9
Горскоплоден	ха	-	-	-	-	10.6	10.6	0.1
	куб.м	-	-	-	-	-	-	-
Широколистен В	ха	1.9	31.4	-	-	22.6	55.9	0.6
	куб.м	395	1125	-	-	-	1520	0.4
Всичко широколистни високоствъблени	ха	806.0	1705.1	5.3	-	164.4	2680.8	26.7
	куб.м	32615	55180	130	-	-	87925	25.3
Издънкови за превръщане								
Буков В П	ха	60.0	47.7	-	-	-	107.7	1.1
	куб.м	2370	1400	-	-	-	3770	1.1
Церов В П	ха	1103.1	1285.5	-	-	34.6	2423.2	24.1
	куб.м	41440	27685	-	-	-	69125	19.9

Условни стопански класове	Мерни единици	Насока на стопанисване						
		Възобновяване	Отглеждане	Селекционна	Трансформация	Техническа	ВСИЧКО НАСОКИ	%
Габър В П	ха	112.2	383.2	-	-	-	495.4	4.9
	куб.м	5010	11870	-	-	-	16880	4.9
Церов П	ха	2601.0	370.8	-	-	19.6	2991.4	29.8
	куб.м	79855	4080	-	-	-	83935	24.0
Дъбов СрН П	ха	18.9	-	-	-	3.4	22.3	0.2
	куб.м	430	-	-	-	-	430	0.1
Всичко издънкове за превръщане	ха	3895.2	2087.2	-	-	57.6	6040.0	60.1
	куб.м	129105	44035	-	-	-	174140	50.0
Нискостъблени								
Акациев	ха	1019.9	-	-	-	35.1	1055.0	10.5
	куб.м	75220	-	-	-	-	75220	21.6
Всичко нискостъблени	ха	1019.9	-	-	-	35.1	1055.0	10.5
	куб.м	75220	-	-	-	-	75220	21.6
ОБЩО								
ОБЩО НАСОКИ	ха	5723.7	3963.3	10.6	73.3	274.4	10045.3	100.0
	куб.м	237160	107135	345	3330	-	347970	100.0

Общото ползване от държавните гори (стояща маса без клони), заложено в разчетите на ГСП от 2022 год, е **347 970 куб.м или 34 800 куб.м (средногодишно)**.

6.4. Добив и сортименти от ползваната дървесина

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса по вид на сечта, дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти е дадено в таблица № 84.

Таблица № 84

Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти

държавна собственост

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	280	340	65	275	195	15	-	210	65	-
Черен бор	1180	1390	265	1125	725	60	10	795	325	5
иглолистни	1460	1730	330	1400	920	75	10	1005	390	5
проценти	84.4	100.0	19.1	80.9	53.2	4.3	0.6	58.1	22.5	0.3
Цер	50	50	5	45	20	-	-	20	25	-
Габър	65	75	10	65	10	5	-	15	50	-
Сребролистна липа	50	60	10	50	15	10	-	25	25	-
широколистни	165	185	25	160	45	15	-	60	100	-
проценти	89.2	100.0	13.5	86.5	24.4	8.1	-	32.5	54.0	-
Общо възобновителна в иглолистни	1625	1915	355	1560	965	90	10	1065	490	5
проценти	84.9	100.0	18.5	81.5	50.4	4.7	0.5	55.6	25.6	0.3
Възобновителна в широколистни високоствъблени										
Бук	760	850	130	720	230	35	10	275	440	5
Зимен дъб	1560	1730	260	1470	435	75	25	535	920	15
Благун	3520	3910	595	3315	980	175	50	1205	2080	30
Цер	22970	25590	4095	21495	6905	755	260	7920	13330	245
Габър	1290	1460	245	1215	215	50	20	285	920	10
Акация	100	110	10	100	-	30	10	40	60	-
Клен	40	40	5	35	10	5	-	15	20	-
Сребролистна липа	1980	2190	325	1865	550	440	45	1035	785	45

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
широколистни	32220	35880	5665	30215	9325	1565	420	11310	18555	350
проценти	89.8	100.0	15.7	84.3	26.0	4.4	1.2	31.6	51.7	1.0
Общо възобновителна в широколистни високостъблени	32220	35880	5665	30215	9325	1565	420	11310	18555	350
проценти	89.8	100.0	15.7	84.3	26.0	4.4	1.2	31.6	51.7	1.0
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Черен бор	70	80	15	65	40	5	-	45	20	-
иглолистни	70	80	15	65	40	5	-	45	20	-
проценти	87.5	100.0	18.8	81.2	50.0	6.2	-	56.2	25.0	-
Бук	2130	2400	380	2020	240	485	65	790	1185	45
Червен дъб	540	710	80	630	5	135	20	160	455	15
Зимен дъб	460	530	65	465	-	110	10	120	340	5
Благун	4095	4495	505	3990	5	880	130	1015	2940	35
Цер	105020	115640	12750	102890	3495	20800	1165	25460	75150	2280
Габър	10400	11850	2150	9700	90	1665	500	2255	7210	235
Акация	170	180	20	160	-	50	10	60	95	5
Космат дъб	190	210	30	180	-	-	-	-	180	-
Клен	1510	1630	165	1465	-	335	55	390	1055	20
Едролистна липа	930	1040	170	870	210	260	35	505	345	20
Сребролистна липа	3390	3790	635	3155	770	955	130	1855	1240	60
Планински ясен	200	230	25	205	25	65	10	100	105	-
широколистни	129035	142705	16975	125730	4840	25740	2130	32710	90300	2720
проценти	90.4	100.0	11.9	88.1	3.4	18.0	1.5	22.9	63.3	1.9
Общо възобновителна в издънкови за превръщане	129105	142785	16990	125795	4880	25745	2130	32755	90320	2720
проценти	90.4	100.0	11.9	88.1	3.4	18.0	1.5	22.9	63.3	1.9
Възобновителна в нискостъблени										
Акация	74835	78495	8670	69825	-	19605	6230	25835	43125	865
Гледичия	365	385	40	345	-	100	30	130	210	5
тп I-214	20	20	5	15	10	-	-	10	5	-
широколистни	75220	78900	8715	70185	10	19705	6260	25975	43340	870
проценти	95.3	100.0	11.1	88.9	-	25.0	7.9	32.9	54.9	1.1
Общо възобновителна в нискостъблени	75220	78900	8715	70185	10	19705	6260	25975	43340	870
проценти	95.3	100.0	11.1	88.9	-	25.0	7.9	32.9	54.9	1.1
Възобновителна в топови										
тп I-214	395	460	60	400	185	50	15	250	140	10
широколистни	395	460	60	400	185	50	15	250	140	10
проценти	85.9	100.0	13.0	87.0	40.2	10.9	3.3	54.4	30.4	2.2
Общо възобновителна в топови	395	460	60	400	185	50	15	250	140	10
проценти	85.9	100.0	13.0	87.0	40.2	10.9	3.3	54.4	30.4	2.2
Всичко възобновителни сечи	238565	259940	31785	228155	15365	47155	8835	71355	152845	3955
проценти	91.8	100.0	12.2	87.8	5.9	18.2	3.4	27.5	58.8	1.5
Прочистка в широколистни високостъблени										
Цер	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-
Сребролистна липа	35	40	10	30	-	-	10	10	20	-
широколистни	45	50	20	30	-	-	10	10	20	-
проценти	90.0	100.0	40.0	60.0	-	-	20.0	20.0	40.0	-

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Общо прочистка в широколистни високостъблени	45	50	20	30	-	-	10	10	20	-
проценти	90.0	100.0	40.0	60.0	-	-	20.0	20.0	40.0	-
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	10	10	-	10	-	10	-	10	-	
Смърч	20	25	10	15	-	10	5	15	-	
Черен бор	3645	4625	1285	3340	40	1990	330	2360	740	240
Зелена дуглазка	5	5	-	5	-	5	-	5	-	-
иглолистни	3680	4665	1295	3370	40	2015	335	2390	740	240
проценти	78.9	100.0	27.8	72.2	0.9	43.1	7.2	51.2	15.9	5.1
Благун										
Цер	120	140	20	120	-	30	5	35	85	-
Сребролистна липа	60	60	10	50	-	20	10	30	20	-
широколистни	190	210	30	180	-	55	15	70	110	-
проценти	90.5	100.0	14.3	85.7	-	26.2	7.1	33.3	52.4	-
Общо прореждане в иглолистни										
проценти	79.4	100.0	27.2	72.8	0.8	42.5	7.2	50.5	17.4	4.9
Прореждане в широколистни високостъблени										
Черен бор	50	60	20	40	-	25	5	30	5	5
иглолистни	50	60	20	40	-	25	5	30	5	5
проценти	83.3	100.0	33.4	66.6	-	41.7	8.3	50.0	8.3	8.3
Червен дъб										
Зимен дъб	40	60	5	55	-	10	5	15	40	-
Благун	70	100	10	90	-	15	10	25	65	-
Цер	3270	4040	535	3505	30	545	165	740	2685	80
Габър	315	445	85	360	-	40	25	65	290	5
Явор	25	25	-	25	-	10	-	10	15	-
Акация	220	230	40	190	-	25	25	50	135	5
Клен	140	150	15	135	-	30	5	35	100	-
Сребролистна липа	6680	7485	1500	5985	110	2975	600	3685	2255	45
Череша	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Планински ясен	260	285	35	250	-	60	15	75	170	5
широколистни	16190	20050	3085	16965	235	4655	1290	6180	10420	365
проценти	80.7	100.0	15.4	84.6	1.2	23.2	6.4	30.8	52.0	1.8
Общо прореждане в широколистни високостъблени										
проценти	80.8	100.0	15.5	84.5	1.2	23.3	6.4	30.9	51.8	1.8
Прореждане в издънкови за превръщане										
Черен бор	485	610	170	440	5	265	40	310	100	30
иглолистни	485	610	170	440	5	265	40	310	100	30
проценти	79.5	100.0	27.9	72.1	0.8	43.4	6.6	50.8	16.4	4.9
Червен дъб										
Зимен дъб	300	420	50	370	-	60	25	85	270	15
Благун	980	1040	120	920	-	150	75	225	670	25
Цер	15770	17375	2260	15115	-	2290	850	3140	11630	345
Габър	1080	1475	265	1210	-	130	85	215	965	30
Бряст	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Акация	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Клен	495	525	45	480	-	100	15	115	360	5
Сребролистна липа	2405	2695	530	2165	50	1085	210	1345	815	

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
широколистни	21210	23770	3305	20465	50	3850	1275	5175	14860	430
проценти	89.2	100.0	13.9	86.1	0.2	16.2	5.4	21.8	62.5	1.8
Общо прореждане в издънкови за превръщане	21695	24380	3475	20905	55	4115	1315	5485	14960	460
проценти	89.0	100.0	14.2	85.8	0.2	16.9	5.4	22.5	61.4	1.9
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	610	710	170	540	110	275	30	415	110	15
Черен бор	3730	4510	1035	3475	920	1570	155	2645	700	130
Ела	40	50	10	40	15	10	-	25	10	5
Зелена дуглазка	100	130	30	100	40	30	5	75	20	5
иглолистни	4480	5400	1245	4155	1085	1885	190	3160	840	155
проценти	83.0	100.0	23.1	76.9	20.0	34.9	3.5	58.4	15.6	2.9
Червен дъб	20	30	5	25	-	5	-	5	20	-
Цер	65	65	15	50	-	5	-	5	45	-
Габър	160	200	35	165	-	25	5	30	135	-
Акация	60	60	10	50	-	5	5	10	35	5
Клен	80	100	10	90	5	20	-	25	65	-
Сребролистна липа	110	120	15	105	10	50	5	65	40	-
широколистни	495	575	90	485	15	110	15	140	340	5
проценти	86.1	100.0	15.6	84.4	2.6	19.2	2.6	24.4	59.1	0.9
Общо пробирка в иглолистни	4975	5975	1335	4640	1100	1995	205	3300	1180	160
проценти	83.3	100.0	22.4	77.6	18.4	33.4	3.4	55.2	19.7	2.7
Пробирка в широколистни високоствъблени										
Бял бор	20	20	5	15	5	5	-	10	5	-
иглолистни	20	20	5	15	5	5	-	10	5	-
проценти	100.0	100.0	25.0	75.0	25.0	25.0	-	50.0	25.0	-
Червен дъб	16690	22370	2920	19450	695	2925	440	4060	14965	425
Зимен дъб	880	1150	150	1000	45	150	25	220	760	20
Благун	440	550	70	480	40	85	-	125	355	-
Цер	6655	8350	1200	7150	490	985	-	1475	5490	185
Габър	1035	1250	200	1050	-	155	50	205	845	-
Акация	80	80	10	70	-	10	10	20	50	-
Клен	130	130	20	110	5	25	-	30	80	-
Едролистна липа	395	450	75	375	35	185	15	235	130	10
Сребролистна липа	11685	13255	2240	11015	1045	5440	420	6905	3850	260
Американски ясен	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Планински ясен	460	520	60	460	85	30	5	120	335	5
Полски ясен	415	460	50	410	75	25	5	105	300	5
широколистни	38875	48575	6995	41580	2520	10015	970	13505	27165	910
проценти	80.0	100.0	14.4	85.6	5.2	20.6	2.0	27.8	55.9	1.9
Общо пробирка в широколистни високоствъблени	38895	48595	7000	41595	2525	10020	970	13515	27170	910
проценти	80.0	100.0	14.4	85.6	5.2	20.6	2.0	27.8	55.9	1.9
Пробирка в издънкови за превръщане										
Бял бор	150	190	45	145	25	75	15	115	25	5
Смърч	40	50	10	40	10	15	5	30	5	5
Черен бор	170	200	45	155	40	70	10	120	30	5
Зелена дуглазка	50	60	15	45	20	15	-	35	10	-
иглолистни	410	500	115	385	95	175	30	300	70	15
проценти	82.0	100.0	23.0	77.0	19.0	35.0	6.0	60.0	14.0	3.0

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Бук	1720	2000	320	1680	70	240	45	355	1290	35
Зимен дъб	565	695	75	620	-	125	25	150	470	-
Благун	525	575	60	515	-	95	30	125	380	10
Цер	9785	10800	1300	9500	-	1970	85	2055	7210	235
Габър	7015	8325	1255	7070	-	1070	435	1505	5400	165
Клен	665	715	80	635	-	125	40	165	470	
Сребролистна липа	2655	3005	575	2430	175	1050	120	1345	1015	70
широколистни	22930	26115	3665	22450	245	4675	780	5700	16235	515
проценти	87.8	100.0	14.0	86.0	0.9	17.9	3.0	21.8	62.2	2.0
Общо пробирка в издънкови за превръщане	23340	26615	3780	22835	340	4850	810	6000	16305	530
проценти	87.7	100.0	14.2	85.8	1.3	18.2	3.0	22.5	61.3	2.0
Селекционна в иглолистни										
Бял бор	45	55	10	45	10	20	5	35	10	-
Смърч	120	150	30	120	40	50	5	95	20	5
Зелена дуглазка	50	60	15	45	20	15	-	35	10	-
иглолистни	215	265	55	210	70	85	10	165	40	5
проценти	81.1	100.0	20.7	79.3	26.4	32.1	3.8	62.3	15.1	1.9
Общо селекционна в иглолистни	215	265	55	210	70	85	10	165	40	5
проценти	81.1	100.0	20.7	79.3	26.4	32.1	3.8	62.3	15.1	1.9
Селекционна в широколистни високоствъблени										
Червен дъб	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Летен дъб	110	140	15	125	10	15	-	25	100	-
Цер	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
широколистни	130	160	20	140	10	20	-	30	110	-
проценти	81.3	100.0	12.5	87.5	6.3	12.5	-	18.8	68.7	-
Общо селекционна в широколистни високоствъблени	130	160	20	140	10	20	-	30	110	-
проценти	81.3	100.0	12.5	87.5	6.3	12.5	-	18.8	68.7	-
Всичко отгледни сечи	109405	131025	20115	110910	4375	27835	4965	37175	71060	2675
проценти	83.5	100.0	15.3	84.7	3.3	21.3	3.8	28.4	54.2	2.1
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	1115	1325	295	1030	345	400	50	795	215	20
Смърч	180	225	50	175	50	75	15	140	25	10
Черен бор	9330	11475	2835	8640	1770	3985	550	6305	1920	415
Ела	40	50	10	40	15	10	-	25	10	5
Зелена дуглазка	205	255	60	195	80	65	5	150	40	5
иглолистни	10870	13330	3250	10080	2260	4535	620	7415	2210	455
проценти	81.5	100.0	24.4	75.6	16.9	34.1	4.6	55.6	16.6	3.4
Бук	4610	5250	830	4420	540	760	120	1420	2915	85
Червен дъб	22580	30560	3895	26665	795	4040	915	5750	20245	670
Зимен дъб	3805	4585	605	3980	480	530	115	1125	2800	55
Летен дъб	110	140	15	125	10	15	-	25	100	-
Благун	9640	10680	1360	9320	1025	1405	295	2725	6495	100
Цер	163725	182070	22195	159875	10940	27380	2530	40850	115655	3370
Габър	21360	25080	4245	20835	315	3140	1120	4575	15815	445
Бряст	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Явор	25	25	-	25	-	10	-	10	15	

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
	едра	средна	дребна	общо						
Акация	75475	79165	8765	70400	-	19725	6290	26015	43505	880
Космат дъб	190	210	30	180	-	-	-	-	180	-
Гледичия	365	385	40	345	-	100	30	130	210	5
Клен	3060	3290	340	2950	20	640	115	775	2150	25
Едролистна липа	1325	1490	245	1245	245	445	50	740	475	30
Сребролистна липа	29050	32700	5850	26850	2725	12025	1550	16300	10065	485
Череша	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Американски ясен	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Планински ясен	920	1035	120	915	110	155	30	295	610	10
Полски ясен	415	460	50	410	75	25	5	105	300	5
тп I-214	415	480	65	415	195	50	15	260	145	10
широколистни	337100	377635	48650	328985	17480	70455	13180	101115	221695	6175
проценти	89.3	100.0	12.9	87.1	4.6	18.7	3.5	26.8	58.7	1.6
ВСИЧКО	347970	390965	51900	339065	19740	74990	13800	108530	223905	6630
проценти	89.0	100.0	13.3	86.7	5.0	19.2	3.5	27.7	57.3	1.7

От всички видове сечи през ревизионния период следва да се добият:

- едра строителна дървесина	-	19 740 куб.м	-	5.0%
- средна строителна дървесина	-	74 990 куб.м	-	19.2%
- дребна строителна дървесина	-	13 800 куб.м	-	3.5%
Общо строителна дървесина	-	108 530 куб.м	-	27.7%
- дърва за огрев	-	223 905 куб.м	-	57.3%
- използваема вършина	-	6 630 куб.м	-	1.7%
Общо лежаща дървесна маса	-	339 065 куб.м	-	86.7%
- отпад	-	51 900 куб.м	-	13.3%
Общо стояща дървесна маса	-	390 965 куб.м	-	100.0%
Стояща маса без клони		347 970 куб.м		

Сортиментната структура на ползването през отделните години ще се променя в зависимост от структурата и санитарното състояние на насажденията, от които ще се набира годишното ползване. Необходимо е да се полагат системни грижи за най-рационалното разкрояване на стъблата, с оглед да се добива повече строителна дървесина.

Разпределението на очаквания общ добив по сортименти е направено по възприетите проценти за сортиментиране по видове сечи и основни групи сортименти. Прогнозната сортиментна структура на предложеното ползване (в проценти) е дадена в таблица № 85. **Прогнозните проценти за сортиментиране** за ТП ДЛС "Паламара" са получени, като са използвани данните за добивите по сортименти през изтеклия ревизионен период и са приети, на **30.03.2022 г. на заседание на Експертния съвет на ИАГ при МЗХ.**

Таблица № 85

**За възприетите проценти за сортиментиране на предвидената
за отсичане стояща маса с клони по видове сечи и дървесни видове**

Вид на сечта	Дървесен вид	Предвидено за отсичане		Отпад	Лежача маса	Вероятен добив по сортименти				дърва за огрев	Вършина
		стояща маса				строителна дървесина					
		без клони	с клони			едра	средна	дребна	общо		
Възобн. в тополи	тополи	87	100	10	90	59	12	5	76	9	5
Възобновителна в иглолистни	бб , чб	93	100	22	78	58	3	2	63	12	3
Възобн. във високостъблени	бук , гбр	93	100	11	89	29	5	2	36	50	4
	здб, благун	88	100	9	91	28	5	3	36	51	4
Възобн. във високостъблени	цр	88	100	9	91	26	5	3	34	53	4
Възобн. в изд. за превръщане	бук , гбр	89	100	13	87	2	11	3	16	68	3
	здб, благун	91	100	11	89	2	12	4	18	68	3
Възобн. в изд. за превръщане	цр	91	100	11	89	1	11	4	16	70	3
Възобновителна в нисъкостъблени	акация	89	100	12	88	1	2	9	12	70	6
Възобновителна в нисъкостъблени	кгбр	90	100	36	64	-	-	-	-	54	10
Прочистка в иглолистни	бял бор, черен бор и др.	69	100	40	60	-	14	9	23	31	6
Прореждане в иглолистни	бял бор, черен бор и др.	81	100	15	85	5	39	4	48	33	4
Пробирка в иглолистни	бял бор, черен бор и др.	85	100	12	88	14	39	3	56	29	3
Прореждане във високостъблени	бук , гбр, чдб	74	100	20	80	-	11	9	20	56	4
	здб, бл, лдб	72	100	20	80	-	9	9	18	58	4
Пробирка във високостъблени	бук , гбр, чдб	85	100	15	85	11	16	9	36	46	3
	здб, бл, лдб	91	100	10	90	7	14	9	30	54	6
Прочистка в изд. за превр.	здб, благун	91	100	25	75	-	-	5	5	64	6
Прореждане в изд. за превр.	бук , гбр	74	100	15	85	-	7	5	12	67	6
	здб, благун	91	100	12	88	-	8	4	12	69	7
Прореждане в изд. за превр.	цр	91	100	12	88	-	6	4	10	71	7
Пробирка в изд. за превр.	бук , гбр	81	100	10	90	1	9	8	18	66	6
	здб, благун	91	100	10	90	1	8	7	16	68	6
Пробирка в изд. за превр	цр	91	100	10	90	1	6	7	14	70	6
Санитарна	иглолистни	85	100	20	80	3	20	5	28	47	5
	широколистни	91	100	14	86	3	11	1	15	65	6

6.5. Възобновяване и планирано залесяване в държавните горски територии

6.5.1. Естествено възобновяване

В района на държавно ловно стопанство "Паламара" съществуват сравнително добри условия за естественото възобновяване на основните дървесни видове – зимен дъб, цер, блаун, габър, червен дъб и липа. Въпреки това то протича с умерени темпове.

При издънковите и семенни дъбове констатираното възобновяване в повечето случаи е представено от поници и 2-3 годишен подраст, който още не е укрепнал и е силно неравномерно разположен по площта на подотделите. Основни причини за слабото възобновяване са несвоевременното извеждане или ниските интензивности на възобновителни сечи и наличието на подлес, а в някои случаи и на зачимяване в част от зрелите насаждения и бедните месторастения на които се намират насажденията.

Необходимост от подпомагане има при част от издънковите гори за превръщане.

Желателно е мероприятието да се извършва в семеносна година.

При белия и черен бор, причината за по-слабото възобновяване е голямата склопеност на дървостойте.

Въпреки изложените факти, горите в района се възобновяват естествено и при положение, че се водят своевременни лесовъдски мероприятия, като изсичане на подлеса и опазване на подрастта и разбира се отгледните сечи се извеждат в пълен обем по добив и време, то естественото възобновяването в района е за предпочитане.

През настоящия ревизионен период в насажденията на ТП ДЛС "Паламара" ще **се разчита основно на естественото възобновяване**. Където по обективни или по субективни причини то е компрометирано или е невъзможно да се появи е предвидено съответно залесяване.

Начинът на възобновяване на зрелите насаждения е определен конкретно за всяко насаждение в зависимост от типа месторастене, възобновителната му способност, бъдещия целеви състав, водените до сега мероприятия и предвидените такива, и не на последно място целесъобразността от икономическа гледна точка.

Естественото възобновяване е възприето като основен метод в зрелите насаждения.

6.5.2. Залесяване

Общо залесяване е предвидено на площ от **15.3 хектара** редуцирана площ (или средногодишно по **1.5 ха**, (таблици №№ 86, 86А, 86^Б).

Таблица № 86

Разпределение на предвидената през десетилетието площ за залесяване по насоки на залесяване и по горскостопански участъци

държавна собственост

Насоки на залесяване	I ГСУ Каолиново		II ГСУ Паламара		III ГСУ Хитрино		Общо	
	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
ново залесяване	3.4	89.5	1.5	100.0	-	-	4.9	32.0
в зрели гори	0.4	10.5	-	-	10.0	100.0	10.4	68.0
общо	3.8	100.0	1.5	100.0	10.0	100.0	15.3	100.0
ВСИЧКО ЗА ЗАЛЕСЯВАНЕ	3.8	100.0	1.5	100.0	10.0	100.0	15.3	100.0
ВСИЧКО	3.8		1.5		10.0		15.3	

Залесяване е планирано на площ от **15.3 ха**. Тук са отнесени по насоки залесяванията:

- **в зрели гори** - това са залесявания след планирани по ГСП голи сечи на топови култури с последващо залесяване, отдели и подотдели – **6:в; 2194:д;**, както и разкъсване на корените при акацията в отдел и подотдел – **1077:б**.

В подотделите топови култури е планирано залесяване върху цялата площ.

- **ново залесяване** – това е планирано залесяване в голини, отдели и подотдели – **435:3; 1040:1**; залесяването е планирано с летен дъб, сребролистна липа и червен дъб.

В работните ведомости, за всяка площ, предвидена за залесяване, са указани:

- дървесните видове за залесяване и площното им участие;
- насоката на залесяване;
- вида на почвоподготовката;
- схемата на залесяване;

В зависимост от наклона на терена, дълбочината на почвата, степента на каменливост, изложението и икономическите възможности е предвидена съответната почвоподготовка.

Таблица № 86^А

**Разпределение на предвидената през десетилетието площ за залесяване
по вид на почвоподготовка и по горскостопански участъци**

държавна собственост

Почвоподготовка	I ГСУ Каолиново		II ГСУ Паламара		III ГСУ Хитрино		Общо	
	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
общо РЪЧНА	-	-	-	-	-	-	-	-
орни пояси тракторна тяга	3.4	89.5	1.5	100.0	-	-	4.9	90.2
дупки тракторен свредел	0.4	10.5	-	-	1.1	100.0	1.5	9.8
общо МЕХАНИЗИРАНА	3.8	100.0	1.5	100.0	1.1	100.0	6.4	100.0
общо РЪЧНА+МЕХАНИЗИРАНА	3.8	100.0	1.5	100.0	1.1	100.0	6.4	100.0
разкъсване на корените	-	-	-	-	8.9	-	8.9	-
общо	-	-	-	-	8.9	-	8.9	-
всичко	3.8	-	1.5	-	10.0	-	15.3	-

Основната почвоподготовка при планиране на залесяванията е механизиранията почвоподготовка планирана на площ от **15.3 ха**, под формата на орни пояси тракторна тяга, дупки тракторен свредел и разкъсване на корените. Изборът се определя от равните терени и дълбоките почви в местата предвидени за залесяване.

При избора на дървесни видове за залесяване са взети предвид условията на месторастене, изискванията за залесяване в защитените зони по Натура 2000 и стопанската изгода, като е използван подходящият за конкретните месторастения състав.

Таблица № 86^Б

**Разпределение на предвидената през десетилетието площ за залесяване
и на необходимия посадъчен материал по дървесни видове**

държавна собственост

Дървесен вид	Залесяване							Посадъчен материал	
	след гола сеч	ново залесяване	възстановяване на гори	попълване на редици	в зрели гори	Всичко	%	фиданки на 1 ха	фиданки всичко
Червен дъб	-	1.4	-	-	-	1.4	9.2	4.0	5.6
Летен дъб	-	3.4	-	-	-	3.4	22.2	6.7	22.8
Акация	-	-	-	-	8.9	8.9	58.2	-	-
Сребролистна липа	-	0.1	-	-	-	0.1	0.6	4.0	0.4
тп I-214	-	-	-	-	1.5	1.5	9.8	0.5	0.8
всичко	-	4.9	-	-	10.4	15.3	100.0	-	29.6

Предвиденото залесяване е с тополя I - 214 - 1.5 ха или 9.8% от площта за залесяване, със сребролистна липа на площ 0.1 ха или 0.6%, акация – 8.9 ха или 58.2%, летен дъб - 3.4 ха или 22.2% от площта за залесяване и с червен дъб на площ 1.4 ха или 9.2% от площта за залесяване.

Схемите на залесяване на използваните дървесни видове са следните:

тп I - 214	4.0 x 3.0 м
червен дъб	2.0 x 0.75 м
летен дъб	2.0 x 0.75 м
сребролистна липа	2.0 x 0.75 м

Необходимият посадъчен материал за десетилетието е **29 600** броя фиданки.

Залесяването ще се извърши чрез садене на стандартни фиданки. Съобразно досегашната практика най-добри резултати се получават при пролетното залесяване затова и през настоящият ревизионен период пролетта ще е предпочитаният сезон за тази дейност.

Наличието на тревна и плевелна растителност, както и за борба срещу летните засушавания прави задължително окопаването на създадените култури - три пъти през първата година, два пъти през втората и един път през третата, а за тополовите култури – съгласно Наредбата. При опасност от заглушаване да се провежда осветление дори да не е предвидено по горскостопанския план.

В таблична форма е даден списък на подотделите с планирано залесяване:

отдел	подотдел	насоки	подготовка	залесяване по видове
6	в	взг 0.4	дтс 0.4	и214 0.4
435	3	нз 3.4	оп 3.4	лдб 3.4
1040	1	нз 1.5	оп 1.5	чдб 1.4, срлп 0.1
1077	б	взг 8.9	рк 8.9	ак 8.9
2194	д	взг 1.1	дтс 1.1	и214 1.1

6.6. Паша в горските територии

В ТП ДЛС "Паламара" се забранява паша върху обща площ от **8181.7 ха**, а върху териториите държавна собственост на площ от **7636.5 ха**.

Съгласно **чл.124 ал.1 до ал.6 от ЗГ** е забранена пашата в горските територии без пастир, в поройните и ерозираните горски територии, в дендрариумите, в одобрените и регистрираните източници за производство на горски репродуктивни материали и горските разсадници, в горските култури и младите насаждения от семенен произход и в издънковите насаждения, докато достигнат височина до 3 метра, в горските територии, в които е започнало или е възможно естественото им възобновяване и нощната паша.

В таблица № 87 е показана площта забранена за паша по горскостопански участъци, а в таблица № 87 А за горските територии, държавна собственост.

Таблица № 87

Размер на площта, забранена за паша по участъци

ГСУ	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
I ГСУ Каолиново	6711.0	3044.7	17.3
II ГСУ Паламара	6417.2	3227.1	18.4
III ГСУ Хитрино	4431.3	1909.9	10.9
всичко	17559.5	8181.7	46.6

Таблица № 87^А

Размер на площта, забранена за паша, по участъци

държавна собственост			
ГСУ	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
I ГСУ Каолиново	5938.3	2911.2	18.7
II ГСУ Паламара	6153.2	3131.0	20.1
III ГСУ Хитрино	3486.0	1594.3	10.2
всичко	15577.5	7636.5	49.0

В Приложението са приложени списъци на забранените и разрешени за паша подотдели по землища.

6.7. Ползване на недървесни горски продукти

6.7.1. Добив на билки, горски плодове и гъби

Горското стопанство разполага с добри възможности за получаване на доход от тази продукция, която е предназначена основно за износ. В тази дейност могат да се привличат временните работници през незаемото им с лесокултурна работа време.

Предвижда се добив на гъби (вкл. трюфел), билки (кори от мъждрян, коприва и др.), горски плодове (шипки, глог, трънки, орехи и др.) – **100 тона (средногодишно)**, като тези количества зависят от различни фактори (климатични условия, възможност за реализация и маркетинг).

На територията на ТП ДЛС "Паламара" има естествени добри условия за **събиране на трюфел**, дейността **не е регламентирана** с нормативни документи и тепърва ще навлиза, като недървесен горски продукт в горското стопанство.

Тези количества **имат характер на прогноза**, тъй като добивът им зависи от плодородието, годишните промени в климатичните условия, особеностите на климатичната среда, антропогенните фактори и други. Те се събират от местното население за лични нужди и не представляват интерес в горскостопанско отношение.

6.7.2. Добив на сено

В държавните горски територии е възможен добив на сено, като не се определя количество, поради липса на интерес в горскостопанско отношение.

6.7.3. Добив на листников фураж

Допуска се събирането на листников фураж без предвиждания за точни количества и без да уврежда дървостоя.

6.8. Строеж на сгради, пътища и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите

6.8.1. Сгради

В момента ТП ДЛС "Паламара" разполага със следните сгради:

- Склад за фуражи - Ловна резиденция „Паламара“
- Ремонтна работилница - Ловна резиденция "Паламара"
- Пункт за обработка на дивечово месо - Ловна резиденция „Паламара“
- Административна сграда - Ловна резиденция „Паламара“ (стара)
- Административна сграда – с. Сини вир
- Стопанска сграда – с. Сини вир
- Горски кантон (1925 г.) - м. „Дулашмата“
- Стопанска сграда - м. „Дулашмата“
- Жилищни сгради - Ловна резиденция „Паламара“
- Жилищна сграда (царската къща 1924 г.) - Ловна резиденция „Паламара“
- Хамбар дървен - Ловна резиденция „Паламара“
- Ловна резиденция „Паламара“
- Гаражи - Ловна резиденция „Паламара“
- Сграда трафопост - Ловна резиденция „Паламара“
- Склад - навес и капан за благороден елен - Ловна резиденция „Паламара“ /отд. 1004/
- Трофейна зала - Ловна резиденция „Паламара“
- Хладилна камера - Ловна резиденция „Паламара“
- Обор - Ловна резиденция „Паламара“
- Дърводелна – Ловна резиденция „Паламара“
- Ловна резиденция „Паламара“ – тоалетна външна
- Ловен заслон – м. Капуново

През ревизионния период не се предвижда строеж на нови горски сгради, а само **ремонт на съществуващи сгради**:

- Трофейна зала - Ловна резиденция „Паламара“ – 150 000 лв.

- Покрив на жилищни сгради - Ловна резиденция „Паламара“ – 150 000 лв.
- Жилищна сграда (царската къща 1924г.) - Ловна резиденция „Паламара“ – 100 000 лв.
- Горски кантон (1925 г.) - м. „Дулашмата“ – 140 000 лв.
- Административна сграда – с. Сини вир – 170 000 лв.
- Стопанска сграда – с. Сини вир – 120 000 лв.

Необходимите средства за ремонт на съществуващите сгради е 830 000 лв или **83 000 лева(средногодишно)**.

6.8.2. Пътища

През изминалото десетилетие е извършван е частичен ремонт на съществуващи горски автомобилни пътища. Изградени са временни извозни пътища, а една част от коларските пътища временно са разширявани и приспособявани за превоз на дървен материал с камиони при добри метеорологични условия.

Въпреки всичко това е недостатъчно, в резултат на неравномерното им разположение на територията на стопанството. Има райони, до които достъпът е затруднен, или са трайно недостъпни, особено при лоши атмосферни условия.

Предвижда се **ремонт** на горски автомобилни пътища, с обща дължина **6.1 км.**, преминаващи през горските територии, собственост на ТП ДЛС "Паламара", както следва:

- Горски автомобилен път "Тюрбето" - отд. 11:д - отд. 9:а - III степен – 2.1 км.

Предвижда се основен ремонт на съществуващ горски автомобилен път с дължина – **2.1 км**, свързан с управлението, дървопроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, както и плана за борба с пожарите в горските територии е планиран, като път за движение на противопожарна техника, ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

- Горски автомобилен път "Жълт баир" - отд. 1099:ж - отд. 1106:д - III степен – 4.0 км.

Предвижда се основен ремонт на съществуващ горски автомобилен път с дължина – **4.0 км**, свързан с управлението, дървопроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, както и плана за борба с пожарите в горските територии е планиран, като път за движение на противопожарна техника, ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

За **ремонт** на съществуващи горски пътища се предвиждат средства при цена **50 000 лв/км.**

Общата цена за ремонт на съществуващите горски автомобилни пътища е 305 000 лв.

6.8.3. Техничко - укрепителни мероприятия

Земите в района на стопанството са добре облесени и липсват ерозионни процеси от масов характер. Ерозията се проявява предимно скрито под формата на площно повърхностно измиване и отнасяне на плодородните почвени хоризонти, но ерозията е пренебрежително малка. Линейната ерозия се проявява ограничено като частично продължава леглата на водните течения.

На територията на ТП ДЛС "Паламара", не се наблюдават силно изразени ерозионни процеси. По **подробни сведения** за тях са дадени в **точка 1.6** на тази глава.

6.9. Опазване на горските територии

ТП ДЛС "Паламара" е разделено на 3(три) горскостопански участъка(ГСУ) и 14(четиринадесет) охранителни участъка(ОУ) със Заповед № 51/02.03.2022 г. на Директора на ТП ДЛС "Паламара".

Горскостопанските участъци се разделят по отдели, както следва:

6.9.1. I ГСУ "Каолиново" - отдели №№: 1 – 50; 59 – 67; 73; 78 – 81; 123 – 144; 423 – 443; с обща площ **6711.0 ха** (в т.ч. държавна собственост 5938.3 ха), от която залесена 6451.2 ха

(в т. ч. 5736.0 ха - държавна). Общият запас (без клони) на насажденията е 699410 куб.м (в т. ч. 652120 куб.м - държавна).

6.9.2. II ГСУ "Паламара" - отдели №№: **1001 - 1049; 1053 – 1075; 1080 – 1109**; с обща площ **6417.2 ха** (в т.ч. държавна собственост 6153.2 ха), от която залесена 5967.5 ха (в т. ч. 5703.6 ха - държавна). Общият запас (без клони) на насажденията е 903265 куб.м (в т. ч. 882550 куб.м - държавна).

6.9.3. III ГСУ "Хитрино" – включва отдели №№: **422; 1050 – 1052; 1076 – 1079; 2005 – 2044; 2193 – 2197**; с обща площ **4431.3 ха** (в т.ч. държавна собственост 3486.0 ха), от която залесена 4330.9 ха (3385.8 ха - държавни). Общият запас (без клони) на насажденията е 515695 куб.м (432880 куб.м - държавни).

Средният размер на охранителните участъци е 1112.6 ха (само държавна собственост).

Границите и големината на обособените четиринадесет охранителни участъка(ОУ) по необходимост могат да се оптимизират спрямо обема на водените мероприятия, опасността от повреди и нарушения с последващи заповеди на директора на ТП ДЛС "Паламара" през ревизионния период.

6.9.1. Опазване на гората

За опазване на горите от болести и вредители следва да се извършват редовно лесопатологични обследвания в различни райони на стопанството съвместно с Лесозащитна станция София. Основни средства за борба остават редовното и навременно извеждане на заложените сечи, както и своевременно провеждане на лесозащитни мероприятия. Предимство следва да се дава на биологичните и механични методи за борба с вредителите пред химическите такива. От съществено значение е изваждането на сухата и паднала маса, както и на отпадъците от сечта.

За опазване на новосъздадените култури те следва да се оградят, по възможност с ограда, а по изключение с вършина и клони.

Санитарното състояние на гората е един от определящите фактори за нейната производителност.

Състоянието на държавните гори в района на ТП ДЛС "Паламара" се вижда от таблица № 88, където е показано разпределението на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда.

Таблица № 88

Разпределение на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда

държавна собственост

Държавна собственост:

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
Бял бор	27.7	3.5	-	-	31.2	-	0.3
в.т.ч. Култури Чисти	7.1	1.4	-	-	8.5	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	7.8	0.8	-	-	8.6	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	12.8	1.3	-	-	14.1	-	0.3
Смърч	2.6	2.4	-	-	5.0	-	0.3
в.т.ч. Култури Чисти	0.3	2.4	-	-	2.7	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	0.6	-	-	-	0.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	1.7	-	-	-	1.7	-	-
Черен бор	414.9	41.3	53.1	-	509.3	-	0.1
в.т.ч. Култури Чисти	279.8	8.0	53.1	-	340.9	-	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	1.5	5.0	-	-	6.5	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	133.6	28.3	-	-	161.9	-	0.2
Бук	83.4	-	-	-	83.4	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	21.7	-	-	-	21.7	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	61.7	-	-	-	61.7	-	-

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
Червен дъб	679.5	15.7	-	2.1	697.3	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2.1	-	-	-	2.1	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	373.6	15.7	-	-	389.3	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	1.5	-	-	-	1.5	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	302.3	-	-	2.1	304.4	-	0.3
Зимен дъб	0.6	-	-	-	0.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.6	-	-	-	0.6	-	-
Летен дъб	42.4	-	-	-	42.4	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	10.5	-	-	-	10.5	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	24.5	-	-	-	24.5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	4.6	-	-	-	4.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	2.8	-	-	-	2.8	-	-
Благун	11.6	-	-	-	11.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	7.6	-	-	-	7.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	4.0	-	-	-	4.0	-	-
Цер	4706.0	3211.2	8.2	-	7925.4	-	0.3
в.т.ч. Насаждения Чисти	1995.9	1864.3	2.3	-	3862.5	-	0.4
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	25.6	-	-	-	25.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2386.7	1286.2	-	-	3672.9	-	0.3
в.т.ч. Култури Чисти	112.3	22.4	-	-	134.7	-	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	3.6	14.5	-	-	18.1	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	181.9	23.8	5.9	-	211.6	-	0.1
Габър	658.8	-	-	-	658.8	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	34.6	-	-	-	34.6	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	5.4	-	-	-	5.4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	618.8	-	-	-	618.8	-	-
Бряст	0.1	-	-	-	0.1	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.1	-	-	-	0.1	-	-
Трепетлика	0.7	-	-	-	0.7	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.7	-	-	-	0.7	-	-
Явор	0.5	-	0.2	0.6	1.3	2	1.7
в.т.ч. Култури Чисти	0.5	-	0.2	0.6	1.3	2	1.7
Бреза	-	-	-	1.4	1.4	3	3.0
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	-	-	-	1.4	1.4	3	3.0
Орех	59.5	87.3	29.4	-	176.2	-	0.5
в.т.ч. Култури Чисти	57.1	84.3	9.9	-	151.3	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	2.4	3.0	19.5	-	24.9	-	0.7
Акация	1412.3	67.8	106.7	13.5	1600.3	-	0.3
в.т.ч. Насаждения Чисти	1205.3	38.3	89.7	13.5	1346.8	-	0.2
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	58.2	3.0	-	-	61.2	-	0.2

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
в.т.ч. Култури Чисти	142.2	12.6	14.5	-	169.3	-	0.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	6.6	13.9	2.5	-	23.0	1	1.1
Космат дъб	27.5	-	-	-	27.5	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	5.0	-	-	-	5.0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	22.5	-	-	-	22.5	-	-
Келяв габър	187.6	-	-	-	187.6	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	16.5	-	-	-	16.5	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	1.5	-	-	-	1.5	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	169.6	-	-	-	169.6	-	-
Зелена дуглазка	1.4	-	-	-	1.4	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	1.4	-	-	-	1.4	-	-
Гледичия	35.4	-	-	-	35.4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.8	-	-	-	0.8	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	3.6	-	-	-	3.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	31.0	-	-	-	31.0	-	-
Джанка	0.6	-	-	-	0.6	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.6	-	-	-	0.6	-	-
Клен	14.4	-	-	-	14.4	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.4	-	-	-	0.4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	14.0	-	-	-	14.0	-	-
Круша	40.7	1.2	-	-	41.9	-	0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	-	1.2	-	-	1.2	1	1.0
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	23.3	-	-	-	23.3	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.8	-	-	-	0.8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	16.6	-	-	-	16.6	-	-
Леска	0.8	-	-	-	0.8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.8	-	-	-	0.8	-	-
Едрolistна липа	13.3	-	-	-	13.3	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.0	-	-	-	1.0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1.4	-	-	-	1.4	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	10.9	-	-	-	10.9	-	-
Сребролистна липа	426.3	146.1	21.7	-	594.1	-	0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.6	17.7	-	-	19.3	-	0.3
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	122.4	-	-	-	122.4	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	73.0	10.6	21.7	-	105.3	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	3.6	-	-	-	3.6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	225.7	117.8	-	-	343.5	-	0.2
Махалебка	15.3	-	-	4.6	19.9	-	0.5
в.т.ч. Култури Чисти	0.7	-	-	4.6	5.3	2	1.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	14.6	-	-	-	14.6	-	-

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
	хектари						
Мекиш	0.3	-	-	-	0.3	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.3	-	-	-	0.3	-	-
Череша	1.0	-	9.6	-	10.6	1	1.0
в.т.ч. Култури Чисти	-	-	9.6	-	9.6	2	2.0
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.0	-	-	-	1.0	-	-
Американски ясен	0.1	1.1	-	-	1.2	-	0.7
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.1	1.1	-	-	1.2	-	0.7
Планински ясен	40.1	-	-	-	40.1	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	21.7	-	-	-	21.7	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	18.4	-	-	-	18.4	-	-
Полски ясен	17.7	-	-	-	17.7	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	11.9	-	-	-	11.9	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	5.1	-	-	-	5.1	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.7	-	-	-	0.7	-	-
тп I-214	1.1	-	0.4	0.4	1.9	2	1.7
в.т.ч. Култури Чисти	1.1	-	-	0.4	1.5	2	1.5
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	-	-	0.4	-	0.4	2	2.0
Слива	0.4	-	-	-	0.4	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.4	-	-	-	0.4	-	-
Без преобладание	1949.9	116.8	4.6	-	2071.3	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	92.1	-	1.0	-	93.1	-	0.2
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1415.6	102.1	-	-	1517.7	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	33.8	3.8	-	-	37.6	-	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	31.8	4.9	-	-	36.7	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	376.6	6.0	3.6	-	386.2	-	-
Всичко	10874.5	3694.4	233.9	22.6	14825.4	-	0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	3293.9	1921.5	92.0	13.5	5320.9	-	0.3
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	124.6	-	1.0	-	125.6	-	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	4929.2	1391.3	-	-	6320.5	-	0.2
в.т.ч. Култури Чисти	1091.0	157.4	109.0	5.6	1363.0	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	11.3	5.8	-	-	17.1	-	0.3
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	181.9	33.4	-	-	215.3	-	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	45.6	19.4	-	1.4	66.4	-	0.4
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1197.0	165.6	31.9	2.1	1396.6	-	0.2

Става ясно, че 73.4% от дървостойте не са засегнати от повреди. При засегнатите дървостой преобладава първа степен на повреда (24.9% от залесената площ), при която е достатъчно да се изведе санитарна или принудителна сеч с интензивност от 10% до 15%. Втора степен е установена на площ от 233.9 ха (1.6%), при нея интензивността на сечта е до 10% и трета степен на повреди е констатирана само на 22.6 ха от залесената площ (предимно иглолистни култури), интензивността на санитарната сеч е 100%.

По-добра представа за здравословното състояние на насажденията може да се получи от таблица № 88А, където са показани видовете повреди по дървесни видове.

Таблица № 88^А
Преглед на повредите по дървесни видове

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас	Очаквани загуби	
	ха	%	куб.м	куб.м	%
гниене	1178.5	7.9	175360	26769	15.3
в.т.ч. Черен бор	-	-	-	-	-
в.т.ч. Бук	13.0	7.6	2560	309	12.1
в.т.ч. Зимен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Благун	11.7	2.2	930	148	15.9
в.т.ч. Цер	1075.5	14.0	157430	24350	15.5
в.т.ч. Габър	30.0	2.8	4170	601	14.4
в.т.ч. Келяв габър	-	-	80	13	15.6
в.т.ч. Клен	2.4	0.7	330	45	13.7
в.т.ч. Сребролистна липа	45.9	4.0	9860	1303	13.2
повреди от дивеч	2.1	-	-	-	-
в.т.ч. Червен дъб	1.4	0.2	-	-	-
в.т.ч. Цер	0.4	-	-	-	-
в.т.ч. Сребролистна липа	0.3	-	-	-	-
некрози по листата	0.2	-	25	9	36.0
в.т.ч. Явор	0.2	1.8	25	9	36.4
повреди от паша	3.6	-	130	52	40.0
в.т.ч. Червен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Зимен дъб	0.4	0.3	10	4	39.4
в.т.ч. Благун	0.3	0.1	10	4	40.2
в.т.ч. Цер	2.9	-	110	44	40.2
суховършия	819.1	5.5	86365	19563	22.7
в.т.ч. Бял бор	13.2	30.1	3805	654	17.2
в.т.ч. Смърч	2.4	46.2	1030	206	20.0
в.т.ч. Черен бор	104.1	20.9	28100	6587	23.4
в.т.ч. Червен дъб	1.6	0.2	540	18	3.3
в.т.ч. Благун	13.6	2.6	990	165	16.7
в.т.ч. Цер	202.8	2.6	19085	3602	18.9
в.т.ч. Габър	16.0	1.5	1450	312	21.5
в.т.ч. Бряст	3.1	20.5	350	138	39.5
в.т.ч. Явор	0.6	5.4	20	6	32.3
в.т.ч. Бреза	1.8	94.7	140	54	38.4
в.т.ч. Орех	127.1	71.8	6870	1465	21.3
в.т.ч. Акация	295.9	18.1	21200	5375	25.4
в.т.ч. Гледичия	0.3	0.5	15	2	12.6
в.т.ч. Клен	0.3	0.1	30	5	17.2
в.т.ч. Круша	2.7	6.2	95	30	32.1
в.т.ч. Сребролистна липа	7.8	0.7	870	169	19.4
в.т.ч. Махалебка	9.4	22.7	370	192	52.0
в.т.ч. Череша	12.6	71.6	1060	505	47.7
в.т.ч. Американски ясен	0.7	38.9	60	11	19.0
в.т.ч. Планински ясен	2.4	3.5	240	32	13.4
в.т.ч. тп I-214	0.7	22.6	45	35	78.4

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас	Очаквани загуби	
	ха	%	куб.м	куб.м	%
повреди от машини и хора	256.9	1.7	37120	6378	17.2
в.т.ч. Черен бор	0.9	0.2	190	32	16.7
в.т.ч. Червен дъб	16.9	2.5	3115	468	15.0
в.т.ч. Цер	91.4	1.2	9430	1132	12.0
в.т.ч. Габър	2.5	0.2	280	24	8.7
в.т.ч. Акация	0.7	-	40	4	10.0
в.т.ч. Клен	4.5	1.2	550	67	12.1
в.т.ч. Сребролистна липа	140.0	12.1	23515	4651	19.8
повреди от насекоми	2607.0	17.6	321190	40977	12.8
в.т.ч. Бук	1.9	1.1	390	52	13.4
в.т.ч. Благун	7.7	1.5	740	99	13.4
в.т.ч. Цер	2591.5	33.8	319160	40705	12.8
в.т.ч. Габър	5.9	0.6	900	121	13.4
корояди	12.9	0.1	3840	500	13.0
в.т.ч. Бял бор	5.2	11.9	1500	188	12.5
в.т.ч. Черен бор	7.7	1.5	2340	312	13.4
Всичко	4880.3	32.9	624030	94248	15.1
в.т.ч. Бял бор	18.4	42.0	5305	842	15.9
в.т.ч. Смърч	2.4	46.2	1030	206	20.0
в.т.ч. Черен бор	112.7	22.6	30630	6931	22.6
в.т.ч. Бук	14.9	8.8	2950	361	12.2
в.т.ч. Червен дъб	19.9	2.9	3655	486	13.3
в.т.ч. Зимен дъб	0.4	0.3	10	4	40.0
в.т.ч. Благун	33.3	6.3	2670	416	15.6
в.т.ч. Цер	3964.5	51.7	505215	69833	13.8
в.т.ч. Габър	54.4	5.1	6800	1058	15.6
в.т.ч. Бряст	3.1	20.5	350	138	39.4
в.т.ч. Явор	0.8	7.1	45	15	33.3
в.т.ч. Бреза	1.8	94.7	140	54	38.6
в.т.ч. Орех	127.1	71.8	6870	1465	21.3
в.т.ч. Акация	296.6	18.2	21240	5379	25.3
в.т.ч. Келяв габър	-	-	80	13	16.2
в.т.ч. Гледичия	0.3	0.5	15	2	13.3
в.т.ч. Клен	7.2	2.0	910	117	12.9
в.т.ч. Круша	2.7	6.2	95	30	31.6
в.т.ч. Сребролистна липа	194.0	16.8	34245	6123	17.9
в.т.ч. Махалебка	9.4	22.7	370	192	51.9
в.т.ч. Череша	12.6	71.6	1060	505	47.6
в.т.ч. Американски ясен	0.7	38.9	60	11	18.3
в.т.ч. Планински ясен	2.4	3.5	240	32	13.3
в.т.ч. тп I-214	0.7	22.6	45	35	77.8

По-голямата част от повредите са слабо застъпени. Рядко се срещат повреди от дивеч, некрози по листата, корояди, повреди от машини и хора, както и повреди от паша.

По-разпространени са следните повреди:

- **суховършие** (5.5%) - среща се предимно в дъбови, акациеви и орехови насаждения, както и по-малко в габъррови насаждения. Основна причина за появата на тези повреди е застаряващия дървостой. Очакваните загуби са 22.7%, като при повредата не се налага извеждането на санитарна сеч на цялата площ на подотдела.

- **гниене** (7.9%) - среща се предимно в церови насаждения. Очакваните загуби са 15.3%, като повредата е при старите церови дървостои.

- **повреди от насекоми – 2607.0** ха или 17.6% - тези повреди се срещат при цера и единично като съпътстващи видове при благона, габъра и бука.

Тази повреда е от инвазивния вид - **Дъбова коритуха**(*Corythucha arcuata*).

Видът произхожда от горите на Северна и Южна Америка. За първи път е установен в горите на Италия през 2000 г., а в България през 2012 г. У нас се среща в Странджа и Източна Стара планина, но по време на инвентаризацията през 2021 г. бе установена и в района на ТП ДГС "Паламара" – южната част на Лудогорието. Видът развива три поколения годишно, всяко от тях продължава своето развитие между 30 и 45 дена. Първото завършва в края на май и началото на юни, второто – до края на юли и третото – до началото на септември. При сушави години се развива и четвърта генерация.

Повредите се нанасят от възрастните и нимфите, които измукват листните сокове съдържащи хлорофил. Това води до рязко **намаляване на фотосинтезата, невъзможност за трупане на листна маса и загуба на текущ прираст**. Стига се до почерняване и пожълтяване на листата, преждевременно окапване и влошаване на здравословното състояние на дървостоя.

Дъбовата коритуха напада основно: цер, благона, зимен дъб, червен дъб и в по-малка степен бук, габър, явор, леска, клен, ясен.

Нужно е служителите на стопанството в периода април – октомври да представят информация на Лесозащитната станция за пространственото разпространение на териториите засегнати от вредителя. Научните работници от ЛТУ и Института за гората при БАН да започнат проучвания за биологична борба с биоагенти и полезни паразитоиди.

Интересно е да се посочи, че има предложение от доц. д-р Здравко Сталев към ентомолозите за промяна на името на насекомото на **Дантелена дървеница**, което по-точно отговаря на морфологията на имагинираните форми, като проучванията показват, че нападенията на насекомото не се ограничават само до различните видове дъб.

6.10. Дейности по опазване на горските територии от пожари

Тази глава представлява извадка от **специализирания план** за дейностите по опазване от пожари в горските територии и земеделските територии, придобили характеристики на гора в обхвата на ТП ДЛС "Паламара" **за държавните горски територии**

Всички мероприятия за дейностите по опазване на горските територии от пожари на ТП ДЛС "Паламара" са планирани съгласно :

- **Закона на горите** - Обн. ДВ. бр.19 от 08 Март 2011г., изм. и доп., бр. 95 ДВ от 29.11.2016г.

- **Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии** от 7.10.2015 год. притурка към ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 год.

- **Наредба № 8 от 11.05.2012 г.** – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Противопожарните дялове са обособени от участващи с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 – съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопланираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност: с червен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас, с зелен цвят – III клас, както и пътищата за движение на противопожарна техника – с червена непрекъсната линия. Всички водни площи са оцветени със светлосин цвят. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокulturни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други.

Горите на територията, стопанисвана от ТП ДЛС "Паламара" са разделени според степента на пожарен риск в три класа:

Към **I клас с висока** пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения, насаждения със съхнещи, ветровални и снеговални петна, непочистени сечища и пожарища, както и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 397.6 ха (2.2%)**.

Към **II клас със средна** пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до сухи месторастения, както и всички широколистни дървостои на много

сухи, сухи и сухи до свежи месторастения. Тук са отнесени и намиращите се в съседство незалесени голи площи. Общата площ на териториите, отнесени към този клас е **6210.2 ха (35.4%)**.

Към **III клас с ниска пожарна опасност** са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до влажни и влажни месторастения, както и всички широколистни дървостои на свежи до сухи, свежи, свежи до влажни и влажни месторастения и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 10951.7 ха (62.4%)**.

Най-малката единица за обособяване на клас на пожарна опасност в ГСП се приема **отдела**, като той се определя като среднопретеглена стойност от класовете на подотделите.

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления.

Най-честите причини са следните:

- Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;
- Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;
- Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;
- Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;
- Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;
- Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;
- Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

Предвижда се провеждането на следните мероприятия:

6.10.1. БАРИЕРНИ ПРЕГРАДИ

Техните функции се изпълняват от пътищата с асфалтова настилка, минаващи през територията на стопанството. Поради относително малките по площ горски масиви разположени в сред земеделските земи в района, съществуващите бариерни прегради на територията на стопанството (пътища с асфалтова настилка) са с дължина **43.7 км** (в т. ч **12.5 км** държавна собственост и **31.2 км** общинска собственост).

Нови не са проектирани, тъй като съществуващите такива разделят гората на дялове не по-големи от 4000 ха.

6.10.2. ЛЕСОКУЛТУРНИ ПРЕГРАДИ

Това са просеки и камиони пътища (чакълирани или землени) широки 5 – 10 метра. Планират се и се изграждат с цел да се забави и евентуално преустанови разпространението на низови пожари с определени характеристики и да се създадат условия за успешното им гасене, да послужат за придвижване на гасачи и евентуално техника по време на пожар, както и да се използват за опорна линия за косвена атака срещу настъпващ пожар.

Ако се допусне тяхното обрастване, то тогава те не могат да изпълняват функциите, за които са създадени. Всички противопожарни просеки следва на няколко години (минимум два пъти през периода на действие на плана) да се почистват, като за целта се заделят средства в годишните разчети.

Съществуващите прегради, камионни, тракторни пътища и просеки – с обща дължина **49.5 км** (в т. ч **42.2 км** държавна собственост и **7.3 км** общинска собственост).

Не са планирани нови лесокултурни прегради.

Съществуващите и планираните лесокултурни прегради са означени на противопожарните карти съответно с черен и син цвят съгласно Наредба № 8/11.05.2012 г. – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

6.10.3. МИНЕРАЛИЗОВАНИ ИВИЦИ

Минерализованите ивици са изкуствено построени противопожарни прегради, почистени от всички горими материали до минералния почвен слой. Това са линейни обекти, с ширина поне 1,5 м, като почвената покривка и постилка се отстраняват до минералния слой.

За целта могат да се ползват съществуващите тракторни пътища, между земеделските и горски територии.

На територията на ТП ДЛС "Паламара" **съществуващите минерализовани ивици са с обща дължина 14.0 км.** Минерализованите ивици са изградени и се поддържат от собственици и арендатори на земеделски земи граничещи или във близост до държавни горски територии.

Тяхната дължина варира, защото се заорават всяка година, което създава неудобство не само за служителите на ловното стопанство, но и за местното население, ловците, както и за служителите на РС ПБЗН.

Не са показани на специализираните противопожарни карти, защото променят своето местонахождение в зависимост от вида на отглежданите земеделски култури.

Да не се планират нови минерализованите ивици в държавни горски територии.

Препоръчва се на собствениците на поземлени имоти в земеделски територии, граничещи с горски територии да поддържат минерализовани ивици с широчина не по-малко от 3 м в пожароопасния сезон.

6.10.4. ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ ТАБЕЛИ И ПЛАКАТИ С ПРОТИВОПОЖАРНО СЪДЪРЖАНИЕ

Предвижда се да се поставят на входовете в по-големи горски масиви и пътища независимо от класа на пожарна опасност на пътя. **Общият им брой е 100 (средногодишно по 10 бр.).**

Предупредителните табели трябва да се обозначат съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари. При тяхното захабяване, повреда или изчезване следва да бъдат своевременно подменени.

6.10.5. САНИТАРНИ МЕРОПРИЯТИЯ КРАЙ ПЪТИЩА И ЖП ЛИНИИ, САНИТАРНИ ИВИЦИ

Лицата, стопанисващи пътищата, които минават през и/или покрай горските територии, са длъжни да изпълняват противопожарни мерки – сервитутите им да се поддържат чисти от сухи треви, дървесни отпадъци и други горими материали и да спазват изискванията към пътищата и местата за спиране и паркиране на превозни средства.

6.10.6. УСТРОЙСТВО НА МЕСТА ЗА ПОЧИВКА И ПАРКИРАНЕ

На територията на стопанството има обособени места за почивка и паркиране. Това са места с беседки, пейки, чешми и места обособени за почивка(пикник), както и за палене на огън. Тези места са обезопасени съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари. Те се намират, както следва:

- ловна хижа с. Сини вир;
- горски кантон (1925 г.) – местността Дулашмата;
- ловен заслон на ловна дружинка с. Сливак – отд. 2005 - д2;

Не се планира направа на нови места за почивка и паркиране.

6.10.7. ВОДОИЗТОЧНИЦИ ЗА ПРОТИВОПОЖАРНИ НУЖДИ

Като постоянни водоизточници на територията на стопанството може да се използват **множеството изкуствени водоеми на територията на стопанството, като: яз. Канагьол, както и водоемите до следните отдели: 32 – б; 59 – а; 132 – а; 435 – и; 1001 – з; 1030 – 10; 1052 – а; 1054 – к; 1072 – 2; 1077 – м; 1097 – а; 2030 – ю; 2036 – л; 2044 – в; 2197 – о;.** Съществуващите места за зареждане, са означени на картите със син цвят. До тях няма специално направени за целта площадки за подход на противопожарна техника.

За нуждите на опазването на горите от пожари могат да се използват **и пожарните хидранти в населените места с водопроводна мрежа.**

6.10.8. ПЛОЩАДКИ ЗА КАЦАНЕ НА АВИАЦИОННА ТЕХНИКА

На територията на стопанството няма площадка за авиационна техника. За целта може да се използва цялата територия на стопанството, поради равнинния характер на района.

6.10.9. ТЕЛЕФОННИ ПОСТОВЕ

Телефонните постове са разположени в населените места на територията на ТП ДЛС "Паламара". В значителна част от територията на стопанството има слабо покритие на мобилните оператори, което е неблагоприятно за своевременното оповестяване за евентуално възникнали пожари.

6.10.10. МЕСТА ЗА ОБРЪЩАНЕ НА ПРОТИВОПОЖАРНА ТЕХНИКА

В горските територии такива места са бивши временни складове, поляни, кръстовища на черните автомобилни пътища и уширения за разминаване. Тези места са обозначени съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 г. на противопожарните карти в М 1:25 000.

Места за обръщане на противопожарна техника

№ карта	Отдели с място за обръщане	бройка
1	435; 426;	2 бр.
2	5; 131(3 бр.);	4 бр.
3	59; 64;	2 бр.
4	1002; 1004; 1020; 1030;	4 бр.
5	1048; 1064(2 бр.); 1084(2 бр.); 1098;	6 бр.
6	1076; 2005(3 бр.); 2025; 2027;	6 бр.
7	2031(2 бр.); 2034; 2036; 2040(2 бр.); 2197;	7 бр.
8	2043(3 бр.); 2044(2 бр.); 2029(4 бр.); 2030(5 бр.);	14 бр.
Общо		45 бр.

6.10.11. ДЕПА ЗА ПРОТИВОПОЖАРЕН ИНВЕНТАР

В стопанството има **1 (едно)** противопожарно депо (в гаражите на Ловна резиденция "Паламара"). Което е оборудвано и се поддържа в съответствие с Наредба № 8/11.05.2012 г. на Министерството на земеделието и храните за условията и реда за защита на горските територии от пожари. Депото съдържа следния инвентар:

- гръбни пръскачки – 4 бр.
- кофи за вода – 4 бр.
- лопати – 10 бр.
- брадви – 3 бр.
- кирки – 3 бр.
- тупалки – 15 бр.
- съд с 200 л вода - 1 бр.
- моторни триони – 2 бр.
- мотики – 5 бр.
- съдове за питейна вода от 10 л – 5 бр.
- железни гребла – 5 бр.
- моторна помпа – 1 бр.
- електрически фенери – 5 бр.
- радиостанции – 4 бр.
- 200 метров шланг със струйник и сечение, съобразно използваните противопожарни помпи – 1 бр.

В случай на пожар се ползват и депата на общините Каолиново, Венец, Хитрино и Никола Козлево.

6.10.12. ОРГАНИЗИРАНЕ НА ПАТРУЛНО-НАБЛЮДАТЕЛНА СЛУЖБА

На територията на ТП ДЛС "Паламара" **няма** изградена противопожарна кула за наблюдение.

Нова противопожарна кула за наблюдение се предвижда да бъде изградена, съгласно "Национална система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на пожари".

Тя ще се намира в отдел **1082:н**; землище на с. Боян с координати (43.50024457, 26.82269719). Кулата е показана на противопожарната карта в М 1:25 000.

6.10.13. ДОБРОВОЛНИ ФОРМИРОВАНИЯ ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

На територията на общините Венец, Хитрино, Каолиново и Никола Козлево съществуват доброволни формирования за гасене на пожари в горските територии създадени по реда на Закона за защита от бедствия (ЗЗБ) и съгласно Наредба № 8 /11.05.2012 г. – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Доброволното форминирование към община Венец наброява - 10 човека, към община Хитрино - 10 човека, към община Каолиново – 10 човека и към община Никола Козлево - 10 човека, съгласно Национален регистър на ГД ПБЗН.

6.10.14. ПРЕВЕНЦИЯ СРЕЩУ ПОЖАРИ

РС ПБЗН се намират в градовете Шумен и Каолиново.

През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез дежурства, давани от служители на горското стопанство, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план.

Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират от ТП ДЛС "Паламара" само в горите държавна собственост. При установяване на пожар незабавно трябва да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по **ежегодно изготвян план-график** в ТП ДЛС "Паламара".

Необходимо е всички служители и горски работници периодично да се запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г., за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

6.10.15. ПЪТИЩА ЗА РЕМОНТ И ДВИЖЕНИЕ НА ПРОТИВОПОЖАРНА ТЕХНИКА

На територията на ТП ДГС "Паламара", пътищата за движение на противопожарна техника, подлежащи на поддържане и ремонт са с обща дължина **379 км**, които представляват шосета и автомобилни пътища, са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 с червена линия.

На картите за защита от пожари пътищата за движение на тежка противопожарна техника са показани с лилав цвят, а пътищата за движение на високопроходима противопожарна техника на картите са дадени с червен цвят.

Предвижда се ремонт на горски автомобилни пътища, с обща дължина **6.1 км.**, преминаващи през горските територии, собственост на ТП ДЛС "Паламара", както следва:

- **Горски автомобилен път "Тюрбето" - отд. 11:д - отд. 9:а - III степен – 2.1 км.**

Предвижда се основен ремонт на съществуващ горски автомобилен път с дължина – **2.1 км**, свързан с управлението, дървопроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, както и плана за борба с пожарите в горските територии е планиран, като път за движение на противопожарна техника, ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

- **Горски автомобилен път "Жълт баир" - отд. 1099:ж - отд. 1106:д - III степен – 4.0 км.**

Предвижда се основен ремонт на съществуващ горски автомобилен път с дължина – **4.0 км**, свързан с управлението, дървопроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, както и плана за борба с пожарите в горските територии е планиран, като път за движение на противопожарна техника, ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

Ремонта на тези пътища е с цел последващи горскостопански дейности и използването им за движение на противопожарна техника.

На територията на ТП ДЛС "Паламара" е планирана **техническа сеч за просветляване на съществуващи горски пътища** с цел опазване, поддържане и осъществяване на горскостопански и ловностопански мероприятия в отдели и подотдели:

6 - с, у; **11** - в, г; **12** - б, в, г, д; **13** - а, б; **21** - д, е; **127** - д, е; **422** – б; **431** - г, д, з; **438** – г; **439** - б, в; **440** - а, б, в; **441** – а; **1003** - б, в, г, д, е; **1004** – г; **1005** - а, б, в, г, е; **1006** – г; **1007** - б, в; **1008** - а, г; **1009** – а; **1010** - а, г; **1011** - а, в; **1012** - а, в; **1013** - а, б; **1014** - а, б, в, г, д; **1018** – в; **1020** - а, б, н; **1021** - г, д; **1030** - е, з, т, х; **1037** – в; **1038** – з; **1050** - б, г; **1057** - в, д; **1058** - д, е; **1084** – т; **1099** - а, б, г, д, е, ж; **1100** - а, б; **1101** - в, д; **1102** – а; **1103** – в; **1104** - а, б, г; **1105** – в; **2023** – в; **2024** – а; **2028** - п, у, ф, б1; **2033** – л; **2036** – н; **2037** - а, о; **2193** – б;

Тези съществуващи горски пътища ще се използват и за движение на противопожарна техника.

Сечта може да се извършва от едната или от двете страни на пътя, като общата ширина на ивицата, в която се извършва просветляване, от краищата на обхвата на пътя е не повече от една четвърт от средната височина на дървостоя на насаждението.

Съгласно чл. 14 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари, трябва ежегодно преди обявяване на пожароопасния сезон да се изготвя план за защита на горските територии от пожари, който освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии да съдържа описание на конкретните действия, насочени към преодоляване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари, но трябва да се изпълнят през първите 5(пет) години от влизане в сила на ГСП.

На основание чл. 136, ал. 3 от Закона за горите, изпълнението на противопожарните мероприятия е за сметка на собствениците на горските територии.

Настоящият план за дейностите по опазване на горските територии от пожари на територията на ТП ДЛС "Паламара" е съгласуван с протокол от 30.11.2021 год. между РС ПБЗН гр. Шумен, РС ПБЗН гр. Каолиново, ТП ДЛС "Паламара" и изпълнителя на плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари - "Агролеспроект" ЕООД.

6.11. Еколого – икономически ефект

Мероприятията, предвидени в този ГСП имат за цел да подобрят състоянието и повишат продуктивността и другите полезни функции на гората.

Разработването на плана на типологична основа дава възможност съобразно Подходящия състав най-ефективно да се използва почвеното плодородие. Това ще се постигне след изпълнение на предвидените възобновителни, отгледни и санитарни сечи и залесявания.

В таблици № 89 и № 90 са посочени редица показатели, които дават представа за промените, настъпили в горските територии държавна собственост през десетгодишния ревизионен период.

Таблица № 89
Направления и показатели за оценка
на общото състояние и екологическите функции на горите

държавна собственост

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			ГСП 2012 г.	ГСП 2022 г.
1	2	3	4	5
A	Състояние на горските ресурси			
I	Обща горска площ	ха	16159.1	15577.5
1	Залесена горска площ	%	94.6	95.2
2	Незалесена дървопроизводителна	%	0.9	0.7
3	Недървопроизводителна	%	4.5	4.1
3.1	Поляни	ха	247.1	246.0
3.2	Храсти	ха	-	-
4	Иглолистни гори	ха	592.3	587.1
5	Широколистни гори	ха	15872.4	14238.3
5.1	Семенни	%	28.0	28.2
5.2	Издънкови за превръщане	%	58.2	57.9
5.3	Нискостъблено стопанисване	%	13.8	13.9
5.4	Реконструкция	%	-	-
5.5	Средностъблено стопанисване	%	-	-
6	Гори до 40 години	%	35.4	27.1
7	Дозряващи гори	%	31.4	37.3
8	Зрели и презрели гори	%	33.2	35.6
II	Запас - общо (без клони)	куб.м	1825390	1967550
1	Иглолистни	%	7.0	7.1
2	Широколистни	%	93.0	92.9
2.1	Семенни	%	34.8	35.9
2.2	Издънкови за превръщане	%	58.3	58.0
2.3	Нискостъблено стопанисване	%	6.9	6.1

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			ГСП 2012 г.	ГСП 2022 г.
1	2	3	4	5
2.4	Реконструкция	%	-	-
2.5	Средностъблено стопанисване	%	-	-
III	Средни показатели на гората			
1	Среден запас	куб.м/ха	119	133
2	Среден обемен прираст	куб.м/ха	2.79	2.77
3	Средна възраст	години	48	58
4	Среден бонитет		2.8	2.9
5	Средна пълнота		0.72	0.67
IV	Странични горски ресурси общо	тон	-	-
1	Горски плодове и гъби	тон	-	-
2	Сено	тон	-	-
3	Площ на горите за паша (забранена)	ха	7542.3	7636.5
4	Ловно стопанство	тон	-	-
5	Рибовъдство	тон	-	-
6	Технически и лечебни растения	тон	-	-
B	Здравословно състояние на горите			
I	Площ на горите със слаби увреждания	ха	3458.9	3472.9
1	Иглолистни	ха	20.8	33.4
1.1	Биотични	%	96.3	97.3
1.2	Абиотични	%	-	-
1.3	Антропогенни	%	3.7	2.7
2	Широколистни	ха	3429.3	3439.5
2.1	Биотични	%	95.2	96.8
2.2	Абиотични	%	-	-
2.3	Антропогенни	%	4.8	3.2
II	Площ на горите със силни и необратими увреждания	ха	424.5	381.4
1	Иглолистни	ха	65.2	56.7
1.1	Биотични	%	100.0	100.0
1.2	Абиотични	%	-	-
1.3	Антропогенни	%	-	-
2	Широколистни	ха	359.3	324.7
2.1	Биотични	%	86.0	86.6
2.2	Абиотични	%	-	-
2.3	Антропогенни	%	14.0	13.4
B	Запазване на биологичното разнообразие			
1	Естествени гори	ха	11714.7	11767.0
2	Изкуствени гори	ха	3569.9	3058.4
3	Площ на горите за възобновяване	ха	6061.2	5875.1
3.1	Естествено възобновяване	%	98.2	99.7
3.2	Изкуствено възобновяване	%	1.8	0.3
4	Гори с природозащитен статус	ха	323.2	505.0
4.1	Представителни горски екосистеми	%	-	-
4.2	Застрашени от изчезване екосистеми	%	-	-
5	Видово разнообразие - общо дървесна растителност	бр.	43	46
5.1	Редки и застрашени от изчезване видове	%	-	-
5.2	Защитени и ендемични видове	%	-	-
6	Смесени насаждения	ха	8124.6	8141.5
7	Гори за запазване и използване на генетичните ресурси	ха	99.8	119.0
7.1	Семепроизводствени насаждения	%	78.4	81.9
7.2	Семепроизводствени градини	%	8.0	6.7
7.3	Географски култури	%	13.6	11.4
8	Горски разсадници	%	-	-

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			ГСП 2012 г.	ГСП 2022 г.
1	2	3	4	5
Г	Показатели за защитни и рекреационни функции			
1	Среден защитно - водоохранен клас		-	2.86
2	Среден клас на рекреационна стойност		-	1.70
3	Ерозиран горски земи	ха	-	-
3.1	Площна ерозия	%	-	-
3.2	Струйчеста и браздова ерозия	%	-	-
3.3	Ровинна и дълбочинна ерозия	%	-	-
4	Гори за изборно стопанисване	ха	-	-
5	Защитни гори	ха	725.6	753.8
6	Специални гори	ха	4322.6	9283.6
7	Рекреационни гори	ха	-	-

Средният защитно-водоохранен клас на горите (държавна собственост) е 2.86 е изчислен по таблица № 89^А.

Таблица № 89^А

определяне на защитно-водоохранния клас на горските екосистеми

държавна собственост

Фактори	Защитно-водоохранен клас					Среден клас (показател)
	I	II	III	IV	V	
	хектари					
Възраст	над 100	81-100	61-80	21-60	до 20	3.49
	937.8	1139.9	4591.4	6067.5	2088.8	
Пълнота	0.7-0.8	0.9-1.0	0.5-0.6	0.3-0.4	0.1-0.2	2.15
	6337.6	2219.2	4176.2	1838.6	253.8	
Форма	тип.изборна	нетип.изборна	постеп.сечищна	голосечна на м.п.	голос.на гол.пл.	2.94
	-	4606.0	8211.0	300.4	1678.1	
Общо:						2.86

Средният клас на рекреационна ценност на горите, държавна собственост е 1.70 и е изчислен по таблица № 89^Б.

Таблица № 89^Б

определяне на класа на рекреационна ценност на горските екосистеми

държавна собственост

Фактори	Клас на рекреационна ценност			Среден клас (показател)
	I	II	III	
	хектари			
Бонитет	I+II+III	IV	V	1.34
	10881.6	2830.4	1113.4	
Възраст	над 100	41-100	до 40	2.27
	937.8	8902.6	4985.0	
Вид гори	игл+шв	издънкови	нискостъблени+Тополи	1.82
	4606.7	8240.2	1978.5	
Форма	изборна	постеп.сечищна	голосечна	1.82
	4606.0	8211.0	1978.5	
Степен на устойчивост	неповредени	I+II степен	III степен	1.27
	10874.5	3928.3	22.6	
Общо:				1.70

Таблица № 90**Показатели за поддържане и подобряване
на социално-икономическите функции на горите**

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			ГСП 2012 г.	ГСП 2022 г.
1	Лесистост	%	21.2	21.2
2	Население - общо	бр.	-	-
3	Неуспоеени гори	ха	-	-
3.1.	Временно недостъпни гори	ха	-	-
3.2.	Труднодостъпни гори	ха	-	-
4	Ползване на дървесина - ОБЩО	м3	368 040	347 320
4.1.	Ползване от възобновителни сечи	м3	268 220	239 160
4.2.	Ползване от отгледни сечи	м3	99 660	108 160
4.3.	Ползване от санитарни сечи	м3	160	-
4.4.	Ползване от 1 ха залесена площ	м3	2.41	2.23
4.5.	Ползване от възобновителни сечи към общия запас	%	1.5	1.2
5.	Сортиментна структура на горите с клони			
5.1.	Едра строителна	м3	24 720	19 690
5.2.	Средна строителна	м3	73 020	74 735
5.3.	Дребна строителна	м3	14 350	13 805
5.4.	Дърва	м3	226 280	223 690
5.5.	ОБЩО	м3	338 370	331 920

В края на десетилетието увеличението на залесената площ на държавните гори е 0.6%. Средната възраст на насажденията се е увеличила от 48 на 58 години. Средният годишен прираст на един хектар намалява от 2.79 куб.м/ха на 2.77 куб.м/ха. Очаква се общият запас /без клони/ да достигне 1 967 550 куб.м. Освен това ще се подобри сортиментната структура на дървостойте.

В крайна сметка всичко това ще доведе и до повишаване стойността на нематериалните горски ресурси - рекреационни, водоохранни, противоерозионни и др.

6.12. Стойност на планираните лесокултурни и технически мероприятия

За изпълнение на предвидените мероприятия ще са необходими средства, както следва:

1. Залесяване на площ от 15.3 ха	35 000 лв
2. За ремонт на съществуващи горски пътища за движение на ППТ – 6.1 км	305 000 лв
3. За ремонт на съществуващи сгради	830 000 лв

Общата стойност на предвидените лесокултурни и технически мероприятия възлиза на 1 170 000 лева, или средногодишно **117 000 лева** по цени към 01.01.2022 година.

През ревизионния период се предвижда **ремонт на съществуващи сгради и основен ремонт на съществуващи горски автомобилни пътища.**

Ремонт на съществуващи сгради:

- Трофейна зала - Ловна резиденция „Паламара“ – 150 000 лв.
- Покрив на жилищни сгради - Ловна резиденция „Паламара“ – 150 000 лв.
- Жилищна сграда (царската къща 1924г.) - Ловна резиденция „Паламара“ – 100 000 лв.
- Горски кантон (1925 г.) - м. „Дулашмата“ – 140 000 лв.
- Административна сграда – с. Сини вир – 170 000 лв.
- Стопанска сграда – с. Сини вир – 120 000 лв.

Необходимите средства за ремонт на съществуващите сгради е 830 000 лв или **83 000 лева(средногодишно).**

Ремонт на съществуващи пътища:

- Горски автомобилен път “Тюрбето” - отд. 11:д - отд. 9:а - III степен – 2.1 км.

Предвижда се основен ремонт на съществуващ горски автомобилен път с дължина – **2.1 км**, свързан с управлението, дървопроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, както и плана за борба с пожарите в горските територии е планиран, като път за движение на противопожарна техника, ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

- Горски автомобилен път "Жълт баир" - отд. 1099:ж - отд. 1106:д - III степен – 4.0 км.

Предвижда се основен ремонт на съществуващ горски автомобилен път с дължина – **4.0 км**, свързан с управлението, дървопроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, както и плана за борба с пожарите в горските територии е планиран, като път за движение на противопожарна техника, ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

За ремонт на съществуващи горски пътища се предвиждат средства при цена **50 000 лв/км**.

Общата цена за ремонт на съществуващите горски автомобилни пътища е 305 000 лв.

6.13. Обем и стойност на извършените проучвателни и планирани дейности

За база при изчисление на тази стойност е послужил обемът в хектари на проучвателните и планирани дейности, дадени в таблица № 91.

Таблица № 91
Разпределение на площта на стопанството по категории на сложност и категории на трудност

№	Видове дейност	Категории на трудност				Общо
		I	II	III	IV	
		хектари				
Горски територии за инвентаризация						
1а	Пълно клупиране пълнота 0.1-0.5	-	-	-	-	-
1б	Пълно клупиране пълнота 0.6-1.0	-	-	-	-	-
2а	Зрели гори по Битерлих	-	-	-	-	-
2б	Млади гори по Битерлих	-	-	-	-	-
3	Гори по опитни таблици	12504.3	3320.6	728.5	98.8	16652.2
4	Семеипроизводствени насаждения и др.	78.2	19.2	-	-	97.4
5а	Дървопроизводителни голи площи	310.2	76.3	1.1	0.4	388.0
5б	Недървопроизводителни голи площи	397.2	8.9	15.8	-	421.9
Общо горски територии за инвентаризация		13289.9	3425.0	745.4	99.2	17559.5
В т.ч. държавни горски територии за планиране						
1а	Пълно клупиране пълнота 0.1-0.5	2.9	-	-	-	2.9
1б	Пълно клупиране пълнота 0.6-1.0	5.8	-	-	-	5.8
2а	Зрели гори по Битерлих	85.9	29.9	-	-	115.8
2б	Млади гори по Битерлих	-	-	-	-	-
3	Гори по опитни таблици	11068.4	2886.7	669.9	75.9	14700.9
4а	Дървопроизводителни голи площи	273.8	74.7	1.1	0.4	350.0
4б	Недървопроизводителни голи площи	388.2	8.9	5.0	-	402.1
Общо държавни ГТ за планиране		11825.0	3000.2	676.0	76.3	15577.5
определяне на месторастене		-	-	-	-	11.8
актуализация на месторастене		-	-	-	-	15163.6
натура		-	-	-	-	520.4

ГЛАВА IV

ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА "НАТУРА 2000"

Очаквано въздействие на планираните мероприятия върху предмета и целите на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие

УВОД

Тази глава е разработена в съответствие с писмо № 33-05-08/18.04.2008 г. на ИАГ относно: Оценка за съвместимост на горскостопанските планове (ГСП) с предмета и целите на защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (защитени зони по Натура 2000), така и със **"Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие**, утвърдена на основание чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 8 от 05.05.2011 г. за сечите в горите от Изпълнителният Директор на Изпълнителната Агенция по горите и с **Постановление № 93 от 10.05.2012 г.** за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, приета с Постановление № 139 на МС от 2004 г. Тази разработка ще бъде цитирана по долу в текста като "Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000".

Защитените територии, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие, попадащи на територията на ТП ДЛС "Паламара" са категоризирани като "горски територии със специални функции", съгласно чл. 5, ал. 3 от Закона за горите от 08.03.2011 година.

В границите на защитените зони са включени всички горски територии, независимо от вида на собствеността.

Проектирането на лесовъдските мероприятия са съобразени както с предмета и целите на защитената зона и ограничителните режими на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, описани в Стандартния Формуляр или в Заповедта за обявяването на всяка зона, така и с Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000.

Целите, които трябва да се имат в предвид при стопанисването и при проектиране на лесовъдските мероприятия в Защитените зони, обявени по Директива 92/43/ЕЕС от 21 май 1992 г., за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна, които ще бъдат наричани за кратко **Защитени зони за местообитанията** (Директива за местообитанията), са следните:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Всяка Защитена зона по Натура 2000 (за местообитанията), попадаща на територията на ТП ДЛС "Паламара", е разработена по отделно, представена е информация за наименованието на защитената зона, код, по коя от директивите е обявена, обща площ, таксационни показатели, проектирани лесовъдски мероприятия и др.

В **Защитените зони за местообитанията** подробно са показани и планираните възобновителните сечи за всяко местообитание и общо.

На територията на ТП ДЛС "Паламара" попадат части от две Защитени зони по Натура 2000 (за местообитанията), а Защитени зони по Натура 2000 (за птиците) няма.

ОБЩА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ, РАЗПОЛОЖЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБР (ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ПО НАТУРА 2000)

1. Защитени зони, обявени по реда на ЗБР (Натура 2000) за запазване на дивата флора и фауна

1.1. Защитена зона “ Хърсовска река ” BG0000106 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по Директива 92/43 ЕЕС (**Директива за местообитанията**), обявена съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2; чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие и Заповед № РД – 990/10.12.2020 г на МОСВ, (ДВ. бр. 9/2021 г.), отдели и подотдели: **135** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **136** - а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; **137** - а, б, в, г, д; **138** - а, б, в, г, д; **139** - а, б, в, г, д, е, ж, 1; **140** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; **141** - а, б, в, г, д, е, 1, 2; **142** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; с обща площ **460.7** ха, от която **450.5** ха залесена и **10.2** ха незалесена.

1.2. Защитена зона “ Каменица ” BG0000138 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по Директива 92/43 ЕЕС (**Директива за местообитанията**), обявена съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2; чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие и Заповед № РД – 690/25.08.2020 г на МОСВ, (ДВ. бр. 80/2020 г.), отдели и подотдели: **2030** - м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1; **2196** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5; с обща площ **157.5** ха, от която **152.3** ха залесена и **5.2** ха незалесена.

Площите на защитена зона “Хърсовска река” (за местообитанията) BG0000106 и защитена зона “Каменица” (за местообитанията) BG0000138 **не се припокриват**, те са със **ведещо предназначение** в таксационните описания на горскостопанския план и фигурират, като защитена зона за местообитанията.

2. Защитени местности и природни забележителности

На територията на Защитените зони по ЗБР (Зони по Натура 2000) и на цялата територия стопанисвана от ТП ДЛС “Паламара”, **няма защитени местности и природни забележителности.**

3. Резервати

На територията на Защитените зони по ЗБР (Зони по Натура 2000) и на цялата територия стопанисвана от ТП ДЛС “Паламара”, **няма резервати.**

4. Горски територии за защита на водите

Общата площ на защитните горски територии за защита на водите включваща водещо и неводещо предназначение е 85.3 ха, от която **83.8** ха залесена и **1.5** ха незалесена.

Поради това, че площта на защитената зона за местообитанията разположена на територията на ТП ДЛС “Паламара” се припокрива с част от площта на горските територии за защита на водите в таксационните описания на тези препокрити зони са въведени като защитени зони местообитания – **водещо предназначение** в това число вододайна зона (санитарно-охранителна зона) – **неводещо предназначение**, като са записани съответните кодове на зоните и кода на съответното местообитание.

За горските територии за защита на водите е разработена отделна глава V в горскостопанския план. Тази глава е представена и в настоящата записка.

5. Ловностопански мероприятия

На територията на ТП ДЛС “Паламара”, разположена в Защитените зони по Натура 2000, **не са проектирани** ловностопански мероприятия – дивечови сечища, дивечови ниви и ловни просеки, които по някакъв начин да намаляват площта на обособените местообитания или да оказват значително влияние върху тях.

В нито една от разглежданите защитени зони по Натура 2000 **няма проектирани технически сечи за дивечови ниви или други ловно стопански мероприятия.**

Нови бази за интензивно стопанисване на дивеча в Защитените зони по Натура 2000 на територията на ТП ДЛС "Паламара" **не са планирани**.

В ловно стопанските райони (ЛСР) попадащи в Защитените зони **няма съществуващи** Бази за интензивно стопанисване на дивеча (БИСД).

6. Мероприятия за защита на териториите от пожари в защитените зони по Натура 2000

В горските територии на ТП ДЛС "Паламара", разположени в Защитените зони по Натура 2000, **не са планирани** допълнителни мероприятия за защита от пожари – **няма** нови лесокултурни прегради, бариерни прегради и минерализовани ивици.

7. Проучване и определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитените зони по Натура 2000

Тази точка е разработена на база Методика за измерване на количеството и характеристиките на мъртвата дървесина и биотопните дървета в горските екосистеми, приета със Заповед №910/09.10.2018 г. на ИАГ.

Конкретните измервания са посочени във файл (формат EXCEL) приложен към записката. За всяка пробна площ има самостоятелен sheet, а при наличие на биотопни дървета, същите са посочени в отделен sheet.

Калкулациите са направени като са групирани по Зони и Местообитания, а не по последователност на залагане.

Измерването на мъртвата дървесина включва залагане на кръгови пробни площи по предварителна зададена схема, която да осигури представителност на резултатите. За измерването на количествата мъртва дървесина, се прилага равномерна мрежа съвпадаща с Европейската геодезична референтна мрежа ETRS89 (European Terrestriae Referense Sistem 1989). Посочените координати са в WGS84 / UTM 35N.

Пробни площи за измерване на мъртва дървесина (ППМД) са номерирани по последователност на залагане и са заложени в "горите фаза на старост" (ГФС) по заповедта на МЗХ, в "горите фаза на старост" по сертификационен доклад (ВКСЗ) както и в местообитанията установени при инвентаризацията през 2021 г. на територията на ТП ДЛС "Паламара" за всяка защитена зона по Натура 2000.

Местоположението на пробните площи е показано и на стопанските карти в мащаб 1:10000.

7.1. Определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106

7.1.1. ППМД 2 – отдел и подотдел 142: а; местообитание 91M0 (ГФС); защитена зона "Хърсовска река" BG0000106

X	Y
515000	7835250

- Стояща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
1	цр	46	0.5	0.0831	4.6	1
2	цр	42	1.0	0.1385	13.3	2
3	бл	48	0.5	0.0905	5.8	2
4	цр	46	5.0	0.5999	7.3	2
5	бл	32	0.5	0.0402	0.8	3
6	цр	30	15.0	0.5520	14.0	1
7	бл	24	0.5	0.0226	5.2	3
общо				1.5268		

$$V_{\text{ср}} = (0.0831 + 0.0905 + 0.5999 + 0.0402 + 0.0226) / 0.08 + (0.1385 + 0.5520) / 0.28 = 12.92 \text{ куб.м/ха}$$

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бл	10	100	1
2	цр	36	1296	3
общо			1396	

$$V_{cp} = 1.234/156 \cdot 1396 = 11.04 \text{ куб.м/ха}$$

7.1.2. ППМД 1 – отдел и подотдел **140**:е; местообитание 91M0 (ГФС), защитена зона "Хърсовска река" BG0000106

X	Y
514750	4835250

- Стояща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
1	кл	28	0.5	0.0308	5.6	3
2	цр	28	0.5	0.0308	5.0	2
3	цр	30	0.5	0.0353	5.5	2
4	цр	34	0.5	0.0454	14.8	2
5	цр	36	0.5	0.0509	9.9	1
6	цр	32	0.5	0.0402	15.0	1
7	цр	30	14.0	0.4908	15.0	1
8	цр	20	0.5	0.0157	6.9	2
9	цр	34	0.5	0.0454	11.8	2
10	кл	32	0.5	0.0402	14.0	2
общо				0.8255		

$$V_{cp} = (1, 2, 3, 8)/0.08 + (4-7, 9, 10)/0.28 = 3.95 \text{ куб.м/ха}$$

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	цр	10	100	2
2	цр	10	100	1
3	кл	10	100	2
общо			300	

$$V_{cp} = 1.234/156 \cdot 300 = 2.37 \text{ куб.м/ха}$$

7.1.3. ППМД 3 – отдел и подотдел **137**: в; местообитание 91M0, защитена зона "Хърсовска река" BG0000106

X	Y
513500	4835250

- Стояща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
1	цр	20	0.5	0.0157	4.6	1
2	срлп	20	0.5	0.0157	11.5	1
3	цр	16	0.5	0.0101	5.8	2
4	цр	20	5.0	0.1134	7.3	2
5	српл	18	0.5	0.0127	0.8	2
6	цр	22	15.0	0.2969	14.0	1
общо				0.4645		

$$V_{\text{ср}} = (0.0157+0.0101+0.1134+0.0127)/0.08+(0.0157+0.2969)/0.28 = 3.02 \text{ куб.м/ха}$$

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	цр	10	100	1
2	цр	8	64	2
общо			164	

$$V_{\text{ср}} = 1.234/156*164 = 1.30 \text{ куб.м/ха}$$

7.2. Определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитена зона "Каменица" BG 0000138

7.2.1. ППМД 4 – отдел и подотдел 2030: ц; местообитание 91G0 (ВКС3), защитена зона "Каменица" BG0000138

X	Y
492500	4807750

- Стояща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
1	лдб	36	0.5	0.0509	4.6	1
2	цр	34	1.0	0.0908	13.3	2
3	лдб	38	0.5	0.0567	5.8	2
4	лдб	36	5.0	0.3674	7.3	2
5	бл	24	15.0	0.3533	14.0	1
общо				0.9191		

$$V_{\text{ср}} = (0.0509+0.0567+0.3674)/0.08+(0.0908+0.3533)/0.28 = 7.52 \text{ куб.м/ха}$$

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	лдб	8	64	2
общо			64	

$$V_{\text{ср}} = 1.234/156*64 = 0.51 \text{ куб.м/ха}$$

7.2.2. ППМД 5 – отдел и подотдел 2196: а; местообитание 91H0 (ВКС3), защитена зона "Каменица" BG0000138

X	Y
496500	4808250

- Стояща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
1	кдб	18	0.5	0.0127	4.4	2
2	кдб	24	0.5	0.0226	9.9	1
3	цр	20	14.0	0.2181	15.0	1
4	кдб	22	0.5	0.0190	6.9	2
общо				0.2724		

$$V_{\text{ср}} = (0.0127+0.0190)/0.08+(0.0226+0.2181)/0.28 = 1.26 \text{ куб.м/ха}$$

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	цр	6	36	2
общо			36	

$$V_{\text{ср}} = 1.234/156 \cdot 36 = 0.28 \text{ куб.м/ха}$$

В табличен вид са посочени обобщените резултати за мъртвата дървесина по местообитания и зони на база направените по-горе изчисления:

ОБОБЩЕНИ РЕЗУЛТАТИ за МЪРТВАТА ДЪРВЕСИНА по МЕСТООБИТАНИЯ и ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

зона	местобитание	пробна площ	мъртва дървесина (куб.м)	
			стояща	лежаща
BG0000106	91M0	ППМД 2	12.92	11.04
		ППМД 1	3.95	2.37
		ППМД 3	3.02	1.30
		средно	6.63	4.90
BG0000138	91G0	ППМД 4	7.52	0.51
	91H0	ППМД 5	1.26	0.28

8. Разпределение на горските територии по функции

Общата площ на Защитените зони по Натура 2000 в ТП ДЛС "Паламара" е **618.2 ха**, което представлява 3.5% от територията на стопанството.

Подробното разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции общо за ТП ДЛС "Паламара" е показано в таблица № 92, опростеното разпределение на горските територии в защитените зона по Натура 2000 е представено в Таблица № 93, а подробното разпределение на площта по землища и подотдели в защитена зона "Хърсовска река" за местообитанията BG0000106 в Таблица № 94.

Таблица № 92

Подробно разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции – общо ТП ДЛС "Паламара"

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защита на водите	-	-	-	4.8	4.8	340	4.8	4.8	340
защита на почвите	-	-	-	22.7	22.7	820	22.7	22.7	820
защита на сгради и инфраструктури	7.6	7.6	1540	36.0	34.8	2665	43.6	42.4	4205
защитни горски пояси	5.9	5.9	870	64.8	64.8	4890	70.7	70.7	5760
Общо защитни функции	13.5	13.5	2410	128.3	127.1	8715	141.8	140.6	11125
защитени зони Натура 2000	6.4	5.9	1220	611.8	596.9	51475	618.2	602.8	52695
Общо специални функции по т.1	6.4	5.9	1220	611.8	596.9	51475	618.2	602.8	52695
семепопроизводствени насаждения и градини	8.0	8.0	1940	97.4	97.4	12750	105.4	105.4	14690
опитни и географски култури	1.1	1.1	250	-	-	-	1.1	1.1	250
БИСД	3.7	1.5	410	1021.4	911.7	145975	1025.1	913.2	146385
Общо специални функции по т.2	12.8	10.6	2600	1118.8	1009.1	158725	1131.6	1019.7	161325

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
гори с висока консервационна стойност	368.4	348.6	82515	5179.0	4895.4	589895	5547.4	5244.0	672410
Общо специални функции по т.3	368.4	348.6	82515	5179.0	4895.4	589895	5547.4	5244.0	672410
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	387.6	365.1	86335	6909.6	6501.4	800095	7297.2	6866.5	886430
Общо защитни и специални функции	401.1	378.6	88745	7037.9	6628.5	808810	7439.0	7007.1	897555
стопански функции	355.1	343.1	76755	9765.4	9399.4	1144060	10120.5	9742.5	1220815
Всичко	756.2	721.7	165500	16803.3	16027.9	1952870	17559.5	16749.6	2118370

Таблица № 93

Опростено разпределение на горските територии защитени зони Натура 2000

Горски територии по категории и функции	Водеща функция	%	В не водеща функция	Обща площ
	ха		ха	
защитена зона местообитания	618.2	3.5	-	618.2
Всичко защитени зони Натура 2000	618.2	3.5	-	618.2

ПОДРОБНА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ, ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН И ПЛАН ЗА ЗАЩИТА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБР

І. ЗАЩИТЕНА ЗОНА “ХЪРСОВСКА РЕКА” BG0000106 (ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА)

Инвентаризация на Защитена зона “Хърсовска река” BG0000106 (за местообитанията)

1. ЗАЩИТЕНА ЗОНА “ХЪРСОВСКА РЕКА ” – BG0000106 – за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по Директива 92/43 ЕЕС (Директива за местообитанията), обявена съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2; чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие и Заповед № РД – 990/10.12.2020 г на МОСВ, (ДВ. бр. 9/2021 г.), отдели и подотдели: **135** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **136** - а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; **137** - а, б, в, г, д; **138** - а, б, в, г, д; **139** - а, б, в, г, д, е, ж, 1; **140** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; **141** - а, б, в, г, д, е, 1, 2; **142** - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; с обща площ **460.7** ха, от която **450.5** ха залесена и **10.2** ха незалесена.

Таблица № 94

Подробно разпределение на площта по земища и подотдели

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106

Община Каолиново			
№ по ред	Земище	Списък подотдели	площ ха
16	с. Тодор Икономово	135 - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; 136 - а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; 137 - а, б, в, г, д; 138 - а, б, в, г, д; 139 - а, б, в, г, д, е, ж, 1; 140 - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; 141 - а, б, в, г, д, е, 1, 2; 142 - а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2;	460.7
ВСИЧКО: Община Каолиново			460.7
ВСИЧКО: ТП ДЛС Паламара			460.7

Забележка: Номерата на землищата са според поредността на землищата и общините в списъка на единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ).

Разпределението на общата площ на горските територии на защитената зона по Натура 2000 "Хърсовска река" за местообитанията BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара" по група гори и вид на подотдела е представено в Таблица № 95, а подробното разпределение на горските територии по категории и функции в Таблица № 96.

Таблица № 95

Разпределение на общата площ по група гори и вид на подотдела

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	-	34.3	176.4	78.3	289.0	62.7
склопени култури	-	90.9	-	13.7	104.6	22.7
естествен произход 0.1-0.3	-	-	53.0	-	53.0	11.5
изредени култури	-	3.9	-	-	3.9	0.9
всичко насаждения	-	129.1	229.4	92.0	450.5	97.8
всичко залесена площ	-	129.1	229.4	92.0	450.5	97.8
голина	-	4.5	-	-	4.5	1.0
всичко незал.дървопр.	-	4.5	-	-	4.5	1.0
поляна	-	0.9	4.4	-	5.3	1.2
шосе	-	-	-	0.1	0.1	-
дворно място	-	0.2	-	-	0.2	-
гъол	-	-	0.1	-	0.1	-
всичко недървопр. площ	-	1.1	4.5	0.1	5.7	1.2
всичко инвентаризирана площ	-	134.7	233.9	92.1	460.7	100.0
в т.ч. дървопр. площ	-	133.6	229.4	92.0	455.0	98.8

Таблица № 96

Подробно разпределение на горските територии по категории и функции

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106

Горски територии по категории и функции	Обща площ	Залесена площ	Незалесена площ
	ха		
защитена зона местообитания	460.7	450.5	10.2
Общо защитни и специални функции	460.7	450.5	10.2
Всичко	460.7	450.5	10.2

Общата площ на защитената зона по Натура 2000 "Хърсовска река" за местообитанията BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара" е **460.7** ха.

Таблица № 97**Разпределение на общата площ по собственост и видове територии****Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106**

вид собственост	Общо				в т.ч. Горски територии	
	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	460.7	100.0	450.5	100.0	460.7	100.0
Всичко	460.7	100.0	450.5	100.0	460.7	100.0

От таблицата е видно, че площта на горските територии – държавна собственост в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 е **460.7** ха.

Общата площ на защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара" е **460.7** ха и е държавна собственост на 100.0%.

2. СПИСЪК НА МЕСТОБИТАНИЯТА В ЗАЩИТЕНА ЗОНА "ХЪРСОВСКА РЕКА" BG0000106

В таблица № 98 е показано разпределението на общата площ по местообитания и група гори в защитена зона "Хърсовска река" BG 0000106.

Таблица № 98**Разпределение на общата площ по местообитания и група гори****Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106**

Местообитания	иглолистни	широкоп. високостъблени	реконструкция	изд.за превръщане	нискостъблени	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
	ха							ха	% от площта на местооби- танието	ха	% от площта на местооби- танието
общо 91M0	-	33.5	-	229.4	-	262.9	100.0	8.4	3.2	19.0	7.2
ВСИЧКО	-	33.5	-	229.4	-	262.9	100.0	8.4	3.2	19.0	7.2

С настоящия ГСП в ТП ДЛС "Паламара" в Защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 са установени общо 1(един) вид горски местообитания с обща площ **262.9** ха, а именно:

- **91M0 – Pannonian - Balkanik turkey oak - sessile oak forest (Балкано - панонски церово - горунови гори)**, отдели и подотдели: **135** - а, б, в, и; **136** - а, б, в, е; **137** - а, б, в, г; **138** - г, д; **139** - б, е, ж; **140** - г, д, е, ж; **141** - а, б, д; **142** - а, б, в, г, ж, з; с обща площ **262.9** ха.

В това местообитание са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ в отдели и подотдели: **140** - е; **142** - а; с площ **8.4** ха, или 3.2% от площта на местообитанието.

Определени са и Гори във фаза на старост (по сертификационен доклад, ГВКС3) в отдели и подотдели: **139** - е, ж; **142** – в; с обща площ **19.0** ха или 7.2% от площта на местообитанието.

Общо за **местообитание 91M0** определените Гори във фаза на старост са **27.4** ха или **10.4** % от площта на местообитанието.

Всички гори във фаза на старост (ГФС), които са разположени на територията на Защитената зона "Хърсовска река" за местообитанията BG0000106 са определени въз основа на Заповед № РД 49-421/02.11.2016 г., на Министъра на земеделието и храните. Тази заповед се отнася за цялата Защитена зона "Хърсовска река" BG0000106, която е разположена не само в ТП ДЛС "Паламара", но и в ТП ДЛС "Тервел", ТП ДЛС "Каракуз" и ТП ДГС "Силистра".

Поради тази причина площта на Горите във фаза на старост, които са обособени на територията на ТП ДЛС "Паламара", в някои от местообитанията са повече от 10.0% от площта им, а в други местообитания са с по-малка площ от 10.0%.

3. ОБЩИ ТАКСАЦИОННИ ДАННИ ЗА ЗАЩИТЕНА ЗОНА "ХЪРСОВСКА РЕКА" – BG0000106

Разпределението на общата залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара", е показано в таблица № 99.

От нея се вижда, че средната възраст на защитената зона е 46 години, средният запас е 103 куб.м/ха, средният прираст е 2.79 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 1256 куб.м.

Общия дървесен запас е 46 530 куб.м.

Таблица № 99

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106 – Общо

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Запас на основното насаждение		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	24.5	5.4	745	1.6	-	89
	11-20	83.6	18.6	4750	10.2	40	312
II	21-30	60.4	13.4	6440	13.9	-	218
	31-40	39.3	8.7	3810	8.2	-	96
III	41-50	84.2	18.7	14760	31.7	20	316
	51-60	22.0	4.9	3735	8.0	-	66
IV	61-70	26.8	6.0	2920	6.3	-	42
	71-80	88.5	19.6	7270	15.6	-	94
V	81-90	21.2	4.7	2100	4.5	-	23
	91-100	-	-	-	-	-	-
VI	101-110	-	-	-	-	-	-
	111-120	-	-	-	-	-	-
VII	121-130	-	-	-	-	-	-
	131-140	-	-	-	-	-	-
VIII	141-150	-	-	-	-	-	-
	над 150	-	-	-	-	-	-
Всичко		450.5	100.0	46530	100.0	60	1256

средна възраст: 46 години

среден запас: 103 куб.м/ха

среден прираст: 2.79 куб.м/ха

Разпределението на залесената площ държавна собственост, общия дървесен запас на държавните гори и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара", е същия като общият, защото цялата защитена зона е държавна собственост.

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст общо за защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 е показано в таблица № 100.

От нея се вижда, че в защитената зона преобладават насажденията на възраст от 61 до 80 години, с обща площ от 111.8 ха – 24.8%, следвани от насаждения на възраст от 1 до 20 години, с обща площ от 108.8 ха – 24.4%, от 41 до 60 години, с обща площ от 105.8 ха – 23.5%, от 21 до 40 години, с обща площ от 102.9 ха – 22.8% и тези от 81 до 100 години, с обща площ от 21.2 ха – 4.7%.

От дървесните видове преобладава цера – 232.7 ха (51.6%).

Таблица № 100**Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст****Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106 – Общо**

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Черен бор	-	0.4	-	-	-	-	-	-	0.4	0.1
Червен дъб	2.9	11.2	37.0	-	-	-	-	-	51.1	11.4
Благун	-	5.7	1.8	0.4	-	-	-	-	7.9	1.7
Цер	14.9	64.3	28.2	104.7	20.6	-	-	-	232.7	51.6
Габър	-	1.0	0.8	-	-	-	-	-	1.8	0.4
Орех	-	-	11.6	-	-	-	-	-	11.6	2.6
Акация	85.3	3.5	0.3	-	-	-	-	-	89.1	19.8
Гледичия	-	-	2.9	-	-	-	-	-	2.9	0.6
Клен	-	2.4	4.9	6.7	0.6	-	-	-	14.6	3.2
Сребролистна липа	5.7	14.4	17.1	-	-	-	-	-	37.2	8.3
Махалебка	-	-	1.2	-	-	-	-	-	1.2	0.3
Всичко	108.8	102.9	105.8	111.8	21.2	-	-	-	450.5	100.0
проценти	24.2	22.8	23.5	24.8	4.7	-	-	-	100.0	

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

на Защитена зона "Хърсовска река" за местообитанията BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара"

1. Планирани сечи в защитената зона

1.1. Възобновителни сечи

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типове месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновяването и целта на стопанисването в държавните гори на защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 на територията на ТП ДЛС "Паламара" е планирано да се води постепенно-котловинна сеч и гола за издънково възобновяване(акация).

Разпределението на площта на насажденията за възобновителни сечи по вид на сечта и условни стопански класове общо за защитената зона, държавна собственост в ТП ДЛС "Паламара" е дадено в таблица № 101, а в таблица № 101^A - планираните видове сечи в насажденията с обособени горски местообитания.

1.1.1. Постепенно-котловинна сеч се планира в държавните гори от светлолюбиви дървесни видове независимо от произхода им. В насаждения със склопеност, по-голяма от 0.8, и липса на възобновяване склопеността се намалява до 0.6-0.7 с цел поява на естествено възобновяване. Възобновителните участъци се отварят под формата на котли, като сумарната площ на котлите не надвишава 30% от площта на насаждението. В местата с достатъчно количество подраст се отварят до 3(три) котела на един хектар, всеки с диаметър до два пъти средната височина на насаждението. Дървостоят около котлите в ивица с ширина 15-20 метра може да се изрежда до склопеност 0.5-0.6. Котлите се разширяват, когато по периферията им се появи достатъчно количество подраст. Разширяването се извършва равномерно или неравномерно в зависимост от посоката на възобновяване. Около разширените котли може да се формира ивица с ширина 15-20 м. и се допуска изреждане до склопеност 0.5-0.6. Интензивността на сечта е до 30% при всяка лесовъдска намеса. Възобновителният период е не по-малко от 20 години, като за горите в "Натура 2000" е 30 години, а периода между отделните лесовъдски намеси е не по-малък от 5 години, като за насажденията в "Натура 2000" е 8 години. При лесовъдска необходимост едновременно със сечта във възобновените участъци се провеждат и съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста. Тази сеч е по-гъвкава от другите сечи в контекста на използване на възобновяването и разкриване на укрепналия подраст.

Възобновителния период е не по-малък от 30 години, като е предвидена да се изведе в насажденията от цер и благуи.

Общо през десетилетието постепенно - котловинна сеч е предвидена да се изведе на площ от 109.2 ха или 23.7% от площта на държавните гори в защитената зона (460.7 ха), върху която е планирана възобновителна сеч.

1.1.2. Гола сеч - Голите сечи са **възобновителни сечи с последващо издънково възобновяване**. Те се провеждат в акациев насаждения, определени за нискостъблено стопанисване. Този вид сеч е планирана в акациев насаждения с цел поддържане на защитните функции на почвата.

Общо през десетилетието гола сеч за издънково възобновяване е предвидена да се изведе на площ от 62.5 ха, или 13.6% от площта на държавните гори в защитената зона (460.7 ха), върху която е планирана възобновителна сеч.

Независимо от това, че в държавните гори на защитената зона в териториите с обособени местообитания **не е планирано да се извеждат окончателни фази**, при които да се изсича целият зрял дървостой, се планира да се оставят единични хралупести дървета – подходящи за укрития на птици и бозайници, както и да се оставят на терен до 10 м³ /ха мъртва или гниеца дървесина, с цел запазване на подходящи местообитания на видовете безгръбначни, предмет на опазване.

Таблица № 101

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и условни стопански класове

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106 – държавна собственост

Вид на възобновителната сеч					
Условни стопански класове	постепенно котловинна	гола за изд.възобн.	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ					
Церов П	109.2	-	-	109.2	63.6
Акациев	-	62.5	62.5	62.5	36.4
Всичко ЗСпФ	109.2	62.5	62.5	171.7	100.0
ОБЩО	109.2	62.5	62.5	171.7	100.0

Таблица № 101^А

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и местообитания

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106, местообитания, държавна собственост

Вид на възобновителната сеч			
Местообитания	постепенно котловинна	ОБЩО	%
всичко 91M0	109.2	109.2	100.0
ОБЩО	109.2	109.2	100.0

1.2. Отгледни сечи

С цел регулиране и подобряване подходящия състав на културите и насажденията, регулиране на произхода им, поддържане на добро здравословно състояние, подобряване специалните функции на гората в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 и подготвяне на насажденията за възобновяване, през следващото десетилетие е предвидено в държавните гори да се водят отгледни сечи върху площ от **84.2 ха**.

В таблица №102 е показано разпределението по площ, запас и вид сеч по условни стопански класове, а в таблица № 102А разпределението по площ, запас и вид сеч по местообитания.

В средновъзрастните и дозряващи насаждения с пълнота 0,7, за които не са планирани отгледни сечи, както и за тези насаждения, в които планираните отгледни сечи ще се проведат през първите 3 години от изпълнението на плана, в края на десетилетието може да се проведат отгледни сечи, с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотата на насаждението и съобразно Наредбата за сечите.

По вид на отгледната сеч, площта се разпределя, както следва:

- прочистка	20.4 ха	24.2 %
- прореждане	21.8 ха	25.9 %
- пробирка	42.0 ха	49.9 %
Всичко	84.2 ха	100,0 %

Прочистка е планирана в склопени култури и насаждения до 20-годишна възраст, с пълнота 0.9-1.0. Интензивността варира от 10 до 25% в зависимост от пълнотата, дървесния вид, бонитет, месторастене.

Прочистки са планирани на площ от **20.4 ха**.

При насажденията и културите със среден диаметър до 10 см, прочистките са планирани да се водят **без да е начислен материален добив**.

Прореждане е предвидено да се води в насаждения и култури на възраст 21 - 40 години и пълноти 0.8 - 1.0. С прореждането продължава регулирането на състава и произхода на културите и насажденията, но основната му цел е да осигури прираста по височина и да отгледа дървета с прави и самоокастриени стъбла и добре развити корони. Интензивността на сечта е 15 - 25% в зависимост от пълнотата и бонитета на насажденията. Прорежданията ще се водят в култури и насаждения с обща площ **21.8 ха**.

Пробирки са планирани да се водят в насаждения над 40 годишна възраст (за високоствълбения бук над 60 години) с пълнота 0.8 -1.0. Основната цел е осигуряване условия на прираст по диаметър. Интензивността на сечта е до 25%.

В насажденията и културите с пълнота 0,8, поради високия текущ прираст на младите и средновъзрастни дървостои е целесъобразно да се проведат повторно отгледни сечи в края на десетилетието с интензивност съобразно състоянието им. През ревизионния период пробирки ще се водят в насаждения и култури с обща площ **42.0 ха**.

Санитарни и принудителни сечи **не са планирани** в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106, както и на територията на ТП ДЛС "Паламара".

1.3. Отглеждане на подраства

Това мероприятие е за регулиране на състава, произхода и качеството на подраства. Извършва се чрез премахване на издънки, нежелан подраст или подлес, конкурентна и увредена от болести и вредители растителност.

Отглеждане на подраства се провежда при наличие на неукрепнал подраст или да се премахне нежелан дървесен вид от подрастта, като в работните описания на всеки от подотделите с планирано такова мероприятие, след постепенно – котловинна, групово – постепенна и неравномерно-постепенна сеч е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва отглеждане на подраства.

Основна задача на отглеждането е младите семенни екземпляри от желаните или желаните от стопанска или екологична гледна точка дървесни видове да бъдат предпазени от заглушаващото влияние на подлеса, живата почвена покривка и издънките. При отглеждането не се очаква материален добив и затова то се планира само по площ. Заложените разчети са за 20% от площта на подотделите. Мероприятието има за цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни видове, както и изрязване на пънче на евентуално повреден при извеждането на сечта широколистен подраст в отворените котли.

Отглеждането на подраства включват и опазване на съществуващия подраст, прилагане на подходяща техника и технология при сечта и извоза на материалите, почистване на сечищата, ограждане на възобновителните участъци, провеждане на сечта в сезони и срокове, съобразяване с биологичните изисквания на дървесните видове и грижи за подраства до напълното му формиране, като надежден и укрепнал подраст, от които може да се формира пълноценно младо насаждение.

Отглеждане на подраства ще се извърши върху редуцирана площ от **21.8 ха**.

1.4. Изсичане на подлеса

Това лесокултурно мероприятие е планирано в зрели дървостои в случаите, когато подлесът затруднява естественото възобновяване. Премахват се храстовите видове, както и ония дървесни видове, на които не се разчита за възобновяването и които по различна причина не могат да достигнат височината на основния дървостой.

Материален добив не е начисляван. Предвидено е да се изведе на площ **109.2 ха**.

Таблица № 102

**Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта по условни стопански класове
Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106 – държавна собственост**

ВИДОВЕ СЕЧИ										
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	прочистка	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ										
Дъбов В ЗСпФ	ха	-	-	17.2	23.6	40.8	40.8	15.9	-	-
	куб.м	-	-	470	1080	1550	1550	16.8	-	-
Церов ЗСпФ	ха	-	20.4	-	-	20.4	20.4	8.0	-	-
	куб.м	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Липов ЗСпФ	ха	-	-	-	18.4	18.4	18.4	7.2	-	-
	куб.м	-	-	-	610	610	610	6.6	-	-
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	-	20.4	17.2	42.0	79.6	79.6	31.1	-	-
	куб.м	-	-	470	1690	2160	2160	23.4	-	-
всичко широколистни високостъблени	ха	-	20.4	17.2	42.0	79.6	79.6	31.1	-	-
	куб.м	-	-	470	1690	2160	2160	23.4	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ										
Церов П ЗСпФ	ха	109.2	-	4.6	-	4.6	113.8	44.5	21.8	109.2
	куб.м	3620	-	60	-	60	3680	39.9	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	109.2	-	4.6	-	4.6	113.8	44.5	21.8	109.2
	куб.м	3620	-	60	-	60	3680	39.9	-	-
всичко издънкови за превръщане	ха	109.2	-	4.6	-	4.6	113.8	44.5	21.8	109.2
	куб.м	3620	-	60	-	60	3680	39.9	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ										
Акациев ЗСпФ	ха	62.5	-	-	-	-	62.5	24.4	-	-
	куб.м	3375	-	-	-	-	3375	36.6	-	-
Всичко нискостъблени ЗСпФ	ха	62.5	-	-	-	-	62.5	24.4	-	-
	куб.м	3375	-	-	-	-	3375	36.6	-	-
всичко нискостъблени	ха	62.5	-	-	-	-	62.5	24.4	-	-
	куб.м	3375	-	-	-	-	3375	36.6	-	-
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	171.7	20.4	21.8	42.0	84.2	255.9	100.0	21.8	109.2
	куб.м	6995	-	530	1690	2220	9215	100.0	-	-

Таблица № 102^А**Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта по местообитания****Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106 - местообитания – държавна собственост**

ВИДОВЕ СЕЧИ									
Местообитания	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	почистка	прореждане	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ									
91M0	ха	-	16.0	-	16.0	16.0	12.3	-	-
	куб.м	-	-	-	-	-	-	-	-
Всичко широколистни високоствъблени	ха	-	16.0	-	16.0	16.0	12.3	-	-
	куб.м	-	-	-	-	-	-	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ									
91M0	ха	109.2	-	4.6	4.6	113.8	87.7	21.8	109.2
	куб.м	3620	-	60	60	3680	100.0	-	-
Всичко издънкове за превръщане	ха	109.2	-	4.6	4.6	113.8	87.7	21.8	109.2
	куб.м	3620	-	60	60	3680	100.0	-	-
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	109.2	16.0	4.6	20.6	129.8	100.0	21.8	109.2
	куб.м	3620	-	60	60	3680	100.0	-	-

2. Общ размер на планираното ползване на дървесина

Общият размер на планираното ползване в държавните гори, разположени в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара" през ревизионния период е 9 215 куб.м (без клони), или средно годишно по 920 куб.м, **в местообитанията ползването за десетилетието е 3 680 куб. м (без клони), или средно годишно 370 куб. м.**

Планираното ползване от възобновителни сечи в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 е 171.7 ха по площ, с добив от 6 995 куб.м. – 75.9 % от общото ползване.

Планираното ползване от отгледни сечи в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 е 84.2 ха по площ, с добив от 2 220 куб.м. – 24.1 % от общото ползване.

В горите държавна собственост разположени в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 планираното годишно ползване по ГСП от 2022 година е 920 куб.м (без клони), което представлява 73.2% от средния годишен прираст в тези гори – 1256 куб.м.

Съгласно **чл.77 ал.12** от Наредба №18 от 7.10.2015г. за инвентаризация и планиране, планираното ползване в горите държавна собственост в защитената зона **не превишава прираста** на тези гори.

В ГСП от 2022 година в държавните гори в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 са планирани сечи върху площ от 255.9 ха, което представлява 55.5% от площта им – 460.7 ха.

Като обобщение може да се каже, че целта на стопанисването на дървостойките в горите разположени в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара" определена чрез вида и размера на сечите за ревизионния период е подобряване на биологическата им устойчивост и санитарно състояние чрез своевременна подмяна на зрелите и презрели дървостойки с млади и жизнени насаждения основно чрез естествено възобновяване, а също така и с извеждане на предвидените отгледни сечи.

С цел защитата на шосетата и пътищата от републиканската и общинска мрежа, по поречието на реките и други водни течения с постоянен воден дебит в ивица с ширина 15-20 метра от двете им страни, считана от банката на пътя или брега на водните течения **интензивността на сечта да се сведе до минимум (да има само санитарен характер).**

3. Добиви и сортименти от ползваната дървесина

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието в горите държавна собственост стояща маса (без клони и с клони) по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара" е дадено в таблица № 103.

От предвидената за отсичане през десетилетието 10 395 куб.м стояща маса с клони в държавните гори ще се добият: 235 куб.м – 2.3% едра строителна дървесина, 2 165 куб.м – 20.8% средна строителна дървесина и 420 куб.м – 4.1% дребна строителна дървесина.

Дървата за огрев са 6 180 куб.м – 59.4%, а използваемата вършина е 165 куб.м – 1.6%.

Таблица № 103

Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса по дървесни видове и основни групи сортименти

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106 – държавна собственост

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Цер	3440	3780	410	3370	110	680	45	835	2470	65
Клен	110	120	10	110	-	25	5	30	75	5
Сребролистна липа	70	80	15	65	15	20	5	40	25	-
широколистни	3620	3980	435	3545	125	725	55	905	2570	70
проценти	91.0	100.0	10.9	89.1	3.1	18.2	1.4	22.7	64.6	1.8
Общо възобновителна в издънкови за превръщане	3620	3980	435	3545	125	725	55	905	2570	70
проценти	91.0	100.0	10.9	89.1	3.1	18.2	1.4	22.7	64.6	1.8
Възобновителна в нискоствъблени										
Акация	3375	3545	385	3160	-	885	280	1165	1955	40
широколистни	3375	3545	385	3160	-	885	280	1165	1955	40
проценти	95.2	100.0	10.9	89.1	-	25.0	7.9	32.9	55.1	1.1
Общо възобновителна в нискоствъблени	3375	3545	385	3160	-	885	280	1165	1955	40
проценти	95.2	100.0	10.9	89.1	-	25.0	7.9	32.9	55.1	1.1
Всичко възобновителни сечи	6995	7525	820	6705	125	1610	335	2070	4525	110
проценти	93.0	100.0	10.9	89.1	1.7	21.4	4.4	27.5	60.1	1.5
Прореждане в широколистни високоствъблени										
Червен дъб	350	490	60	430	10	60	30	100	315	15
Сребролистна липа	120	130	25	105	-	55	10	65	40	-
широколистни	470	620	85	535	10	115	40	165	355	15
проценти	75.8	100.0	13.7	86.3	1.6	18.6	6.4	26.6	57.3	2.4
Общо прореждане в широколистни високоствъблени	470	620	85	535	10	115	40	165	355	15
проценти	75.8	100.0	13.7	86.3	1.6	18.6	6.4	26.6	57.3	2.4
Прореждане в издънкови за превръщане										
Цер	50	60	10	50	-	10	5	15	35	-
Сребролистна липа	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	60	70	10	60	-	15	5	20	40	-
проценти	85.7	100.0	14.3	85.7	-	21.4	7.2	28.6	57.1	-
Общо прореждане в издънкови за превръщане	60	70	10	60	-	15	5	20	40	-
проценти	85.7	100.0	14.3	85.7	-	21.4	7.2	28.6	57.1	-

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Пробирка в широколистни високоствъблени										
Червен дъб	1000	1350	180	1170	40	180	20	240	910	20
Благун	50	70	10	60	5	10	-	15	45	-
Цер	180	240	35	205	15	30	-	45	155	5
Сребролистна липа	460	520	90	430	40	205	20	265	150	15
широколистни	1690	2180	315	1865	100	425	40	565	1260	40
проценти	77.5	100.0	14.5	85.5	4.6	19.5	1.8	25.9	57.8	1.8
Общо пробирка в широколистни високоствъблени	1690	2180	315	1865	100	425	40	565	1260	40
проценти	77.5	100.0	14.5	85.5	4.6	19.5	1.8	25.9	57.8	1.8
Всичко отгледни сечи	2220	2870	410	2460	110	555	85	750	1655	55
проценти	77.4	100.0	14.3	85.7	3.8	19.3	3.0	26.1	57.7	1.9
ОБЩО от всички сечи										
Червен дъб	1350	1840	240	1600	50	240	50	340	1225	35
Благун	50	70	10	60	5	10	-	15	45	-
Цер	3670	4080	455	3625	125	720	50	895	2660	70
Акация	3375	3545	385	3160	-	885	280	1165	1955	40
Клен	110	120	10	110	-	25	5	30	75	5
Сребролистна липа	660	740	130	610	55	285	35	375	220	15
широколистни	9215	10395	1230	9165	235	2165	420	2820	6180	165
проценти	88.6	100.0	11.8	88.2	2.3	20.8	4.1	27.2	59.4	1.6
ВСИЧКО	9215	10395	1230	9165	235	2165	420	2820	6180	165
проценти	88.6	100.0	11.8	88.2	2.3	20.8	4.1	27.2	59.4	1.6

4. Възобновяване и планирано залесяване в защитената зона

В района на държавно ловно стопанство "Паламара" съществуват сравнително добри условия за естественото възобновяване на основните дървесни видове – зимен дъб, цер, благун, габър, червен дъб и липа. Въпреки това то протича с умерени темпове.

При издънковите и семенни дъбове констатираното възобновяване в повечето случаи е представено от поници и 2-3 годишен подраст, който още не е укрепнал и е силно неравномерно разположен по площта на подотделите. Основни причини за слабото възобновяване са несвоевременното извеждане или ниските интензивности на възобновителни сечи и наличието на подлес, а в някои случаи и на зачимяване в част от зрелите насаждения и бедните месторастения на които се намират насажденията.

Въпреки изложените факти, горите в района се възобновяват естествено и при положение, че се водят своевременни лесовъдски мероприятия, като изсичане на подлеса и опазване на подрастта и разбира се отгледните сечи се извеждат в пълен обем по добив и време, то естественото възобновяването в района е за предпочитане.

Начинът на възобновяване на зрелите насаждения е определен конкретно за всяко насаждение в зависимост от типа месторастение, възобновителната му способност, бъдещия целеви състав, водените до сега мероприятия и предвидените такива, и не на последно място целесъобразността от икономическа гледна точка.

През настоящия ревизионен период в насажденията в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара" ще се разчита основно на естественото възобновяване.

Естественото възобновяване е възприето като основен метод в зрелите насаждения.

5. Паша в горските територии в защитената зона

Общата площ забранена за паша в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара", ГСУ Каолиново е 232.4 ха – 50.4% от общата площ на зоната.

Таблица № 104

Разпределение на общата площ забранена за паша по ГСУ

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106

	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
ГСУ Каолиново	460.7	232.4	50.4
всичко	460.7	232.4	50.4

Съгласно **чл. 124, т. 1 - 5** от Закона за Горите от 08.03.2011 год. се забранява пашата в горските територии, разположени в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 на територията на ТП ДЛС "Паламара". Подробни списъци по ГСУ и землища са показани в табличен вид.

Списък на подотделите ЗАБРАНЕНИ за ПАША по ГСУ

Зона Натура 2000: BG0000106 (Хърсовска река)

ГСУ Каолиново		
отдел	подотдели	площ (ха)
135	а, б, д, е, ж, з	24.5
136	а, б, в, г, е	71.1
137	а, б, д	30.1
139	а, б, в, е, ж	45.7
140	д, е	5.5
141	д	0.6
142	а, б, в, г, е, з	54.9
общо		232.4

Списък на подотделите ЗАБРАНЕНИ за ПАША по ЗЕМЛИЩА

Зона Натура 2000: BG0000106 (Хърсовска река)

Землище 16: ТОДОР ИКОНОМОВО		
отдел	подотдели	площ (ха)
135	а, б, д, е, ж, з	24.5
136	а, б, в, г, е	71.1
137	а, б, д	30.1
139	а, б, в, е, ж	45.7
140	д, е	5.5
141	д	0.6
142	а, б, в, г, е, з	54.9
общо		232.4

6. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитената зона

6.1. Сгради

През ревизионния период **не се предвижда** строеж на нови горски сгради и ремонт на съществуващи сгради в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106.

6.2. Пътно строителство

През ревизионния период **не се предвижда** строеж на нови горски пътища и ремонт на съществуващи горски пътища в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106.

7. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

В бъдеще при видовете, подходящи за съответните месторастения в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара" е запазено изцяло видовото богатство на дървостойите, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически и с по-добри защитни функции, което е показано в таблица № 105.

От нея се вижда, че дава преимущество на характерните за района широколистни дървесни видове и в бъдеще ще доминират на територията на защитена зона "Хърсовска река" BG0000106, а именно: цера – повишава участието си от 51.6% на 52.1% в дървопроизводителната площ, други видове запазват участието си, като благун – 1.7% от залесената и дървопроизводителната площ, габър – 0.4% от залесената и дървопроизводителната площ, клен – 3.3% от залесената и дървопроизводителната площ. Други нехарактерни дървесни видове за района намаляват участието си, като червен дъб от 11.4% на 11.3%, гледичия от 0.7% на 0.6% и акация от 19.5% на 19.3%.

Таблица № 105

Сравнение на площта по сегашен видов състав и видове, подходящи за месторастенето

Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Черен бор	0.4	0.1	0.4	0.1	0.4	0.1
Червен дъб	51.1	11.4	51.5	11.4	51.5	11.3
Благун	7.9	1.7	7.9	1.7	7.9	1.7
Цер	232.7	51.6	232.7	51.6	237.2	52.1
Габър	1.8	0.4	1.8	0.4	1.8	0.4
Орех	11.6	2.6	11.6	2.6	11.6	2.6
Акация	89.1	19.8	87.9	19.5	87.9	19.3
Гледичия	2.9	0.6	2.9	0.7	2.9	0.6
Клен	14.6	3.2	15.0	3.3	15.0	3.3
Сребролистна липа	37.2	8.3	37.6	8.4	37.6	8.3
Махалебка	1.2	0.3	1.2	0.3	1.2	0.3
Всичко	450.5	100.0	450.5	100.0	455.0	100.0

ПЛАН за защита на горските територии от пожари в Защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 в ТП ДЛС "Паламара"

Настоящата записка представлява извадка от Общия Противопожарен план на ТП ДЛС "Паламара", която се отнася само за горските територии в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на картите за защита от пожари в мащаб 1:25 000, като са оцветени по следния начин: с червен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас и със зелен – III клас.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015г., по показаната по долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи, сухи до свежи	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладание на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Класовете на пожарна опасност са нанесени по отдели на стопанските карти за защита от пожари в мащаб 1:25000. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други. На тези карти за защита от пожари съществуващите противопожарни мероприятия са нанесени с черен цвят, а ново планираните със син цвят.

На територията на защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 са планирани противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които е създадена тази зона.

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления. Възможните източници, от които би могла да възникне пожарна опасност за горските комплекси в района на ТП ДЛС "Паламара" са разположените в нея населени места, пресичащите ги шосета и пътища, биваците на туристи, пастири, горски работници и др.

Най-честите причини са следните:

Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;

Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;

Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;

Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;

Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;

Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;

Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

За по-прецизно определяне показаното разпределение на площта по класове на пожарна опасност и по стопански участъци в таблица № 106 е извършено по отдели (насаждения).

Таблица № 106**Разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност и ГСУ****Зона Натура 2000 – Хърсовска река BG0000106**

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
I ГСУ Каолиново	площ	-	57.4	403.3	460.7
	проценти	-	12.5	87.5	100.0
ВСИЧКО	площ	-	57.4	403.3	460.7
	проценти	-	12.5	87.5	100.0

От таблица № 106 се вижда, че площта на защитена зона "Хърсовска река" BG0000106 попада във III клас на пожарна опасност – 87.5% и в II клас на пожарна опасност – 12.5%.

Превенция срещу пожари

РСПБЗН, отговаряща за гасенето на възникнали горски пожари в ТП ДЛС "Паламара" се намират в гр. Шумен и гр. Каолиново.

През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез дежурства, давани от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират от ТП ДЛС "Паламара". При установяване на пожар незабавно трябва да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по ежегодно изготвян план график в ТП ДЛС "Паламара".

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на ТП ДЛС "Паламара" трябва ежегодно, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП ДЛС "Паламара" периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Кметът на общината, съгласно чл.15 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г., организира, координира и провежда съгласувано с РС ПБЗН Шумен, РС ПБЗН Каолиново и РДГ Шумен мерките и мероприятията за пожарна безопасност по границите на населените места и в горските територии собственост на общината. Общините Каолиново, Венец, Хитрино и Никола Козлево разчитат на съдействие от доброволни формирания за гасене на пожар в горските територии.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари в защитена зона "Хърсовска река" BG0000106, но трябва да се изпълнят за срок до 5 (пет) години от влизане в сила на ГСП.

II. ЗАЩИТЕНА ЗОНА "КАМЕНИЦА" BG0000138 (ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА)

Инвентаризация на Защитена зона "Каменица" BG0000138 (за местообитанията)

1. ЗАЩИТЕНА ЗОНА "КАМЕНИЦА" – BG0000138 – за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по Директива 92/43 ЕЕС (Директива за местообитанията), обявена съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2; чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие и Заповед № РД – 690/25.08.2020 г на МОСВ, (ДВ. бр. 80/2020 г.), отдели и подотдели: **2030** - м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1; **2196** - а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5; с обща площ **157.5** ха, от която **152.3** ха залесена и **5.2** ха незалесена.

Таблица № 107

Подробно разпределение на площта по землища и подотдели

Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138

Община Хитрино			
№ по ред	Землище	Списък подотдели	площ ха
75	Добри Войниково	2030 : м, н, р, с, т, у;	16.6
80	Каменяк	2196 : а, б, в, г, д, и, к, л, м, н, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5;	91.3
85	Тимарево	2030 : ф, х, ц, ч;	10.9
90	Сливак	2030 : о, п, ш, щ, ю, я, а1; 2196 : е, ж, з, о, п;	38.7
ВСИЧКО: Община Хитрино			157.5
ВСИЧКО: ТП ДЛС Паламара			157.5

Забележка: Номерата на землищата са според поредността на землищата и общините в списъка на единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ).

Подробното разпределение на площта по землища и подотдели в защитена зона "Каменица" BG0000138 е показано в Таблица № 107. Разпределението на общата площ на горски територии на защитената зона по Натура 2000 защитена зона "Каменица" BG0000138 в ТП ДЛС "Паламара" по група гори и вид на подотдела е представено в Таблица № 108, а подробното разпределение на горските територии по категории и функции в Таблица № 109.

Таблица № 108
Разпределение на общата площ по група гори и вид на подотдела
Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	-	-	48.5	92.0	140.5	89.2
склопени култури	5.9	-	-	-	5.9	3.7
несклопени култури	-	-	-	-	-	-
естествен произход 0.1-0.3	-	-	-	1.2	1.2	0.8
изредени култури	-	-	-	4.7	4.7	3.0
всичко насаждения	5.9	-	48.5	97.9	152.3	96.7
всичко залесена площ	5.9	-	48.5	97.9	152.3	96.7
голина	0.5	-	-	-	0.5	0.3
всичко незал.дървопр.	0.5	-	-	-	0.5	0.3
поляна	-	-	1.4	-	1.4	0.9
просека	-	-	3.3	-	3.3	2.1
всичко недървопр. площ	-	-	4.7	-	4.7	3.0
всичко инвентаризирана площ	6.4	-	53.2	97.9	157.5	100.0
в т.ч. дървопр. площ	6.4	-	48.5	97.9	152.8	97.0

Таблица № 109
Подробно разпределение на горските територии по категории и функции
Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138

Горски територии по категории и функции	Обща площ	Залесена площ	Незалесена площ
	ха		
защитена зона местообитания	157.5	152.3	5.2
Общо защитни и специални функции	157.5	152.3	5.2
Всичко	157.5	152.3	5.2

Общата площ на защитената зона по Натура 2000 защитена зона "Каменица" BG0000138 в ТП ДЛС "Паламара" е 157.5 ха.

В таксационните описания зоната е въведена като защитена зона местообитания и е записан съответния код на зоната.

Таблица № 110
Разпределение на общата площ по собственост и видове територии
Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	59.7	37.9	54.5	35.8	59.7	100.0	-	-
Общинска	73.9	46.9	73.9	48.5	-	-	73.9	75.6
Гори по чл.19 от ЗСПЗЗ	23.9	15.2	23.9	15.7	-	-	23.9	24.4
Всичко	157.5	100.0	152.3	100.0	59.7	100.0	97.8	100.0

От таблицата е видно, че площта на горските територии – държавна собственост в защитена зона "Каменица" BG0000138 е **59.7 ха**.

2. СПИСЪК НА МЕСТОБИТАНИЯТА В ЗАЩИТЕНА ЗОНА "КАМЕНИЦА" BG0000138

В таблица № 111 е показано разпределението по местообитания и група гори в защитена зона "Каменица" BG0000138.

Таблица № 111
Разпределение на общата площ по местообитания и група гори

Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138

Местообитания	иглолистни	широкол. високостъблени	реконструкция	изд.за превръщане	нискостъблени	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
	ха							ха	% от площта на местооби- танието	ха	% от площта на местооби- танието
общо 91G0	-	-	-	10.5	-	10.5	21.7	-	-	10.2	97.1
общо 91H0	-	-	-	38.0	-	38.0	78.3	-	-	37.2	97.9
ВСИЧКО	-	-	-	48.5	-	48.5	100.0	-	-	47.4	97.7

С настоящия ГСП в ТП ДЛС "Паламара" в защитена зона "Каменица" BG0000138 са установени общо 2(два) вида горски местообитания с обща площ **48.5 ха**, а именно:

- **91G0 – Pannonic woods with Quercus petraea and Carpinus betulus (Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus)**, отдел и подотдели: **2030** - ц, ч; с обща площ **10.5 ха**.

В това местообитание **няма** определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ, но са определени Гори във фаза на старост (по сертификационен доклад, ГВКС3) в отдел и подотдел: **2030** - ц; с обща площ **10.2 ха** или 97.1% от площта на местообитанието.

Общо за **местообитание 91G0** определените Гори във фаза на старост са **10.2 ха** или **97.1 %** от площта на местообитанието.

- **91H0 – Pannonian woods with Quercus pubescens (Панонски гори с Quercus pubescens)**, отдел и подотдели: **2196** - а, е, ж, з; с обща площ **38.0 ха**.

В това местообитание **няма** определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ, но са определени Гори във фаза на старост (по сертификационен доклад, ГВКС3) в отдел и подотдел: **2196** - а; с обща площ **37.2 ха** или 97.9% от площта на местообитанието.

Общо за **местообитание 91H0** определените Гори във фаза на старост са **37.2 ха** или **97.9 %** от площта на местообитанието.

Всички Гори във фаза на старост (ГФС), които са разположени на територията на Защитената зона "Каменица" BG0000138 са определени въз основа на Заповед № РД 49-421/02.11.2016 г., на Министъра на земеделието и храните. Тази заповед се отнася за цялата Защитена зона "Каменица" BG0000138, която е разположена не само в ТП ДЛС "Паламара", но и в ТП ДГС "Шумен" и ТП ДГС "Нови Пазар".

Поради тази причина площта на Горите във фаза на старост, които са обособени на територията на ТП ДЛС "Паламара", в някои от местообитанията са повече от 10.0% от площта им, а в други местообитания са с по-малка площ от 10.0%.

3. ОБЩИ ТАКСАЦИОННИ ДАННИ ЗА ЗАЩИТЕНА ЗОНА "КАМЕНИЦА" BG0000138

Разпределението на общата залесената площ, общият дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона "Каменица" BG0000138 в ТП ДЛС "Паламара" е показано в таблица № 112.

От нея се вижда, че средната възраст на защитената зона е 46 години, средният запас е 40 куб.м/ха, средният прираст е 1.13 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 172 куб.м.

Общия дървесен запас е 6 165 куб.м.

Таблица № 112

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138 – Общо

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Запас на основното насаждение		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	5.1	3.3	30	0.5	-	7
	11-20	28.6	18.8	1035	16.8	-	65
II	21-30	7.3	4.8	380	6.2	-	13
	31-40	0.8	0.5	20	0.3	-	-
III	41-50	67.6	44.4	3230	52.4	-	67
	51-60	32.4	21.3	600	9.7	-	10
IV	61-70	-	-	-	-	-	-
	71-80	-	-	-	-	-	-
V	81-90	10.5	6.9	870	14.1	-	10
	91-100	-	-	-	-	-	-
VI	101-110	-	-	-	-	-	-
	111-120	-	-	-	-	-	-
VII	121-130	-	-	-	-	-	-
	131-140	-	-	-	-	-	-
VIII	141-150	-	-	-	-	-	-
	над 150	-	-	-	-	-	-
Всичко		152.3	100.0	6165	100.0	-	172

средна възраст: 46 години

среден запас: 40 куб.м/ха

среден прираст: 1.13 куб.м/ха

Разпределението на залесената площ държавна собственост, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона "Каменица" BG0000138 в ТП ДЛС "Паламара" е показано в таблица № 112 А.

От нея се вижда, че средната възраст на държавните гори в защитената зона е 59 години, средният запас е 52 куб.м/ха, средният прираст е 0.88 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на държавните гори в защитената зона е 48 куб.м.

Общия дървесен запас е 2 810 куб.м.

Таблица № 112^А

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138, държавна собственост

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Запас на основното насаждение		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	-	-	-	-	-	-
	11-20	-	-	-	-	-	-
II	21-30	-	-	-	-	-	-
	31-40	0.8	1.4	20	0.7	-	-
III	41-50	37.2	68.3	1820	64.7	-	36
	51-60	6.0	11.0	100	3.6	-	2
IV	61-70	-	-	-	-	-	-
	71-80	-	-	-	-	-	-
V	81-90	10.5	19.3	870	31.0	-	10
	91-100	-	-	-	-	-	-
VI	101-110	-	-	-	-	-	-
	111-120	-	-	-	-	-	-
VII	121-130	-	-	-	-	-	-
	131-140	-	-	-	-	-	-
VIII	141-150	-	-	-	-	-	-
	над 150	-	-	-	-	-	-
Всичко		54.5	100.0	2810	100.0	-	48

средна възраст: 59 години
 среден запас: 52 куб.м/ха
 среден прираст: 0.88 куб.м/ха

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст общо за защитена зона "Каменица" BG0000138 е показано в таблица № 113.

От нея се вижда, че в защитената зона преобладават насажденията на възраст 41 до 60 години, с обща площ от 100.0 ха – 65.7%, следвани от насаждения на възраст от 1 до 20 години, с обща площ от 33.7 ха – 22.1%.

От дървесните видове преобладава акация – 39.9 ха (26.2%), следвана от келяв габър – 39.6 ха (26.0%), цер – 28.9 ха (19.0%), космат дъб – 24.7 ха (16.2%), и други.

Таблица № 113

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138 – Общо

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Черен бор	-	-	5.9	-	-	-	-	-	5.9	3.9
Летен дъб	-	-	-	-	10.5	-	-	-	10.5	6.9
Цер	-	-	28.9	-	-	-	-	-	28.9	19.0
Бряст	-	0.8	-	-	-	-	-	-	0.8	0.5
Мъждрян	-	-	0.9	-	-	-	-	-	0.9	0.6
Акация	33.7	6.2	-	-	-	-	-	-	39.9	26.2
Космат дъб	-	-	24.7	-	-	-	-	-	24.7	16.2
Келяв габър	-	-	39.6	-	-	-	-	-	39.6	26.0
Дребнолистна липа	-	1.1	-	-	-	-	-	-	1.1	0.7
Всичко	33.7	8.1	100.0	-	10.5	-	-	-	152.3	100.0
проценти	22.1	5.3	65.7	-	6.9	-	-	-	100.0	

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

на защитена зона "Каменица" BG0000138 в ТП ДЛС "Паламара"

1. Планирани сечи в защитената зона

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типове месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновяването и целта на стопанисването в горите държавна собственост на защитена зона "Каменица" BG0000138 на територията на ТП ДЛС "Паламара" **не е планирано да се водят сечи** през ревизионния период 2022 – 2031 г.

2. Възобновяване и планирано залесяване в защитената зона

В района на ТП ДЛС "Паламара" за защитена зона "Каменица" BG0000138 съществуват относително благоприятни условия за естественото възобновяване на цера и летния дъб, които са главни естествено разпространени дървесни видове. Естествен самосев (подрост) от габъра, цера, летния дъб и благуна се наблюдава в горските територии, което потвърждава доброто протичане на възобновителните процеси.

Това е причина да се предвиди естественото възобновяване като основен метод за възобновяване на насажденията главно по естествен път. През настоящия ревизионен период в насажденията на ТП ДЛС "Паламара" **ще се разчита основно на естественото възобновяване.**

Естественото възобновяване е възприето като основен метод в зрелите насаждения.

3. Паша в горските територии в защитената зона

Общата площ забранена за паша в защитена зона "Каменица" BG0000138 в ТП ДЛС "Паламара" е 17.9 ха – 11.4% от общата площ на зоната.

Таблица № 114

Разпределение на общата площ забранена за паша по ГСУ

Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138

Териториален обхват	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
III ГСУ Хитрино	157.5	17.9	11.4
всичко	157.5	17.9	11.4

Съгласно чл. 124, т. 1 - 5 от Закона за Горите от 08.03.2011 год. се забранява пашата в горските територии, разположени в защитена зона "Каменица" BG0000138 на територията на ТП ДЛС "Паламара". Подробни списъци по ГСУ и землища са показани в табличен вид.

Списък на подотделите ЗАБРАНЕНИ за ПАША по ГСУ

Зона Натура 2000: BG0000138 (Каменица)

ГСУ Хитрино		
отдел	подотдели	площ (ха)
2030	т, у, ц, ч	14.6
2196	ф	3.3
общо		17.9

Списък на подотделите ЗАБРАНЕНИ за ПАША по ЗЕМЛИЩА

Зона Натура 2000: BG0000138 (Каменица)

Землище 75: ДОБРИ ВОЙНИКОВО		
отдел	подотдели	площ (ха)
2030	т, у	4.1
	общо	4.1

Землище 80: КАМЕНЯК		
отдел	подотдели	площ (ха)
2196	ф	3.3
	общо	3.3

Землище 85: ТИМАРЕВО		
отдел	подотдели	площ (ха)
2030	ц, ч	10.5
	общо	10.5

4. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитената зона

4.1. Сгради

През ревизионния период **не се предвижда** строеж на нови горски сгради и ремонт на съществуващи сгради в защитена зона "Каменица" BG0000138.

4.2. Пътно строителство

През ревизионния период **не се предвижда** строеж на нови горски пътища и ремонт на съществуващи горски пътища в защитена зона "Каменица" BG0000138.

5. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

В бъдеще при видовете, подходящи за съответните месторастения в защитена зона "Каменица" BG0000138 в ТП ДЛС "Паламара" е запазено изцяло видовото богатство на дървостойките, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически и с по-добри защитни функции, което е показано в таблица № 115.

От нея се вижда, че широколистните дървесни видове и в бъдеще ще доминират на територията на защитена зона "Каменица" BG0000138, а именно: акация с 26.2% от залесената площ, следвана от келявия габър с 26.0% от залесената площ, цера с 19.0% от залесената площ и космат дъб – 16.2% от залесената площ.

Таблица № 115

**Сравнение на площта по сегашен видов състав и видове,
подходящи за месторастенето**

Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Черен бор	5.9	3.9	5.9	3.9	6.4	4.2
Летен дъб	10.5	6.9	10.5	6.9	10.5	6.9
Цер	28.9	19.0	28.9	19.0	28.9	18.9
Бряст	0.8	0.5	0.8	0.5	0.8	0.5
Мъждрян	0.9	0.6	0.9	0.6	0.9	0.6
Акация	39.9	26.2	39.9	26.2	39.9	26.1
Космат дъб	24.7	16.2	24.7	16.2	24.7	16.2
Келяв габър	39.6	26.0	39.6	26.0	39.6	25.9
Дребнолистна липа	1.1	0.7	1.1	0.7	1.1	0.7
Всичко	152.3	100.0	152.3	100.0	152.8	100.0

ПЛАН за защита на горските територии от пожари в Защитена зона "Каменица" BG0000138 в ТП ДЛС "Паламара"

Настоящата записка представлява извадка от Общия Противопожарен план на ТП ДЛС "Паламара", която се отнася само за горските територии в защитена зона "Каменица" BG0000138.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на картите за защита от пожари в мащаб 1:25 000, като са оцветени по следния начин: с червен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас и със зелен – III клас.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015г., по показаната по долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи, сухи до свежи	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладаване на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Класовете на пожарна опасност са нанесени по отдели на стопанските карти за защита от пожари в мащаб 1:25000. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други. На тези карти за защита от пожари съществуващите противопожарни мероприятия са нанесени с черен цвят, а ново планираните със син цвят.

На територията на защитена зона "Каменица" BG0000138 са планирани противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които е създадена тази зона.

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления. Възможните източници, от които би могла да възникне пожарна опасност за горските комплекси в района на ТП ДЛС "Паламара" са разположените в нея населени места, пресичащите ги шосета и пътища, биваците на туристи, пастири, горски работници и др.

Най-честите причини са следните:

Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;

Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;

Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;

Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;

Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;

Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;

Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

За по-прецизно определяне показаното разпределение на площта по класове на пожарна опасност и по стопански участъци в таблица № 116 е извършено по подотдели (насаждения).

Таблица № 116**Разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност****Зона Натура 2000 – Каменица BG0000138**

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
III ГСУ Хитрино	площ	6.4	133.7	17.4	157.5
	проценти	4.1	84.9	11.0	100.0
ВСИЧКО	площ	6.4	133.7	17.4	157.5
	проценти	4.1	84.9	11.0	100.0

От таблица № 116 се вижда, че по-голяма част от площта на защитена зона "Каменица" BG0000138 попада във II клас на пожарна опасност – 84.9% и в III клас на пожарна опасност – 11.0%, а във I клас – 4.1%.

Превенция срещу пожари

РСПБЗН, отговаряща за гасенето на възникнали горски пожари в ТП ДЛС "Паламара" се намират в гр. Шумен и гр. Каолиново.

През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез дежурства, давани от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират от ТП ДЛС "Паламара". При установяване на пожар незабавно трябва да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по ежегодно изготвян план график в ТП ДЛС "Паламара".

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на ТП ДЛС "Паламара" трябва ежегодно, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП ДЛС "Паламара" периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Кметът на общината, съгласно чл.15 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г., организира, координира и провежда съгласувано с РС ПБЗН Шумен, РС ПБЗН Каолиново и РДГ Шумен мерките и мероприятията за пожарна безопасност по границите на населените места и в горските територии собственост на общината. Общините Каолиново, Венец, Хитрино и Никола Козлево разчитат на съдействие от **доброволни формирания за гасене на пожар в горските територии.**

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари в защитена зона "Каменица" BG0000138, но трябва да се изпълнят за срок до 5 (пет) години от влизане в сила на ГСП.

ГЛАВА V

ЗАЩИТНИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ

Предмет на тази глава са горските територии от ТП ДЛС "Паламара", които представляват **защитни горски територии за защита на водите**, обявени съгласно чл. 5, ал. 2 от Закона за горите от 2011 година.

Защитните горски територии за защита на водите на територията на ТП ДЛС "Паламара" са обявени със заповеди на Басейнова дирекция "Черноморски район" (БДЧР) гр. Варна и приведени в съответствие с Наредба № 3 от 16.10.2000 г. МОСВ, МЗГ, МРРБ, за условията и реда на проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27.10.2000 г.).

Тези вододайни зони обхващат част от територията на ТП ДЛС "Паламара".

Общата площ на Защитните горските територии за защита на водите **като водещо предназначение** за ТП ДЛС "Паламара" е **4.8 ха** залесена площ. **Те не попадат в защитените зони по Натура 2000 или други видове защитни и специални функции.**

Останалата площ на защитните горските територии за защита на водите на територията на ТП ДЛС "Паламара" е **80.5 ха**, от която **79.0 ха** залесена и **1.5 ха** незалесена. Това е площта с **неводещо предназначение - вододайна зона (санитарно-охранителна зона).** Общата площ на защитните горски територии за защита на водите **включваща водещо и неводещо предназначение е 85.3 ха**, от която **83.8 ха** залесена и **1.5 ха** незалесена.

Поради това, че площта на защитената зона за местообитанията разположена на територията на ТП ДЛС "Паламара" се припокрива с площта на горските територии за защита на водите в таксационните описания на тези **припокрити** зони са въведени като защитени зони местообитания – **водещо предназначение** в това число вододайна зона (санитарно-охранителна зона) – **неводещо предназначение**, като са записани съответните кодове на зоните и кода на съответното местообитание.

Част от вододайните зони (санитарно-охранителни зони) попадат върху земеделски територии, без гора и не са предмет на настоящия горскостопански план. Тези вододайни зони (санитарно-охранителни зони), ще бъдат само упоменати като част от съответната вододайна зона.

Вододайните зони, обявени на територията на ТП ДЛС "Паламара" са следните:

1. Защитни горски територии за защита на водите

Горските територии **за защита на водите** на територията на ТП ДЛС "Паламара" са с обща площ **85.3 ха**, от която залесена **83.8 ха** и незалесена **1.5 ха**.

Поради това, че **вододайните зони** в рамките на всяка зона **са разделени на пояси** са представени в списъчен вид както следва:

1.1. Вододайна зона "Хитрино" – дренаж; съгласно Заповед № 8/16.03.2018 г. на Басейнова дирекция "Черноморски район" – гр. Варна (БДЧР – гр. Варна), разделя се на:

- **СОЗ пояс I** – земеделска територия;
- **СОЗ пояс II** – отдел и подотдели: **2030:** н, о, п, р, у, ф;
- **СОЗ пояс III** – отдел и подотдели: **2030:** м, с, т;

1.2. Вододайна зона "Становец" – каптаж; съгласно Заповед № 37/25.04.2012 г. на БДЧР – гр. Варна, се разделя на:

- **СОЗ пояс I** – отдел и подотдел: **2008:** я;
- **СОЗ пояс II** – отдел и подотдели: **2008:** и, к; **2009:** е; **2012:** г, 1;
- **СОЗ пояс III** – отдел и подотдели: **2007:** л; **2008:** в, г, д, е, ж, з, л, н, о, п, р, т, щ, ю, 2, 3, 4, 5; **2009:** д, ж; **2012:** в;

1.3. Вододайна зона "Черна" - шахтов кладенец 2; съгласно Заповед № 58/11.07.2012 г. на БДЧР – гр. Варна, разделя се на:

- СОЗ пояс I – земеделска територия;
- СОЗ пояс II – земеделска територия;
- СОЗ пояс III – земеделска територия;

1.4. Вододайна зона "Правенци" – каптаж 1; съгласно Заповед № 41/04.05.2012 г. на БДЧР – гр. Варна, разделя се на:

- СОЗ пояс I – земеделска територия;
- СОЗ пояс II – земеделска територия;
- СОЗ пояс III – земеделска територия;

1.5. Вододайна зона "Капитан Петко" – с. Денница – дълбок сондаж; съгласно Заповед № 8/11.07.2005 г. на БДЧР – гр. Варна, разделя се на:

- СОЗ пояс I – земеделска територия;
- СОЗ пояс II – земеделска територия;
- СОЗ пояс III – земеделска територия;

1.6. Вододайна зона "Котел" - с. Единаковци – каптаж 1; съгласно Заповед № 22/16.02.2012 г. на БДЧР – гр. Варна, разделя се на:

- СОЗ пояс I – земеделска територия;
- СОЗ пояс II – земеделска територия;
- СОЗ пояс III – земеделска територия;

Разпределението на вододайните зони по пояси общо за територията на ТП ДЛС "Паламара" е както следва:

- **Вододайна зона – СОЗ пояс I** – отдел и подотдел: 2008: я; с обща залесена площ 0.2 ха.

- **Вододайна зона – СОЗ пояс II** - отдели и подотдели: 2008: и, к; 2009 е; 2012: г, 1; 2030: н, о, п, р, у, ф; с обща площ 31.7 ха, от която 31.2 ха залесена и 0.5 ха незалесена.

- **Вододайна зона – СОЗ пояс III** - отдели и подотдели: 2007: л; 2008: в, г, д, е, ж, з, л, н, о, п, р, т, щ, ю, 2, 3, 4, 5; 2009: д, ж; 2012: в; 2030: м, с, т; с обща площ 53.4 ха, от която 52.4 ха залесена и 1.0 ха незалесена.

В Горскостопанския план (глава III) е направена физико-географска и климатична характеристика на териториите на ТП ДЛС "Паламара", направен е анализ на досегашното стопанисване и характеристика на горските територии.

Във основа на извършените проучвания на естествено историческите условия в района, в проекта са разработени лесовъдски мероприятия, които целят запазване и увеличаване на защитните и специални функции на горските територии. **Горскостопанския план (глава III)** се отнася изцяло и за горските територии за защита на водите- **вододайни зони (санитарно-охранителна зони).**

2. Разпределение на общата площ на горските територии за защита на водите

Разпределението на вододайните зони в ТП ДЛС "Паламара" по група гори и вид на подотдела е показано общо в таблица № 117, а за държавните гори в таблица № 117А.

Таблица № 117**Разпределение на общата площ по група гори и вид на подотдела****Общо за вододайните зони**

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	-	20.8	36.7	18.9	76.4	89.6
склопени култури	5.9	-	-	-	5.9	6.9
изредени култури	-	-	-	1.5	1.5	1.8
всичко насаждения	5.9	20.8	36.7	20.4	83.8	98.3
всичко залесена площ	5.9	20.8	36.7	20.4	83.8	98.3
поляна	-	-	1.4	-	1.4	1.6
дворно място	-	-	0.1	-	0.1	0.1
всичко недървопр. площ	-	-	1.5	-	1.5	1.7
всичко инвентаризирана площ	5.9	20.8	38.2	20.4	85.3	100.0
в т.ч. дървопр. площ	5.9	20.8	36.7	20.4	83.8	98.3

Залесената площ на вододайните зони в ТП ДЛС "Паламара" е 83.8 ха, което е 98.3% от общата им площ. По група гори преобладават издънковите за превръщане – 36.7 ха, което е 43.8% от залесената площ, следвани от широколистните високостъблени – 20.8 ха (24.8%) и нискостъблените – 20.4 ха (24.3%). Склопените култури са със площ от 5.9 ха – 6.9% от общата площ.

Таблица № 117^A**Разпределение на общата площ по група гори и вид на подотдела****държавна собственост – вододайни зони**

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	-	20.8	32.0	2.1	54.9	97.3
всичко насаждения	-	20.8	32.0	2.1	54.9	97.3
всичко залесена площ	-	20.8	32.0	2.1	54.9	97.3
поляна	-	-	1.4	-	1.4	2.5
дворно място	-	-	0.1	-	0.1	0.2
всичко недървопр. площ	-	-	1.5	-	1.5	2.7
всичко инвентаризирана площ	-	20.8	33.5	2.1	56.4	100.0
в т.ч. дървопр. площ	-	20.8	32.0	2.1	54.9	97.3

3. Собственост в горските територии за защита на водите – вододайни зони

Във връзка с извършения процес на възстановяване на собствеността в горските територии и изработените кадастрални карти (KAD) на територията на вододайните зони на ТП ДЛС "Паламара", е извършена диференциация по собственост, показана в таблица № 118.

От таблица № 118 се вижда, че 56.4 ха – 66.1% от площта на вододайните зони е държавна собственост.

Таблица № 118

Разпределение на площите на вододайните зони в ТП ДЛС "Паламара" по собственост

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии		в т.ч. Водни територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	56.4	66.1	54.9	65.6	56.4	100.0	-	-	-	-
Общинска	14.1	16.5	14.1	16.8	-	-	13.9	48.4	0.2	100.0
Частна – физ. лица	1.8	2.1	1.8	2.1	-	-	1.8	6.3	-	-
Земли по чл.19 от ЗСПЗЗ	12.6	14.8	12.6	15.0	-	-	12.6	43.9	-	-
Частна – юр. лица	0.4	0.5	0.4	0.5	-	-	0.4	1.4	-	-
Всичко	85.3	100.0	83.8	100.0	56.4	100.0	28.7	100.0	0.2	100.0

4. Общи таксационни данни за вододайните зони

Разпределението на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст общо за вододайните зони на ТП ДЛС "Паламара" е показано в таблица № 119. От нея се вижда, че средната възраст е 56 години, средният запас е 114 куб.м/ха, а средният прираст е 2.23 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 187 куб.м.

Таблица № 119

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

вододайни зони

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Запас на основното насаждение		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	5.1	6.1	30	0.3	-	7
	11-20	11.7	14.0	620	6.5	-	36
II	21-30	6.4	7.6	275	2.9	-	12
	31-40	-	-	-	-	-	-
III	41-50	14.6	17.4	2930	30.7	-	61
	51-60	0.4	0.5	30	0.3	-	-
IV	61-70	2.0	2.4	215	2.2	-	3
	71-80	43.6	52.0	5455	57.1	-	68
V	81-90	-	-	-	-	-	-
	91-100	-	-	-	-	-	-
VI	101-110	-	-	-	-	-	-
	111-120	-	-	-	-	-	-
VII	121-130	-	-	-	-	-	-
	131-140	-	-	-	-	-	-
VIII	141-150	-	-	-	-	-	-
	над 150	-	-	-	-	-	-
Всичко		83.8	100.0	9555	100.0	-	187

средна възраст: 56 години
 среден запас: 114 куб.м/ха
 среден прираст: 2.23 куб.м/ха

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст за горските територии във вододайните зони е показано в таблица № 120. От нея се вижда, че във вододайната зона преобладават насажденията на възраст от 61 до 80 години, с обща площ от 45.6 ха – 54.4%, следвани от насаждения на възраст от 1 до 20 години, с обща площ от 16.9 ха – 20.2%. От дървесните видове преобладават цер – 24.9 ха (29.7%), следван от акация – 19.8 ха (23.6%), сребролистна липа – 15.7 ха (18.7%) и други.

Таблица № 120
Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Черен бор	-	-	5.9	-	-	-	-	-	5.9	7.1
Благун	-	-	-	2.4	-	-	-	-	2.4	2.9
Цер	-	1.8	0.4	22.7	-	-	-	-	24.9	29.7
Габър	-	-	2.8	7.1	-	-	-	-	9.9	11.8
Мъждрян	-	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1	0.1
Акация	16.9	2.9	-	-	-	-	-	-	19.8	23.6
Космат дъб	-	0.6	-	-	-	-	-	-	0.6	0.7
Келяв габър	-	-	0.2	-	-	-	-	-	0.2	0.3
Джанка	-	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1	0.1
Клен	-	0.1	-	4.1	-	-	-	-	4.2	5.0
Сребролистна липа	-	0.2	6.2	9.3	-	-	-	-	15.7	18.7
Всичко	16.9	5.8	15.5	45.6	-	-	-	-	83.8	100.0
проценти	20.2	6.9	18.5	54.4	-	-	-	-	100.0	

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

в защитните горски територии за защита на водите

Планираните мероприятия в горскостопанския план на ТП ДЛС "Паламара" и в горските територии за защита на водите, **вододайни зони (санитарно-охранителни зони)** са съобразени с целите и мерките на:

- План за управление на речните басейни(ПУРБ) за Черноморски район 2016 – 2021г.
- План за управление на риска от наводнения(ПУРН) за Черноморски район 2016 – 2021 г.
- Закон за водите
- Закон за горите
- Наредба № 8 за сечите
- Указания за насоките на стопанисване на буковите гори в Р. България
- Режимы за устойчиво стопанисване на горите в Натура 2000

1. Планирани сечи във вододайните зони

Планирането на предложените лесовъдски намеси (сечи) е извършено съгласно чл. 101, 102, 103 и 104 от Закона за горите, както и според изискванията на Наредба № 8 на МЗХ за сечите в България и Указания за насоките на стопанисване на буковите гори в Р. България на ДАГ с изх. № 9300 – 88 от 21.07.2009 г.

Сечите в насажденията и културите са предвидени съобразно техните специфични функции, както и според "Режими за устойчиво стопанисване на горите в Натура 2000" (ИАГ, 2011 год.).

1.1. Възобновителни сечи

В настоящия горскостопански план във вододайните зони планираната възобновителна сеч е постепенно-котловинна, в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания и специфичните изисквания при провеждане на сечи в защитни и специални горски територии в частност горски територии за защита на водите.

Планираната сеч е с интензивност 20% в отдели и подотдели: **2008: з, и;** с предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

По вид на възобновителната сеч, площта се разпределя, както следва:

- постепенно-котловинна		13.8 ха		100.0 %
Всичко		13.8 ха		100.0 %

1.2. Отгледни сечи

С цел регулиране и подобряване подходящия състав на насажденията и културите, регулиране на произхода им, поддържане на добро здравословно състояние, подобряване специалните функции на гората във вододайните зони и подготвяне на насажденията за възобновяване, през следващото десетилетие е предвидено да се водят отгледни сечи върху площ от 13.8 ха.

В таблица № 121 е показан размера на ползване от отгледни сечи по площ, запас и вид на сечта по условни стопански класове за горите във вододайните зони. В средновъзрастните и дозряващи насаждения с пълнота 0,7, за които не са планирани отгледни сечи, както и за тези насаждения, в които планираните отгледни сечи ще се проведат през първите 3 години от изпълнението на плана, в края на десетилетието може да се проведат отгледни сечи, с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотата на насаждението и съобразно Наредбата за сечите.

По вид на отгледната сеч, площта се разпределя, както следва:

- пробирка		13.8 ха		100.0 %
Всичко		13.8 ха		100,0 %

Пробирки са планирани в насаждения и култури с пълнота 0,8-1,0 и възраст 41- 60 години, а за високостъблените насаждения при възраст след 60 годишна възраст. Основната цел е осигуряване условия на прираст по диаметър. Интензивността на сечта е до 20%.

В насажденията и културите с пълнота 0,8, поради високия текущ прираст на младите и средновъзрастни дървостои е целесъобразно да се проведат повторно отгледни сечи в края на десетилетието с интензивност съобразно състоянието им. През ревизионния период пробирки ще се водят в насаждения и култури с обща площ 13.8 ха в отдел и подотдели: **2008: г, е;**

Таблица № 121**Размер на ползването по ПЛОЩ, ЗАПАС и вид на СЕЧТА****Вододайни зони**

ВИДОВЕ СЕЧИ								
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОВН. СЕЧИ	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Липов ЗСпФ	ха	-	13.8	13.8	13.8	50.0	-	-
	куб.м	-	480	480	480	56.5	-	-
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	-	13.8	13.8	13.8	50.0	-	-
	куб.м	-	480	480	480	56.5	-	-
всичко широколистни високостъблени	ха	-	13.8	13.8	13.8	50.0	-	-
	куб.м	-	480	480	480	56.5	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ								
Церов П ЗСпФ	ха	13.8	-	-	13.8	50.0	2.8	13.8
	куб.м	370	-	-	370	43.5	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	13.8	-	-	13.8	50.0	2.8	13.8
	куб.м	370	-	-	370	43.5	-	-
всичко издънкови за превръщане	ха	13.8	-	-	13.8	50.0	2.8	13.8
	куб.м	370	-	-	370	43.5	-	-
ОБЩО								
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	13.8	13.8	13.8	27.6	100.0	2.8	13.8
	куб.м	370	480	480	850	100.0	-	-

2. Общ размер на планираното ползване на дървесина в защитните горски територии за защита на водите - вододайни зони

Общият размер на планираното ползване в горите разположени във вододайните зони на ТП ДЛС "Паламара" през ревизионния период е 850 куб.м (без клони), или средно годишно по 85 куб.м.

Планираното ползване от отгледни сечи в горите на вододайните зони е 13.8 ха по площ, с добив от 480 куб.м – 56.5% от целия планиран добив.

Планираното ползване от възобновителни и сечи в горите на вододайните зони е 13.8 ха по площ, с добив от 370 куб.м. – 43.5% от целия планиран добив.

В сравнение с общия запас на горите във вододайните зони, който е 9555 куб.м (без клони), размерът на годишното ползване е 0.9%, а ползването на 1 ха е 1.01 куб.м.

В ГСП от 2022 година в горите разположени във вододайните зони са планирани сечи върху обща площ от 27.6 ха, което представлява 32.9% от залесената площ.

Като обобщение може да се каже, че целта на стопанисването на дървостойките в горите разположени във вододайните зони на ТП ДЛС "Паламара" определена чрез вида и размера на сечите за ревизионния период 2022-2031 година е подобряване на биологическата им устойчивост и санитарно състояние чрез своевременна подмяна на зрелите и презрели дървостойки с млади и жизнени насаждения основно чрез естествено възобновяване, а също така и с извеждане на предвидените сечи.

С цел защитата на шосетата и пътищата от републиканската и общинска мрежа, по поречието на реките и други водни течения с постоянен воден дебит в ивица с ширина 15-20 метра от двете им страни, считана от банката на пътя или брега на водните течения интензивността на сечта да се сведе до минимум (да има само санитарен характер).

3. Добиви и сортименти от ползваната дървесина в защитните горски територии за защита на водите

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса (без клони и с клони) по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти за горите във вододайните зони на ТП ДЛС "Паламара" е дадено в таблица № 122.

От предвидената за отсичане през десетилетието 960 куб.м стояща маса с клони ще се добият: 65 куб.м – 6.8% едра строителна дървесина, 275 куб.м – 28.6% средна строителна дървесина и 15 куб.м – 1.6% дребна строителна дървесина. Дървата за огрев са 450 куб.м – 46.9%, а използваемата вършина е 10 куб.м – 1.0 %.

Таблица № 122

Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса по дървесни видове и основни групи сортименти

Вододайни зони

	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Благун	20	20	-	20	-	5	-	5	15	-
Цер	210	230	25	205	10	40	-	50	150	5
Габър	30	30	10	20	-	5	-	5	15	-
Клен	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Сребролистна липа	100	110	15	95	25	30	-	55	40	-
широколистни	370	400	50	350	35	85	-	120	225	5
проценти	92.5	100.0	12.5	87.5	8.8	21.3	-	30.1	56.2	1.2
Общо възобновителна в издънкови за превръщане	370	400	50	350	35	85	-	120	225	5
проценти	92.5	100.0	12.5	87.5	8.8	21.3	-	30.1	56.2	1.2
Всичко възобновителни сечи	370	400	50	350	35	85	-	120	225	5
проценти	92.5	100.0	12.5	87.5	8.8	21.3	-	30.1	56.2	1.2
Пробирка в широколистни високоствъблени										
Благун	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Цер	30	30	5	25	-	5	-	5	20	-
Габър	100	130	25	105	-	15	5	20	85	-
Клен	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Сребролистна липа	330	380	65	315	30	160	10	200	110	5
широколистни	480	560	95	465	30	190	15	235	225	5
проценти	85.7	100.0	17.0	83.0	5.4	33.9	2.7	42.0	40.2	0.8

	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
					строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
	без клони	с клони			едра	средна	дребна	общо		
Общо пробирка в широколистни високоствъблени	480	560	95	465	30	190	15	235	225	5
проценти	85.7	100.0	17.0	83.0	5.4	33.9	2.7	42.0	40.2	0.8
Всичко отгледни сечи	480	560	95	465	30	190	15	235	225	5
проценти	85.7	100.0	17.0	83.0	5.4	33.9	2.7	42.0	40.2	0.8
ОБЩО от всички сечи										
Благун	30	30	-	30	-	10	-	10	20	-
Цер	240	260	30	230	10	45	-	55	170	5
Габър	130	160	35	125	-	20	5	25	100	-
Клен	20	20	-	20	-	10	-	10	10	-
Сребролистна липа	430	490	80	410	55	190	10	255	150	5
широколистни	850	960	145	815	65	275	15	355	450	10
проценти	88.5	100.0	15.1	84.9	6.8	28.6	1.6	37.0	46.9	1.0
ВСИЧКО	850	960	145	815	65	275	15	355	450	10
проценти	88.5	100.0	15.1	84.9	6.8	28.6	1.6	37.0	46.9	1.0

4. Възобновяване и планирано залесяване във вододайните зони

През настоящия ревизионен период в насажденията във вододайните зони на ТП ДЛС "Паламара", ще се разчита основно на естественото възобновяване. Залесяване **не е** планирано.

5. Паша в горските територии на вододайните зони

Площта забранена за паша във вододайните зони на ТП ДЛС "Паламара" е 40.6 ха – 47.6% от общата площ.

ГСУ	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
III ГСУ Хитрино	85.3	40.6	47.6
всичко	85.3	40.6	47.6

6. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите във вододайните зони

6.1. Сгради: През ревизионния период в обсега на вододайните зони **не се предвижда** строеж на нови горски сгради.

6.2. Пътно строителство: През ревизионния период в обсега на вододайните зони **не се предвижда** строеж на нови горски автомобилни пътища(стабилизиращи).

7. Видове, подходящи за месторастенето

В бъдеще при видовете, подходящи за съответните месторастения във ВЗ на ТП ДЛС "Паламара" е запазено изцяло видовото богатство на дървостойите, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически и с по-добри защитни функции, което е показано в таблица № 123.

Таблица № 123
Сравнение на площта по сегашен видов състав и видове,
подходящи за месторастенето

вододайни зони

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Черен бор	5.9	7.1	5.9	7.1	5.9	7.1
Благун	2.4	2.9	2.5	3.0	2.5	3.0
Цер	24.9	29.7	27.5	32.8	27.5	32.8
Габър	9.9	11.8	10.0	12.0	10.0	12.0
Мъждрян	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Акация	19.8	23.6	19.8	23.6	19.8	23.6
Космат дъб	0.6	0.7	0.6	0.7	0.6	0.7
Келяв габър	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1
Джанка	0.1	0.1	-	-	-	-
Клен	4.2	5.0	1.6	1.9	1.6	1.9
Сребролистна липа	15.7	18.7	15.7	18.7	15.7	18.7
Всичко	83.8	100.0	83.8	100.0	83.8	100.0

8. Противопожарни мероприятия

8.1. Бариерни противопожарни прегради

Във вододайните зони **не е планирано** създаването на бариерни противопожарни прегради.

8.2. Лесокултурни противопожарни прегради

Във вододайните зони **не е планирано** създаването на лесокултурни противопожарни прегради.

8.3. Минерализовани ивици

Във вододайните зони **не е планирано** създаването на минерализовани ивици.

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Инвентаризацията на горските територии е извършена от 21.06.2021 година до 03.12.2021 година от лесоустройствена група при "Агролеспроект" ЕООД, гр. София, в състав: **инж. Иван Иванов – водещ лесоинженер, инж. Веселин Пътников – водещ лесоинженер, инж. Николай Велизаров – лесоинженер, инж. Наско Василев – лесоинженер, Иван Трайков – техник лесовъд.**

Горскостопанският план на ТП ДЛС "Паламара" е изработен от проектантски екип при "Агролеспроект" ЕООД, гр. София с ръководител **инж. Иван Иванов.**

Контролен специалист на горскостопанския план е **инж. Илия Ангелов.**

Камералната работа е извършена от 04.12.2021 г. до 30.05.2022 г. За картна основа са използвани топографски карти в М 1:10 000, получени по фотограметричен път от М 1:5 000.

За цялата територия на стопанството са използвани мащабирани сателитни снимки (мащаб 1:10000) от 2016 година.

Планиметрирането на площите и изработването на необходимите карти са извършени от инж. Милена Костова - лесоинженер. Оформянето на плана в текстови и табличен вид е извършен от Людмила Илиева.

Запасът на зрелите семенни насаждения е определен по метода на реласкопичните пробни площи (метод на Битерлих). Запасите на останалите насаждения и култури са изчислени по възприетите от "Агролеспроект" ЕООД опитни таблици, съгласно Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии.

Използваните бонитетни и растежни таблици са следните:

Бял бор (култури)	-	Кръстанов, Беяков, Шиков
Бял бор (насаждения)	-	Тюрин
Черен бор (култури)	-	Цаков
Черен бор (насаждения)	-	Недялков
Смърч	-	Тюрин
Ела	-	Герхард
Бук (семенен)	-	Недялков
Бук (издънков)	-	Недялков, Кръстанов, Беяков
Дъб (семенен)	-	Вименауер
Дъб (издънков)	-	Шустов
Липа (семенна)	-	Армашеску, Тома, Децей, Дорин
Липа (издънкова)	-	Матвеев, Мотин
Ясен	-	Вименауер
Тополи	-	Кръстанов, Беяков, Попски
Трепетлика	-	Тюрин
Бреза	-	Тюрин
Акация	-	Ж. Георгиев
Върба	-	Ж. Георгиев
Елша	-	Давидов
Келяв габър	-	Ж. Георгиев

Запасите са изчислени на средната височина на насажденията, за всички с височина по-голяма от 3 м. включително.

Запасът на 1 ха е закръглен до 1 куб.м, а запасът на цялата площ на 5 и 10 куб.м.

Инвентаризацията е направена на типологична основа, съгласно "Класификационната схема на типовете горски месторастения в Република България" от 2011 година.

Собствеността и вида на територията на всички гори и земи е определена въз основа на предоставените от ИАГ при МЗХГ утвърдени кадастрални карти (KAD) по землища.

Границите на защитените зони по НАТУРА 2000 са отразени на картния материал в съответствие с приетия с решение на МС координатен регистър.

Отчетните форми на горския фонд (ОГФ) са направени общо за гората и поотделно за всеки вид собственост, вид територия и по общини.

Настоящият горскостопанският план влиза в сила от 1 януари 2022 год., след утвърждаването му от ИАГ при МЗХГ и ще бъде в сила до 31 декември 2031 година включително.